

VUOSI 2025 // EB 104.2

Viestinnän pääosasto // EUROBAROMETER JA SURVEYS UNIT

Euroopan parlamentti

EUROBA ROMETER

UUTiset 2025 PALVELU
PARLEMETER



Euroopan parlamentti

IMPRESSUM

Mietinnön on laatinut Euroopan parlamentille Verian Belgium.

VASTUUVAPAUSLAUSEKE

Nicolas LE POLAIN DE WAROUX, yksikönpäällikkö

TOTEUTUSJÄRJESTELMÄT

Dimitra TSOULOU MALAKOUDI, hankkeen vetäjä

Monika ALPOEGGER

Filip TILJAK

Olaf ZÜHLKE

TUOTANTO

Katarzyna ONISZK

Graafinen suunnittelu

Cesare Pinzuti

Kieliversio

Alkuperäinen: EN

Tietoja toimittajasta

Tämän asiakirjan on julkaissut Euroopan parlamentin tiedotusosaston (DG COMM) Eurobarometri- ja kyselytutkimusyksikkö.

Jos haluat ottaa yhteyttä yksikköön, kirjoita osoitteeseen: dgcomm-esbu@europarl.europa.eu

Käsikirjoitus valmistui tammikuussa 2026

Bryssel, © Euroopan unioni, 2026

VASTUUVAPAUSLAUSEKE

Tässä asiakirjassa esitetyt mielipiteet ovat yksinomaan laatijoiden vastuulla, eivätkä ne välttämättä edusta Euroopan parlamentin virallista kantaa.

Jäljentäminen ja kääntäminen muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin on sallittua, kunhan lähde mainitaan, Euroopan parlamentille ilmoitetaan asiasta etukäteen ja sille lähetetään jäljennös.

Sisällysluettelo

10 keskeistä take-away-toimintoa.....	5
Tiivistelmä.....	8
Menetelmä.....	16
YHTEYSTIEDOT.....	19
1. KATSO TULEVAISUUDESTA.....	24
Näkymät maailman tulevaisuudesta.....	25
Katsaus Euroopan unionin tulevaisuuteen.....	29
Näkymät maan tulevaisuudesta.....	34
Oman ja perheen tulevaisuuden näkymät.....	38
2. TURVALLISUUSRISKIN JULKISET KESKUSTELUT.....	43
Turvallisuuteen liittyvät huolenaiheet.....	43
Viestintä ja yhteiskuntaan liittyvät huolenaiheet.....	58
3. FACING GLOBAL CHALLENGES.....	73
EU:n rooli EU:n kansalaisten suojelemissa.....	73
Maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaaminen.....	78
Painopisteet EU:n aseman vahvistamiseksi maailmassa.....	85
Globaaleihin haasteisiin vastaaminen ja EU-jäsenyys.....	92
4. Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille.....	96
Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentissa.....	96
Odotetut elintason muutokset.....	105
Arvot, joita Euroopan parlamentin olisi ensisijaisesti puolustettava.....	111
Tyytyväisyys demokratiaan.....	117
5. CITIZENS ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP (Kansalaisten sopimukset EU:lle ja Euroopan parlamentille).....	125
Kuva Euroopan parlamentista.....	125
Euroopan parlamentin rooli.....	130
Kuva Euroopan unionista.....	134
Euroopan unionin jäsenyys.....	138
Päätelmä.....	143
Huomautukset.....	144
TEKNISET TEKNISET TIEDOT.....	146
Haastattelutila maittain.....	148
Virhemarginaalit.....	149



Pierre Dieumegardin laatima asiakirja "[Eurooppa-demokratia-Esperanto](#)"

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa yhä useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä asiakirja "Eurobaro meter" [oli olemassa vain englanniksi pdf-tiedostossa](#) . Alkuperäisestä tiedostosta loimme Libre Office -ohjelmiston valmisteleman odt-tiedoston konekäännöstä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että tärkeiden asiakirjojen kääntäminen siirtyy EU:n hallinnolle. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

10 keskeistä take-away-toimintoa

Yhtenäinen EU, vahvempi tulevaisuus

Kansalaiset haluavat, että Euroopan unioni toimii yhtenäisesti ja kunnianhimoisesti. Vastaajista 89 prosenttia katsoo, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, ja 86 prosenttia haluaa EU:n saavan vahvemman äänen kansainvälisellä tasolla.

EU, joka suojelee

66 prosenttia eurooppalaisista haluaisi, että EU:lla olisi suurempi rooli heidän suojelemisessaan maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä. He pitävät puolustusta ja turvallisuutta (40 %), kilpailukykyä, taloutta ja teollisuutta (32 %) sekä energiaomavaraisuutta, resursseja ja infrastruktuureja (29 %) keskeisinä aloina EU:n aseman vahvistamiseksi maailmassa.

E U-jäsenyys: erittäin arvostettu

Vahva ja kasvava enemmistö kansalaisista pitää maansa EU-jäsenyyttä hyvänä asiana (62 %), mikä on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin viimeksi helmi-maaliskuussa 2024 esitetty kysymys.

Huoli turvallisuudesta

Suurin osa eurooppalaisista sanoo olevansa ”erittäin huolissaan” monista kysymyksistä, kuten aktiivisista konflikteista ja sodista lähellä Euroopan unionia (72 prosenttia), terrorismista (67 prosenttia), ilmastonmuutoksen pahentamista luonnonkatastrofeista (66 prosenttia) ja EU:n ulkopuolisten maiden kyberhyökkäyksistä (66 prosenttia).

Huoli digitaalisesta tilasta

Kansalaiset ovat erittäin huolissaan muun muassa disinformaatiosta (69 %), vihapuheesta (68 %), tekoälyn luomasta harhaanjohtavasta sisällöstä (68 %), henkilötietojen suojasta verkossa (68 %) ja sananvapauden kohdistuvista uhkista (67 %).

Talous & ampeeri; turvallisuus: tärkeimmät kysymykset

Eurooppalaiset haluavat, että Euroopan parlamentti asettaa etusijalle inflaatioon, hintojen nousuun ja elinkustannuksiin puuttumisen (41 prosenttia) ja sen jälkeen talouden ja työpaikkojen luomisen (35 prosenttia) sekä EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (34 prosenttia). Niiden vastaajien osuus, jotka vaativat keskittymistä talouteen ja työpaikkojen luomiseen, on kasvanut selvästi toukokuusta 2025 lähtien.

Peace & demokratia: huippuarvot

Eurooppalaiset katsovat, että Euroopan parlamentin olisi asetettava etusijalle rauha (52 prosenttia) ja demokratia (35 prosenttia) sekä sanan- ja ajatuksenvapaus (23 prosenttia) ja ihmisoikeuksien suojelu EU:ssa ja maailmanlaajuisesti (22 prosenttia).

E U & EP:n imago, johon maailmanlaajuinen konteksti vaikuttaa

Kansalaisten käsitys EU:sta ja Euroopan parlamentista on heikentynyt hieman toukokuusta 2025 lähtien, mutta kahden viime vuosikymmenen aikana se on pysynyt vahvana. Vastaaajista 49 prosentilla (-3 prosenttiyksikköä) on myönteinen kuva EU:sta ja 38 prosentilla (-3 prosenttiyksikköä) myönteinen kuva Euroopan parlamentista.

Lasi puoliksi tyhjä?

Enemmistö vastaajista sanoo suhtautuvansa pessimistisesti maailman tulevaisuuteen (52 %), kun taas 39 prosenttia suhtautuu pessimistisesti EU:n tulevaisuuteen ja 41 prosenttia oman maansa tulevaisuuteen. Silti yli kolme neljäsosaa eurooppalaisista (76 %) suhtautuu optimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen.

Lasi puoliksi täynnä nuorille

Optimismi tulevaisuudesta vallitsee kaikilla tasoilla 15-30-vuotiaiden keskuudessa. Suurin osa eurooppalaisista nuorista suhtautuu optimistisesti maailman (50 %), EU:n (65 %), maansa (60 %) sekä oman ja perheidensä tulevaisuuteen (80 %). He ilmaisevat myös vahvan tukensa yhtenäiselle ja kunnianhimoiselle Euroopan unionille.

Tiivistelmä

Tiivistelmä

Nopeasti muuttuvassa ja haastavassa globaalissa ympäristössä kansalaiset haluavat, että Euroopan unioni toimii yhtenäisesti ja kunnianhimoisesti. Puolustus, turvallisuus ja talous ovat keskeisiä painopisteitä EU:n vahvistamisessa sekä sisäisesti että kansainvälisesti. Eurooppalaiset ovat erityisen huolissaan turvallisuuskysymyksistä, kuten käynnissä olevista konflikteista ja sodista, sekä yhteiskunnallisista ja digitaalisista kysymyksistä, kuten disinformaatiosta, tietosuojasta verkossa ja tekoälyn luomasta harhaanjohtavasta sisällöstä. Tässä yhteydessä Euroopan kansalaiset haluaisivat, että EU:lla olisi merkittävämpi rooli heidän suojelemissaan. Suurin osa eurooppalaisista pitää edelleen EU-jäsenyyttä arvokkaana, ja myönteinen kuva EU:sta on edelleen korkea, joskin se on laskenut hieman viime kuukausina. Syksyn 2025 Eurobarometri-tutkimuksen tulokset, jotka tehtiin 26 453 EU:n kansalaisen keskuudessa marraskuussa 2025 kaikissa jäsenvaltioissa, viittaavat siihen, että tarvitaan toimia vahvemman EU:n luomiseksi nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa. Erityisesti nuorilla on suuria odotuksia EU:n roolista, ja he ovat edelleen yksi Eurooppa-hankkeen kiihkeimmistä tukijoista.

Syvä huoli turvallisuudesta, yhteiskunnallisista ja digitaalisista kysymyksistä

Enemmistö eurooppalaisista sanoo olevansa ”erittäin huolissaan” monista turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä, alkaen aktiivisista konflikteista ja sodista lähellä Euroopan unionia (72 %). Sitä seuraavat terrorismi (67 %), ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit (66 %), EU:n ulkopuolisista maista tulevat kyberhyökkäykset (66 %) ja hallitsemattomat muuttovirrat (65 %). Kaiken kaikkiaan vähintään kolme neljäsosaa kansalaisista ilmaisee vahvan tai kohtalaisen huolensa kustakin yhdeksästä tutkimuksessa testatusta turvallisuuteen liittyvästä kysymyksestä.

QA11 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. (EU27) (%)

Aktiiviset konfliktit ja sodat lähellä Euroopan unionia



Terrorismi



Kyberhyökkäykset EU:n ulkopuolisista maista



Ilmastomuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit



Hallitsemattomat muuttovirrat



EU:n on turvauduttava EU:n ulkopuolisiin maihin energiatoimituksissaan



EU:n ulkopuolisista maista tulevat droonit, jotka toimivat EU-maissa tai niiden lähellä



EU:n on turvauduttava EU:n ulkopuolisiin maihin puolustuksessaan



EU:n ulkopuoliset maat, jotka pyrkivät vaikuttamaan vaaleihin tai politiikkaan (MAA)

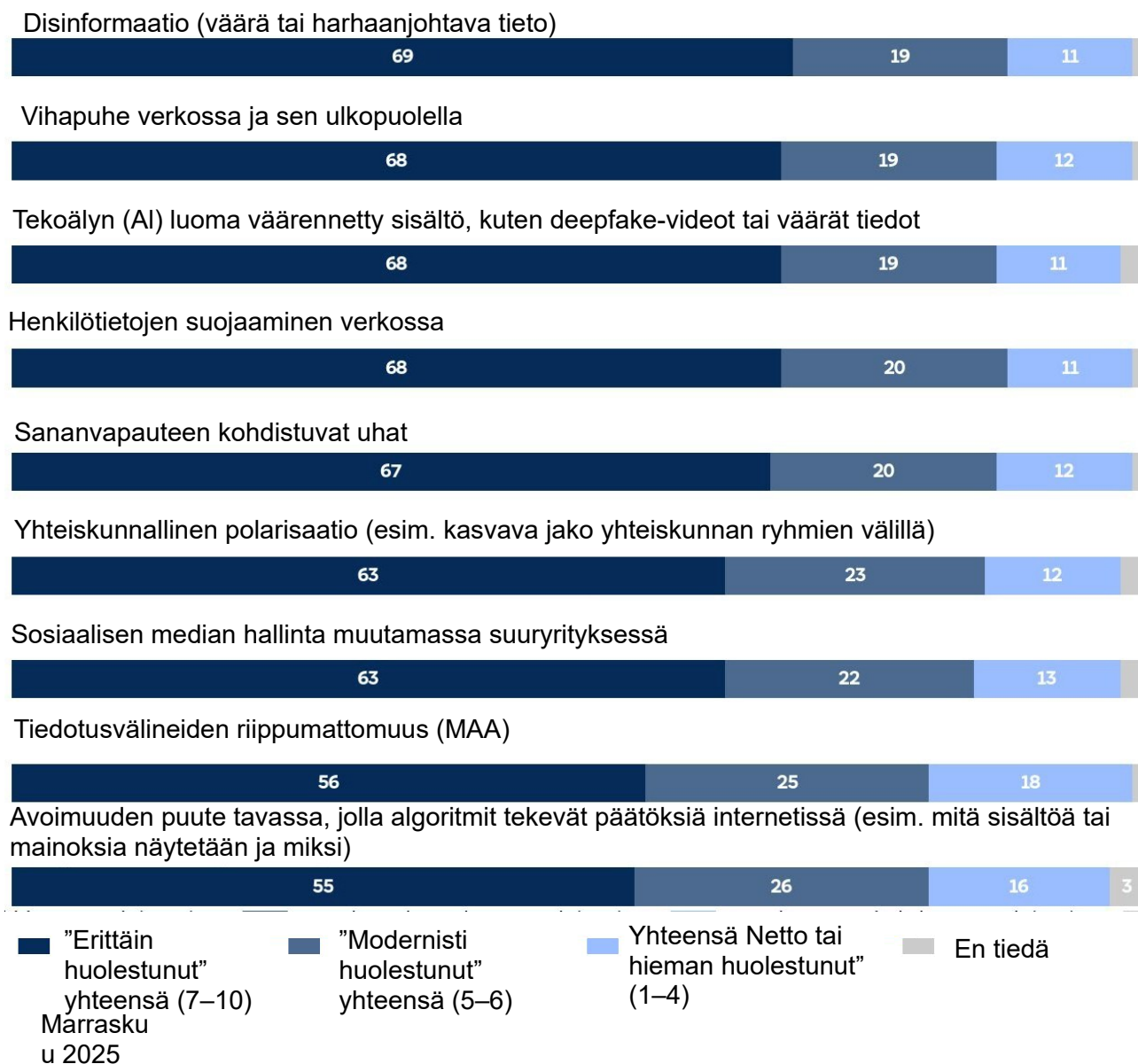


"Erittäin huolestunut" yhteensä (7–10)
 "Modernisti huolestunut" yhteensä (5–6)
 Yhteensä Netto tai hieman huolestunut (1–4)
 En tiedä

Marrasku
u 2025

Viestinnän, yhteiskunnan ja digitaalialan osalta kansalaiset ovat erittäin huolissaan disinformaatiosta (väärä tai harhaanjohtava tieto) (69 %), vihapuheesta verkossa ja sen ulkopuolella (68 %), tekoälyn luomasta valesisällöstä, kuten syväväärennetyistä videoista tai väärästä tiedosta (68 %), henkilötietojen suojasta verkossa (68 %) ja sananvapauden kohdistuvista uhkista (67 %). Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta eri puolilla EU:ta on erittäin tai kohtalaisen huolissaan yhdeksästä luetellusta ongelmasta.

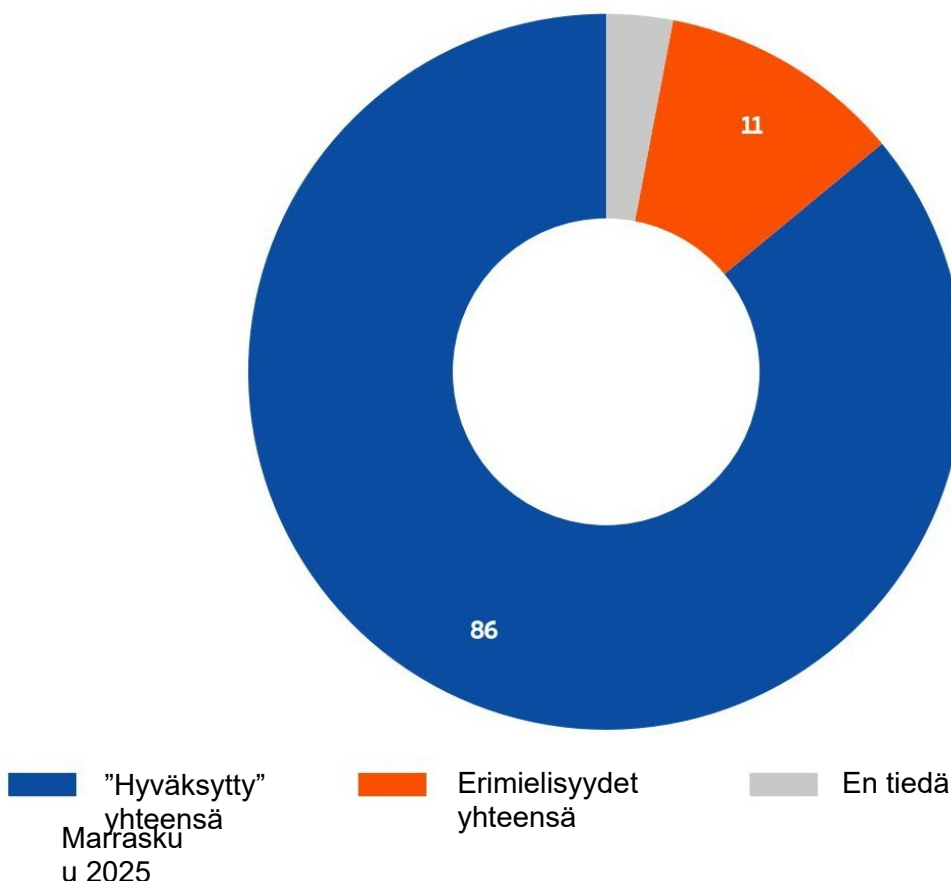
QA12 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. (EU27) (%)



Eurooppalaiset haluavat yhtenäisen, vahvan ja suojelevan Euroopan

Nämä ulkoiset ja sisäiset huolenaiheet huomioon ottaen useimmat kansalaiset haluavat EU:n osallistuvan aktiivisesti heidän suojelemiseensa ja puolustavan Eurooppa-hankkeen perusarvoja. 66 prosenttia eurooppalaisista haluaisi, että EU:n rooli suojella heitä globaaleilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä vahvistuisi, ja 86 prosenttia katsoo, että Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla.

QA7.3 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla (EU27) (%)

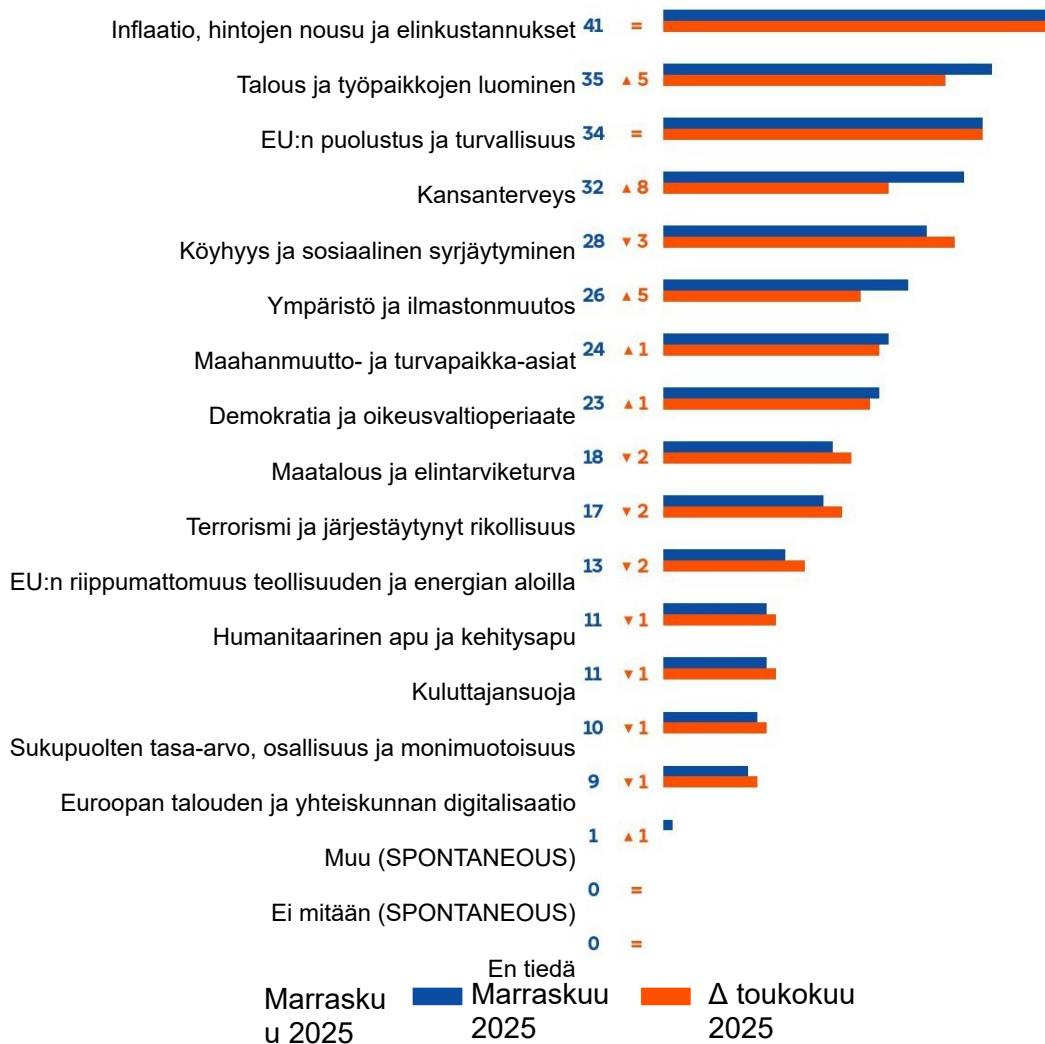


Lisäksi 89 prosenttia on sitä mieltä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, ja 73 prosenttia on samaa mieltä siitä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin.

Talous ja puolustus ovat yhä tärkeämpiä

Aiemmat Eurobarometri-tutkimukset osoittivat jo, että ulkoinen turvallisuus/puolustus ja talouden tila olivat kansalaisille kaksi tärkeintä aihetta, ja tämän tutkimuksen tulokset vahvistivat jälleen tämän havainnon. Vastaajat totesivat, että vahvistaakseen asemaansa maailmassa EU:n olisi keskityttävä ensisijaisesti puolustukseen ja turvallisuuteen (40 prosenttia), kilpailukykyyn, talouteen ja teollisuuteen (32 prosenttia) sekä energiaomavaraisuuteen, resursseihin ja infrastruktuureihin (29 prosenttia). Nämä ovat myös tärkeimmät tehtävät, joihin ihmiset haluavat Euroopan parlamentin keskittävän: inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset (41 %), talous ja työpaikkojen luominen (35 %) sekä EU:n puolustus ja turvallisuus (34 %). Vaikka useimpien aiheiden kehitys on vakaata toukokuuhun 2025 verrattuna, kolme muutosta erottuu: kansanterveyden osuus on kasvanut kahdeksan prosenttiyksikköä ja talouden ja työpaikkojen luomisen sekä ympäristön ja ilmastomuutoksen osuus viisi prosenttiyksikköä. Taloudellinen painopiste voi liittyä läheisesti eurooppalaisten odotuksiin elintason kehityksestä: merkittävä osuus (28 prosenttia) odottaa sen vähenevän, 54 prosenttia odottaa sen pysyvän samana ja vain 16 prosenttia odottaa sen kasvavan.

QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUKSET) (EU27) (%)

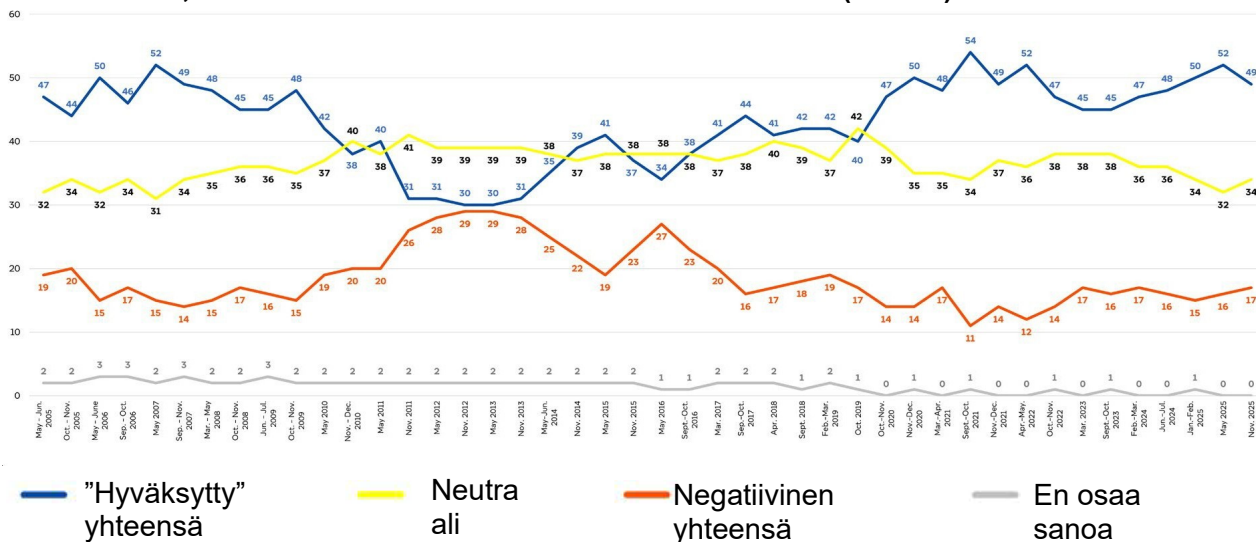


Tärkeimmät arvot, joita parlamentin olisi puolustettava, ovat rauha (52 prosenttia) ja demokratia (35 prosenttia), joita seuraavat sanan- ja ajatuksenvapaus (23 prosenttia) sekä ihmisoikeuksien suojeleminen EU:ssa ja maailmanlaajuisesti (22 prosenttia).

Myönteinen kuva EU:sta ja Euroopan parlamentista heikkenee hieman, mutta EU-jäsenyyttä arvostetaan edelleen suuresti

(geo)poliittinen tilanne ja jatkuva monitahoinen kriisitilanne vaikuttavat myös eurooppalaisten näkemyksiin maansa EU-jäsenyydestä sekä heidän omaan kuvaansa Euroopan unionista ja Euroopan parlamentista. Valtaosa kansalaisista pitää maansa EU-jäsenyyttä hyvänä asiana juuri kansalaisten kannalta huolestuttavien ulkoisten ja sisäisten kysymysten vuoksi: 62 prosenttia vastaajista vastasi myöntävästi, mikä merkitsee kahden prosenttiyksikön lisäystä sen jälkeen, kun kysymys esitettiin viimeksi helmi-maaliskuussa 2024. Vaikka myönteinen mielikuva EU:sta on pysynyt korkeana viimeisten 20 vuoden aikana, se on hieman heikentynyt toukokuuhun 2025 verrattuna: Eurooppalaisista 49 prosenttia (-3 prosenttiyksikköä) pitää EU:ta myönteisenä, 34 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) neutraalina ja 17 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) negatiivisena.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (% - EU)



Vastaavasti myönteinen mielikuva Euroopan parlamentista on heikentynyt kolmella prosenttiyksiköllä (nyt 38 prosenttia), samoin kuin vaatimus parlamentin roolin vahvistamisesta (nyt 59 prosenttia, -3 prosenttiyksikköä).

Eurooppalaisnuorten tulevaisuudennäkymät ovat myönteiset

Eurooppalaisten kokemilla geopoliittisilla myllerryksillä on suuri vaikutus heidän näkymiinsä. Suurin osa (52 prosenttia) on pessimistisiä maailman tulevaisuuden suhteen, 39 prosenttia on pessimistisiä EU:n tulevaisuuden suhteen ja 41 prosenttia on pessimistisiä maansa tulevaisuuden suhteen. Myönteistä on, että yli kolme neljäsosaa eurooppalaisista (76 prosenttia) suhtautuu optimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen.

Optimismi ylittää kuitenkin pessimismin kaikilla tasoilla 15-30-vuotiaiden kansalaisten keskuudessa. Enemmistö nuorista eurooppalaisista suhtautuu optimistisesti maailman tulevaisuuteen (50 %), EU:hun (65 %), maahansa (60 %) sekä omaan ja perheensä tulevaisuuteen (80 %). Lisäksi nuoret kansalaiset näkevät iäkkäitä kansalaisia todennäköisemmin Euroopan unionin ja parlamentin myönteisessä valossa: 58 prosentilla on myönteinen kuva EU:sta (vanhempien ikäryhmien keskuudessa 49–43 prosenttia) ja 68 prosenttia haluaa Euroopan parlamentille vahvemman roolin (58–54 prosenttia). Nuoret eurooppalaiset kannattavat myös voimakkaasti jäsenvaltioiden yhtenäisyyden lisäämistä nykyisessä tilanteessa (90 prosenttia), Euroopan unionin resurssien lisäämistä (78 prosenttia) ja EU:n äänen vahvistamista kansainvälisellä tasolla (87 prosenttia). Aiempien Eurobarometri-tutkimusten tulosten perusteella tässä tutkimuksessa korostetaan jälleen nuorten myönteistä suhtautumista EU:hun ja heidän optimistisia tulevaisuudennäkymiään.

Menetelmä

Menetelmä

Tässä Euroopan parlamentin syksyn 2025 Eurobarometri-tutkimuksessa, joka sisältyy aaltoon 104.2, käytetään Euroopan parlamentin viestinnän pääosastolle (Eurobarometri- ja kyselyyksikkö) tehtyjen Eurobarometri-tutkimusten menetelmää. Verian toteutti tutkimuksen 6.–30. marraskuuta 2025 kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Haastatteluja tehtiin yhteensä 26453. EU:n tulokset painotettiin kunkin maan väestömäärän mukaan.

Eurobarometri-kyselyjä tehdään kasvokkain kodeissa tai kotiovella kansallisella kielellä. Kaikissa maissa käytettiin CAPI:ta (Computer Assisted Personal Interviewing).

Alankomaissa, Kyproksessa, Maltassa, Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa osa haastatteluista tehtiin tietokoneavusteisella videohaastattelulla (CAVI). Haastattelija hallinnoi kyselylomaketta vastaajalle etänä videoneuvottelun välityksellä, jossa molemmat osat voivat nähdä toisensa: Haastattelujen olosuhteet ovat hyvin samankaltaiset kuin kasvokkain.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaisesti vastaajilta kysyttiin, suostuisivatko he esittämään kysymyksiä kysymyksistä, joita voitaisiin pitää arkaluonteisina.

Lukijan tulisi olla tietoinen siitä, että tässä raportissa yhden erityisindikaattorin kehitystä pidetään yleisesti ottaen vakaana, kun se vaihtelee +/-2 prosenttiyksikköä tai vähemmän. Lisätietoja on sivulla olevassa taulukossa, jossa esitetään virhemarginaali 149 haastattelujen määrän mukaan.

Huomautus: Tässä kertomuksessa EU-maihin viitataan niiden virallisella lyhenteellä. Tässä kertomuksessa käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

Belgia	BE	Liettua	LT
Bulgaria	BG	Luxemburg	LU
Tšekki	CZ	Unkari	HU
Tanska	DK	Malta	MT
Saksa	DE	Alankomaat	NL
Viro	EE	Itävalta	AT
Irlanti	IE	Puola	PL
Kreikka	EL	Portugali	PT
Espanja	ES	Romania	RO
Ranska	FR	Slovenia	SI
Kroatia	HR	Slovakia	SK
Italia	IT	Suomi	FI
Kyproksen tasavalta	CY *	Ruotsi	SE
Latvia	LV		
Euroopan unioni – 27 jäsenvaltion painotettu keskiarvo			EU27
BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR			Euroalue
BG, CZ, DK, HU, PL, RO, SE			Euroalueen ulkopuoliset maat

*Kypros on yksi EU:n 27 jäsenvaltiosta. Yhteisön säännösten soveltaminen on kuitenkin keskeytetty siinä osassa maata, joka ei ole Kyproksen tasavallan hallituksen määräysvallassa. Käytännön syistä ainoastaan Kyproksen tasavallan hallituksen hallinnassa olevassa maan osassa suoritettut haastattelut kuuluvat luokkaan "CY" ja EU27:n keskiarvoon.

*Bulgaria ei ollut euroalueen jäsen kenttätöiden aikaan marraskuussa 2025.

YHTEYSTIEDOT

YHTEYSTIEDOT

Verian Belgium toteutti Euroopan parlamentin syksyn 2025 Eurobarometri-tutkimuksen kenttätöön 6.–30. marraskuuta kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Jotta kyselyn tuloksia voidaan tulkita oikein, on tärkeää ottaa huomioon poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti kenttätöön aikana. Kaikkia tässä kyselyssä esitettyjä kysymyksiä koskevia kansallisia tuloksia – ja siten myös Euroopan keskimääräisiä tuloksia – on tarkasteltava kenttätöön aikana vallinneen tilanteen ja julkisen keskustelun valossa.

Venäjän sota Ukrainaa vastaan ja muut konfliktit

Syksyn 2025 Eurobarometri-tutkimuksen kenttätöön aikaan Ukrainan sota vaikutti edelleen kansalaisten asenteisiin kaikkialla Euroopan unionissa. Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 23. lokakuuta 2025 19. pakotepakettin Venäjää¹ vastaan. Uudet toimenpiteet kohdistuvat Venäjän sotataloutta vauhdittaviin keskeisiin aloihin – energiaan (mukaan lukien nesteytetyn maakaasun asteittainen kieltäminen), rahoitukseen, kauppaan sekä sotilasteollisuuden toimitusketjuihin – ja laajentavat pakotteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen luetteloa. Samaan aikaan marraskuussa 2025 käytiin keskusteluja Venäjän pysäytettyjen varojen mahdollisesta käytöstä Ukrainan elpymisen ja puolustuksen tukemiseen. Samaan aikaan Euroopan johtajat lupasivat edelleen antaa Ukrainalle merkittävää tukea yhdistämällä sotilaallisia, taloudellisia ja diplomaattisia toimenpiteitä.² Marraskuun 17. päivänä 2025 ilmoitettiin Ranskan ja Ukrainan välisestä merkittävästä pitkän aikavälin puolustusyhteistyösopimuksesta.³

Samaan aikaan presidentti Donald J. Trumpin ilmoitus uudesta Yhdysvaltojen tukemasta Ukrainaa koskevasta ”rauhansuunnitelmasta”, johon tiettävästi sisältyy ehdotuksia neuvotteluratkaisuksi Venäjän kanssa, käynnisti diplomaattisten reaktioiden aallon Euroopassa. Euroopan johtajat korostivat, että uskottavaan rauhansopimukseen olisi otettava mukaan eurooppalaisia ja ukrainalaisia sidosryhmiä Ukrainan suvereniteetin ja turvallisuuden turvaamiseksi.⁴ Monet Euroopan hallitukset ilmaisivat huolensa siitä, että Yhdysvaltojen ehdotuksen osatekijät, mukaan lukien Ukrainan asevoimien mahdolliset vähennykset ja pakotetut alueelliset myönnytykset, heikentäisivät pitkän aikavälin turvallisuustakuita eikä niitä voitaisi hyväksyä, ellei niitä tarkisteta merkittävästi.

Syksyllä 2025 EU painotti jälleen puolustusta ja turvallisuutta, mikä kuvastaa huolta strategisista riskeistä ja hybridiuhkista, mukaan lukien väitetyt Venäjän hybridihyökkäykset, kuten miehittämättömien ilma-alusten tunkeutuminen, sabotaasi, kyberhyökkäykset ja disinformaatiokampanjat.⁵ Näihin haasteisiin vastaamiseksi EU on pyrkinyt lisäämään investointeja puolustusteollisuuteensa ja yhteisiin valmiuksiinsa. Euroopan parlamentti hyväksyi 25. marraskuuta 2025 ensimmäistä kertaa erityisen puolustusteollisuuden rahoitusvälineen: Euroopan puolustusteollisuusohjelma (EDIP), jonka määrärahat ovat 1,5 miljardia euroa vuosina 2025–2027.⁶ EDIP-ohjelmasta on varattu 300 miljoonaa euroa Ukrainan tukivälineeseen, jolla pyritään

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/23/19th-package-of-sanctions-against-russia-eu-targets-russian-energy-third-country-banks-and-crypto-providers/>

2 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/24/remarks-by-president-antonio-costa-following-the-informal-eu-leaders-meeting-of-24-november-2025-in-luanda/pdf>

3 <https://www.euronews.com/2025/11/17/ukraine-signs-deal-with-france-for-100-rafale-jets-and-air-defence-systems>

4 <https://www.euronews.com/my-europe/2025/11/22/european-pushback-trumps-peace-plan-call-it-a-draft-only>

5 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/18/hybrid-threats-russia-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-condemning-russia-s-persistent-hybrid-campaigns-against-the-eu-its-member-states-and-partners/>

6 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251120IPR31493/parliament-greenlights-first-ever-european-defence-industry-programme>

integroimaan ja tukemaan Ukrainan puolustusteollista perustaa Euroopan laajemmassa teknologisessa ja teollisessa puolustuskehityksessä. Lisäksi useat EU:n jäsenvaltiot, kuten Ranska⁷ ja Saksa, edistivät tai laajensivat vapaaehtoisen asepalveluksen järjestelmiä.⁸

Samaan aikaan Gazan sodasta ja sen humanitaarisista ja poliittisista seurauksista on tullut julkisen ja poliittisen keskustelun keskeinen kohde EU:ssa. Euroopan parlamentti ilmaisi 11. syyskuuta 2025 suuren huolensa Gazan alueen katastrofaalisesta humanitaarisesta tilanteesta ja vaati humanitaarisen avun esteetöntä ja laajamittaista toimittamista. Mepit vaativat välitöntä ja pysyvää tulitaukoa, kaikkien Gazassa pidettyjen israelilaisten panttivankien välitöntä ja ehdotonta vapauttamista sekä uutta sitoutumista neuvoteltuun kahden valtion ratkaisuun. Parlamentti vahvistaa Israelin oikeuden puolustautua, mutta korostaa, että tällä oikeudella ei voida perustella summittaisia sotilaallisia toimia Gazassa.⁹ YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi 17. marraskuuta 2025 Yhdysvaltain presidentin Donald J. Trumpin ehdottaman Gazan¹⁰ rauhansuunnitelman.

Taloudellinen tilanne

Kenttätöön aikana Euroopan unionin taloudellinen tilanne oli edelleen merkittävä osa julkista keskustelua. Euroopan komission tuoreimman ennusteen mukaan¹¹ EU:n talouden kasvun odotettiin pysyvän maltillisena vuonna 2025, kun maailmanlaajuinen ympäristö vakiintuu asteittain ja työmarkkinatilanne paranee jonkin verran. Samaan aikaan inflaation odotettiin hidastuvan edelleen, vaikka se ylittää edelleen kriisiä edeltäneet normit. Eurostatin julkaisemat viralliset tilastot vahvistavat, että monien jäsenvaltioiden inflaatioasteet ovat laskeneet vuosien 2022–2023 energiakriisin huippulukemista¹² ja että työttömyysasteet ovat pysyneet kaiken kaikkiaan suhteellisen alhaisina ja vakaina, joskin maiden välillä on huomattavia eroja.¹³

Varovaisen optimistisia talousnäkymiä lieventävät kuitenkin useat merkittävät vastatuulet. Jatkuvasti korkeat korot heikentävät edelleen kotitalouksien kulutusta ja yritysten investointeja, mikä vaikuttaa lainakustannuksiin ja vaimentaa kysyntää. Myös asuntojen kohtuuhintaisuus ja kiinteistöjen hintojen nousu aiheuttivat edelleen yleistä huolta useissa jäsenvaltioissa. Lisäksi talven lähestyessä energian hintoihin liittyvät huolenaiheet ovat edelleen akuutteja: Vaikka energiakustannukset ovat laskeneet huippunsa jälkeen, maailmanlaajuisten energiamarkkinoiden epävakaus ja geopoliittiset riskit (erityisesti Ukrainassa käynnissä oleva sota ja epävakaus muilla alueilla) vaikuttavat edelleen kuluttajien ja yritysten odotuksiin kohtuuhintaisuudesta ja energiavarmuudesta.

EU:n toimielimet ja lainsäädäntökehys EU:n tasolla

Demokraattisen selviytymiskyvyn edistämiseksi Euroopan komissio ilmoitti suunnitelmista perustaa uusi Euroopan demokraattisen selviytymiskyvyn keskus. Tämä aloite on keskeinen osa komission suunnittelemaa ”demokratiasuojaa”, jonka tarkoituksena on vahvistaa unionin valmiuksia torjua ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää.¹⁴

Myös budjettineuvottelut olivat tänä aikana keskeinen osa EU:n asialistaa. Neuvosto ja Euroopan parlamentti pääsivät 15. marraskuuta 2025 poliittiseen yhteisymmärrykseen EU:n vuoden 2026

7 https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/11/27/france-unveils-new-voluntary-military-service_6747883_7.html

8 <https://www.euronews.com/2025/11/12/germany-inches-close-to-agreement-on-contentious-military-service-bill-but-questions-remain>

9 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250905IPR30185/parliament-pushes-for-gaza-aid-the-hostages-release-and-justice>

10 Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2803 (2025)

11 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2025-economic-forecast-shows-continued-growth-despite-challenging-environment_en

12 <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-19112025-ap>

13 <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-02122025-bp>

14 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2660

talousarviosta, joka kattaa keskeiset menoprioriteetit, kuten kilpailukykyyn, Euroopan puolustusvalmiuden, humanitaarisen avun tukemisen ja muuttopaineet.¹⁵ Samaan aikaan jatkettiin keskusteluja EU:n seuraavasta pitkän aikavälin talousarviosta. Instituutiot ja jäsenvaltiot arvioivat pitkän aikavälin rahoitustarpeita muuttuvien geopolittisten, taloudellisten ja yhteiskunnallisten haasteiden valossa. Neuvottelut ovat osa laajempaa keskustelua sen varmistamisesta, että EU:lla on valmiudet vastata kriiseihin ja että samalla säilytetään vakaa monivuotinen rahoitussuunnittelu.

Parlamentti hyväksyi 13. marraskuuta 2025 osana EU:n kilpailukykyä ja vaurautta edistäviä koontitoimenpiteitä yritysten raportointivelvoitteiden ja huolellisuusvelvoitteiden vähentämisen.¹⁶ Koontisäädökset ovat lainsäädäntöaloitteita, joilla pyritään vähentämään hallinnollista taakkaa ja virtaviivaistamaan menettelyjä useilla EU:n politiikan aloilla. Niillä pyritään parantamaan EU:n sääntöjen saatavuutta kansalaisten, yritysten ja julkishallintojen kannalta, ja ne ovat osa käynnissä olevia pyrkimyksiä parantaa sääntelyn tehokkuutta ja täytäntöönpanoa sekä EU:n että kansallisella tasolla.

Myös energia- ja ilmastopolitiikka oli edelleen keskeinen osa lainsäädäntöohjelmaa. Ministerit kävivät talous- ja rahoitusasioiden neuvoston (Ecofin) istunnossa 13. marraskuuta 2025 merkittävän periaatekeskustelun energiaverodirektiivin ehdotetusta tarkistamisesta.¹⁷

EU:n valtiovarainministerit päättivät 13. marraskuuta 2025 poistaa arvoltaan vähäiseltä tuonnilta 150 euron tullittomuuden raja-arvon, joka vaikuttaa suurelta osin EU:n ulkopuolelta tuleviin paketteihin, tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi eurooppalaisille vähittäiskauppiaille ja tullisääntöjen täytäntöönpanon tukemiseksi.¹⁸

Myös kauppapoliittiset keskustelut olivat näkyvästi esillä, erityisesti mahdollisen EU:n ja Mercosurin välisen kauppasopimuksen osalta. Neuvosto antoi 19. marraskuuta 2025 tukensa EU:n ja Mercosurin kumppanuussopimusten ja väliaikaisten kauppasopimusten mukaisten maataloustuotteita koskevien suojatoimenpiteiden täytäntöönpanosta annetulle asetukselle, jonka tarkoituksena on puuttua EU:n viljelijöihin kohdistuviin kilpailupaineisiin liittyviin huolenaiheisiin ja joka on osa sopimuksen tekemisestä parhaillaan käytäviä keskusteluja.¹⁹

Euroopan komissio ja jäsenvaltiot edistyivät myös muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen täytäntöönpanossa, mukaan lukien komission marraskuussa 2025 käynnistämä ensimmäinen vuotuinen muuttoliikkeen hallintasykli, jolla tuetaan operatiivista valmiutta ennen sopimuksen soveltamista vuoden 2026 puolivälissä.²⁰

Euroopan parlamentti laati myös valiokunta-aloitteisen mietinnön alaikäisten suojelusta verkossa. Mietintö hyväksyttiin täysistunnossa marraskuun 2025 lopulla, ja siinä otettiin huomioon lainsäädännöllinen huomio digitaaliseen turvallisuuteen ja alustavastuisiin.²¹

15 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/15/eu-budget-for-2026-council-and-parliament-reach-agreement/>

16 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251106IPR31296/sustainability-reporting-and-due-diligence-meps-back-simplification-changes>

17 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251201IPR31698/phasing-out-imports-of-russian-gas-in-the-eu-deal-with-council>

18 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/13/customs-council-takes-action-to-tackle-the-influx-of-small-parcels/>

19 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/19/eu-mercotur-council-backs-regulation-implementing-the-safeguards-for-agricultural-products/>

20 https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-launches-first-annual-migration-management-cycle-under-pact-migration-and-asylum-2025-11-12_en

21 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251120IPR31496/children-should-be-at-least-16-to-access-social-media-say-meps>

Institutionaaliseen dynamiikkaan vaikutti myös Tanskan puheenjohtajuus Euroopan unionin neuvostossa. Puheenjohtajavaltion työohjelmassa²² asetettiin etusijalle sellaiset kysymykset kuin kilpailukyky, turvallisuus, vihreä siirtymä ja demokraattisen häiriönsietokyvyn vahvistaminen, ja sillä oli koordinoiva rooli lainsäädännön edistämässä ja toimielinten välisten neuvottelujen helpottamisessa syksyllä 2025.

Muut merkittävät tapahtumat kansallisella ja kansainvälisellä tasolla

Kenttätyöjakson aikana tai vähän ennen sitä järjestettiin useita merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia, jotka muovasivat julkista keskustelua EU:ssa ja vaikuttivat laajempaan poliittiseen kontekstiin, jossa kyselyn tuloksia olisi tulkittava.

Globaali ilmastodiplomatia oli keskeinen aihe syksyllä 2025 Belémmissä Brasiliassa 10.–21. marraskuuta 2025 pidetyssä YK:n COP30-ilmastokokouksessa. Euroopan unioni hyväksyi 21. lokakuuta 2025 COP30-kokousta koskevan kantansa, jossa se vahvisti pitkäaikaisen sitoutumisensa kansainväliseen ilmastojohtajuuteen ja maailmanlaajuisen toimien mukauttamiseen Pariisin sopimuksen tavoitteisiin.²³ Samaan aikaan Euroopassa jatkettiin keskusteluja ilmastotavoitteiden ja taloudellisen kilpailukyvyn välisestä tasapainosta.

Etelä-Afrikan marraskuussa 2025 isännöimä G20-huippukokous edisti osaltaan kansainvälisen toimintaympäristön muokkaamista. Maailman suurimpien talouksien johtajat keskustelivat globaaleista haasteista ja painopisteistä painottaen kestävästä talouskasvusta,²⁴ kehitystä ja rahoitusta.

Samaan aikaan Luandassa 24.–25. marraskuuta 2025 pidetyllä EU:n ja Afrikan unionin seitsemännellä huippukokouksella oli merkittävä rooli EU:n ulkosuhteiden asialistalla. Huippukokouksessa käsiteltiin keskeisiä strategisia painopisteitä, kuten rauhaa ja turvallisuutta, taloudellista yhteistyötä, investointeja kestävään infrastruktuuriin, muuttoliikkekumppanuuksia sekä ilmasto- ja energiasuhteita koskevaa yhteistyötä.²⁵

Vaalit

Syksyllä 2025 pidetyt kansalliset vaalit muokkasivat useiden jäsenvaltioiden poliittista toimintaympäristöä.

Tšekissä järjestettiin parlamenttivaalit 3.–4. lokakuuta 2025. Eniten paikkoja voitti ANO 2011 - puolue. Äänestyksen jälkeen käytiin useita viikkoja koalitionneuvotteluja, jotka huipentuivat koalitionsopimuksen allekirjoittamiseen 3. marraskuuta 2025 ANO:n (Patriots for Europe), AUTO:n (Patriots for Europe) ja SPD:n (ESN) välillä. Tämä koalitio merkitsee siirtymistä oikealle Tšekin politiikassa.

Irlannissa järjestettiin presidentinvaalit 24. lokakuuta 2025. Vaikka presidentin virka on suurelta osin seremoniallinen, kampanja herätti kansallista huomiota. Catherine Connolly valittiin presidentiksi.

Alankomaissa järjestettiin parlamenttivaalit 29. lokakuuta 2025. Eurooppa-myönteinen D66-puolue (Renew Europe) sai eniten ääniä, kapeasti ennen radikaalia PVV:tä (Patriots for Europe). Koska yksikään puolue ei saanut enemmistöä, neuvottelut hallituksen muodostamisesta alkoivat välittömästi ja jatkuivat koko marraskuun 2025 ajan. Kuten edellisilläkin Alankomaiden vaalikausilla, koalition rakentamisen odotetaan edellyttävän laajoja keskusteluja useiden puolueiden kesken.

22 <https://danish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme-for-the-danish-eu-presidency/priorities/>

23 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/21/cop30-council-sets-eu-position-for-the-climate-conference-in-belem/>

24 <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2025/11/22-23/>

25 https://www.eeas.europa.eu/delegations/african-union-au/seventh-african-union-european-union-summit_en

1. KATSO TULEVAISUUDESTA

1. KATSO TULEVAISUUDESTA

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten tulevaisuudennäkymiä henkilökohtaisista ja perhenäkymistä kansallisiin, eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin olosuhteisiin. Kaiken kaikkiaan optimismi on voimakkainta henkilökohtaisella tasolla ja vähitellen heikkenee, kun vastaajia pyydetään tarkastelemaan laajempaa kuvaa. Luottamus heikkenee ja varovaisuus kasvaa, kun he katsovat tulevaisuuteen peräkkäin kansallisella, eurooppalaisella ja maailmanlaajuisella tasolla. Henkilökohtaisen luottamuksen ja laajemman epävarmuuden välisellä kontrastilla on merkittäviä vaikutuksia, sillä se muokkaa kansalaisten prioriteetteja, asenteita hallintoa kohtaan ja odotuksia yhteistyöstä kansallisella, eurooppalaisella ja maailmanlaajuisella tasolla.

Eri puolilla Euroopan unionia optimismi tulevaisuutta kohtaan vaihtelee huomattavasti tarkasteltavasta tasosta riippuen. Luottamus on vahvinta henkilökohtaisella tasolla, ja 76 prosenttia vastaajista suhtautuu optimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen. Optimismi heikkenee, kun he kääntyvät muuhun maailmaan: 57 prosenttia ilmoittaa luottavansa maansa tulevaisuuteen, ja sama osuus suhtautuu optimistisesti Euroopan unionin tulevaisuudennäkymiin. Näkemykset ovat kuitenkin huomattavasti varovaisempia maailmanlaajuisella tasolla, jossa vain 44 prosenttia vastaajista ilmoittaa olevansa optimistisia maailman tulevaisuudesta, mikä korostaa laajaa huolta kansainvälisistä haasteista, kun taas 52 prosenttia vastaajista sanoo olevansa pessimistisiä maailman tulevaisuudesta.

Yli puolet vastaajista ilmoitti voimakkaasta pessimismistä maailman tulevaisuudesta, mikä viittaa siihen, että maailmanlaajuiset epävarmuustekijät ja kriisit vaikuttavat voimakkaasti yleiseen mielipiteeseen. Tämä näkemys vaikuttaa todennäköisesti yksilöiden laajempaan maailmankuvaan, painopisteisiin ja asenteisiin hallintoa ja kansainvälistä yhteistyötä kohtaan. Tällaiset huolenaiheet voivat vaikuttaa erityisesti siihen, miten kansalaiset kokevat Euroopan unionin, jota pidetään usein keskeisenä toimijana maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa, ja tekevät yhteistyötä sen kaltaisten instituutioiden kanssa. Tämän kontekstin ymmärtäminen on olennaisen tärkeää EU:n odotusten tulkitsemiseksi.

QA9 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? (EU27) (%)

Perheesi ja itsesi



(Maamme)



EU:n



Maailma



Optimistiset
yhteensä

Pessimistiset
yhteensä

En tiedä

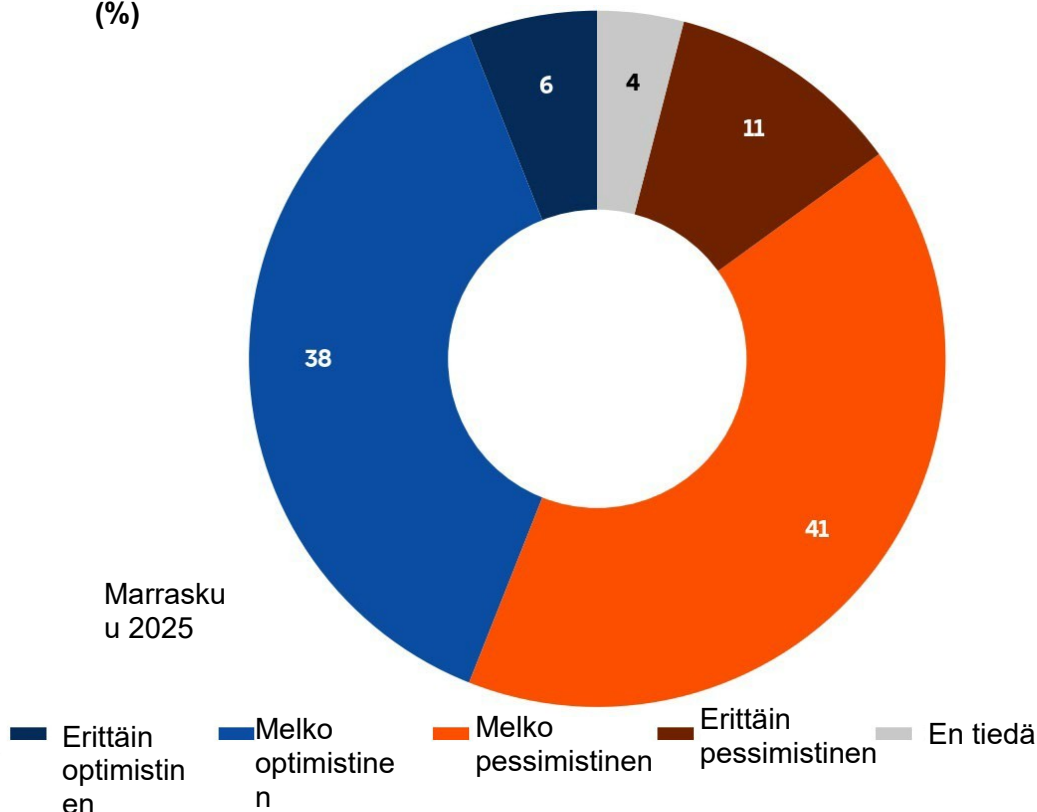
Marraskuu
2025

Näkymät maailman tulevaisuudesta

Kansalaisten käsityksille maailman tulevaisuudesta on ominaista varovaisuus ja huoli, mikä heijastaa kansalaisten kohtaamien maailmanlaajusten haasteiden kasautumista. Vastaajat eri puolilla Euroopan unionia ilmaisivat vähemmän optimismia maailman tulevaisuutta kohtaan kuin millään muulla huomioon otetulla tasolla.

EU:n tasolla alle puolet vastaajista (44 prosenttia) suhtautuu optimistisesti maailman tulevaisuuteen. Optimismi on yleensä maltillista, ja vain 6 prosenttia vastaajista pitää itseään hyvin optimistisena. Sitä vastoin suurin osa eurooppalaisista (52 prosenttia) on pessimistisiä maailman tulevaisuuden suhteen. Heistä 11 prosenttia on hyvin pessimistisiä.

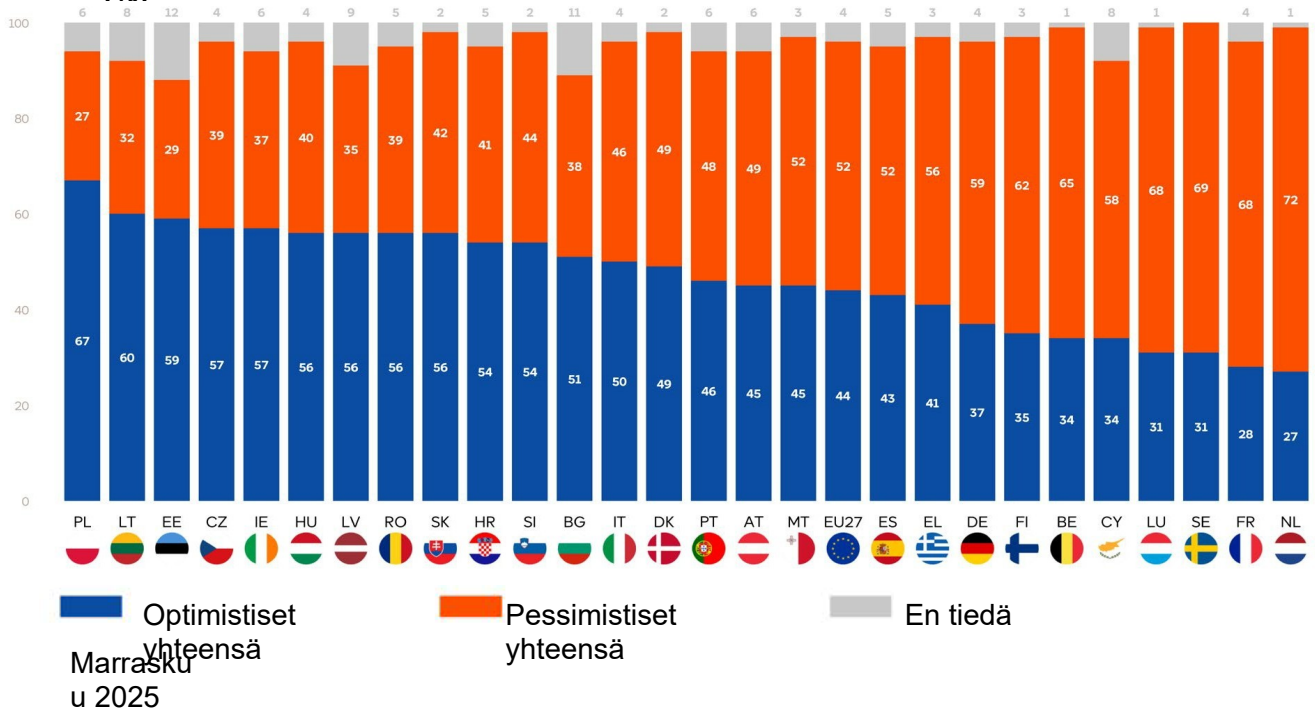
QA9.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maailma (%)



Jäsenvaltioiden näkemykset maailman tulevaisuudesta vaihtelevat huomattavasti, mikä paljastaa huomattavia kansallisia eroja sekä optimismin että pessimismin tasossa. Optimismi on suurinta Puolassa (67 %), Liettuassa (60 %) ja Virossa (59 %), joissa selvä enemmistö vastaajista suhtautuu myönteisesti maailmantalouden näkyymiin. Laajemmin tarkasteltuna vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa optimistisia 13 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa, että suuressa joukossa maita maailman tulevaisuutta koskevat myönteiset odotukset ovat edelleen hallitsevia.

Tämä optimismi on kuitenkin kaukana universaalista. Neljässatoista jäsenvaltiossa alle puolet vastaajista on optimistisia, ja 12:ssa näistä maista ehdoton enemmistö ilmaisee pessimismistä, mikä korostaa laajaa huolta maailmanlaajuisesta kehityksestä. Eniten pessimismistä esiintyy Alankomaissa (72 % pessimististä vs. 27 % optimistista), Ranskassa (68 % vs. 28 %), Ruotsissa (69 % vs. 31 %) ja Luxemburgissa (68 % vs. 31 %). Näissä maissa pessimistiset näkemykset ylittävät selvästi optimismin ja korostavat huomattavia kansallisia eroja siinä, miten kansalaiset näkevät maailman tulevaisuuden.

QA9.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maailma (%)



Erot maailman tulevaisuutta koskevassa optimismissa ja pessimismissä näkyvät myös sosiodemografisissa ryhmissä, vaikka näiden mallien vahvuus vaihtelee ominaispiirteiden mukaan.

Sukupuolen osalta käsitykset ovat pitkälti samanlaiset. Miesten optimismi ja pessimismi (44 % optimistinen vs. 52 % pessimistinen) vastaavat hyvin naisten optimismia ja pessimismia (43 % vs. 53 %), mikä osoittaa, että sukupuolella on vain vähän vaikutusta maailman tulevaisuutta koskeviin näkemyksiin.

Ikä on sitä vastoin eriyttävämpi tekijä. Nuoremmat vastaajat ovat yleensä optimistisempia, kun taas pessimismi kasvaa vähitellen iän myötä. Enemmistö 15–24-vuotiaista suhtautuu optimistisesti (52 % vs. 44 % pessimistisesti). Optimismi heikkenee 25–39-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (47 % vs. 49 %), ja pessimismi ohittaa selvästi 40–54-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (43 % vs. 53 %). Eniten negatiivisia näkymiä havaittiin 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla vastaajilla, joista vain 39 prosenttia oli optimistisia ja selvä enemmistö (56 %) ilmoitti pessimismistä. Tämä ikärakenne viittaa siihen, että käsitykset globaaleista näkymistä tulevat yhä varovaisemmiksi elämän aikana.

Eroja syntyy myös koulutustason mukaan. Keskitason koulutuksen saaneet vastaajat jakautuivat tasaisimmin, ja heidän näkymät olivat suhteellisen myönteiset (47 prosenttia optimistisia ja 49 prosenttia pessimistisiä). Sitä vastoin ne, joilla on alhainen koulutustaso (38 prosenttia vs. 57 prosenttia) ja ne, joilla on korkea koulutustaso (41 prosenttia vs. 55 prosenttia), ilmaisevat todennäköisemmin pessimismia, mikä osoittaa, että negatiivisemmat näkemykset maailman tulevaisuudesta ovat yleisiä koulutusasteikon molemmissa päissä.

Näkemykset liittyvät vahvasti myös vastaajien yksilölliseen taloudelliseen tilanteeseen. Ne, jotka ilmoittavat, että heillä ei ole juuri koskaan tai ei koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ovat suhteellisesti vähemmän pessimistisiä (45 % optimistisia ja 51 % pessimistisiä). Pessimismi lisääntyy niiden vastaajien keskuudessa, joilla on ajoittain taloudellisia vaikeuksia (43 % vs. 53 %), ja se on voimakkainta niiden vastaajien keskuudessa, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta. Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista (64 %) ilmaisee pessimismia ja vain 31 prosenttia kokee olevansa optimistisia. Tämä kehitys osoittaa, että talouden haavoittuvuuden ja maailmantalouden kehitystä koskevien kielteisten odotusten välillä on läheinen yhteys.

Myös käsitykset maailman tulevaisuudesta liittyvät läheisesti vastaajien mielikuvaan Euroopan unionista. Ne, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmaisevat huomattavasti todennäköisemmin optimismia maailman tulevaisuudesta (55 prosenttia optimistisia ja 42 prosenttia pessimistisiä). Sen sijaan vastaajat, joilla on neutraali näkemys EU:sta, ovat yleensä pessimistisempiä kuin optimistisia (38 % vs. 56 %). Eniten kielteisiä näkymiä on niillä, joilla on kielteinen kuva EU:sta, jossa optimismi laskee vain 19 prosenttiin ja yli kolme neljäsosaa (77 %) ilmaisee pessimismia. Tämä vahva assosiaatio viittaa siihen, että luottamus Euroopan unioniin poliittisena toimijana on tiiviisti sidoksissa laajempiin odotuksiin maailmanlaajuisesta kehityksestä ja EU:n valmiuksista vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin.

QA9.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maaailma (% - EU)			
	Optimistiset yhteensä	Pessimistiset yhteensä	En tiedä
EU27	44	52	4
Sukupuoli			
Mies	44	52	4
Nainen	43	53	4
Ikä			
15-24	52	44	4
25-39	47	49	4
40-54	43	53	4
55+	39	56	5
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	38	57	5
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	47	49	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	41	55	4
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	44	52	4
Johtajat	45	51	4
Muut valkoiset kaulukset	48	49	3
Manuaaliset työntekijät	44	52	4
Talohenkilöt	42	52	6
Työttömät	40	57	3
Eläkkeellä	36	58	6
Opiskelijat	51	45	4
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	31	64	5
Ajoittain	43	53	4
Melkein koskaan / ei koskaan	45	51	4
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	44	51	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	42	55	3
Suuri kaupunki	44	51	5
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	44	52	4
Ei mitään	37	55	8
Kuva EU:sta			
Myönteinen	55	42	3
Neutraali	38	56	6
Negatiivinen	19	77	4
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	50	47	3
Huono asia	22	74	4
Ei hyvä eikä huono asia	36	58	6

Katsaus Euroopan unionin tulevaisuuteen

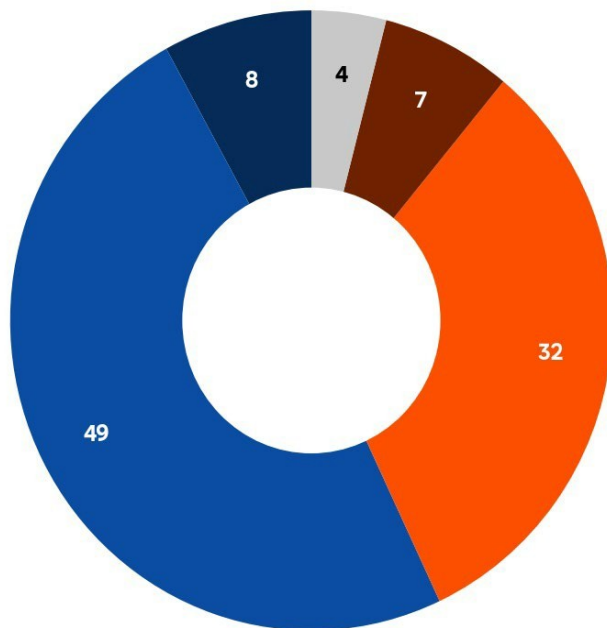
Verrattuna näkemyksiinsä maailmanlaajuisesta kehityksestä eurooppalaiset suhtautuvat myönteisemmin Euroopan unionin tulevaisuuteen. Vaikka joitakin huolenaiheita on edelleen, näkemykset EU:n näkymistä ovat suhteellisen optimistisia.

EU:n tasolla selvästi suurin osa vastaajista (57 prosenttia) suhtautuu optimistisesti Euroopan unionin tulevaisuuteen. Vastaajista 49 prosenttia pitää itseään melko optimistisena, kun taas pienempi osuus (8 prosenttia) pitää itseään hyvin optimistisena. Sen sijaan 39 prosenttia eurooppalaisista suhtautuu pessimistisesti EU:n tulevaisuuteen. Heistä 32 prosenttia on melko pessimistisiä ja 7 prosenttia hyvin pessimistisiä.

Toukokuussa 2025 tehdyn edellisen kyselyn jälkeen käsitykset Euroopan tulevaisuudesta

Unioni on heikentynyt huomattavasti. Optimismi on laskenut yhdeksän prosenttiyksikköä eli toukokuun 2025 66 prosentista 57 prosenttiin marraskuussa 2025, kun taas pessimismi on kasvanut kahdeksan prosenttiyksikköä eli 31 prosentista 39 prosenttiin samalla ajanjaksolla. Tämä merkittävä muutos osoittaa, että kansalaisten mielialat ovat muuttuneet merkittävästi suhteellisen lyhyessä ajassa, ja viittaa siihen, että eurooppalaiset ovat yhä huolestuneempia unionin tulevaisuudesta. Tämän kehityksen laajuus viittaa siihen, että viimeaikainen kehitys EU:n tasolla ja maailmanlaajuisesti on saattanut vaikuttaa konkreettisesti kansalaisiin.

QA9.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU (EU27) (%)



Erittäin optimistinen ▲ 1
Melko optimistinen ▼ 10
Melko pessimistinen ▲ 7
Erittäin pessimistinen ▲ 1
En tiedä ▲ 1
▲ ▼ (marraskuu 2025 - toukokuu 2025)

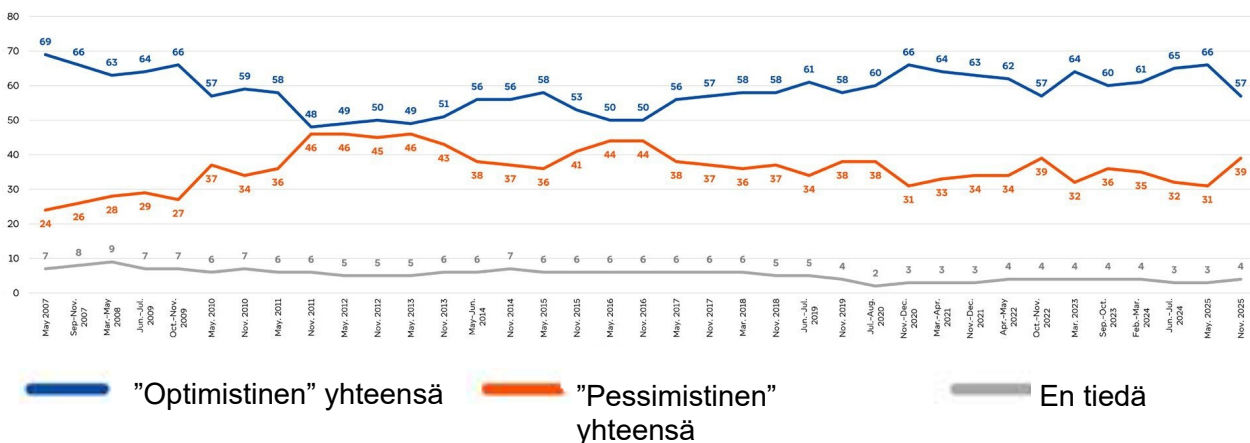
■ Erittäin optimistinen
■ Melko optimistinen
■ Melko pessimistinen
■ Erittäin pessimistinen
■ En tiedä

Marraskuu 2025

Kun tarkastellaan pidemmän aikavälin suuntausta vuosina 2007–2025, optimismin viimeaikaista heikkenemistä tarkastellaan laajemmasta historiallisesta näkökulmasta. Vaikka toukokuusta 2025 lähtien havaittu lasku on merkittävä, nykyinen optimismin taso (57 %) on edelleen suurin piirtein sama kuin rahoitus- ja valtionvelkakriisien jälkeisellä kaudella ja ennen covid-19-pandemiaa vuosina 2013–2019. Tuona aikana optimismi EU:n tulevaisuutta kohtaan vaihteli yleensä samantasoisesti. Historialliset tiedot osoittavat myös, että aiemmin on kirjattu voimakkaampaa pessimismistä. Eniten pessimismistä havaittiin vuosina 2011–2013, jolloin jopa 46 prosenttia vastaajista ilmaisi kielteisen näkemyksensä EU:n tulevaisuudesta.

Optimismi laski vastaavasti, noin 9–10 prosenttiyksikköä, syksyn 2009 ja kevään 2010 välisenä aikana sekä toukokuun 2011 ja marraskuun 2011 välisenä aikana. Vähentymisen tapahtui samaan aikaan, kun Euroopan unionissa vallitsi huomattava taloudellinen ja poliittinen paine: maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkimainingit, jäsenvaltioihin vaikuttavat valtionvelkakriisit sekä keskustelut säästötoimenpiteistä ja EU:n hallinnosta. Nämä tapahtumat todennäköisesti heikensivät kansalaisten luottamusta unionin vakauteen ja valmiuksiin hallita kriisejä, mikä selittää optimismin voimakkaan heikkenemisen kyseisenä ajanjaksona. Tällaiset kuviot viittaavat siihen, että vaikka nykyinen taantuma kuvastaa merkittävää ilmapiirin muutosta, tämän mittakaavan vaihtelua on esiintynyt muina aikoina, jolloin epävarmuus on lisääntynyt Euroopan unionin lähihistoriassa.

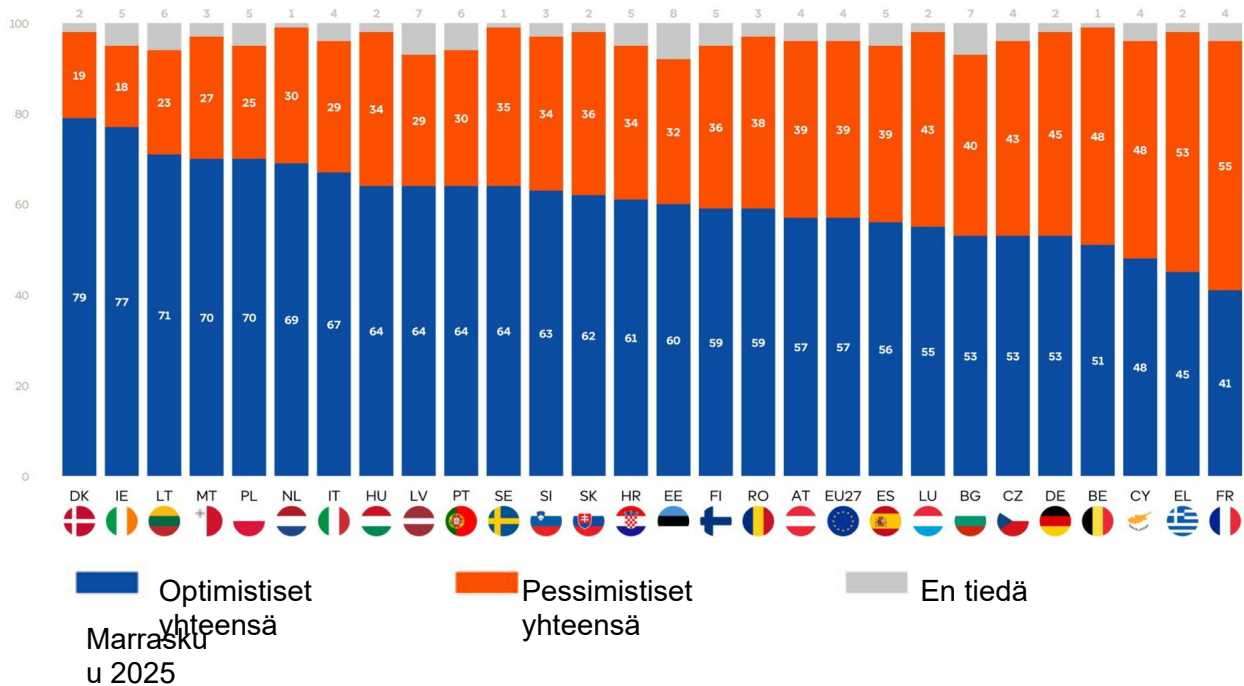
QA9.3 Oletteko mielestänne hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen EU:n tulevaisuuden suhteen?



Euroopan unionin tulevaisuutta koskeva optimismi vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain. Eniten optimismia havaittiin Tanskassa (79 %), Irlannissa (77 %) ja Liettuassa (71 %), joissa yli seitsemän kymmenestä vastaajasta ilmaisi luottavansa EU:n tulevaisuuteen. Yleisesti ottaen yli puolet vastaajista on optimistisia 24 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa, että myönteiset odotukset ovat enemmistönä suurimmassa osassa maita.

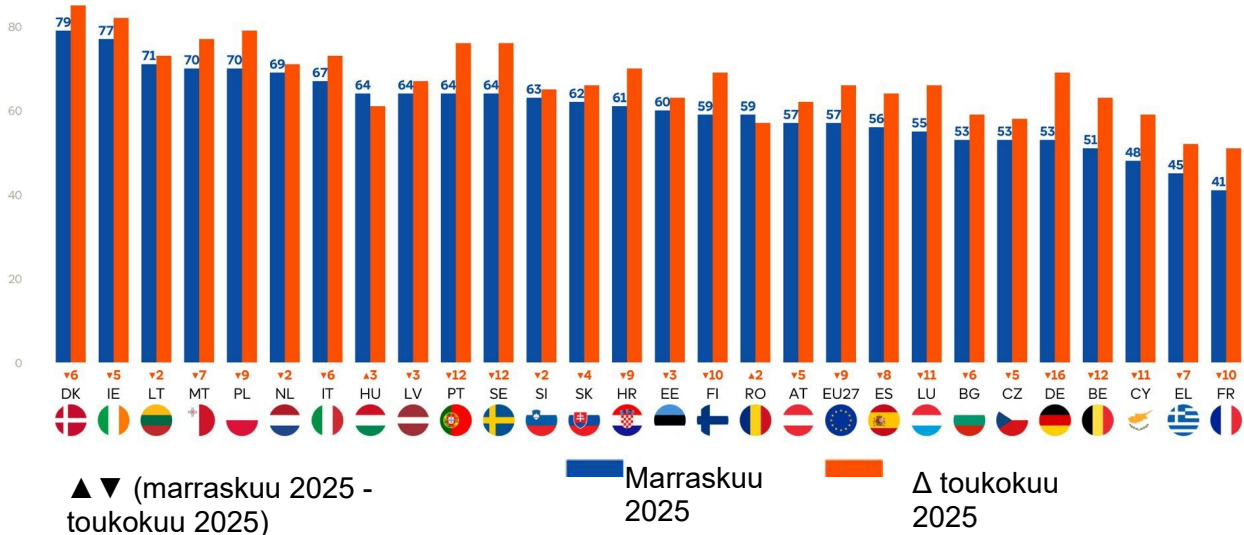
Optimismi ei kuitenkaan ole universaalista. Joissakin maissa pessimistiset näkemykset ovat näkyvämpiä. Alhaisimmat optimismitasot ovat Ranskassa (41 prosenttia optimistista vs. 55 prosenttia pessimististä), Kreikassa (45 prosenttia vs. 53 prosenttia) ja Kyproksessa (48 prosenttia vs. 48 prosenttia), jossa pessimismi on joko enemmistön näkemys tai pariteetti optimismin kanssa. Nämä mallit tuovat esiin merkittäviä kansallisia eroja kansalaisten käsityksissä EU:n näkymistä, mikä kuvastaa erilaisia olosuhteita eri puolilla Euroopan unionia.

QA9.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU (%)



Merkittävin lasku on ollut toukokuusta 2025 lähtien Saksassa (-16 prosenttiyksikköä), Portugalissa, Ruotsissa ja Belgiassa (-12 prosenttiyksikköä) sekä Kyproksessa ja Luxemburgissa (11 prosenttiyksikköä), mikä viittaa siihen, että näissä maissa on siirrytty varovaisempiin tai kielteisempiin näkemyksiin.

QA9.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU:ssa. Optimistiset (%) yhteensä



Sen sijaan ikä on selkeä erottava tekijä. Nuoremmat vastaajat ovat selvästi optimistisempia, kun taas pessimismi kasvaa vähitellen iän myötä. 15–24-vuotiaat ovat paljon optimistisempia (67 % vs. 29 % pessimistisiä), kun taas 25–39-vuotiaiden vastaajien optimismi on edelleen suurta (61 % vs. 36 %) ja vähenee asteittain 40–54-vuotiaiden (57 % vs. 40 %) ja 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien vastaajien (53 % vs. 42 %) keskuudessa. Tämä ikärakenne viittaa siihen, että luottamus EU:n tulevaisuuteen yleensä heikkenee iän myötä.

Eroja syntyy myös koulutustason mukaan, ja korkeampi koulutustaso on yhteydessä suurempaan optimismiin. Vastaajat, joiden koulutustaso on alhainen, ovat suhteellisesti vähemmän optimistisia (50 % vs. 44 % pessimistisiä), kun taas optimismi lisääntyy keskitason (59 % vs. 38 %) ja korkean koulutustason (62 % vs. 36 %) saaneiden keskuudessa, mikä viittaa siihen, että koulutustaso liittyy EU:n myönteisiin odotuksiin.

Näkemykset liittyvät vahvasti myös vastaajien yksilölliseen taloudelliseen tilanteeseen. Eniten optimistisia ovat ne, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja (60 % vs. 36 % pessimistisiä), kun taas ne, joilla on ajoittain taloudellisia vaikeuksia, ovat hieman vähemmän optimistisia (54 % vs. 42 %). Optimismi on heikointa niiden vastaajien keskuudessa, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta. Nämä ovat myös pessimistisimpiä (42 % optimistisia ja 54 % pessimistisiä). Tämä malli osoittaa, että rahavakauden ja EU:n myönteisten odotusten välillä on tiivis yhteys.

Myös käsitykset EU:sta ovat vahvasti kytköksissä sen tulevaisuutta koskevaan optimismiin. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat ylivoimaisen optimistisia (79 % vs. 19 % pessimistisiä), kun taas neutraalit vastaajat jakautuvat suurin piirtein tasaisesti (48 % vs. 46 %). Eniten kielteisiä näkymiä on niiden vastaajien keskuudessa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, jossa optimismi laskee jyrkästi 14 prosenttiin ja pessimismi nousee 84 prosenttiin. Tämä havainto korostaa sitä, että kansalaisten suhtautuminen EU:hun on keskeinen tekijä EU:n tulevaisuutta koskevien odotusten kannalta.

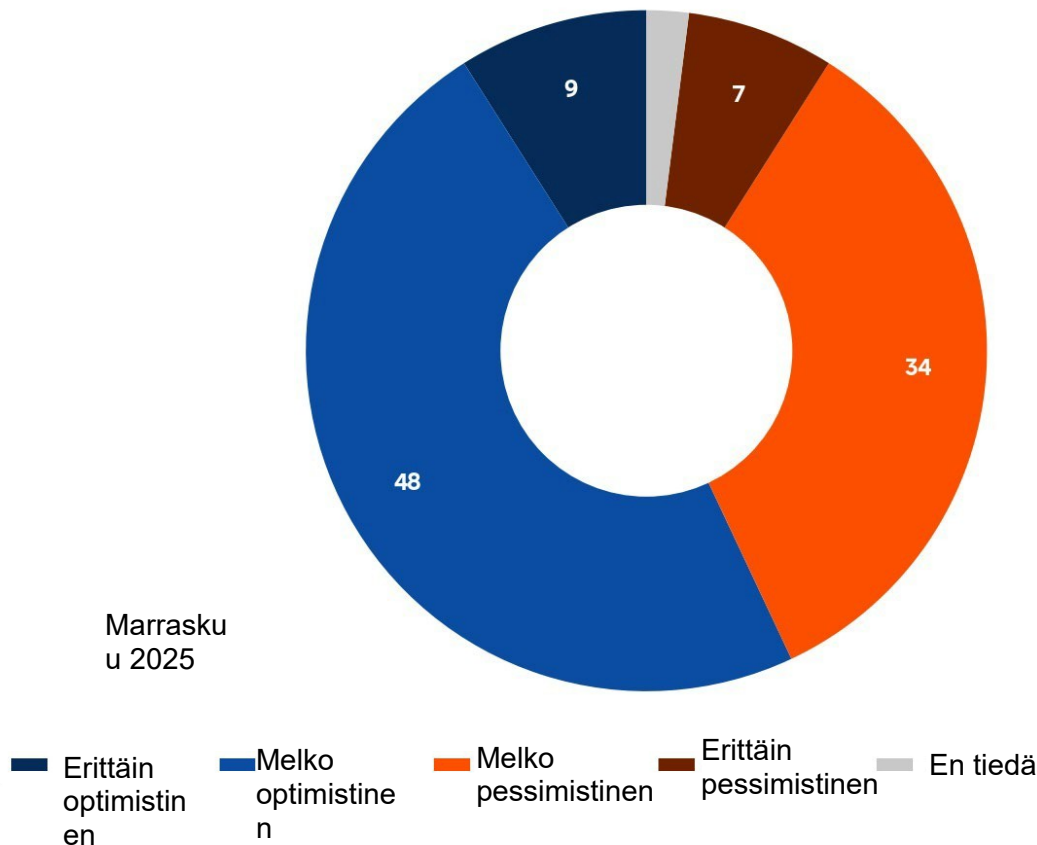
QA9.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU (% - EU)			
	Optimistiset yhteensä	Pessimistiset yhteensä	En tiedä
EU27	57	39	4
Sukupuoli			
Mies	58	39	3
Nainen	57	39	4
Ikä			
15-24	67	29	4
25-39	61	36	3
40-54	57	40	3
55+	53	42	5
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	50	44	6
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	59	38	3
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	62	36	2
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	57	39	4
Johtajat	63	34	3
Muut valkoiset kaulukset	63	35	2
Manuaaliset työntekijät	54	42	4
Talohenkilöt	50	44	6
Työttömät	50	46	4
Eläkkeellä	52	43	5
Opiskelijat	69	28	3
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	42	54	4
Ajoittain	54	42	4
Melkein koskaan / ei koskaan	60	36	4
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	55	41	4
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	57	40	3
Suuri kaupunki	61	35	4
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	59	38	3
Ei mitään	48	44	8
Kuva EU:sta			
Myönteinen	79	19	2
Neutraali	48	46	6
Negatiivinen	14	84	2
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	73	25	2
Huono asia	18	79	3
Ei hyvä eikä huono asia	39	55	6

Näkymät maan tulevaisuudesta

Oman maan tulevaisuutta koskevat käsitykset ovat välikäsite henkilökohtaisten odotusten ja Euroopan unionia ja maailmaa koskevien laajempien näkökulmien välillä. Optimismi maan tulevaisuudesta on varovaisempaa kuin henkilökohtaisella tasolla, mutta pysyy vahvempaan kuin optimismi maailman tulevaisuudesta.

EU:n tasolla suurin osa vastaajista suhtautuu optimistisesti maansa tulevaisuuteen: 57% sanoo olevansa joko hyvin tai melko optimistinen, mukaan lukien 9%, jotka sanovat olevansa hyvin optimistisia. Sitä vastoin 41 prosenttia eurooppalaisista suhtautuu pessimistisesti maansa tulevaisuuteen, ja 34 prosenttia pitää itseään melko pessimistisenä ja 7 prosenttia hyvin pessimistisenä. Nämä tulokset osoittavat, että vaikka suurin osa väestöstä on optimistisia, huomattava osa väestöstä on edelleen huolissaan kansallisista näkymistä, mikä viittaa varovaisen optimismin ilmapiiriin pikemminkin kuin laajaan luottamukseen.

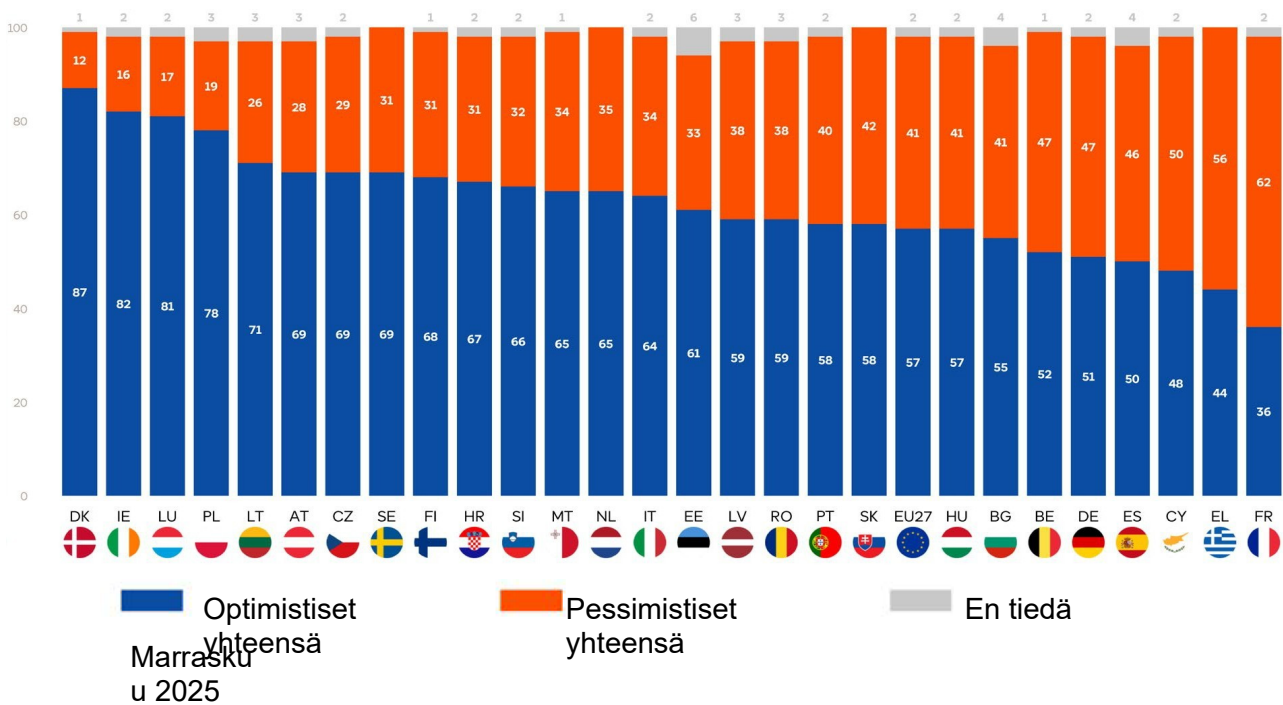
QA9.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? (MAA) (%)



Optimismi vastaajien oman maan tulevaisuudesta vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain, mikä osoittaa, että odotuksissa on huomattavia kansallisia eroja. Myönteiset näkemykset vallitsevat useimmissa maissa: vähintään puolet vastaajista ilmaisi optimismia 24 jäsenvaltiossa, erityisesti Tanskassa (87 %), Irlannissa (82 %) ja Luxemburgissa (81 %), joissa yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta ilmaisi luottavansa kansallisiin näkymiin.

Optimismi ei kuitenkaan ole universaalista. Alhaisin luottamustaso on Ranskassa, jossa vain 36 prosenttia vastaajista on optimistisia ja selvä enemmistö (62 prosenttia) pessimistisiä. Kreikka (44 % optimistinen vs. 56 % pessimistinen) ja Kypros (48 % vs. 50 %) erottuvat myös maina, joissa pessimistiset näkemykset ovat optimismia tärkeämpiä. Nämä kolme jäsenvaltiota ovat ainoita, joissa pessimismi ylittää optimismin, mikä korostaa merkittäviä kansallisia kontrasteja siinä, miten kansalaiset näkevät maansa tulevaisuuden, ja korostaa erilaisten kansallisten olosuhteiden vaikutusta yleiseen mielipiteeseen.

QA9.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? (MAA) (%)



Erot maan tulevaisuutta koskevassa optimismissa ja pessimismissä ovat ilmeisiä useissa sosiodemografisissa ryhmissä, vaikka näiden mallien vahvuus vaihtelee tarkasteltavan ominaispiirteen mukaan.

Sukupuolen osalta käsitykset ovat lähes identtiset. Miesten optimismiaste (57 % optimistinen ja 41 % pessimistinen) on lähes sama kuin naisten (56 % vs. 42 %), mikä osoittaa, että sukupuolella ei ole merkityksellistä roolia kansallisia näkymiä koskevien odotusten muokkaamisessa.

Ikä on sitä vastoin eriyttävä tekijä. Nuoremmilla vastaajilla on taipumus ilmaista suurempaa optimismia, kun taas pessimismi kasvaa vähitellen iän myötä. Selvä enemmistö 15–24-vuotiaista suhtautuu optimistisesti maansa tulevaisuuteen (61 % vs. 37 % pessimistisesti). Optimismi on edelleen suhteellisen korkea 25–39-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (59 % vs. 39 %), minkä jälkeen se heikkenee hieman 40–54-vuotiaiden keskuudessa (56 % vs. 42 %) ja 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien vastaajien keskuudessa (54 % vs. 44 %). Tämä ikärakenne viittaa asteittaiseen siirtymiseen kohti varovaisempia odotuksia vastaajien ikääntyessä.

Koulutustasoon liittyy myös näkemyseroja. Heikosti koulutetut vastaajat ovat vähiten optimistisia, ja näkemykset jakautuvat lähes tasaisesti optimismiin ja pessimismiin välillä (50 % vs. 47 %). Optimismi lisääntyy keskiasteen koulutuksen saaneiden keskuudessa (58 % vs. 40 %), ja se on yleisintä korkean koulutustason saaneiden vastaajien keskuudessa (61 % vs. 38 %), mikä viittaa myönteiseen suhteeseen koulutustason ja kansallisia tulevaisuuksia kohtaan tunnetun luottamuksen välillä.

Käsitykset oman maan tulevaisuudesta ovat vahvasti kytköksissä vastaajien henkilökohtaiseen taloudelliseen tilanteeseen. Ne, jotka raportoivat lähes koskaan tai koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ovat optimistisimpia (61 % vs. 37 % pessimistisiä). Optimismi heikkenee niiden vastaajien keskuudessa, joilla on ajoittain taloudellisia vaikeuksia (52 % vs. 47 %), kun taas pessimismi on selvästi vallitsevana niiden vastaajien keskuudessa, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta. Tässä ryhmässä vain 36% on optimistisia ja lähes kaksi kolmasosaa sanoo olevansa pessimistisiä (62%). Tämä kehitys osoittaa, että taloudellisen haavoittuvuuden ja kansallisia näkymiä koskevien kielteisten odotusten välillä on läheinen yhteys.

Lisäksi näkemykset maan tulevaisuudesta liittyvät läheisesti vastaajien mielikuvaan Euroopan unionista. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat selvästi optimistisempia (72 % optimistisia vs. 27 % pessimistisiä), kun taas neutraalin kuvan omaavat vastaajat ovat jakautuneempia (51 % vs. 46 %). Eniten pessimistisiä odotuksia on niiden vastaajien keskuudessa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, jossa optimismi laskee 24 prosenttiin ja pessimismi nousee jyrkästi 75 prosenttiin. Tämä vahva assosiaatio viittaa siihen, että asenteet EU:ta kohtaan ovat tiiviisti sidoksissa laajempaan luottamukseen kansallisia kehityskulkuja kohtaan.

QA9.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? (MAA) (% - EU)

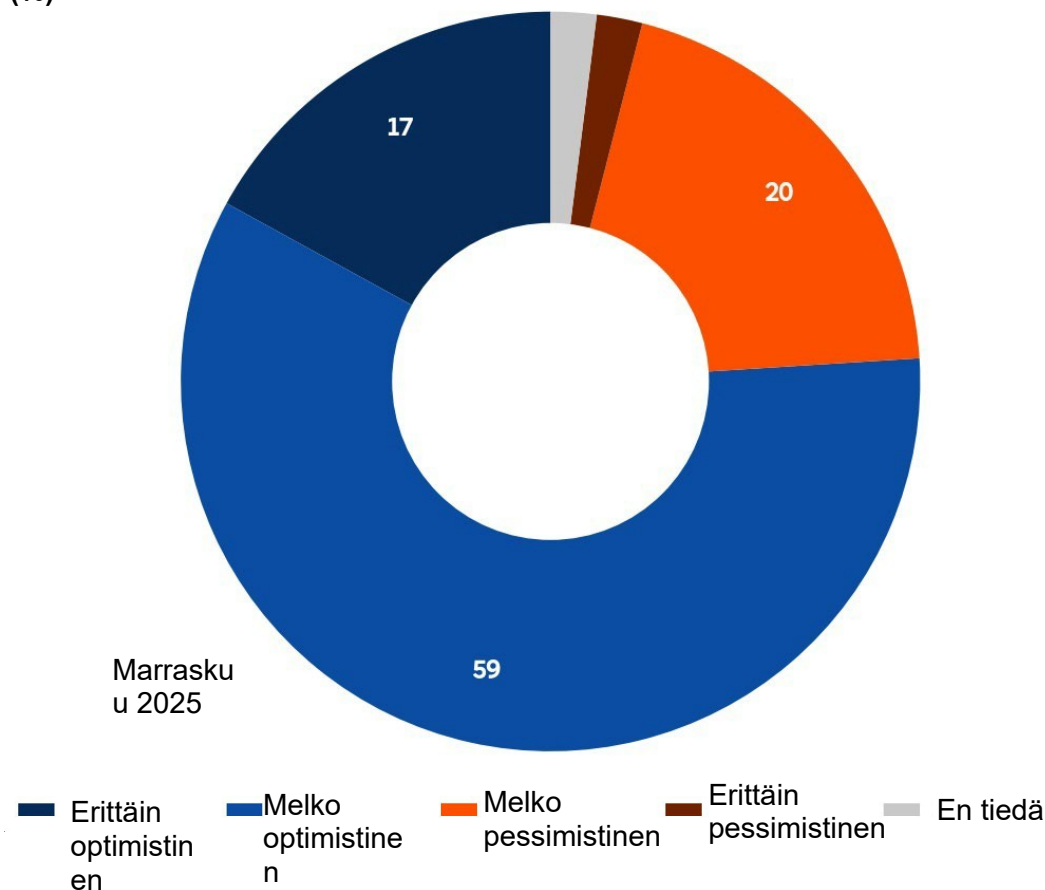
	Optimistiset yhteensä	Pessimistiset yhteensä	En tiedä
EU27	57	41	2
Sukupuoli			
Mies	57	41	2
Nainen	56	42	2
Ikä			
15-24	61	37	2
25-39	59	39	2
40-54	56	42	2
55+	54	44	2
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	50	47	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	58	40	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	61	38	1
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	57	41	2
Johtajat	62	37	1
Muut valkoiset kaulukset	62	36	2
Manuaaliset työntekijät	56	42	2
Talohenkilöt	52	44	4
Työttömät	47	51	2
Eläkkeellä	53	45	2
Opiskelijat	62	36	2
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	36	62	2
Ajoittain	52	47	1
Melkein koskaan / ei koskaan	61	37	2
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	55	43	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	56	43	1
Suuri kaupunki	60	37	3
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	57	41	2
Ei mitään	52	44	4
Kuva EU:sta			
Myönteinen	72	27	1
Neutraali	51	46	3
Negatiivinen	24	75	1
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	67	32	1
Huono asia	28	71	1
Ei hyvä eikä huono asia	45	52	3

Oman ja perheen tulevaisuuden näkymät

Vastaajat suhtautuvat todennäköisimmin myönteisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen. Nämä näkemykset heijastavat vahvaa henkilökohtaisen luottamuksen tunnetta ja käsitystä välittömän elämän olosuhteiden hallinnasta, mikä on ristiriidassa varovaisempien tai epävarmempien odotusten kanssa, joita vastaajat ilmaisivat tarkastellessaan laajempaa kansallista, eurooppalaista tai maailmanlaajuista kehitystä. Tämä kuilu henkilökohtaisen optimismin ja laajempien huolenaiheiden välillä korostaa läheisyyden merkitystä tulevaisuuden odotusten muotoilussa.

EU:n tasolla vastaajat suhtautuvat selvästi optimistisemmin omaan ja perheensä tulevaisuuteen kuin millään muulla arvioitulla alalla. Kaiken kaikkiaan 76 prosenttia vastaajista ilmaisee optimismia, mukaan lukien 59 prosenttia, jotka sanovat olevansa melko optimistisia, ja 17 prosenttia, jotka kuvaavat itseään hyvin optimistisiksi. Sitä vastoin hieman yli viidesosa eurooppalaisista (22 prosenttia) pitää itseään pessimistisenä, 20 prosenttia melko pessimistisenä ja vain 2 prosenttia hyvin pessimistisenä. Tämä korkea henkilökohtaisen luottamuksen taso on jyrkässä ristiriidassa asenteiden kanssa laajempiin konteksteihin: optimismi vastaajien kotimaan ja Euroopan unionin tulevaisuutta kohtaan on 57 prosenttia ja maailmaa kohtaan vain 44 prosenttia. Nämä havainnot korostavat optimismin voimakasta kaltevuutta, joka vähenee tasaisesti, kun painopiste siirtyy henkilökohtaiselta tasolta globaalille tasolle.

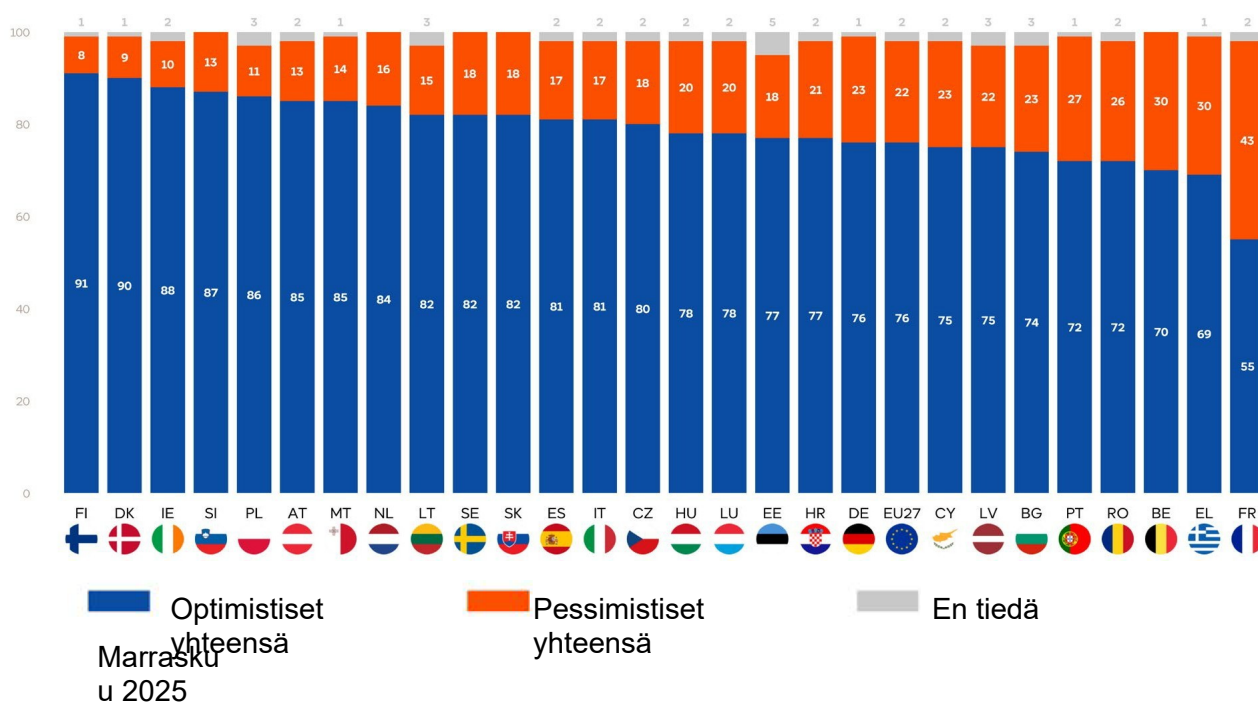
QA9.1 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Perheesi ja itsesi (%)



Eri jäsenvaltioissa optimismi omaa ja perheen tulevaisuutta kohtaan on laajalle levinnyttä ja huomattavan johdonmukaista. Kaikissa maissa selvä enemmistö vastaajista ilmaisi optimismia ja korosti, että myönteiset henkilökohtaiset odotukset ovat erittäin yleisiä kaikkialla Euroopan unionissa. Eniten optimismia havaittiin Suomessa (91 %), Tanskassa (90 %) ja Irlannissa (88 %), joissa noin yhdeksän kymmenestä vastaajasta ilmoitti luottavansa henkilökohtaisiin ja perhenäkymiinsä.

Ranska erottuu merkittävänä poikkeuksena. Vaikka suurin osa vastaajista Ranskassa on edelleen optimistisia, osuus on huomattavasti pienempi kuin muualla, 55 prosenttia, ja siihen liittyy suhteellisen korkea pessimismi (43 prosenttia). Tämä poikkeaa erityisen selvästi EU:n laajuudesta: Ranskassa pessimismi on 13 prosenttiyksikköä korkeampi kuin jäsenvaltioissa, jossa pessimismi on toiseksi korkein, kun taas optimismi on 14 prosenttiyksikköä heikempi kuin maassa, jossa pessimismin osuus on toiseksi alhaisin. Tämä ero korostaa käsitysten erityisluonnetta Ranskassa ja sitä, missä määrin henkilökohtaiset näkymät poikkeavat muissa jäsenvaltioissa havaitusta yleisesti myönteisestä suuntauksesta. Lisäksi henkilökohtaisen optimismin suhteellisen alhainen taso Ranskassa vastaa laajemmilla näkymillä havaittuja malleja: Ranskassa on myös vähiten optimismia Euroopan unionin ja EU:n tulevaisuuden suhteen.

QA9.1 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Perheesi ja itsesi (%)



Erot vastaajan omaa tulevaisuutta ja perheen tulevaisuutta koskevassa optimismissa ja pessimismissä näkyvät eri sosiodemografisissa ryhmissä, vaikka optimismi on edelleen yleistä useimmissa luokissa.

Sukupuolen osalta käsitykset ovat hyvin samankaltaisia. Miehet (77% optimistinen vs. 22% pessimistinen) ja naiset (75% vs. 23%) ilmaisevat lähes identtistä luottamusta, mikä osoittaa, että sukupuolella ei ole voimakasta vaikutusta henkilökohtaisiin ja perhenäkymiin.

Ikä on kuitenkin tärkeämpi erottava tekijä. Nuoremmat vastaajat ovat yleensä optimistisempia, kun taas pessimismi kasvaa vähitellen iän myötä. 15–24-vuotiaista yli kahdeksan kymmenestä ilmaisee optimismia (82 % vs. 17 % pessimistisiä). Optimismi on edelleen korkea 25–39-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (79 % vs. 20 %) ja heikkenee hieman 40–54-vuotiaiden keskuudessa (76 % vs. 22 %) ja 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien vastaajien keskuudessa (72 % vs. 26 %). Tämä kuvio viittaa asteittaiseen elämänkaaren vaikutukseen, kun luottamus henkilökohtaiseen ja perheen tulevaisuuteen vähenee iän myötä.

Koulutustasoon liittyy myös vahvasti näkemyseroja, ja sen kaltevuus on erityisen selkeä. Vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, ovat optimistisimpia (80 % vs. 18 % pessimistisiä), ja heidän jälkeensä tulevat lähinnä keskitason koulutuksen saaneet (78 % vs. 20 %). Sitä vastoin optimismi on huomattavasti vähäisempää matalan koulutustason vastaajilla, joissa hieman yli kaksi kolmasosaa ilmaisee optimismia (67 %) ja lähes kolmannes ilmoittaa pessimismistä (31 %). Tämä huomattava kuilu korostaa koulutuksen merkitystä luottamuksen rakentamisessa henkilökohtaisia ja perhenäkymiä kohtaan.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa on havaittavissa samansuuntainen suuntaus. Ne, jotka raportoivat lähes koskaan tai koskaan, joilla on vaikeuksia maksaa laskuja, ovat optimistisimpia (80% optimistisiä vs. 18% pessimistisiä). Optimismi heikkenee huomattavasti niiden vastaajien keskuudessa, joilla on ajoittain taloudellisia vaikeuksia (69 % vs. 30 %), ja heikkenee edelleen niiden vastaajien keskuudessa, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta, jolloin optimismi laskee 54 prosenttiin ja pessimismi nousee 45 prosenttiin. Tämä jyrkkä kaltevuus korostaa vahvaa yhteyttä taloudellisen epävarmuuden ja pessimismin välillä oman ja perheen tulevaisuudesta.

Käsitykset liittyvät läheisesti vastaajien mielikuvaan Euroopan unionista. Ne, joilla on myönteinen kuva EU:sta, suhtautuvat erittäin optimistisesti henkilökohtaiseen ja perhe-elämään liittyvään tulevaisuuteensa (87 % vs. 12 % pessimistisesti). Optimismi on vähäisempää niiden vastaajien keskuudessa, joilla on neutraali kuva EU:sta (72 % vs. 26 %), kun taas näkemykset jakautuvat paljon enemmän niiden vastaajien kesken, joilla on negatiivinen kuva. Optimismi laskee 51 prosenttiin ja pessimismi nousee 46 prosenttiin. Tämä assosiaatio viittaa siihen, että laajemmat poliittiset asenteet EU:ta kohtaan heijastuvat myös siihen, miten yksilöt kokevat oman tulevaisuutensa ja perheensä tulevaisuuden.

QA9.1 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Perheesi ja itsesi (% - EU)

	Optimistiset yhteensä	Pessimistiset yhteensä	En tiedä
EU27	76	22	2
Sukupuoli			
Mies	77	22	1
Nainen	75	23	2
Ikä			
15-24	82	17	1
25-39	79	20	1
40-54	76	22	2
55+	72	26	2
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	67	31	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	78	20	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	80	18	2
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	78	21	1
Johtajat	83	16	1
Muut valkoiset kaulukset	81	18	1
Manuaaliset työntekijät	76	23	1
Talohenkilöt	70	28	2
Työttömät	64	35	1
Eläkkeellä	70	27	3
Opiskelijat	84	15	1
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	54	45	1
Ajoittain	69	30	1
Melkein koskaan / ei koskaan	80	18	2
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	74	24	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	75	23	2
Suuri kaupunki	78	20	2
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	78	21	1
Ei mitään	63	33	4
Kuva EU:sta			
Myönteinen	87	12	1
Neutraali	72	26	2
Negatiivinen	51	46	3
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	84	15	1
Huono asia	51	47	2
Ei hyvä eikä huono asia	67	31	2

2. TURVALLISUUSRISKIN JULKISET KESKUSTELUT

2. TURVALLISUUSRISKIN JULKISET KESKUSTELUT

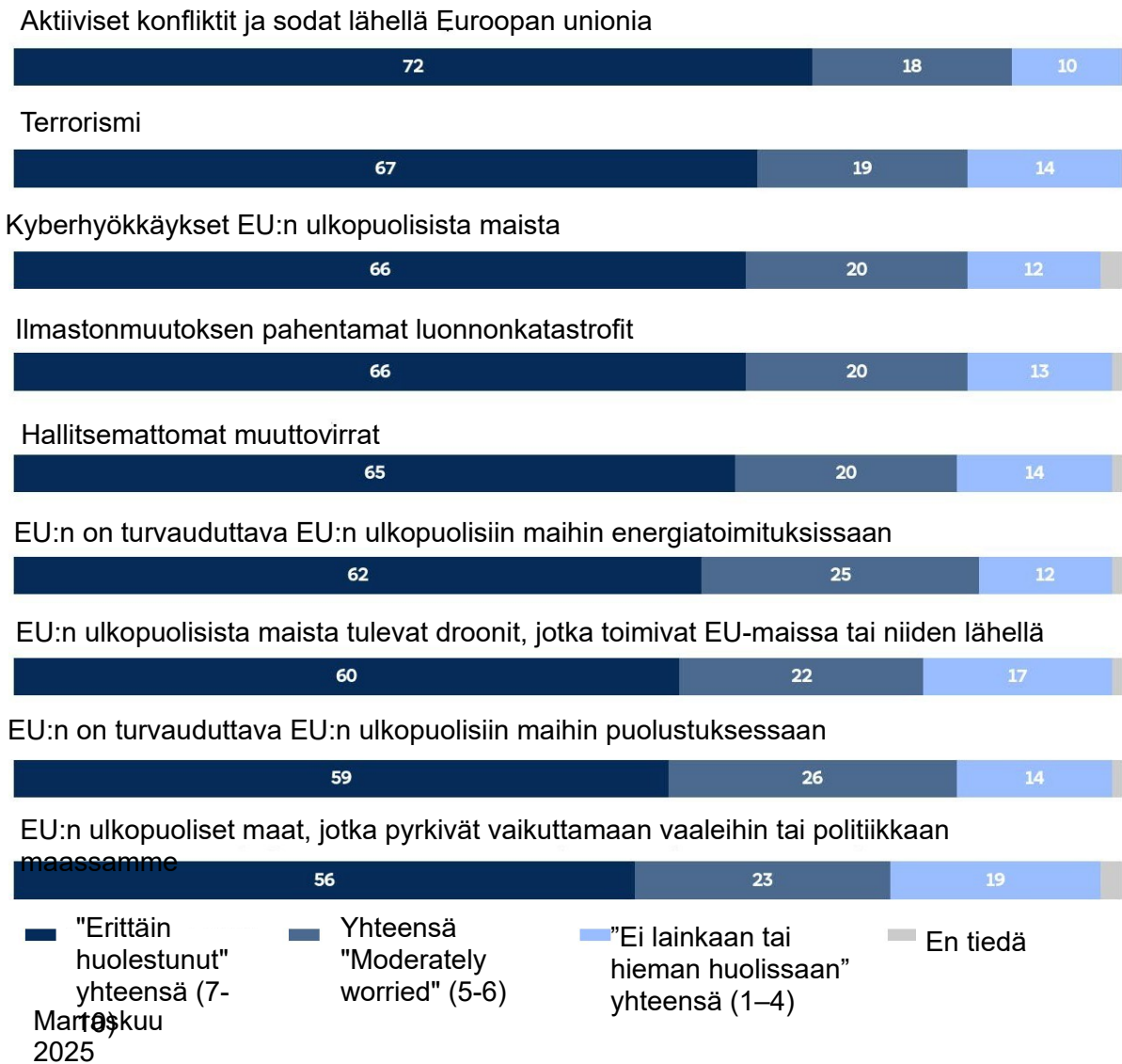
Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten käsityksiä turvallisuuteen, viestintään ja yhteiskuntaan liittyvistä riskeistä ja tuodaan esiin kysymyksiä, jotka muokkaavat yleistä huolta nykypäivän monimutkaisessa ympäristössä. Siinä tarkastellaan monenlaisia turvallisuushaasteita konflikteista ja terrorismista kyberuhkiin, ilmastoon liittyviin katastrofeihin ja riippuvuuteen EU:n ulkopuolisista maista sekä muuttoliikkeeseen ja kehitteillä oleviin teknologioihin liittyviä huolenaiheita. Siinä käsitellään myös viestintään ja yhteiskuntaan liittyviä kysymyksiä, kuten disinformaatiota, vihapuhetta, tekoälyn tuottamaa sisältöä, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja verkkoyksityisyyttä. Molemmilla aloilla havainnot osoittavat, että huoli on jatkuvasti suurta ja että jäsenvaltioiden ja sosiodemografisten ryhmien välillä on eroja, jotka heijastavat erilaisia kansallisia olosuhteita, henkilökohtaisia kokemuksia ja asenteita Euroopan unionia kohtaan. Kaiken kaikkiaan eurooppalaiset kokevat kohtaavansa monitahoisia ja toisiinsa liittyviä riskejä, jotka vaikuttavat heidän turvallisuuden tunteeseensa, yhteiskunnalliseen yhteenkuuluvuuteensa ja luottamukseensa instituutioita kohtaan.

Turvallisuuteen liittyvät huolenaiheet

Edellisessä luvussa havaitut varovaiset ja usein pessimistiset näkemykset erityisesti maailman tulevaisuudesta tarjoavat tärkeän kontekstin eurooppalaisten turvallisuutta koskevien huolenaiheiden ymmärtämiselle. Vastaajien ilmaisema epävarmuus maailmanlaajuisesta kehityksestä viittaa siihen, että monet kansalaiset kokevat merkittäviä riskejä, joihin he eivät voi välittömästi vaikuttaa. Nämä käsitykset liittyvät todennäköisesti geopolittisiin jännitteisiin, teknologisiin uhkiin, ympäristöriskeihin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin, jotka kaikki ovat korostuneet viime vuosina.

Tätä taustaa vasten tutkimuksessa selvitettiin, missä määrin eurooppalaiset ovat huolissaan monista turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Kun ymmärretään, mitkä uhat koetaan kaikkein huolestuttavimmiksi, saadaan käsitys kansalaisten odotuksista, jotka koskevat Euroopan unionin roolia turvallisuuden, häiriönsietokyvyn ja strategisen riippumattomuuden varmistamisessa.

QA11 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. (EU27) (%)



EU:n tasolla huoli turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä on laajalle levinnyt, vaikkakin huolen intensiteetti vaihtelee tarkasteltavan asian mukaan. Yleisesti ottaen selvä enemmistö eurooppalaisista on erittäin huolissaan kaikista kyselyyn sisältyvistä aiheista, mikä korostaa turvallisuuteen liittyvien haasteiden merkitystä yleisen mielipiteen muokkaamisessa.

Suurin huolenaihe liittyy aktiivisiin konflikteihin ja sotiin lähellä Euroopan unionia. Yli seitsemän kymmenestä vastaajasta (72 prosenttia) on erittäin huolissaan tästä asiasta, ja 18 prosenttia vastaajista on kohtuullisen huolissaan asiasta. Tämä tekee siitä kaikkein huolestuttavimman testatuista kysymyksistä, mikä kuvastaa EU:n rajojen lähellä olevien geopoliittisten jännitteiden näkyvyyttä kansalaisten mielessä.

Terrorismi on toiseksi huolestuttavin asia. Kaksi kolmasosaa vastaajista (67 %) sanoo olevansa erittäin huolissaan, ja lisäksi 19 prosenttia on kohtalaisen huolissaan. Tämä jatkuva huolestuneisuus korostaa sitä, että terrori-iskujen tiheyden vaihteluista huolimatta terrorismi on edelleen keskeinen osa eurooppalaisten kokemaa turvattomuutta.

EU:n ulkopuolisten maiden kyberhyökkäykset ovat merkittävä huolenaihe eurooppalaisille. Kaksi kolmasosaa vastaajista (66 prosenttia) sanoo olevansa erittäin huolissaan tästä uhasta, kun taas 20 prosenttia ilmoittaa olevansa kohtalaisen huolissaan. Tämä suuri huolenaihe korostaa Euroopan unionin haavoittuvuutta ulkoisille kyberuhkille.

Myös ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit ovat herättäneet suurta huolta. Kaiken kaikkiaan 66 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja 20 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Nämä tulokset korostavat sitä, missä määrin ilmastoon liittyvät riskit ovat nyt vahvasti mukana kansalaisten käsityksissä keskeisenä tulevaisuutta koskevaa epävarmuutta muokkaavana tekijänä.

Hallitsemattomat muuttovirrat ovat myös yksi eniten huolta aiheuttavista kysymyksistä. Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista (65 %) ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja vielä 20 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Tämä kuvastaa tämän aiheen jatkuvaa näkyvyyttä julkisessa keskustelussa kaikkialla Euroopan unionissa.

Ongelmat, jotka liittyvät Euroopan unionin riippuvuuteen EU:n ulkopuolisista maista, aiheuttavat hieman vähemmän, joskin edelleen huomattavaa huolta. Noin kuusi kymmenestä vastaajasta (62 prosenttia) on erittäin huolissaan EU:n riippuvuudesta EU:n ulkopuolisista maista energiatoimituksissaan, ja 25 prosenttia vastaajista ilmoitti lievistä huolesta. Vastaavasti 59 prosenttia on erittäin huolissaan EU:n ulkopuolisten maiden riippuvuudesta puolustuksesta, ja 26 prosenttia on kohtalaisen huolissaan. Nämä tulokset viittaavat siihen, että strategisen riippumattomuuden kysymykset ovat merkittävä ahdistuksen lähde.

Huoli EU:n ulkopuolisista maista peräisin olevista miehittämättömistä ilma-aluksista, jotka toimivat EU-maiden yläpuolella tai lähellä niitä, on myös huomattava. Kuusi kymmenestä vastaajasta (60 %) ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja 22 prosenttia kohtalaisen huolissaan, mikä viittaa siihen, että uudet sotilas- ja valvontateknologiat aiheuttavat huomattavaa levottomuutta.

Testatuista kysymyksistä EU:n ulkopuoliset maat, jotka yrittävät vaikuttaa vaaleihin tai politiikkaan vastaajan omassa maassa, ovat vähiten huolestuttavia, vaikkakin huoli on edelleen laajalle levinnyt. Yli puolet vastaajista (56 %) ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja 23 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Vaikka nämä luvut sijoittuvat alhaisimmalle sijalle suhteessa muihin kohtiin, ne osoittavat, että suuri osa eurooppalaisista pitää edelleen ulkomaista poliittista sekaantumista merkittävänä riskinä.

Kaiken kaikkiaan kaikkien aiheiden jatkuvasti suuri huolestuneisuus saattaa auttaa selittämään maailman tulevaisuudesta havaittua voimakasta pessimismiä ja viitata turvallisuusympäristöön, jota monet eurooppalaiset pitävät monimutkaisena, moniulotteisena ja yhä epävarmempuna.

QA11 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. Yhteensä Erittäin huolestunut" (7-10) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Aktiiviset konfliktit ja sodat lähellä Euroopan unionia	75	70	59	56	61	63	63	72	79	84	72	71	81	80	72	70	76	62	79	65	70	74	71	66	59	65	78	61
Terrorismi	67	65	57	62	34	55	42	63	73	80	74	70	81	77	58	52	67	59	75	46	63	78	74	63	50	49	52	42
Kyberhyökkäykset EU:n ulkopuolisista maista	66	69	48	48	58	56	50	73	54	75	66	64	79	70	57	53	73	51	80	62	58	77	65	61	53	50	55	59
Ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit	66	56	54	42	44	55	28	64	83	79	69	74	81	80	46	46	64	66	71	57	62	71	61	61	58	52	62	52
Hallitsemattomat muuttovirrat	65	59	59	62	34	60	50	71	84	73	59	68	81	86	70	67	61	57	61	45	67	78	88	60	61	51	51	32
EU:n on turvauduttava EU:n ulkopuolisiin maihin energiatoimituksissaan	62	63	47	47	38	53	44	69	71	75	59	65	78	70	44	39	65	52	63	56	56	73	64	60	47	55	52	43
EU:n ulkopuolisista maista tulevat droonit, jotka toimivat EU-maissa tai niiden lähellä	60	62	44	44	47	48	50	63	57	64	57	63	76	71	59	54	59	50	64	59	53	77	63	61	44	52	58	45
EU:n on turvauduttava EU:n ulkopuolisiin maihin puolustuksessaan	59	58	45	41	44	48	41	64	68	71	53	60	76	72	41	44	62	47	63	54	52	70	65	62	40	50	54	42
EU:n ulkopuoliset maat, jotka yrittävät vaikuttaa vaaleihin tai politiikkaan maassamme	56	55	44	37	43	44	33	58	58	68	54	58	74	68	47	40	47	50	62	54	49	70	58	61	35	41	39	53

1. useimmin mainittu asia
2. Useimmin mainittu asia
3. Useimmin mainittu asia

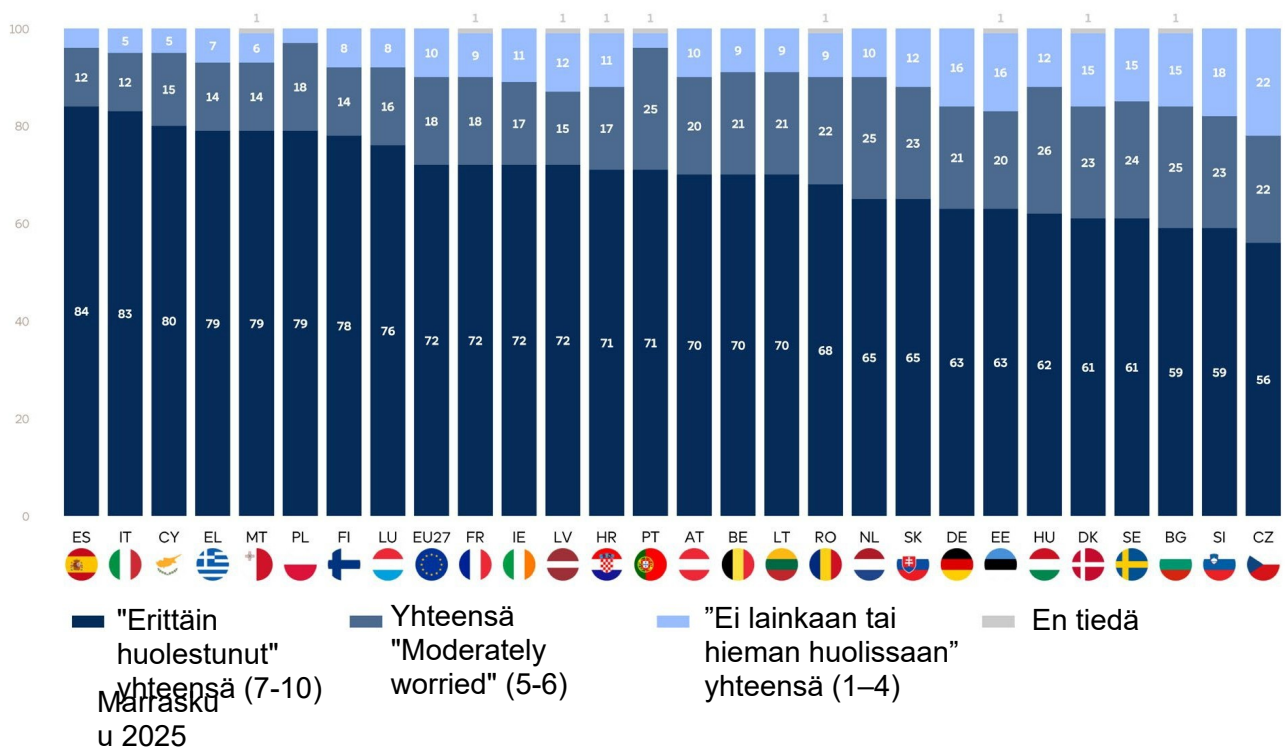
Tarkasteltuaan yleisiä huolenaiheita EU:n tasolla tässä jaksossa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin sitä, miten huoli turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä vaihtelee eri jäsenvaltioissa. Huolestuneisuus on suurta kaikkialla Euroopan unionissa, mutta huolestuneisuus vaihtelee huomattavasti maittain, mikä heijastaa kansallisia olosuhteita, maantieteellistä läheisyyttä ja erilaisia käsityksiä riskeistä.

Erityiskysymysten erojen lisäksi kyselystä käy ilmi, että jotkin maat ilmoittavat jatkuvasti suuremmasta huolestuneisuudesta kaikissa turvallisuuteen liittyvissä aiheissa, kun taas toiset ilmoittavat yleisesti vähäisemmästä huolestuneisuudesta. Esimerkiksi Italiassa, Espanjassa, Kyproksessa, Portugalissa, Puolassa ja Maltassa suurin osa vastaajista ilmaisee suurta huolta uhkatyypistä riippumatta. Sitä vastoin Alankomaissa, Tanskassa, Virossa, Slovakiassa ja Ruotsissa huolenaiheet ovat yleensä vähäisempiä useissa kysymyksissä, mikä viittaa siihen, että turvallisuusriskejä pidetään yleisesti vähemmän huolestuttavina. Nämä mallit viittaavat siihen, että kansallisilla olosuhteilla on tärkeä rooli eurooppalaisten yleisen haavoittuvuuden tunteen muokkaamisessa.

Huoli aktiivisista konflikteista ja sodista Euroopan unionin lähellä on laajalle levinnyt kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä kysymys on suurin huolenaihe 16 maassa, ja jokaisessa jäsenvaltiossa yli puolet vastaajista ilmoittaa olevansa erittäin huolissaan. Eniten huolta aiheuttavat Espanja (84 %), Italia (83 %) ja Kypros (80 %), joissa yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta on erittäin huolissaan. Asteikon toisessa päässä erittäin huolestuneiden vastaajien osuus oli pienin Tšekissä (56 %), Bulgariassa (59 %) ja Sloveniassa (59 %).

QA11.1 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

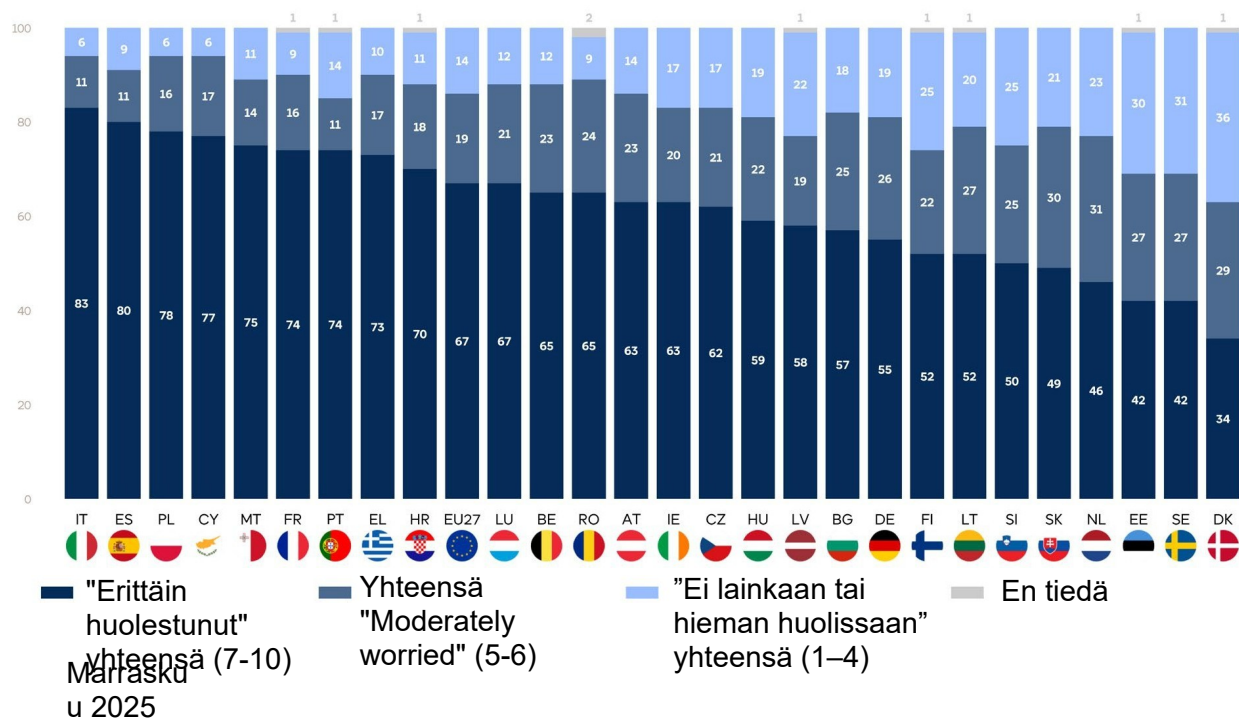
Aktiiviset konfliktit ja sodat lähellä Euroopan unionia (%)



Myös terrorismiin liittyvät huolenaiheet ovat yleisiä kaikkialla Euroopan unionissa, vaikka niiden voimakkuus vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Terrorismi on suurin turvallisuusongelma kahdessa maassa, Ranskassa ja Italiassa, joissa 74 prosenttia vastaajista ja 83 prosenttia vastaajista on erittäin huolissaan. Kaiken kaikkiaan ainakin puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 22 jäsenvaltiossa. Eniten huolestuneita vastaajia oli Italiassa (83 %), Espanjassa (80 %) ja Puolassa (78 %). Huoli on sitä vastoin huomattavasti vähäisempi Tanskassa (34 %), Ruotsissa (42 %) ja Virossa (42 %).

QA11.7 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

Terrorismi (%)



QA11.2 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?
Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
Kyberhyökkäykset EU:n ulkopuolisista maista (%)

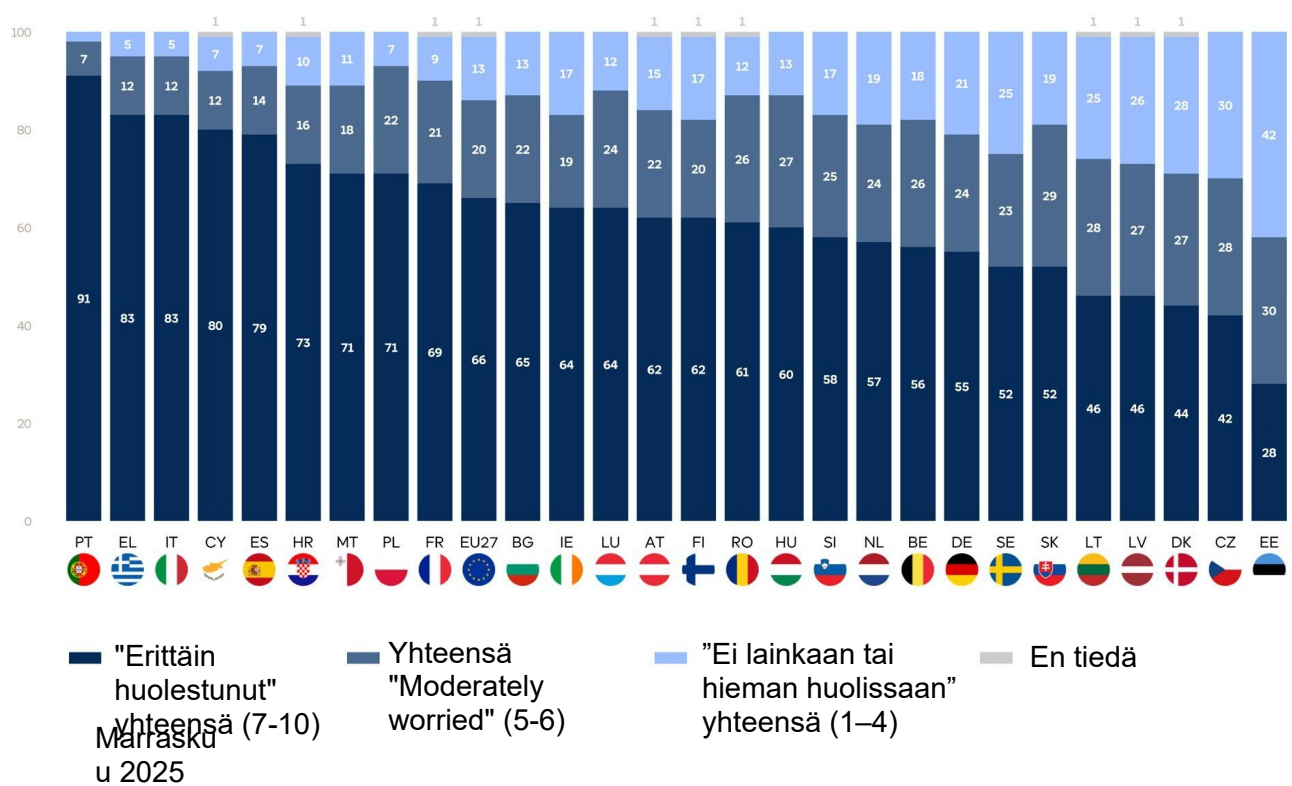


Ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit aiheuttavat erityisen suurta huolta useissa jäsenvaltioissa, ja ne ovat suurin turvallisuusongelma Bulgariassa (65 %), Kroatiassa (73 %), Italiassa (83 %) ja Portugalissa (91 %). Eniten huolta aiheuttavat Välimeren maat: Portugali (91 %), Kreikka (83 %), Italia (83 %), Kypros (80 %), Espanja (79 %) ja Kroatia (73 %) ovat ne kuusi jäsenvaltiota, joissa yli kolme neljästä vastaajasta ilmoitti olevansa erittäin huolissaan. Huoli on sitä vastoin paljon vähäisempi joissakin Pohjois- ja Keski-Euroopan maissa, erityisesti Virossa (28 %), Tšekissä (42 %) ja Tanskassa (44 %). Nämä erot saattavat osittain heijastaa viimeaikaisia kokemuksia äärimmäisistä sääilmiöistä, kuten helleaalloista ja maastopaloista, jotka yleensä vaikuttavat Etelä-Eurooppaan vakavammin. Kaiken kaikkiaan ainakin puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 22 jäsenvaltiossa.

QA11.9 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?

Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

Ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit (%)

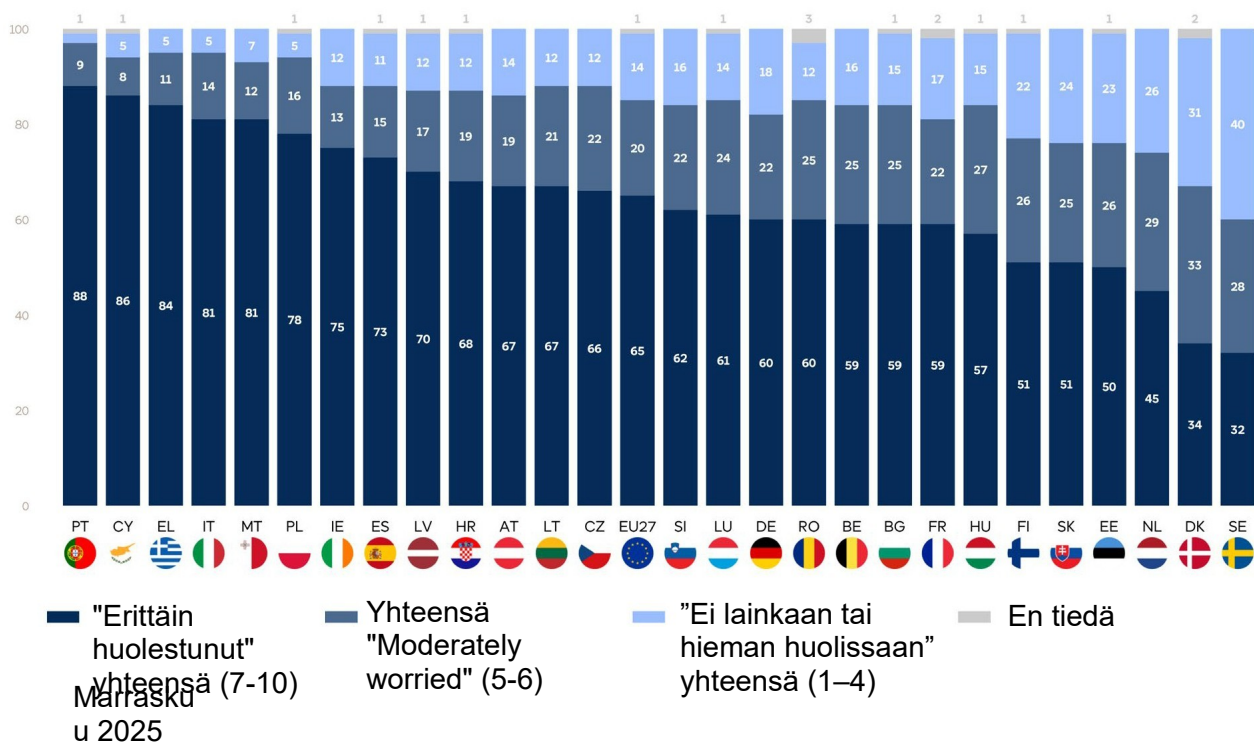


Hallitsemattomat muuttovirrat nousevat suurimmaksi turvallisuusongelmaksi kuudessa maassa: Kypros (86 %), Kreikka (84 %), Malta (81 %), Irlanti (75 %), Tšekki (66 %) ja Slovenia (62 %). Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta on erittäin huolissaan myös Portugalissa (88 %) ja Italiassa (81 %). Kaiken kaikkiaan vähintään puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 24 jäsenvaltiossa. Vähiten huolta on sitä vastoin Ruotsissa (32 %) ja Tanskassa (34 %), joissa alle neljä kymmenestä vastaajasta ilmaisee vakavan huolensa, ja Alankomaissa (45 %).

QA11.8 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?

Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

Hallitsemattomat muuttovirrat (%)

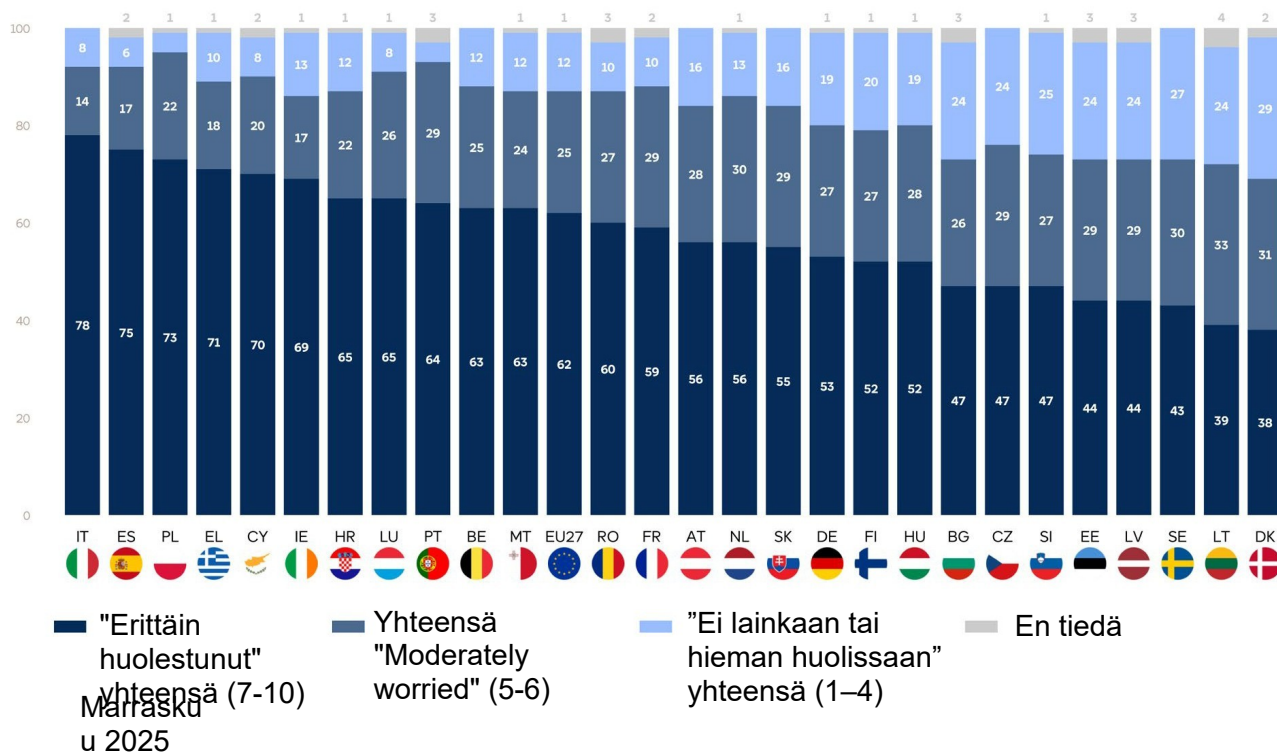


Huoli siitä, että EU:n energiahuolto on riippuvainen EU:n ulkopuolisista maista, vaihtelee jäsenvaltioittain. Eniten huolestuneita vastaajia oli Italiassa (78 %), Espanjassa (75 %) ja Puolassa (73 %). Kaiken kaikkiaan vähintään puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 19 jäsenvaltiossa. Asteikon toisessa päässä oltiin vähiten huolestuneita Tanskassa (38 %), Liettuassa (39 %) ja Ruotsissa (43 %).

QA11.5 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?

Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

EU:n energiahuolto on riippuvainen EU:n ulkopuolisista maista (%)

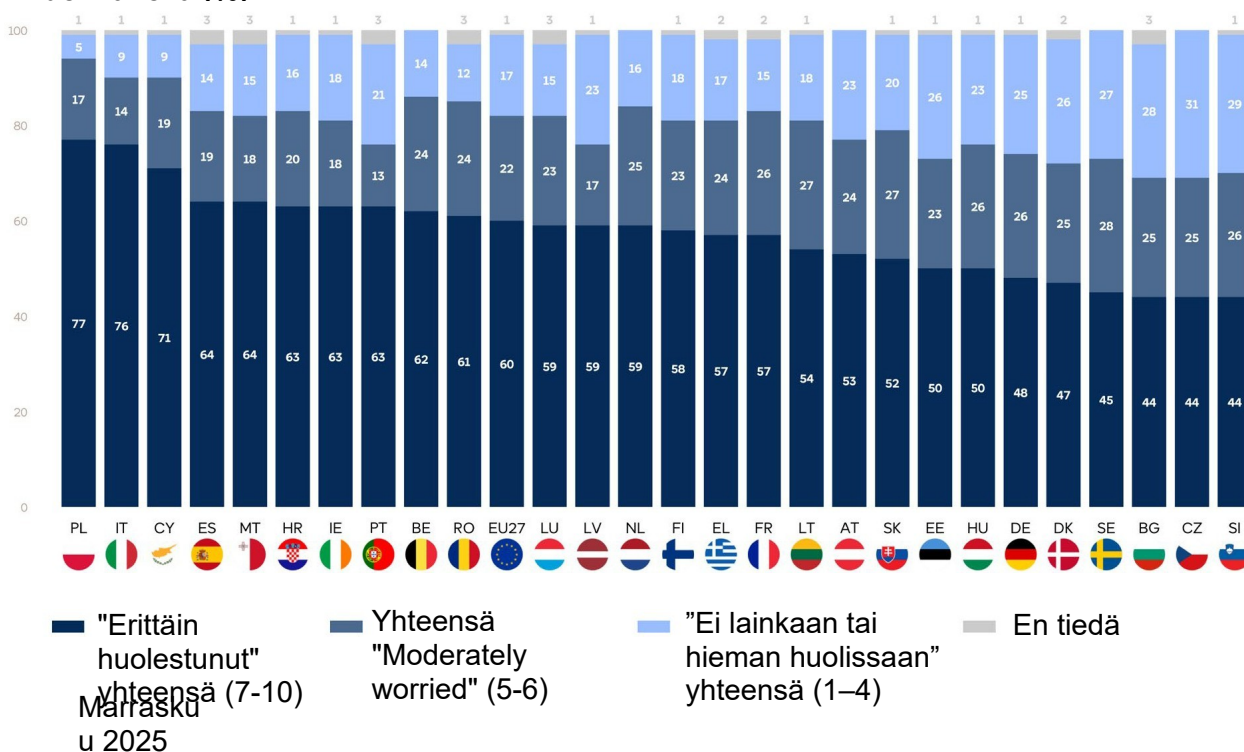


Huoli EU:n ulkopuolisista maista tulevista miehittämättömistä ilma-aluksista, jotka toimivat EU-maissa tai niiden lähellä, on merkittävä, mutta se vaihtelee jäsenvaltioittain. Eniten erittäin huolestuneita vastaajia oli Puolassa (77 %), Italiassa (76 %) ja Kyproksella (71 %). 21 jäsenvaltiossa vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan. Asteikon toisessa päässä oltiin vähiten huolestuneita Sloveniassa, Tšekissä ja Bulgariassa (kaikki 44 %).

QA11.3 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?

Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

EU:n ulkopuolisista maista peräisin olevat droonit, jotka toimivat EU-maissa tai niiden lähellä (%)

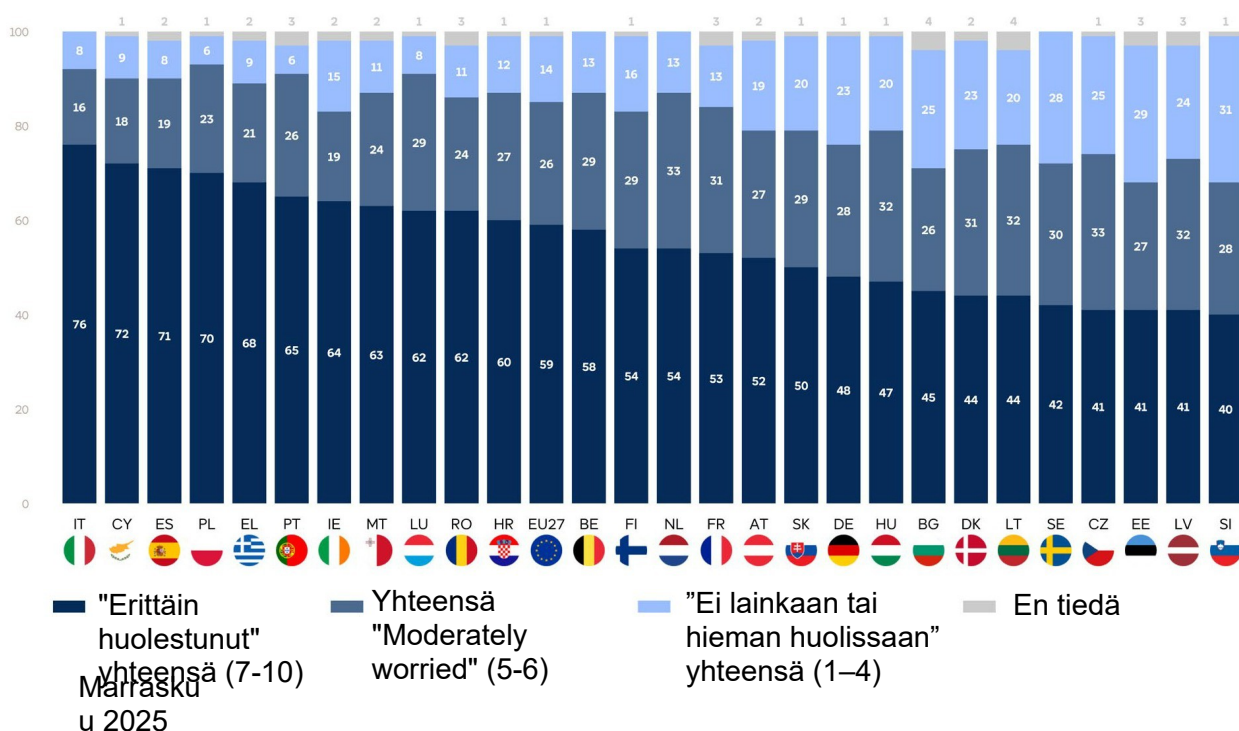


Riippuvuus EU:n ulkopuolisista maista puolustuksessa on huolenaihe kaikkialla unionissa, vaikkakin jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja. Eniten huolestuneita vastaajia oli Italiassa (76 %), Kyproksella (72 %) ja Espanjassa (71 %). Kaiken kaikkiaan vähintään puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 17 jäsenvaltiossa. Sen sijaan vähiten huolta on Sloveniassa (40 %) sekä Latviassa, Virossa ja Tšekissä (kaikki 41 %).

QA11.6 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?

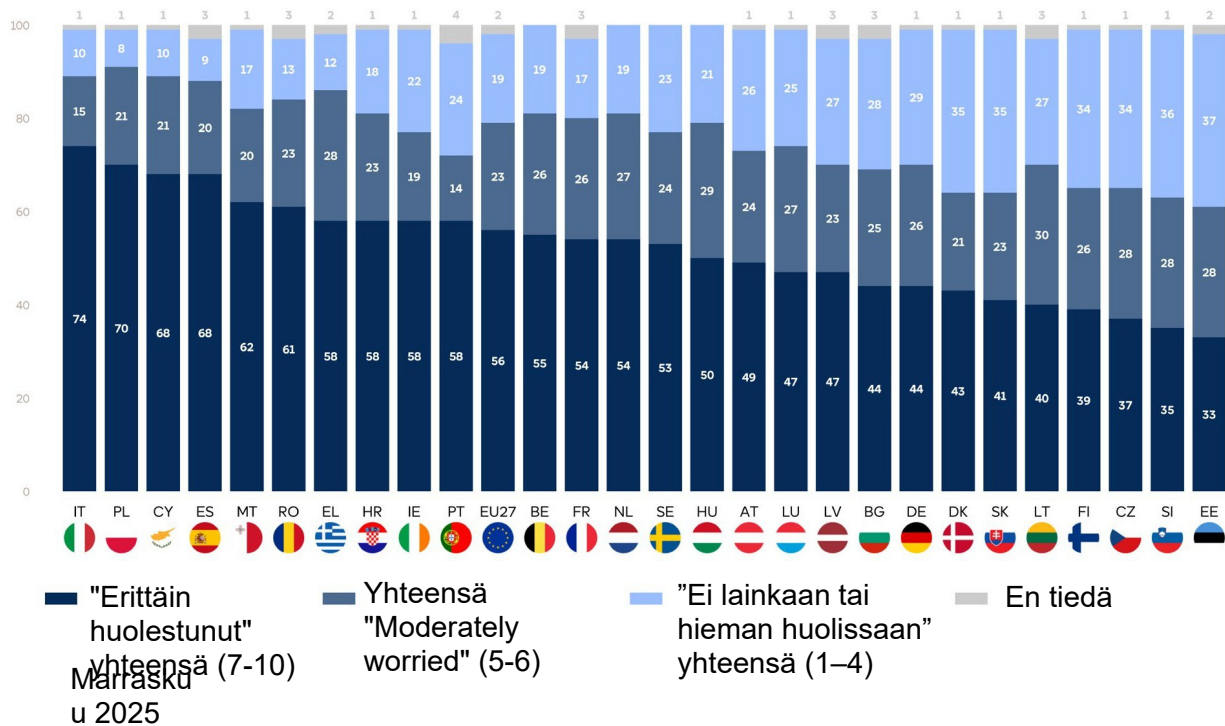
Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

EU:n on turvauduttava EU:n ulkopuolisiin maihin puolustuksessaan (%)



Huoli siitä, että EU:n ulkopuoliset maat yrittävät vaikuttaa vaaleihin tai politiikkaan, vaihtelee myös huomattavasti jäsenvaltioittain. Eniten huolestuneita vastaajia oli Italiassa (74 %), Puolassa (70 %) sekä Kyproksella ja Espanjassa (68 %). 15 jäsenvaltiossa vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan. Asteikon toisessa päässä oltiin vähiten huolestuneita Virossa (33 %), Sloveniassa (35 %) ja Tšekissä (37 %), joissa vain noin kolmannes vastaajista ilmaisi olevansa erittäin huolissaan.

QA11.4 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista?
Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
EU:n ulkopuoliset maat, jotka pyrkivät vaikuttamaan vaaleihin tai politiikkaan (MAASSamme) (%)



Huoli turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä vaihtelee sosiodemografisten ryhmien välillä. Sukupuolten väliset erot huomioon ottaen naiset ilmoittavat yleensä miehiä suuremmasta huolestuneisuudesta useimmissa asioissa. Suurimmat sukupuolten väliset erot liittyvät luonnonkatastrofeihin (71 prosenttia naisista on erittäin huolissaan ja 64 prosenttia miehistä), aktiivisiin konflikteihin EU:n lähellä (74 prosenttia vs. 69 prosenttia), terrorismiin (70 prosenttia vs. 65 prosenttia) ja EU:n ulkopuolisista maista peräisin oleviin miehittämättömiin ilma-aluksiin (62 prosenttia vs. 57 prosenttia). Nämä erot viittaavat siihen, että naiset pitävät turvallisuushkia välittömämpinä tai kiireellisempinä erityisesti ympäristöriskeihin ja geopolittisiin riskeihin liittyvillä aloilla.

Huoli turvallisuudesta ja turvallisuudesta kasvaa iän myötä. Nuoremmat vastaajat (15–24-vuotiaat) ovat johdonmukaisesti vähemmän huolissaan useimmista aiheista, kun taas 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat vastaajat ilmoittavat eniten huolta. Ikäerot ovat suurimmat hallitsemattomissa muuttovirroissa (52 prosenttia 15–24-vuotiaista on erittäin huolissaan ja 70 prosenttia yli 55-vuotiaista), miehittämättömissä ilma-aluksissa (53 prosenttia vs. 64 prosenttia), ulkomaisessa poliittisessa vaikuttamisessa (49 prosenttia vs. 60 prosenttia) ja riippuvuudessa EU:n ulkopuolisista maista puolustuksen osalta (51 prosenttia vs. 61 prosenttia). Nämä mallit viittaavat asteittaiseen elinkaarivaikutukseen, sillä ikääntyneet eurooppalaiset pitävät turvallisuusriskejä merkittävämpinä tai välittömämpinä.

Koulutuksen vaikutus koettuihin turvallisuusriskeihin vaihtelee aiheittain. Vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso, ovat todennäköisemmin erittäin huolissaan muuttovirroista (72 % vs. 56 % korkeasti koulutettujen keskuudessa) ja terrorismista (72 % vs. 61 %). Muissa kysymyksissä erot ovat vähäisempiä, vaikka vastaajat, joilla on keskitasoinen koulutus, raportoivat yleensä hieman suuremmasta huolestuneisuudesta useissa aiheissa, mikä viittaa siihen, että koulutus muokkaa sekä riskitietoisuutta että käsityksiä monimutkaisella tavalla uhkan tyypistä riippuen.

Käsitykset turvallisuudesta vaihtelevat myös sen mukaan, miten vastaajat suhtautuvat Euroopan unioniin, mikä korostaa laajempien poliittisten näkemysten ja riskikäsitysten välistä yhteyttä. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmaisevat todennäköisemmin suurta huolta ilmastonmuutoksen pahentamista luonnonkatastrofeista. 70 prosenttia vastaajista ilmoittaa olevansa erittäin huolissaan, kun taas 59 prosenttia vastaajista, joilla on kielteinen kuva EU:sta, on erittäin huolissaan. Vastaavasti vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, ovat huolestuneempia muuttovirtoihin ja terrorismiin liittyvistä kysymyksistä. Niistä, joiden mielikuva on kielteinen, 77 prosenttia on erittäin huolissaan hallitsemattomasta muuttoliikkeestä, kun taas EU:ta myönteisesti suhtautuvien osuus on 60 prosenttia. Vastaavasti huoli terrorismista on suurempi niillä, joilla on kielteinen mielikuva (75 prosenttia on erittäin huolissaan), kuin niillä, joilla on myönteinen mielikuva (63 prosenttia).

QA11 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. "Erittäin huolestunut" yhteensä (7–10) (% – EU)									
	Aktiiviset konfliktit ja sodat lähellä Euroopan unionia	Terrorismi	Ilmastonmuutoksen pahentamat luonnonkatastrofit	Kyberhyökkäykset EU:n ulkopuolisista maista	Hallitsemattomat muuttovirrat	EU:n on turvaututtava EU:n ulkopuolisiin maihin energiatoimintuksissaan	EU:n ulkopuolisista maista tulevat droonit, jotka toimivat EU-maissa tai niiden lähellä	EU:n on turvaututtava EU:n ulkopuolisiin maihin puolustuksessaan	EU:n ulkopuoliset maat, jotka pyrkivät vaikuttamaan vaaleihin tai politiikkaan
EU27	72	67	66	66	65	62	60	59	56
Sukupuoli									
Mies	69	65	64	65	66	61	57	58	57
Nainen	74	70	71	66	66	63	62	59	57
Ikä									
15-24	68	63	67	61	52	54	53	51	49
25-39	69	64	66	63	62	64	56	59	56
40-54	71	66	66	66	68	63	59	60	55
55+	75	72	69	67	70	62	64	61	60
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	70	72	65	60	72	58	58	55	53
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	73	69	67	68	69	65	63	61	59
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	72	61	68	65	56	62	57	58	56
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	69	67	64	66	68	63	57	60	56
Johtajat	70	58	63	62	59	60	54	57	52
Muut valkoiset kaulukset	71	65	66	67	64	65	61	60	58
Manuaaliset työntekijät	69	71	66	65	71	64	59	60	57
Talohenkilöt	78	73	71	69	73	68	67	62	62
Työttömät	69	69	68	67	63	63	57	56	56
Eläkkeellä	75	73	69	67	71	62	64	60	60
Opiskelijat	70	62	70	59	48	53	52	50	50
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	71	68	68	63	67	62	60	60	57
Ajoittain	73	73	71	66	70	64	62	61	59
Melkein koskaan / ei koskaan	71	66	65	65	63	61	58	57	56
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	70	67	64	63	68	59	59	57	55
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	72	69	67	66	65	63	59	60	57
Suuri kaupunki	73	67	70	67	64	64	60	60	58
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	72	67	67	66	65	62	59	59	57
Ei mitään	72	73	68	58	72	58	61	56	56
Kuva EU:sta									
Myönteinen	73	63	70	67	60	62	60	59	57
Neutraali	71	70	65	65	68	61	60	57	54
Negatiivinen	71	75	59	64	77	65	57	60	58
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	73	65	70	67	61	63	61	58	57
Huono asia	65	73	56	60	76	60	54	57	56
Ei hyvä eikä huono asia	71	72	65	65	73	63	60	59	57

Viestintä ja yhteiskuntaan liittyvät huolenaiheet

Tässä osiossa käsitellään eurooppalaisten huolia viestinnästä ja yhteiskuntaan liittyvistä kysymyksistä. Edellisessä jaksossa osoitettiin, että ulkoiset uhat, kuten konfliktit, terrorismi ja kyberhyökkäykset, rasittavat suuresti yleistä käsitystä, mutta tässä jaksossa tutkitaan huolenaihteita, jotka liittyvät siihen, miten tietoa tuotetaan, levitetään ja hallitaan nyky-yhteiskunnissa. Nopea teknologinen muutos, digitaalisten alustojen kasvava rooli ja verkkoviestinnän kasvava keskittyminen ovat muuttaneet perusteellisesti julkista aluetta. Samaan aikaan disinformaatio, algoritminen päätöksenteko, tiedotusvälineiden riippumattomuus ja sananvapaus ovat nykyään tärkeitä aiheita kaikkialla Euroopan unionissa. Tätä taustaa vasten tutkimuksessa selvitettiin asteikolla 1–10, missä määrin eurooppalaiset ovat huolissaan monista viestintään ja yhteiskuntaan liittyvistä kysymyksistä.

QA12 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. (EU27) (%)

Disinformaatio (väärä tai harhaanjohtava tieto)



Vihapuhe verkossa ja sen ulkopuolella



Tekoälyn luoma väärennetty sisältö, kuten syväväärennetyt videot tai väärät tiedot



Henkilötietojen suojaaminen verkossa



Sananvapauteen kohdistuvat uhat



Yhteiskunnallinen polarisaatio (esim. kasvava jako yhteiskunnan ryhmien välillä)



Sosiaalisen median hallinta muutamassa suuryrityksessä



Tiedotusvälineiden riippumattomuus (MAA)



Avoimuuden puute tavassa, jolla algoritmit tekevät päätöksiä internetissä (esim. mitä sisältöä tai mainoksia näytetään ja miksi)



"Erittäin huolestunut" yhteensä (7-10)
 Yhteensä "Moderately worried" (5-6)
 "Ei lainkaan tai hieman huolissaan" yhteensä (1-4)
 En tiedä

Marrasku
u 2025

EU:n tasolla viestintään ja yhteiskuntaan liittyvät huolenaiheet ovat laajalle levinneitä, vaikkakin huolen intensiteetti vaihtelee jonkin verran tarkasteltavasta aiheesta riippuen. Yleisesti ottaen selvä enemmistö eurooppalaisista pitää kaikkia kyselytutkimuksen aiheita erittäin huolestuttavina ja

korostaa sitä keskeistä roolia, joka tiedolla, digitaaliteknologioilla ja yhteiskunnallisella yhteenkuuluvuudella on nyt yleisen mielipiteen muokkaamisessa.

Suurin huolenaihe liittyy disinformaation leviämiseen. Yli kaksi kolmasosaa vastaajista (69 prosenttia) ilmoitti olevansa erittäin huolissaan vääristä tai harhaanjohtavista tiedoista, kun taas 19 prosenttia ilmoitti olevansa kohtuullisen huolissaan. Tämä tekee disinformaatiosta kaikkein huolestuttavimman testatuista kysymyksistä ja kuvastaa laajalle levinnyttä huolta sen vaikutuksesta demokraattisiin prosesseihin, kansalaisten luottamukseen ja tietoon perustuvaan päätöksentekoon.

Tähän huoleen liittyy läheisesti huoli vihapuheesta sekä verkossa että sen ulkopuolella. Noin kaksi kolmasosaa eurooppalaisista (68 prosenttia) sanoo olevansa erittäin huolissaan vihapuheesta, ja lisäksi 19 prosenttia ilmoittaa olevansa lievästi huolissaan. Tämä suuri huolenaihe viittaa siihen, että monet kansalaiset pitävät vihapuhetta suorana uhkana sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja kunnioittavalle julkiselle keskustelulle.

Merkittävä huolenaihe on myös tekoälyn luoma väärennössisältö, kuten syväväärennetyt videot tai tekoälyn tuottamat väärät tiedot. Kaiken kaikkiaan 68 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja 19 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Nämä havainnot viittaavat siihen, että tietoisuus uusiin teknologioihin liittyvistä riskeistä ja niiden mahdollisuuksista heikentää edelleen luottamusta tietoon ja tiedotusvälineisiin kasvaa.

Myös henkilötietojen suojaaminen verkossa on yksi suurimmista huolenaiheista. Noin kaksi kolmasosaa eurooppalaisista (68 prosenttia) on erittäin huolissaan tästä asiasta, kun taas 20 prosenttia on kohtuullisen huolissaan. Tämä korostaa jatkuvia pelkoja yksityisyydestä, tietojen väärinkäytöstä ja yksilöiden kyvystä hallita henkilötietojaan digitaalisissa ympäristöissä.

Sananvapauteen kohdistuvat uhat aiheuttavat myös huomattavaa huolta. Kaiken kaikkiaan 67 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan, ja 20 prosenttia ilmaisi kohtalaisen huolensa. Tämä viittaa siihen, että eurooppalaiset ovat herkkiä perusvapauksiin kohdistuville riskeille, jotka johtuvat sääntelystä, alustakäytännöistä tai laajemmista yhteiskunnallisista paineista.

Huoli yhteiskunnallisesta polarisoitumisesta on myös laajalle levinnyt. Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista (63 prosenttia) ilmoitti olevansa erittäin huolissaan yhteiskunnan ryhmien välisen jakautumisen lisääntymisestä, ja 23 prosenttia oli kohtalaisen huolissaan. Nämä tulokset korostavat huolestuneisuutta sosiaalisesta pirstoutumisesta ja yhteisten arvojen heikkenemisestä.

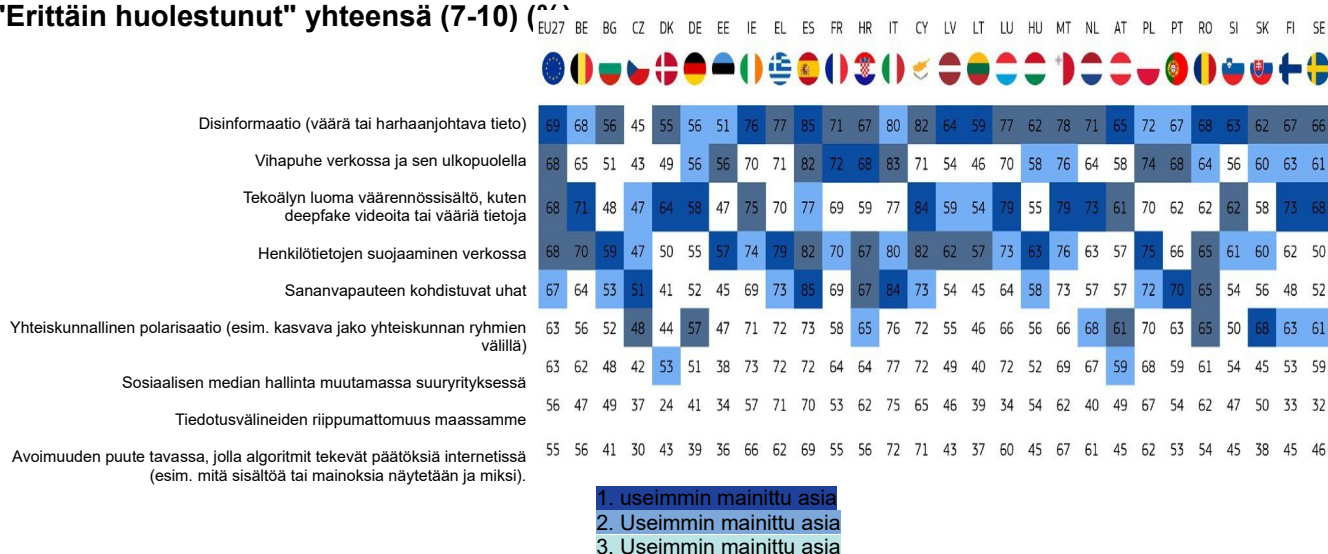
Myös muutaman suuren yrityksen harjoittama sosiaalisen median valvonta herättää suurta huolta. Noin kuusi kymmenestä vastaajasta (63 prosenttia) on erittäin huolissaan ja 22 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Tämä viittaa siihen, että markkinoiden keskittyminen ja suurten alustojen valta julkiseen keskusteluun on huolestuttavaa.

Vaikka tiedotusvälineiden riippumattomuus on hieman vähäisempää kuin muissa kysymyksissä, se on edelleen huomattava huolenaihe vastaajien omista maissa. Yli puolet eurooppalaisista (56 %) on erittäin huolissaan, ja 25 prosenttia on kohtalaisen huolissaan. Tämä osoittaa, että tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta koskevat kysymykset resonoivat edelleen kaikkialla unionissa.

Lisäksi avoimuuden puute siinä, miten algoritmit tekevät päätöksiä internetissä, on vähiten huolestuttavaa testatuista kysymyksistä, vaikkakin huoli on edelleen laajalle levinnyt. Kaiken kaikkiaan 55 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan ja 26 prosenttia kohtalaisen huolissaan. Vaikka nämä luvut sijoittuvat alhaisimmalle sijalle, ne viittaavat siihen, että läpinäkyvän algoritmin päätöksenteko tunnustetaan yhä tärkeämmäksi kysymykseksi.

Kaikki nämä viestintään ja yhteiskuntaan liittyvät kysymykset herättävät jatkuvasti suurta huolta, mikä vahvistaa käsitystä siitä, että yleisö on erittäin tarkkaavainen nykyaikaisen tietoympäristön asettamiin haasteisiin. Nämä huolet heijastavat ja täydentävät edellisessä osassa havaittuja turvallisuuteen liittyviä huolia, mikä viittaa laajempaan käsitykseen haavoittuvuudesta, joka kattaa sekä nykyisen elämän fyysiset että digitaaliset ulottuvuudet.

QA12 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
"Erittäin huolestunut" yhteensä (7-10) (^^^)

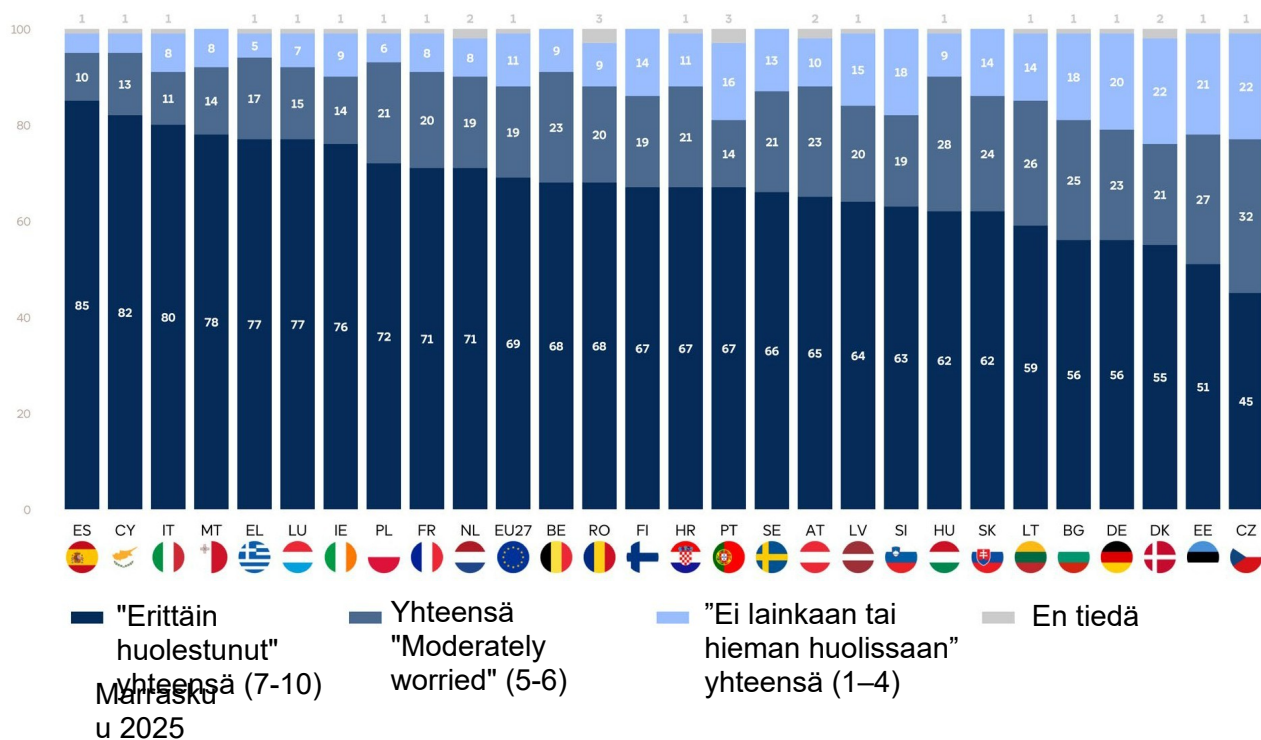


Tarkasteltuaan yleisiä huolenaiheita EU:n tasolla tässä jaksossa tarkastellaan nyt yksityiskohtaisemmin sitä, miten viestintään ja yhteiskuntaan liittyvät huolenaiheet vaihtelevat jäsenvaltioittain. Vaikka kaikissa tarkastelluissa kysymyksissä on havaittavissa suurta huolta kaikkialla Euroopan unionissa, huolen intensiteetti vaihtelee huomattavasti maittain. Nämä vaihtelut voivat kuvastaa erilaisia kansallisia olosuhteita, mediaympäristöjä, digitalisaation tasoa ja viimeaikaista poliittista ja yhteiskunnallista kehitystä sekä ristiriitaisia kokemuksia disinformaation, tiedotusvälineiden vapauden ja verkkohaittojen kaltaisista haasteista.

Erityiskysymyksiä koskevien erojen lisäksi kysely osoittaa, että joissakin maissa on johdonmukaisesti enemmän huolta kaikilla viestintään ja yhteiskuntaan liittyvillä aihealueilla, kun taas toisissa on yleensä vähemmän huolta. Italiassa, Espanjassa, Kyproksessa, Maltassa, Irlannissa ja Kreikassa suurin osa vastaajista on erittäin huolissaan. Sitä vastoin Tšekissä, Tanskassa, Virossa, Liettuassa, Bulgariassa ja Slovakiassa huolenaiheet ovat yleensä vähäisempiä useissa kysymyksissä, mikä viittaa siihen, että viestintä ja yhteiskunnalliset riskit ovat yleensä vähemmän huolestuttavia. Nämä mallit viittaavat siihen, että kansallisella kontekstilla on tärkeä rooli muokattaessa eurooppalaisten yleistä käsitystä tietoympäristön haavoittuvuudesta.

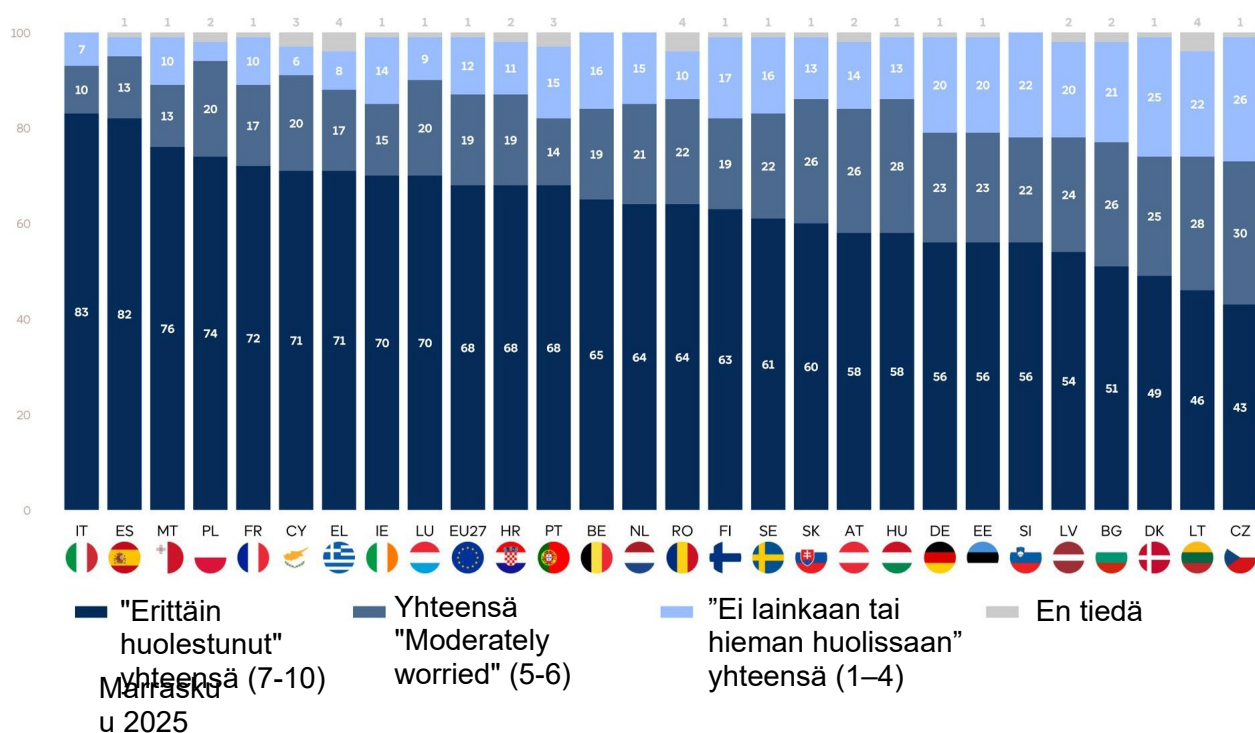
Huoli disinformaatiosta on laajalle levinnyttä kaikkialla Euroopan unionissa, vaikka sen intensiteetti vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Disinformaatio nousee tärkeimmäksi viestintään ja yhteiskuntaan liittyväksi kysymykseksi seitsemässä maassa: Espanjassa (85 %), Irlannissa (76 %), Romaniassa (68 %), Itävallassa (65 %), Latviassa (64 %), Sloveniassa (63 %) ja Liettuaassa (59 %) tilanne on huolestuttavin. Suurimmat huolenaiheet ovat Espanjassa (85 %), Kyproksessa (82 %) ja Italiassa (80 %), joissa yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta ilmoitti olevansa erittäin huolissaan. Sitä vastoin huoli disinformaatiosta on huomattavasti vähäisempi Tšekissä, joka on ainoa jäsenvaltio, jossa alle puolet vastaajista on erittäin huolissaan (45 prosenttia). Huoli on vähäisempää myös Virossa (51 %) ja Tanskassa (55 %).

QA12.2 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
Disinformaatio (väärä tai harhaanjohtava tieto) (%)



Huoli vihapuheesta sekä verkossa että sen ulkopuolella on laajalle levinnyt kaikkialla Euroopan unionissa, vaikka sen intensiteetti vaihtelee jäsenvaltioittain. Vihapuhe nousee esiin tärkeimpänä viestintään ja yhteiskuntaan liittyvänä huolenaiheena kahdessa maassa, Ranskassa (72 %) ja Kroatiassa (68 %), joissa se on ensimmäisenä testattujen aiheiden joukossa. Eniten huolta aiheuttavat Italia (83 %), Espanja (82 %) ja Malta (76 %). Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmaisi olevansa erittäin huolissaan 24 jäsenvaltiossa. Huoli on sitä vastoin huomattavasti vähäisempi Tšekissä (43 %), Liettuassa (46 %) ja Tanskassa (49 %), joissa alle puolet vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan.

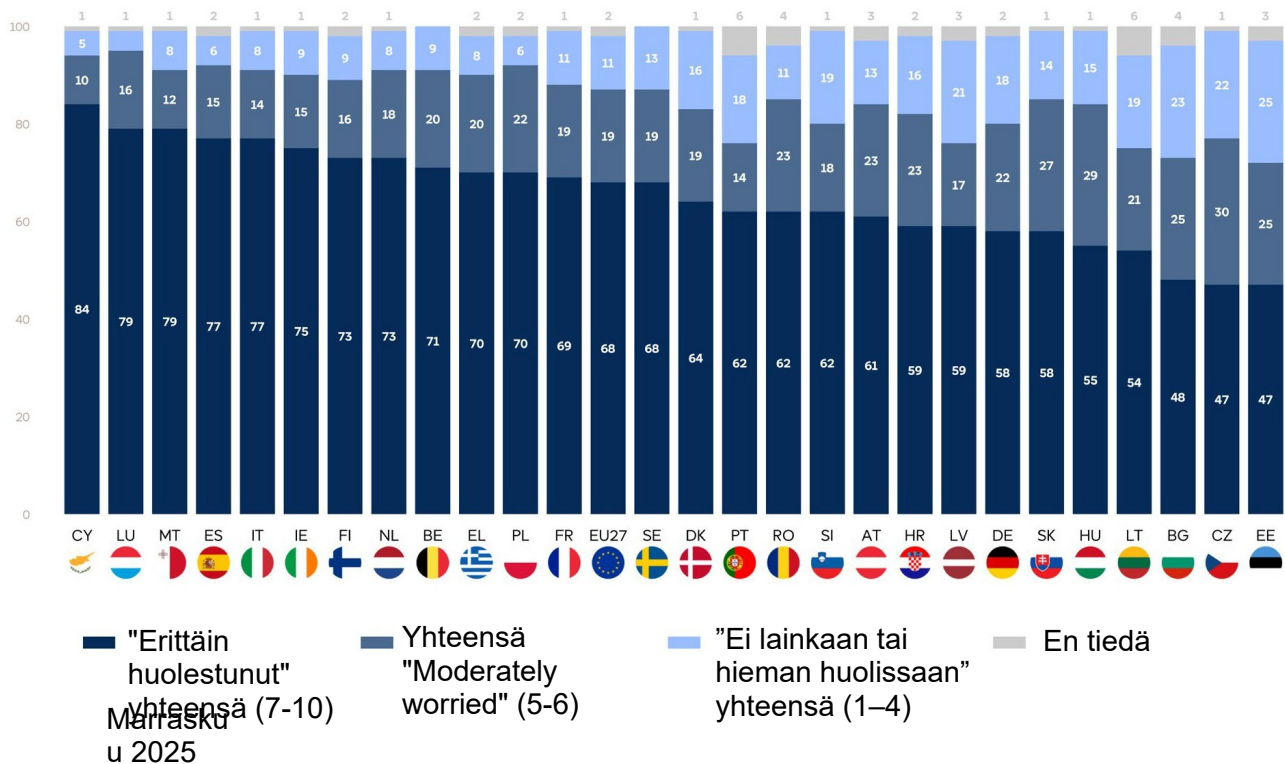
QA12.4 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
Vihapuhe verkossa ja sen ulkopuolella (%)



Huoli tekoälyn luomasta väärennetyistä sisällöistä, kuten syväväärennetyistä videoista tai tekoälyn tuottamasta väärästä tiedosta, on erityisen voimakasta useissa jäsenvaltioissa, ja se nousee esiin tärkeimpänä viestintään ja yhteiskuntaan liittyvänä kysymyksenä yhdeksässä maassa: Kypros (84 %), Luxemburg (79 %), Malta (79 %), Suomi (73 %), Alankomaat (73 %), Belgia (71 %), Ruotsi (68 %), Tanska (64 %) ja Saksa (58 %). Eniten huolta on havaittu Kyproksessa, Luxemburgissa ja Maltassa, joissa noin kahdeksan kymmenestä vastaajasta on erittäin huolissaan. Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa erittäin huolissaan 24 jäsenvaltiossa. Asteikon toisessa päässä huoli on huomattavasti vähäisempi Virossa ja Tšekissä (molemmat 47 %) sekä Bulgariassa (48 %), jossa alle puolet vastaajista ilmaisee suurta huolta.

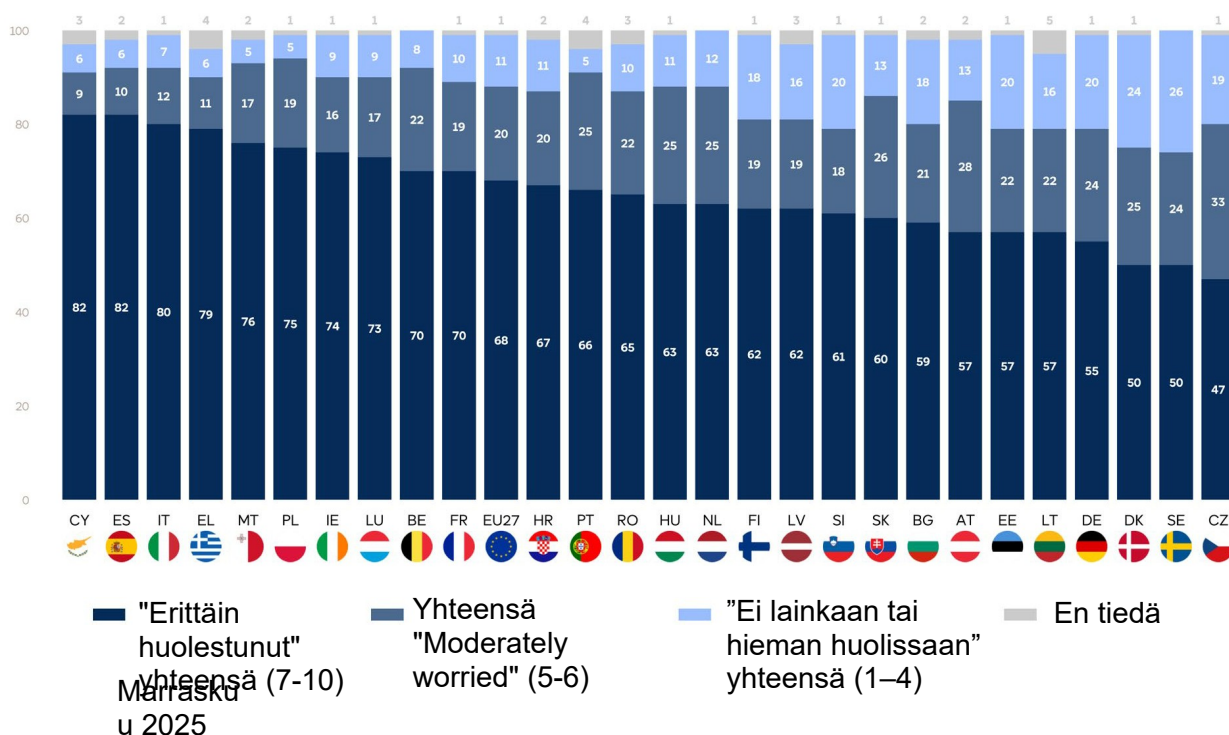
QA12.6 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

Tekoälyn luoma väärennety sisältö, kuten syväväärennetyt videot tai väärät tiedot (%)



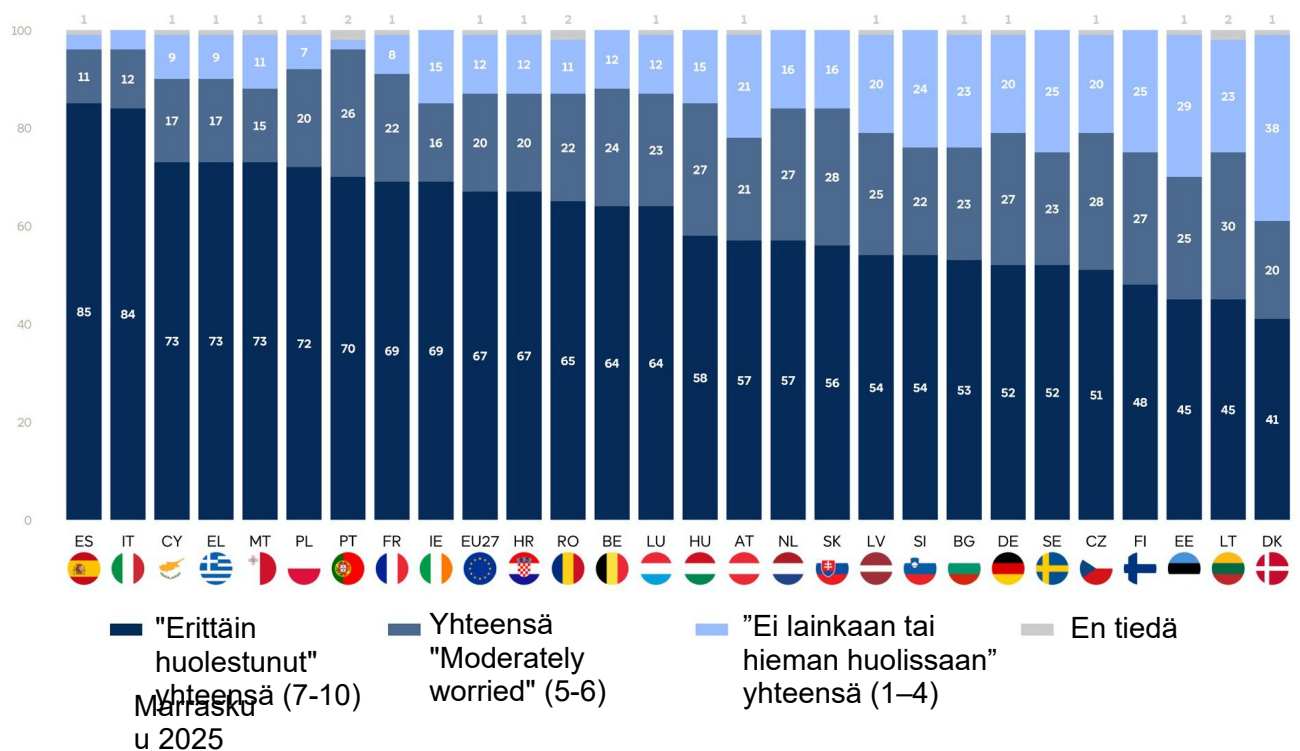
Huoli henkilötietojen suojasta verkossa on laajalle levinnyt kaikkialla Euroopan unionissa, ja sitä pidetään tärkeimpänä viestintään ja yhteiskuntaan liittyvänä kysymyksenä viidessä jäsenvaltiossa: Kreikka (79 %), Puola (75 %), Unkari (63 %), Bulgaria (59 %) ja Viro (57 %). Suurimmat huolenaiheet koskevat Kyprosta ja Espanjaa (molemmat 82 prosenttia) ja Italiaa (80 prosenttia). Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmaisi suurta huolta 26 jäsenvaltiossa. Pienimmät huolenaiheet ovat Tšekissä (47 %), Ruotsissa (50 %) ja Tanskassa (50 %).

QA12.8 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä kysymyksistä? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
Henkilötietojen suoja verkossa (%)



Huolet sananvapauteen kohdistuvista uhkista vaihtelevat huomattavasti eri jäsenvaltioissa, mutta ne ovat edelleen merkittäviä useissa maissa. Tämä kysymys nousee esiin tärkeimpänä viestintään ja yhteiskuntaan liittyvänä huolenaiheena neljässä jäsenvaltiossa: Espanja (85 %), Italia (84 %), Portugali (70 %) ja Tšekki (51 %). Suurimmat huolenaiheet havaittiin Espanjassa ja Italiassa, joissa yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta ilmoitti olevansa erittäin huolissaan. Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmaisi olevansa erittäin huolissaan 23 jäsenvaltiossa. Asteikon toisessa päässä huoli on huomattavasti vähäisempi Tanskassa (41 %) sekä Liettuassa ja Virossa (molemmat 45 %).

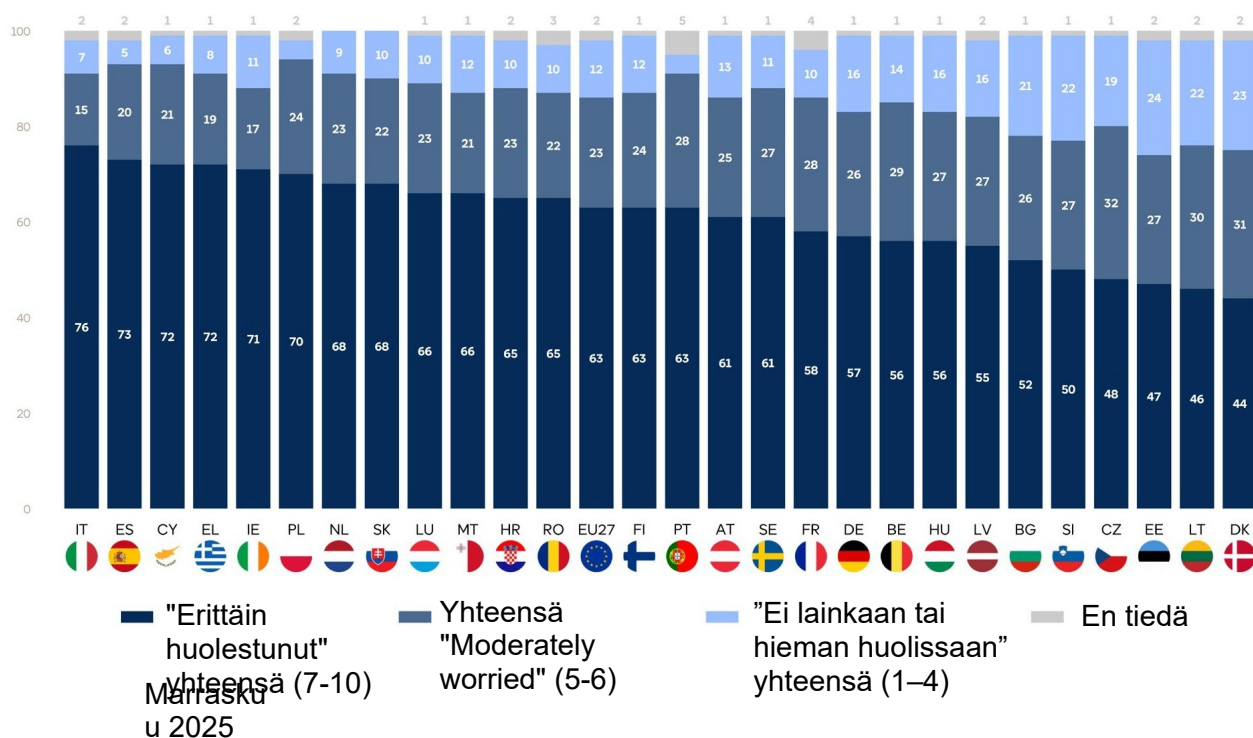
QA12.9 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.
Sananvapauteen kohdistuvat uhat (%)



Huoli yhteiskunnallisesta polarisoitumisesta tai yhteiskunnan ryhmien kasvavasta jakautumisesta on laajalle levinnyt kaikkialla Euroopan unionissa, vaikka se nouseekin tärkeimmäksi viestintään ja yhteiskuntaan liittyväksi huolenaiheeksi vain yhdessä jäsenvaltiossa, Slovakiassa (68 %). Suurimmat huolenaiheet koskevat Italiaa (76 %), Espanjaa (73 %) sekä Kyprosta ja Kreikkaa (molemmat 72 %). Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmaisi olevansa erittäin huolissaan 23 jäsenvaltiossa. Vähiten huolta on sen sijaan Tanskassa (44 %), Liettuassa (46 %) ja Virossa (47 %).

QA12.5 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

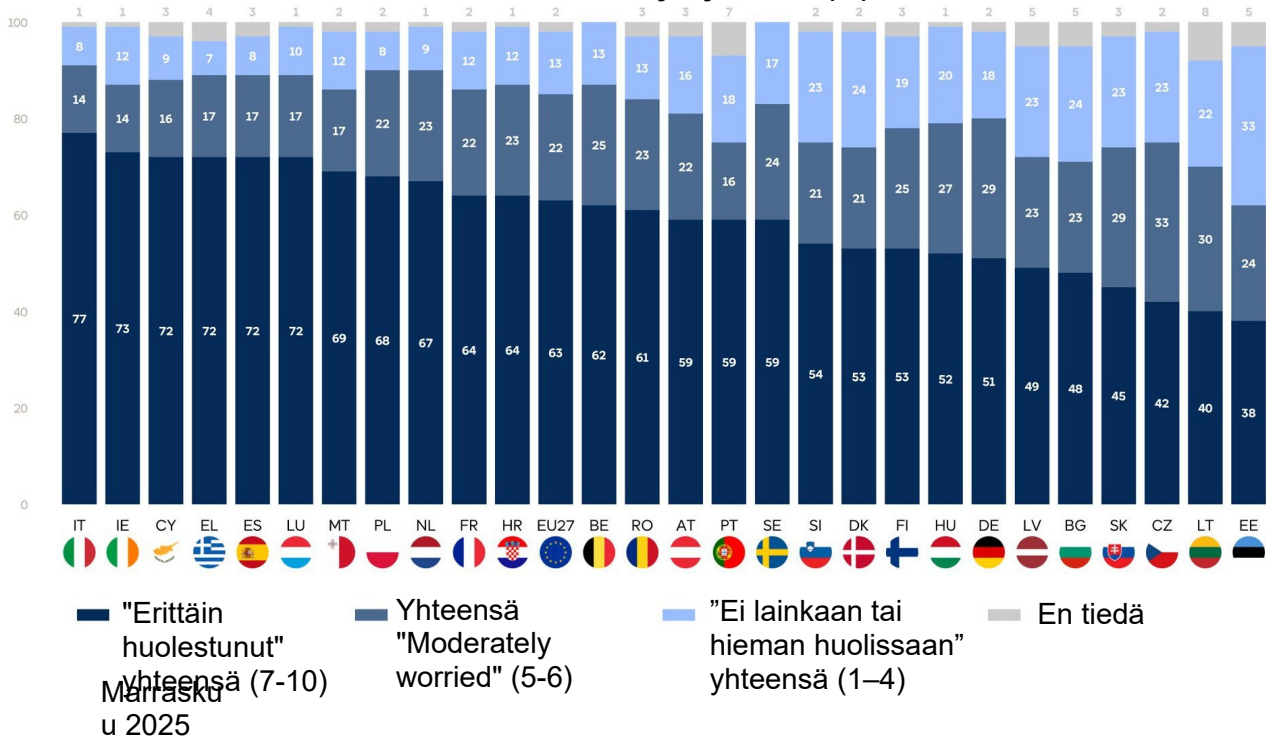
Yhteiskunnallinen polarisaatio (esim. kasvava jako yhteiskunnan ryhmien välillä) (%)



Se, että muutamat suuret yritykset valvovat sosiaalista mediaa, on merkittävä huolenaihe kaikkialla Euroopan unionissa, vaikkakin huolestuneisuus vaihtelee jäsenvaltioittain. Eniten vastaajia, jotka ovat erittäin huolissaan tästä ongelmasta, on Italiassa (77 %), Irlannissa (73 %) sekä Kyproksessa, Kreikassa, Espanjassa ja Luxemburgissa (kaikki 72 %). Yhteensä vähintään puolet vastaajista ilmaisi olevansa erittäin huolissaan 21 jäsenvaltiossa. Asteikon toisessa päässä oltiin vähiten huolestuneita Virossa (38 %), Liettuassa (40 %) ja Tšekissä (42 %).

QA12.7 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

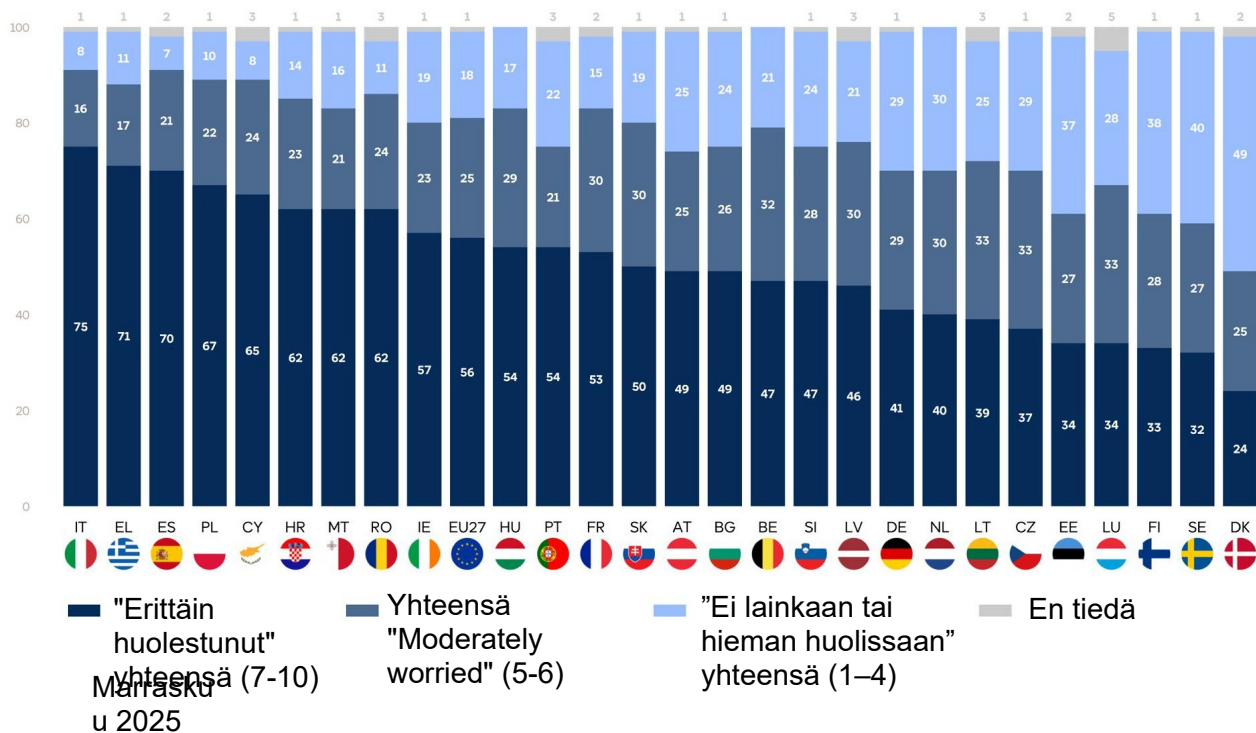
Sosiaalisen median hallinta muutamassa suuryrityksessä (%)



Huoli tiedotusvälineiden riippumattomuudesta vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain. Eniten vastaajia, jotka ovat erittäin huolissaan tästä ongelmasta, on Italiassa (75 %), Kreikassa (71 %) ja Espanjassa (70 %). Kaiken kaikkiaan ainakin puolet vastaajista on erittäin huolissaan tiedotusvälineiden riippumattomuudesta 13 maassa. Vähiten huolta on sen sijaan Tanskassa (24 %), Ruotsissa (32 %) ja Suomessa (33 %).

QA12.3 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

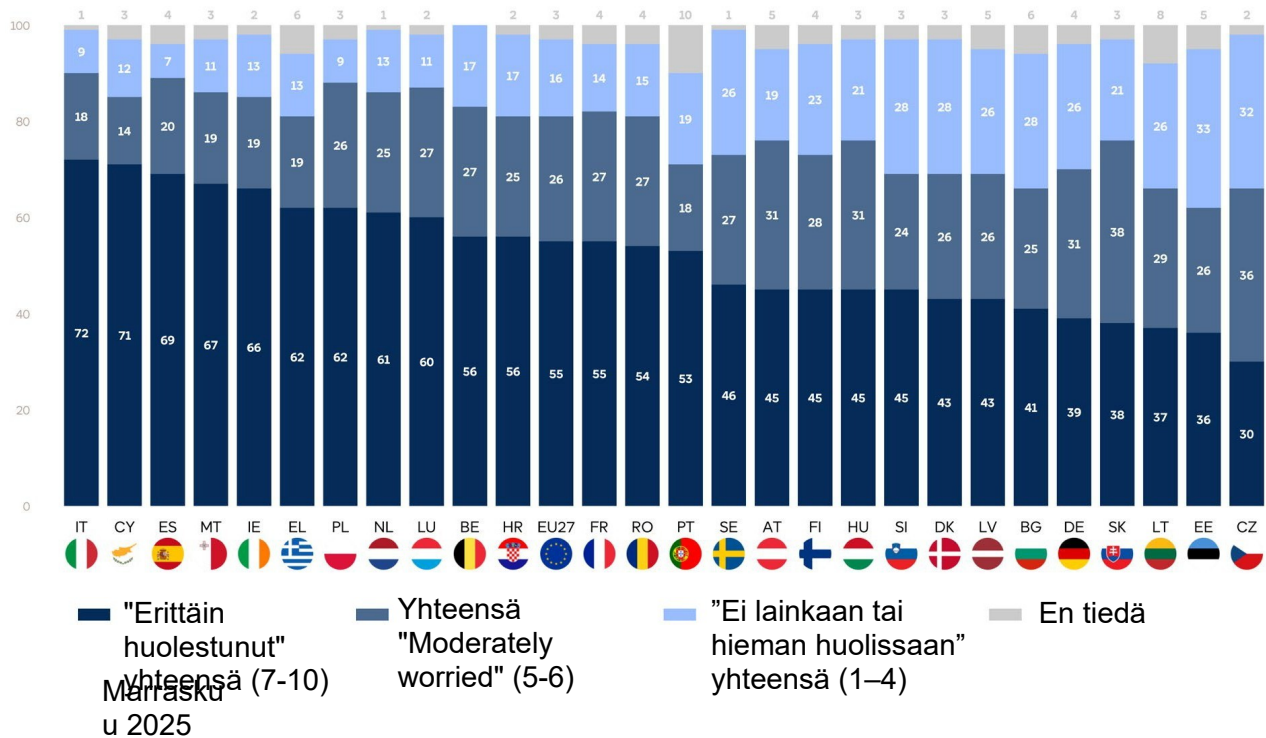
Tiedotusvälineiden riippumattomuus (MAA) (%)



Huoli siitä, että algoritmien päätöksenteko internetissä ei ole avointa, vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Eniten tästä ongelmasta huolestuneita vastaajia on Italiassa (72 %), Kyproksella (71 %) ja Espanjassa (69 %). Kaiken kaikkiaan yli puolet vastaajista sanoo olevansa erittäin huolissaan tästä asiasta 14 maassa. Pienimmät huolenaiheet ovat sen sijaan Tšekissä (30 %), Virossa (36 %) ja Liettuassa (37 %).

QA12.1 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi.

Avoimuuden puute tavassa, jolla algoritmit tekevät päätöksiä internetissä (esim. mitä sisältöä tai mainoksia näytetään ja miksi) (%)



Huoli viestinnästä ja yhteiskuntaan liittyvistä kysymyksistä vaihtelee sosiodemografisten ryhmien välillä.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä, ja merkittävin ero on havaittu vihapuheessa verkossa ja sen ulkopuolella. Naiset ovat miehiä todennäköisemmin erittäin huolissaan tästä asiasta (71 % vs. 64 %), mikä viittaa siihen, että naiset saattavat pitää vihapuhetta välittömämpänä tai henkilökohtaisesti merkityksellisempänä huolenaiheena.

Iän osalta nuoremmat vastaajat (15–24-vuotiaat) ovat johdonmukaisesti epätodennäköisemmin erittäin huolissaan useista kysymyksistä. Erityisesti he ilmaisivat vähemmän huolta tiedotusvälineiden riippumattomuudesta (48 prosenttia oli erittäin huolissaan) kuin vähintään 40-vuotiaat vastaajat (57 prosenttia). Keski-ikäisten (25–54-vuotiaiden) vastaajat ovat nuorinta ryhmää todennäköisemmin erittäin huolissaan avoimuuden puutteesta siinä, miten algoritmit tekevät päätöksiä verkossa (56 % vs. 50 %), kun taas vanhemmat vastaajat (40+) ovat huolissaan vihapuheesta enemmän kuin nuoret (69 % vs. 64 %). Nämä mallit viittaavat siihen, että käsitykset viestintään liittyvistä riskeistä lisääntyvät iän myötä, vaikka vaikutukset vaihtelevat aiheen mukaan.

Vastaajat, joilla on keski- tai korkea koulutustaso, ilmoittavat johdonmukaisesti olevansa erittäin huolissaan kaikista tämän alan aiheista kuin ne, joilla on alhainen koulutustaso. Nämä erot viittaavat siihen, että korkea-asteen koulutus voi liittyä suurempaan tietoisuuteen yhteiskunnallisista ja teknologisista riskeistä tai suurempaan henkilökohtaisen ja kollektiivisen haavoittuvuuden tunteeseen näillä aloilla.

Jotkin käsitykset viestintään ja yhteiskuntaan liittyvistä kysymyksistä vaihtelevat myös sen mukaan, miten vastaajat suhtautuvat Euroopan unioniin. Vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, ilmaisevat todennäköisemmin suurta huolta useista kysymyksistä: tiedotusvälineiden riippumattomuus, sillä 67 prosenttia niistä on erittäin huolissaan, kun vastaava osuus EU:sta myönteisen kuvan saaneista on 52 prosenttia; sananvapauteen kohdistuvat uhat (75 % vs. 64 %) ja henkilötietojen suoja verkossa (73 prosenttia vs. 65 prosenttia). Nämä havainnot saattavat viitata siihen, että vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, luottavat yleensä vähemmän myös muihin toimielimiin, kuten tiedotusvälineisiin, ja ovat enemmän huolissaan siitä, miten heidän vapautensa ja oikeutensa todella turvataan.

QA12 Ja kuinka huolissasi olet seuraavista kommunikaatioon ja yhteiskuntaan liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. "Erittäin huolestunut" yhteensä (7–10) (% – EU)									
	Disinformaatio (väärä tai harhaanjohtava tieto)	Vihapuhe verkossa ja sen ulkopuolella	Tekoälyn luoma väärennetty sisältö, kuten syväväärennetyt videot tai väärät tiedot	Henkilötietojen suojaaminen verkossa	Sananvapautteen kohdistuvat uhat	Sosiaalisen median hallinta muutamassa suuryrityksessä	Yhteiskunnallisen polarisaatio (esim. kasvava jako yhteiskunnan ryhmien välillä)	Tiedotusvälineiden riippumattomuus (MAA)	Avoimuuden puute tavassa, jolla algoritmit tekevät päätöksiä internetissä (esim. mitä sisältöä tai mainoksia näytetään ja miksi)
EU27	69	68	68	68	67	63	63	56	55
Sukupuoli									
Mies	68	64	66	68	66	63	63	55	54
Nainen	70	71	68	68	68	62	65	55	55
Ikä									
15-24	67	64	67	66	63	60	60	48	50
25-39	70	67	68	69	67	63	64	55	56
40-54	69	69	67	70	67	63	65	57	56
55+	70	69	67	66	67	62	64	57	54
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	65	64	62	61	65	56	56	51	47
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	70	69	69	71	69	64	67	59	57
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	73	71	69	68	65	66	67	53	58
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	70	67	68	70	66	64	62	60	55
Johtajat	67	65	65	65	64	62	63	51	52
Muut valkoiset kaulukset	70	68	67	69	67	65	66	58	57
Manuaaliset työntekijät	69	69	67	71	69	63	65	58	57
Talohenkilöt	71	71	71	75	70	62	64	61	59
Työttömät	73	71	72	71	71	70	64	56	60
Eläkkeellä	70	70	66	65	66	60	64	54	52
Opiskelijat	67	63	67	64	62	62	61	45	50
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	73	68	67	70	71	65	65	62	57
Ajoittain	71	71	66	71	71	65	65	60	57
Melkein koskaan / ei koskaan	68	67	67	66	65	61	64	53	53
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	68	65	65	65	66	59	59	54	53
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	69	69	68	67	67	63	65	57	55
Suuri kaupunki	72	70	69	70	68	66	67	54	57
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	70	69	68	69	67	64	64	56	56
Ei mitään	65	62	57	55	62	50	59	51	44
Kuva EU:sta									
Myönteinen	70	69	67	65	64	63	65	52	55
Neutraali	67	67	66	68	67	60	61	56	54
Negatiivinen	74	67	68	73	75	67	66	67	57
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	71	69	68	66	65	62	65	51	55
Huono asia	67	64	66	68	73	64	62	67	53
Ei hyvä eikä huono asia	69	67	66	71	70	63	62	62	54

3. FACING GLOBAL CHALLENGES

3. FACING GLOBAL CHALLENGES

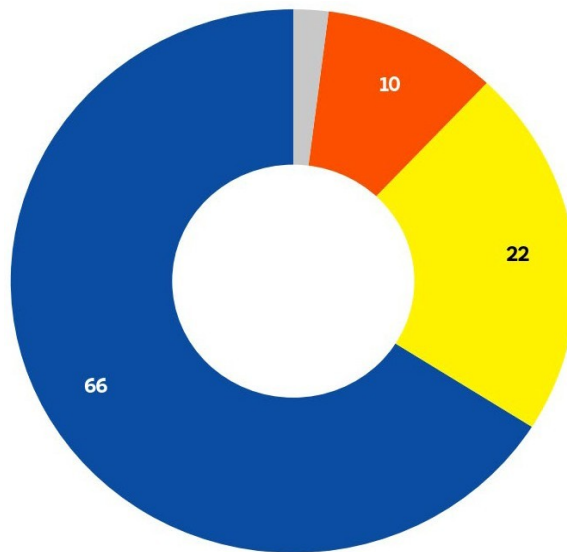
Tässä luvussa tarkastellaan Euroopan kansalaisten näkemyksiä Euroopan unionin roolista kansalaistensa suojelemissa, maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa ja unionin aseman vahvistamisessa maailmassa. Siinä korostetaan laajaa kannatusta EU:n entistä näkyvämmälle roolille kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä suojautumisessa, johon liittyy vahvoja odotuksia jäsenvaltioiden yhtenäisyydestä, määrätietoisempi kansainvälinen ääni ja resurssien lisääminen maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi. Kansalaiset määrittävät myös EU:n strategisen painopisteen keskeiset painopistealat, kuten puolustus ja turvallisuus, taloudellinen kilpailukyky, energiaomavaraisuus sekä koulutus ja tutkimus. Yleisesti ottaen käsitykset EU:n suojaavasta roolista ja maailmanlaajuisesta vaikutusvallasta liittyvät läheisesti asenteisiin EU-jäsenyyttä kohtaan. Suurin osa pitää sitä rauhoittavana tekijänä epävarmassa maailmassa, vaikkakin maiden, sosiodemografisten ryhmien ja EU:n tuen tason välillä on eroja.

EU:n rooli EU:n kansalaisten suojelemissa

Tilanteessa, jota leimaavat kiristyneet kansainväliset jännitteet, geopoliittinen epävakaus ja muuttuvat turvallisuusuhat, odotukset Euroopan unionin roolista kansalaistensa suojelemissa ovat saaneet uutta painoarvoa. Tätä taustaa vasten vastaajilta kysyttiin, katsovatko he, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi tultava tärkeämpi, että sen olisi pysyttävä samana tai että sen merkitystä olisi vähennettävä tulevaisuudessa.

Kaksi kolmasosaa eurooppalaisista katsoo, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä pitäisi tulla tulevaisuudessa entistä tärkeämpi (66 prosenttia). Noin viidesosa väestöstä (22 prosenttia) katsoo, että roolin olisi pysyttävä samana, ja joka kymmenes (10 prosenttia) katsoo, että roolin olisi muututtava vähemmän tärkeäksi. Nämä osuudet ovat muuttuneet vain hieman toukokuusta 2025, mikä osoittaa, että kansalaisten odotukset EU:n suojaavasta roolista ovat edelleen vahvat.

QA6 Sanoisitko, että: Tulevaisuudessa Euroopan unionin roolin Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi oltava ... (EU27) (%)



...tulee tärkeämmäksi ▼ 2

...pysyä samana ▲ 3

...tulee vähemmän tärkeäksi ▼ 1

En tiedä =

...tulee tärkeämmäksi

Pysy samana

...tulee vähemmän tärkeäksi

En tiedä

▲ ▼ (marraskuu 2025 - toukokuu

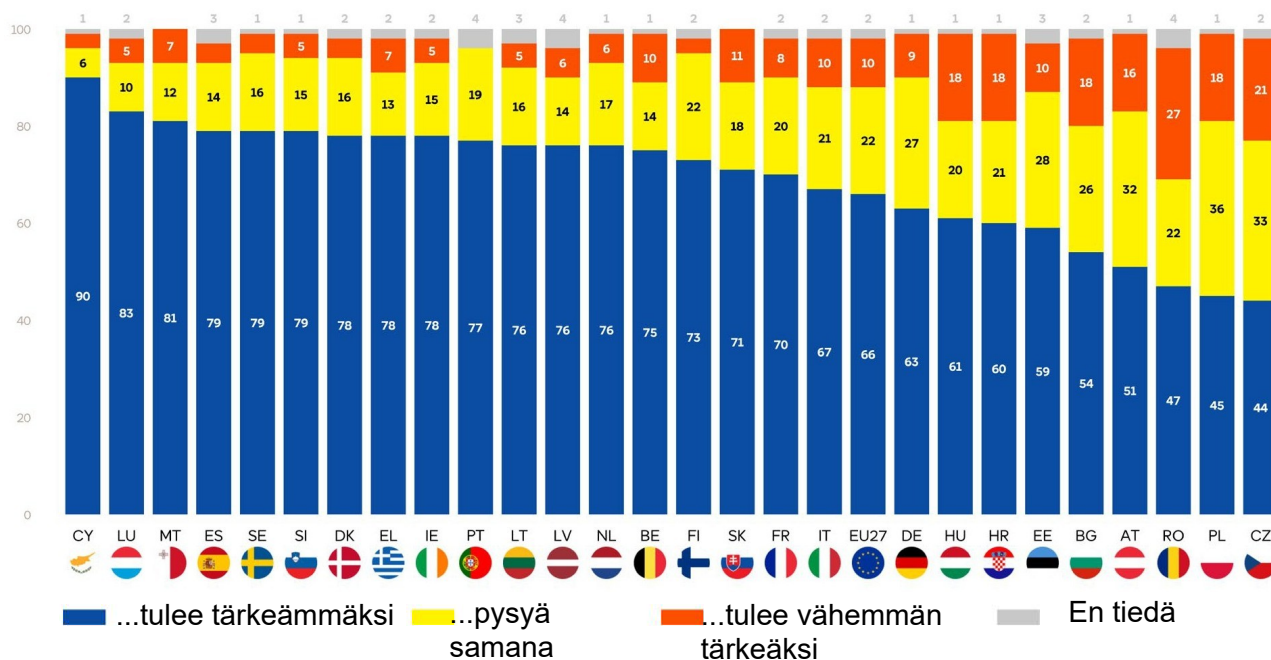
2025)

Marraskuu

2025

Suhteellinen enemmistö vastaajista kaikissa jäsenvaltioissa katsoo, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa olisi tultava tulevaisuudessa tärkeämpi. Tätä mieltä on yli puolet vastaajista 24 jäsenvaltiossa ja yli kaksi kolmasosaa vastaajista 18 jäsenvaltiossa. Vähintään kahdeksan kymmenestä vastaajasta yhtyy tähän näkemykseen kolmessa maassa: Kypros (90 %), Luxemburg (83 %) ja Malta (81 %). Asteikon toisessa päässä Tšekki (44 prosenttia), Puola (45 prosenttia) ja Romania (47 prosenttia) ovat edelleen maita, joissa on vähiten vastaajia, joiden mielestä EU:n roolin olisi tässä suhteessa oltava tärkeämpi.

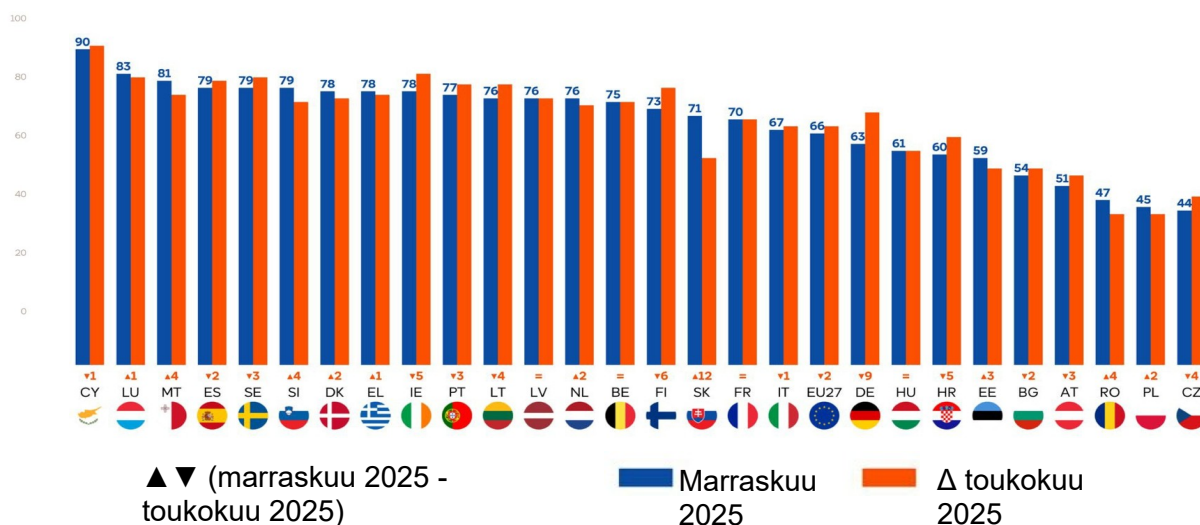
QA6 Sanoisitko, että: Tulevaisuudessa Euroopan unionin roolin Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi oltava ... (%)



Marraskuu
2025

Useimmissa maissa niiden vastaajien osuus, jotka katsovat, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa pitäisi tulla tulevaisuudessa tärkeämpi, on muuttunut vain hieman toukokuusta 2025. Jäsenvaltio, jossa tämä osuus on kasvanut merkittävästi, on Slovakia (71 %, +12 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin merkittävää laskua on havaittu muutamissa maissa, erityisesti Saksassa (63 %, –9 prosenttiyksikköä), jonka jälkeen tulevat Suomi (73 %, –6 prosenttiyksikköä), Irlanti (78 %, –5 prosenttiyksikköä) ja Kroatia (60 %, –5 prosenttiyksikköä).

QA6 Sanoisitko, että: Tulevaisuudessa Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä pitäisi tulla entistä tärkeämpi (EU27) (%)



▲ ▼ (marraskuu 2025 -
toukokuu 2025)

■ Marraskuu
2025

■ Δ toukokuu
2025

Odotukset Euroopan unionin vahvemmasta roolista kansalaistensa suojelemisessa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä jakautuvat laajalti sosiodemografisten ryhmien kesken, vaikka joitakin eroja voidaan havaita vastaajien ominaispiirteiden ja asenteiden mukaan.

Sukupuolen suhteen odotukset ovat identtiset. Kaksi kolmasosaa sekä miehistä että naisista (66 prosenttia kummassakin ryhmässä) katsoo, että EU:n roolista tällä alalla olisi tultava tulevaisuudessa tärkeämpi, mikä osoittaa, että sukupuoli ei vaikuta odotuksiin unionin suojaavasta roolista.

Ikään liittyvät erot ovat vähäisiä, mutta nuoremmilla vastaajilla odotukset ovat jonkin verran vahvemmat. Seitsemän kymmenestä 15–24-vuotiaasta vastaajasta (70 prosenttia) odottaa, että EU:n rooli kansalaisten suojelussa kasvaa tulevaisuudessa, kun 25–54-vuotiaista vastaajista (66 prosenttia) ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista (65 prosenttia) vastaajia on noin kaksi kolmasosaa. Vaikka odotukset ovat korkealla kaikissa ikäryhmissä, tämä kehitys osoittaa, että nuorimpien eurooppalaisten kysyntä EU:n roolin vahvistamiseksi on hieman suurempi.

Suuremmat erot ilmenevät koulutustason mukaan. Korkeasti koulutetut vastaajat odottavat erityisen todennäköisesti, että EU:n rooli kansalaisten suojelussa kasvaa (74 prosenttia) verrattuna vastaajiin, joilla on keskitaso (64 prosenttia) ja alhainen koulutustaso (61 prosenttia). Tämä kaltevuus viittaa siihen, että korkeampi koulutustaso liittyy siihen, että kansalaiset vaativat EU:lta vahvempaa roolia maailmanlaajuisiin kriiseihin ja turvallisuusriskeihin puuttumisessa.

Taloudellinen tilanne muovaa odotuksia jonkin verran. Vastaajat, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, ilmaisevat hieman todennäköisemmin odotuksensa EU:n vahvemmasta suojaavasta roolista (68 %) kuin vastaajat, joilla on ajoittain (62 %) tai suurimman osan ajasta (63 %) vaikeuksia.

Attitudinaaliset tekijät ovat vahvimpia erottavia tekijöitä. Suuri enemmistö vastaajista, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, odottaa, että sen rooli kansalaisten suojelussa kasvaa (78 %), kun taas alle puolet vastaajista, joilla on kielteinen kuva EU:sta (48 %).

Vastaavasti vastaajat, jotka suhtautuvat optimistisesti EU:n tulevaisuuteen, odottavat huomattavasti vahvempaa suojaavaa roolia (73 %) kuin pessimistiset vastaajat (56 %).

Odotukset liittyvät myös läheisesti käsityksiin EU-jäsenyydestä. Lähes kahdeksan kymmenestä vastaajasta, jotka pitävät EU-jäsenyyttä hyvänä asiana, odottaa, että unionin rooli kansalaisten suojelussa kasvaa (79 %). Sitä vastoin odotukset ovat huomattavasti alhaisemmat niiden keskuudessa, jotka pitävät EU-jäsenyyttä huonona asiana (36 %). Tämä vastakohta korostaa vahvaa yhteyttä EU-jäsenyyden koetun arvon ja EU:n vahvempaa roolia kansalaisten suojelemisessa yhä epävarmemmassa globaalissa ympäristössä koskevan julkisen kysynnän välillä.

QA6 Sanoisitko, että: Tulevaisuudessa Euroopan unionin tehtävänä on suojella Euroopan kansalaisia maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä. (% - EU)				
	...tulee tärkeämmäksi	...tulee vähemmän tärkeäksi	...pysyä samana	En tiedä
EU27	66	10	22	2
Sukupuoli				
Mies	66	11	22	1
Nainen	66	9	23	2
Ikä				
15-24	70	7	21	2
25-39	66	11	22	1
40-54	66	11	22	1
55+	65	10	22	3
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	61	11	24	4
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	64	11	24	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	74	7	18	1
Sosio-ammattilinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	69	12	18	1
Johtajat	71	7	21	1
Muut valkoiset kaulukset	67	10	22	1
Manuaaliset työntekijät	63	12	24	1
Talohenkilöt	62	14	21	3
Työttömät	65	12	21	2
Eläkkeellä	65	9	23	3
Opiskelijat	71	5	22	2
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	63	15	19	3
Ajoittain	62	14	22	2
Melkein koskaan / ei koskaan	68	8	22	2
Subjektiiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	62	11	24	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	67	11	21	1
Suuri kaupunki	69	7	22	2
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	67	10	22	1
Ei mitään	58	11	26	5
Kuva EU:sta				
Myönteinen	78	4	17	1
Neutraali	57	10	30	3
Negatiivinen	48	28	21	3
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	79	3	17	1
Huono asia	36	41	20	3
Ei hyvä eikä huono asia	48	13	36	3

Maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaaminen

Euroopan unionilla on yhä enemmän haasteita, jotka ylittävät kansalliset rajat. Tätä taustaa vasten vastaajilta kysyttiin, missä määrin he ovat samaa tai eri mieltä useista lausunnoista, joissa arvioidaan tarvetta lisätä EU:n jäsenvaltioiden yhtenäisyyttä, vahvistaa EU:n ääntä kansainvälisellä tasolla ja lisätä Euroopan unionin keinoja vastata tehokkaasti nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin.

EU:n tasolla vallitsee hyvin laaja yhteisymmärrys siitä, että Euroopan unionin on toimittava kollektiivisemmin ja määrätietoisemmin vastatakseen nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin. Lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta (89 %) on samaa mieltä siitä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata näihin haasteisiin. Osuus on edelleen erittäin suuri ja pysynyt jokseenkin vakaana toukokuusta 2025 lähtien (-1 prosenttiyksikköä). Vastaavasti suuri enemmistö on samaa mieltä siitä, että Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla (86 prosenttia, uusi kohta).

Vaikka selkeä enemmistö kannattaa sitä edelleen, sopimus on jonkin verran alhaisempi EU:n käytettävissä olevien resurssien osalta. Lähes kolme neljäsosaa vastaajista (73 %) on samaa mieltä siitä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastatakseen nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin. Tämä merkitsee hienoista laskua toukokuusta 2025 (-4 prosenttiyksikköä).

QA7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (EU27) (%)

EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin



Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla.

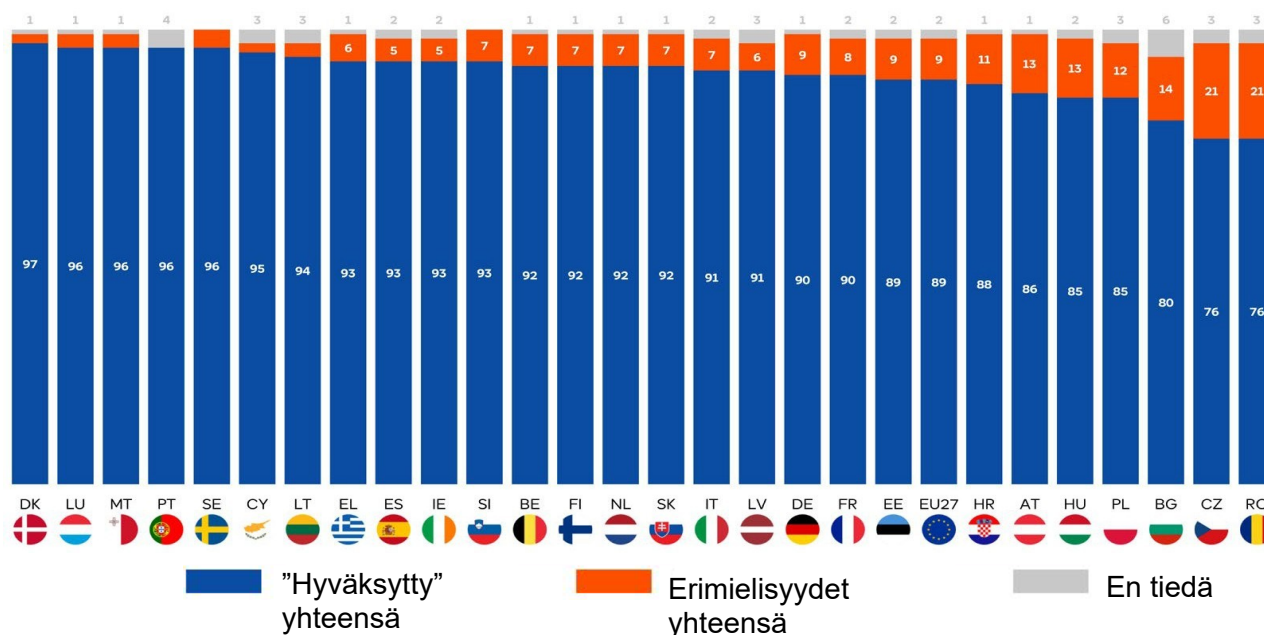


Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin



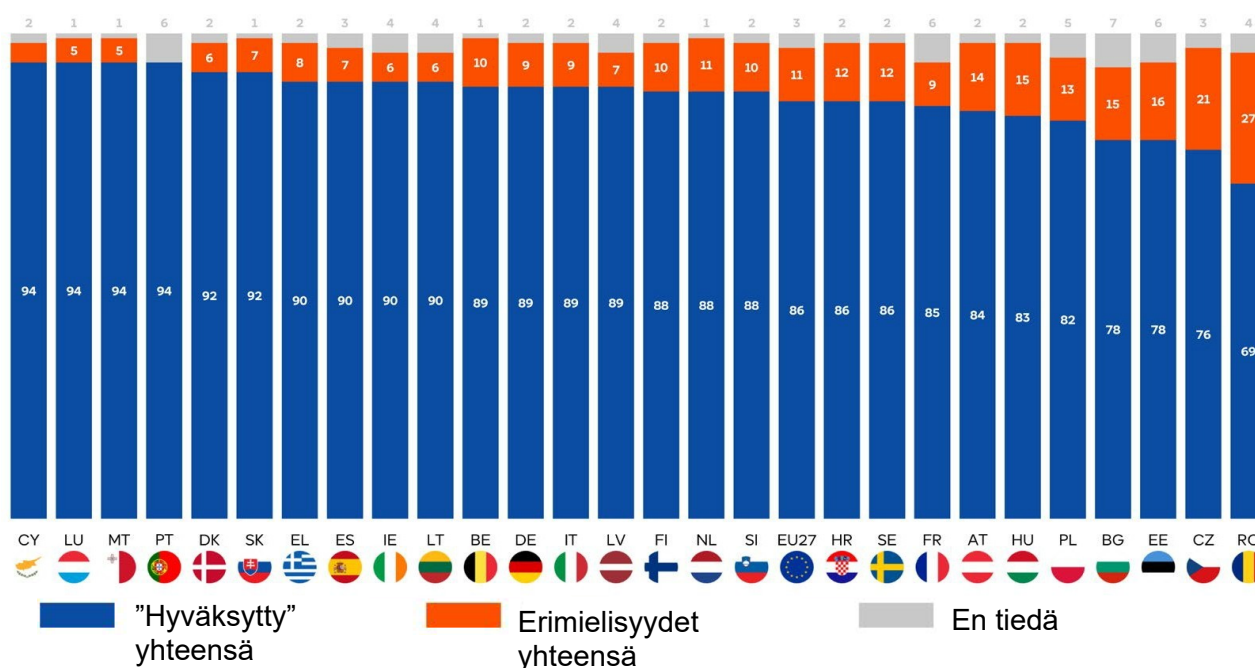
Koko unionissa ollaan laajalti yhtä mieltä siitä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin. Kaikissa jäsenvaltioissa yli kolme neljäsosaa vastaajista on samaa mieltä tästä väittämästä, mikä korostaa vahvaa ja yhteistä näkemystä tarpeesta lisätä yhtenäisyyttä EU:n tasolla. Useimmissa maissa kannatus on erittäin vahvaa, ja vähintään yhdeksän kymmenestä vastaajasta oli samaa mieltä 19 jäsenvaltiossa. Eniten sopimuksia tehtiin Tanskassa (97 %) ja seuraavaksi eniten Luxemburgissa, Maltalla, Portugalissa ja Ruotsissa (96 % kummassakin). Asteikon toisessa päässä sopimus on edelleen korkea, mutta suhteellisesti alhaisempi Tšekissä ja Romaniassa (molemmat 76 prosenttia) ja Bulgariassa (80 prosenttia).

QA7.1 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä vastatakseen nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (%)



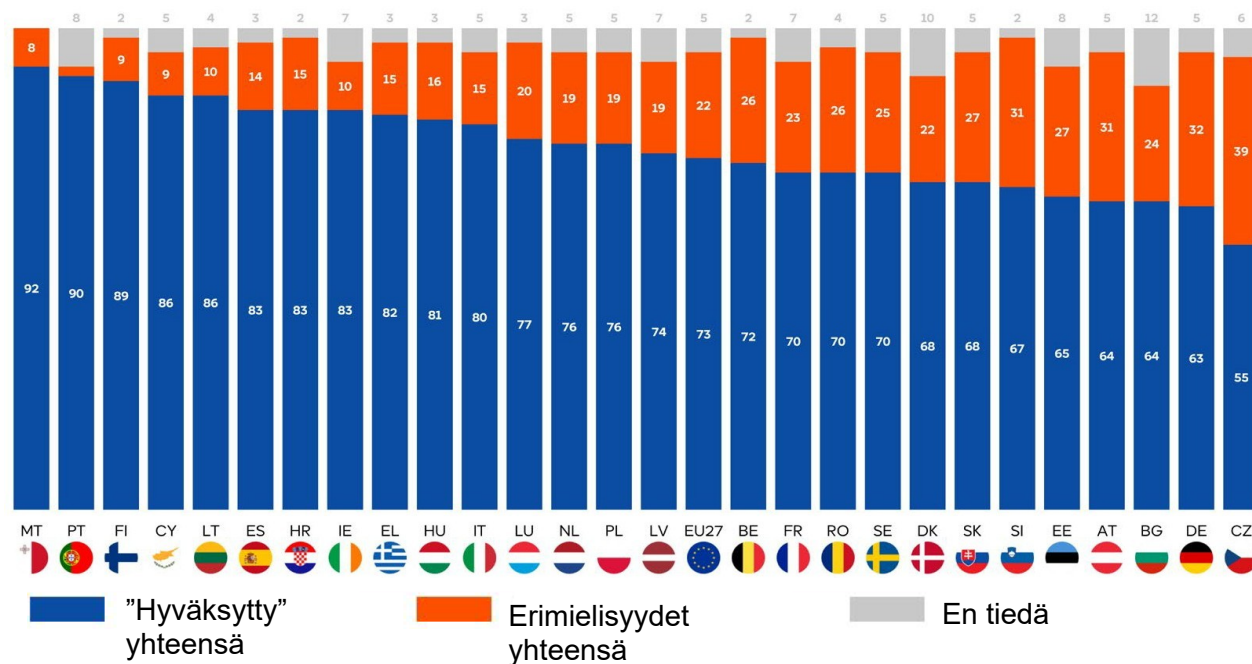
Samoin vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla. Kaikissa jäsenvaltioissa yli kaksi kolmasosaa vastaajista on samaa mieltä tästä väittämästä, mikä korostaa laajoja odotuksia EU:n vaikutusvaltaisemmasta läsnäolosta maailmanlaajuisesti. Valtaosalla jäsenvaltioista on erityisen vahva kannatus, ja yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta oli samaa mieltä 23 maassa. Eniten yhteisymmärrystä saavutettiin Kyproksessa, Luxemburgissa, Maltassa ja Portugalissa (94 prosenttia kummassakin). Sitä vastoin sopimus on suhteellisesti alhaisempi, joskin selvä enemmistö kannattaa sitä edelleen Romaniassa (69 %), Tšekissä (76 %) sekä Virossa ja Bulgariassa (molemmat 78 %).

QA7.3 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla (%)



Lisäksi vallitsee suhteellisesti vähemmän yksimielisyyttä siitä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin globaaleihin haasteisiin kuin kaksi muuta lausuntoa, vaikka sitä tukee edelleen enemmistö kaikissa jäsenvaltioissa, joita johtavat Malta (92 prosenttia), Portugali (90 prosenttia) ja Suomi (89 prosenttia). Asteikon toisessa päässä sopimus on rajoitetumpi Tšekissä (55 %), Saksassa (63 %) sekä Itävallassa ja Bulgariassa (molemmat 64 %).

QA7.2 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (%)



Sosiodemografiset ryhmät kannattavat yleisesti ottaen vahvempaa Euroopan unionia, joka kykenee paremmin vastaamaan globaaleihin haasteisiin. Erot kuitenkin kasvavat riippuen asenteista EU:ta kohtaan.

Sukupuolen osalta mikään näistä kolmesta lausunnosta ei eroa merkittävästi toisistaan, mikä osoittaa, että miehillä ja naisilla on hyvin samanlaiset näkemykset.

Ikäerot ovat rajalliset. Yhteisymmärrys siitä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä ja että EU:lla olisi oltava vahvempi ääni, on yleisesti ottaen johdonmukainen kaikissa ikäryhmissä. Vähäistä vaihtelua on havaittavissa väitteessä, jonka mukaan Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin. Nuoremmat vastaajat ilmaisivat jonkin verran vahvempaa tukea: Tätä mieltä on 77 prosenttia 15–24-vuotiaista, 76 prosenttia 25–39-vuotiaista, 74 prosenttia 40–54-vuotiaista ja 71 prosenttia 55 vuotta täyttäneistä. Tämä kehitys osoittaa, että EU:n lisäresurssien kysyntä on hieman suurempi nuorten eurooppalaisten keskuudessa.

Koulutustaso osoittaa huomattavan vaikutuksen. Vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kaikista kolmesta väitteestä. Erityisesti 93 prosenttia korkeasti koulutetuista vastaajista kannattaa EU:n jäsenvaltioiden yhtenäisyyden lisäämistä, 90 prosenttia on sitä mieltä, että EU:lla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla, ja 77 prosenttia katsoo, että EU tarvitsee enemmän keinoja, mikä korostaa korkea-asteen koulutuksen ja kansalaisten vahvan tuen välistä yhteyttä kykenevälle ja määrätietoiselle EU:lle.

Asenteet Euroopan unionia kohtaan korreloivat vahvasti yhteisymmärryksen kanssa kaikissa lausunnoissa. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmaisevat eniten kannatusta: 97 prosenttia kannattaa EU:n jäsenvaltioiden yhtenäisyyden lisäämistä, 94 prosenttia on sitä mieltä, että EU:n olisi saatava äänensä paremmin kuuluviin kansainvälisesti, ja 84 prosenttia katsoo, että EU tarvitsee enemmän keinoja. Vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, eivät ole yhtä mieltä, mutta enemmistö kannattaa edelleen yhtenäisyyden lisäämistä (72 %) ja EU:n äänen vahvistamista (68 %). Lisäkeinoja koskeva lausunto on eniten erimielisyyttä aiheuttava, sillä vain 49 prosenttia vastaajista, joilla oli kielteinen kuva EU:sta, ilmaisi olevansa samaa mieltä.

QA7.1 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä vastataksaan nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (% – EU)			
	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	89	9	2
Sukupuoli			
Mies	89	9	2
Nainen	90	8	2
Ikä			
15-24	90	8	2
25-39	90	9	1
40-54	89	10	2
55+	89	11	2
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	87	12	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	89	13	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	93	14	1
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	90	15	2
Johtajat	93	16	1
Muut valkoiset kaulukset	90	17	1
Manuaaliset työntekijät	88	18	2
Talohenkilöt	87	19	1
Työttömät	87	20	2
Eläkkeellä	89	21	3
Opiskelijat	91	22	2
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	83	14	3
Ajoittain	87	11	2
Melkein koskaan / ei koskaan	91	7	2
Subjektiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	88	10	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	89	9	2
Suuri kaupunki	91	7	2
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	90	9	1
Ei mitään	86	9	5
Kuva EU:sta			
Myönteinen	97	3	0
Neutraali	88	9	3
Negatiivinen	72	25	3
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	97	2	1
Huono asia	65	32	3
Ei hyvä eikä huono asia	83	14	3

QA7.3 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla (% - EU)			
	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	86	11	3
Sukupuoli			
Mies	86	11	3
Nainen	87	10	3
Ikä			
15-24	88	9	3
25-39	86	11	3
40-54	87	11	2
55+	86	10	4
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	84	10	6
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	86	11	3
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	90	8	2
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	86	11	3
Johtajat	90	8	2
Muut valkoiset kaulukset	88	10	2
Manuaaliset työntekijät	85	12	3
Talohenkilöt	82	15	3
Työttömät	83	13	4
Eläkkeellä	86	9	5
Opiskelijat	88	9	3
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	80	15	5
Ajoittain	84	13	3
Melkein koskaan / ei koskaan	88	9	3
Subjektiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	85	11	4
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	86	11	3
Suuri kaupunki	89	8	3
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	87	10	3
Ei mitään	83	9	8
Kuva EU:sta			
Myönteinen	94	5	1
Neutraali	84	11	5
Negatiivinen	68	27	5
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	95	3	2
Huono asia	58	37	5
Ei hyvä eikä huono asia	80	15	5

QA7.2 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (% – EU)			
	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	73	22	5
Sukupuoli			
Mies	73	23	4
Nainen	74	20	6
Ikä			
15-24	77	18	5
25-39	76	20	4
40-54	74	22	4
55+	71	23	6
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	67	25	8
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	75	21	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	77	19	4
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	75	21	4
Johtajat	74	22	4
Muut valkoiset kaulukset	77	19	4
Manuaaliset työntekijät	73	23	4
Talohenkilöt	77	19	4
Työttömät	70	24	6
Eläkkeellä	70	23	7
Opiskelijat	78	17	5
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	68	25	7
Ajoittain	73	22	5
Melkein koskaan / ei koskaan	75	20	5
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	70	24	6
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	74	22	4
Suuri kaupunki	77	18	5
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	74	22	4
Ei mitään	64	25	11
Kuva EU:sta			
Myönteinen	84	13	3
Neutraali	71	22	7
Negatiivinen	49	46	5
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	82	14	4
Huono asia	44	50	6
Ei hyvä eikä huono asia	65	28	7

Painopisteet EU:n aseman vahvistamiseksi maailmassa

Vastaajia pyydettiin määrittelemään, millä osa-alueilla Euroopan unionin olisi asetettava ensisijaiseksi tavoitteekseen vahvistaa asemaansa maailmannäyttämöllä. Tilanteessa, jolle ovat ominaisia jatkuvat geopoliittiset jännitteet, taloudellinen epävarmuus, teknologinen muutos ja pitkän aikavälin yhteiskunnalliset haasteet, tämä kysymys tarjoaa tietoa kansalaisten odotuksista EU:n tulevan strategisen suunnan suhteen.

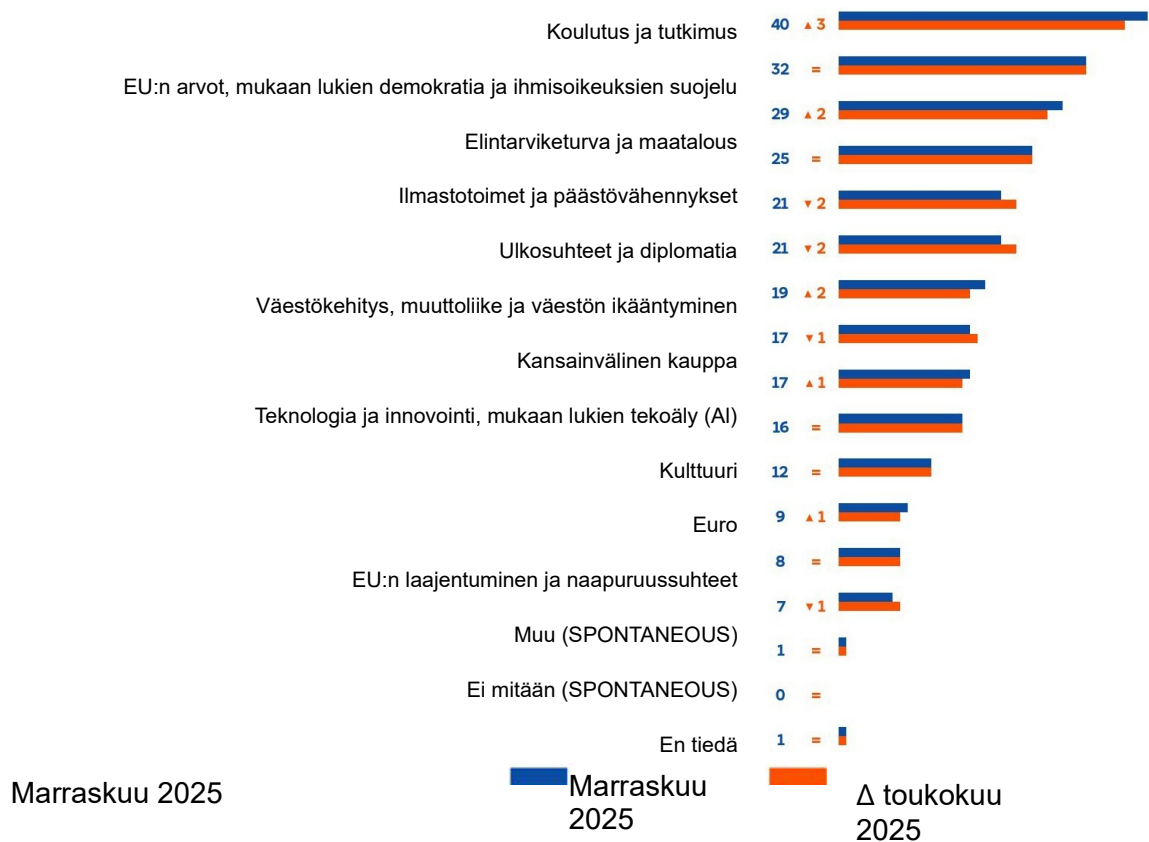
Kun eurooppalaisia pyydetään yksilöimään alat, joihin Euroopan unionin olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa, he viittaavat useimmiten puolustukseen ja turvallisuuteen. Neljä kymmenestä vastaajasta (40 prosenttia) pitää tätä näkökohtaa yhtenä tärkeimmistä painopisteistään, minkä vuoksi se on johtava kysymys EU:n tasolla. Tämä merkitsee kolmen prosenttiyksikön lisäystä toukokuusta 2025 lähtien, mikä vahvistaa sen, että puolustus ja turvallisuus on asetettu keskeiseksi painopisteeksi EU:n aseman vahvistamisessa maailmassa.

Toiseksi useimmin mainittu painopistealue on kilpailukyky, talous ja teollisuus. Lähes kolmannes vastaajista (32 %) mainitsi sen. Tämä osuus on pysynyt muuttumattomana toukokuusta 2025 lähtien, mikä osoittaa vakaata halua vahvempaan ja kilpailukykyisempään Euroopan taloudelliseen perustaan. Lähes kolme kymmenestä vastaajasta (29 %) mainitsi energiaomavaraisuuden, resurssit ja infrastruktuurit keskeisenä painopistealueena. Tämä on hieman enemmän kuin edellisessä kyselyssä (+2 prosenttiyksikköä), mikä kuvastaa jatkuvaa huolta energiavarmuudesta ja strategisesta riippumattomuudesta.

Myös koulutus ja tutkimus nousevat tärkeäksi prioriteetiksi, jonka valitsi neljännes vastaajista (25 %), kuten toukokuussa 2025. Tämä tulos vahvistaa sen, että eurooppalaiset pitävät edelleen tärkeänä pitkän aikavälin investointeja osaamiseen, taitoihin ja innovointiin EU:n maailmanlaajuisen vahvuuden perustana.

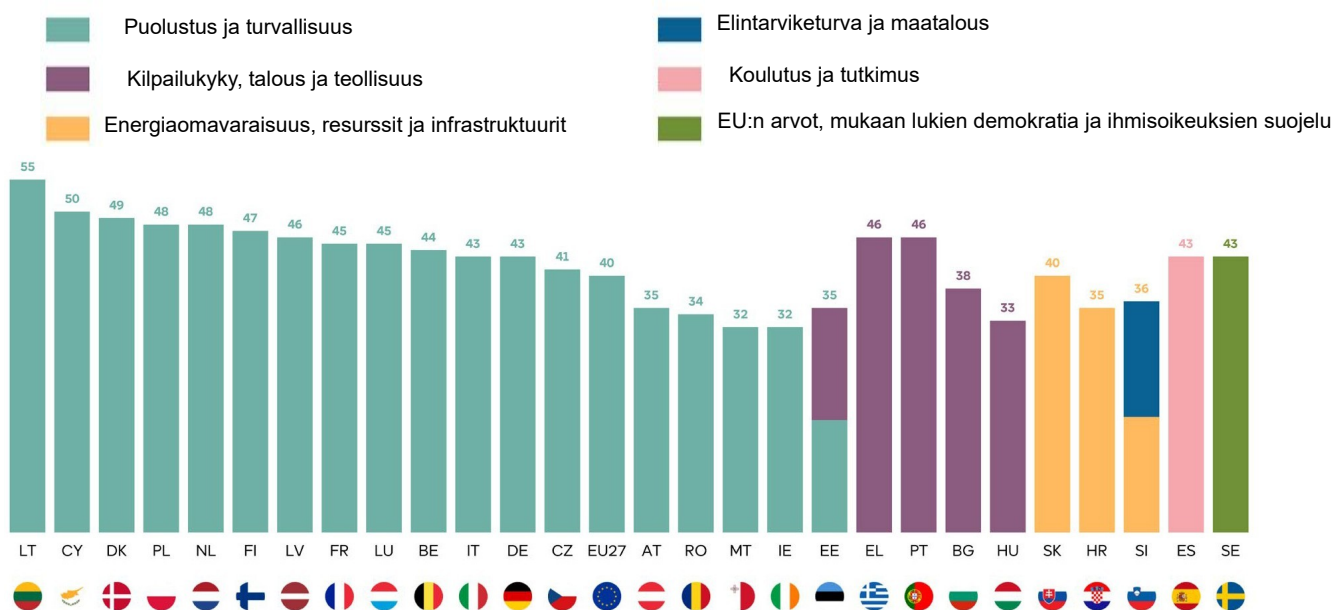
Noin joka viides vastaaja pitää EU:n arvoja, kuten demokratiaa ja ihmisoikeuksien suojelua (21 prosenttia) sekä elintarviketurvaa ja maataloutta (21 prosenttia) ensisijaisina aloina, joihin Euroopan unionin olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa. Molempien osa-alueiden pisteet ovat laskeneet hieman toukokuusta 2025 (–2 prosenttiyksikköä kumpikin), mutta merkittävä osa eurooppalaisista mainitsee ne edelleen. Vastaava osuus vastaajista, noin joka viides, mainitsee ilmastotoimet ja päästöjen vähentämisen ensisijaisena tavoitteena (19 %). Tämä merkitsee hienoista lisäystä toukokuuhun 2025 verrattuna (+2 prosenttiyksikköä), mikä osoittaa, että EU:n toimille tällä alalla annettavaa tukea on lisätty hieman.

QA8ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUKSET) (EU27) (%)



Maiden tasolla puolustus ja turvallisuus nousevat 18 jäsenvaltiossa ensisijaiseksi tavoitteeksi, mikä korostaa laajaa huolta geopoliittisesta vakaudesta ja Euroopan etujen suojaamisesta. Lisäksi vähintään kolme kymmenestä vastaajasta 23 jäsenvaltiossa mainitsi tämän kysymyksen, mikä korostaa sen laajaa resonanssia kaikkialla unionissa. Eniten vastaajia, jotka pitivät puolustusta ja turvallisuutta tärkeimpinä painopisteinä, oli Liettuassa (55 %), Kyproksessa (50 %) ja Tanskassa (49 %).

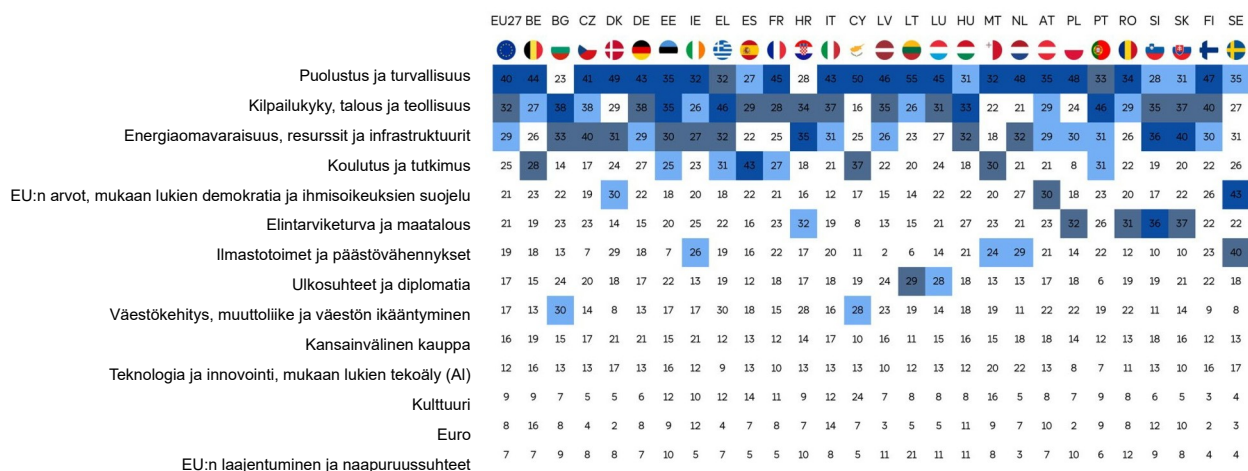
QA8ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)



Marrasku
u 2025

Kilpailukyky, talous ja teollisuus ovat ensisijaisessa asemassa viidessä jäsenvaltiossa – Virossa, Kreikassa, Portugalissa, Bulgariassa ja Unkarissa – ja niiden osuudet ovat suurimmat Kreikassa ja Portugalissa (46 %) ja Suomessa (40 %). Energiaomavaraisuus, -resurssit ja -infrastruktuuri ovat etusijalla kolmessa jäsenvaltiossa – Slovakiassa, Kroatiassa ja Sloveniassa – ja niiden osuudet ovat suurimmat Tšekissä ja Slovakiassa (40 %). Koulutus ja tutkimus on tärkein painopiste Espanjassa, jossa 43 prosenttia vastaajista pitää sitä yhtenä tärkeimmistä aloista EU:n maailmanlaajuisen aseman vahvistamiseksi. Myös kyproslaiset vastaajat mainitsevat sen usein (37 %). EU:n arvot, kuten demokratia ja ihmisoikeuksien suojelu, mainitaan useimmiten Ruotsissa (43 %). Elintarviketurva ja maatalous on Slovenian useimmin mainittu ala (36 %), ja myös Slovakian vastaajat mainitsevat sen usein (37 %).

QA8ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)



Marrasku
u 2025

1. useimmin mainittu asia
2. Useimmin mainittu asia
3. Useimmin mainittu asia

EU:n maailmanlaajuksen aseman vahvistamista koskeissa prioriteeteissa on eroja useiden sosiodemografisten ryhmien välillä.

Ensinnäkin on olemassa pieniä eroja sukupuolen mukaan. Miehet asettavat naisia todennäköisemmin etusijalle kilpailukykyyn, talouden ja teollisuuden (35 % vs. 30 %), energiaomavaraisuuden, resurssit ja infrastruktuurin (31 % vs. 27 %) sekä teknologian ja innovoinnin, tekoäly mukaan lukien (15 % vs. 10 %), kun taas naiset mainitsevat jonkin verran todennäköisemmin elintarviketurvan ja maatalouden (23 % vs. 19 %) ensisijaisina tavoitteina.

Puolustus ja turvallisuus korostuvat yhä enemmän, kun vastaajat etenevät iän myötä, ja tämän mainitsee 34 prosenttia 15–24-vuotiaista vastaajista, kun vastaava osuus 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista on 45 prosenttia. Myös elintarviketurva ja maatalous korreloivat positiivisesti iän kanssa: nuorimpien vastaajien 15 prosentista vanhimpien 24 prosenttiin. Sen sijaan nuoremmat vastaajat painottavat enemmän pitkän aikavälin ja innovaatiovetoisia aloja. Koulutuksen ja tutkimuksen mainitsi 32 prosenttia 15–24-vuotiaista, mutta vain 22 prosenttia 55 vuotta täyttäneistä. Vastaavasti teknologia ja innovointi, tekoäly mukaan lukien, ovat vähentyneet nuorimpien vastaajien 18 prosentista vanhimpien vastaajien 9 prosenttiin ja kulttuuri 14 prosentista 8 prosenttiin. Lisäksi 25–54-vuotiaat aikuiset mainitsevat suhteellisesti todennäköisemmin kilpailukykyyn, talouden ja teollisuuden sekä energiaomavaraisuuden, resurssit ja infrastruktuurin, mikä heijastaa työllisyyteen, talouden vakauteen ja strategiseen riippumattomuuteen liittyviä painopisteitä.

Koulutustasoon liittyy myös eroja prioriteeteissa. Vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, mainitsevat todennäköisemmin pitkän aikavälin strategiset alat, kuten energiaomavaraisuuden, resurssit ja infrastruktuurin (31 prosenttia verrattuna alhaisen koulutustason omaavien 25 prosenttiin), EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojeleminen (24 prosenttia verrattuna 18 prosenttiin), ulkosuhteet ja diplomatia (19 prosenttia verrattuna 13 prosenttiin) sekä teknologian ja innovoinnin, mukaan lukien tekoäly (17 prosenttia verrattuna 8 prosenttiin). Vastaavasti vastaajat, joiden koulutustaso on alhaisempi, asettavat todennäköisemmin etusijalle puolustuksen ja turvallisuuden (45 % vs. 37 % korkeasti koulutettujen vastaajien keskuudessa) sekä elintarviketurvan ja maatalouden (25 % vs. 17 %).

Vastaajien mielikuva Euroopan unionista liittyy myös heidän prioriteetteihinsa. Ne, joilla on myönteinen näkemys EU:sta, korostavat todennäköisemmin EU:n arvoja, kuten demokratiaa ja ihmisoikeuksien suojeleminen (23 prosenttia verrattuna kielteisen kuvan saaneisiin 17 prosenttiin) sekä

ilmastotoimia ja päästöjen vähentämistä (22 prosenttia verrattuna 13 prosenttiin). Sitä vastoin vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, painottavat suhteellisesti enemmän elintarviketurvaa ja maataloutta (26 % vs. 20 %).

QA11 Kuinka huolissasi olet seuraavista turvallisuuteen liittyvistä asioista? Käytä asteikkoa 1-10, jossa 1 tarkoittaa, että et ole lainkaan huolissasi, ja 10, että olet erittäin huolissasi. "Erittäin huolestunut" yhteensä (7-10) (%) – EU)

	Puolustus ja turvallisuus	Kilpailukyky, talous ja teollisuus	Energiaomavaraisuus, resurssit ja infrastruktuurit	Koulutus ja tutkimus	EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojeleminen	Elintarviketurva ja maatalous	Ilmastotoimet ja päästövähennykset	Ulkosuhteet ja diplomaattia	Väestökehitys, muuttoliike ja väestön ikääntyminen
EU27	40	32	29	25	21	21	19	17	17
Sukupuoli									
Mies	40	35	31	24	19	19	17	17	16
Nainen	40	30	27	26	22	23	20	17	17
Ikä									
15-24	34	26	22	32	23	15	22	18	14
25-39	36	35	29	27	21	19	18	18	16
40-54	38	35	33	25	19	21	17	17	16
55+	45	31	28	22	21	24	20	16	18
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0-2)	45	30	25	24	18	25	18	13	17
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	39	33	29	24	20	22	18	18	18
Korkea koulutustaso (ISCED 5-8)	37	34	31	27	24	17	22	19	14
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	39	36	31	25	18	22	16	18	15
Johtajat	38	38	34	25	21	16	20	18	15
Muut valkoiset kaulukset	39	34	32	23	20	20	19	21	16
Manuaaliset työntekijät	40	34	30	25	21	23	17	16	17
Talohenkilöt	41	28	23	27	18	25	17	13	17
Työttömät	35	26	25	28	24	18	19	17	18
Eläkkeellä	46	31	27	22	21	26	20	15	18
Opiskelijat	33	27	22	35	24	13	26	18	13
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	32	31	28	28	19	22	18	17	17
Ajoittain	39	33	27	25	20	23	18	16	18
Melkein koskaan / ei koskaan	42	32	29	25	21	20	20	17	16
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	40	32	28	24	21	26	16	16	16
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	43	33	28	26	20	20	19	17	16
Suuri kaupunki	36	32	30	26	22	18	22	19	18
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	39	33	29	26	21	20	20	17	16
Ei mitään	48	29	24	18	20	31	15	13	19
Kuva EU:sta									
Myönteinen	41	33	29	25	23	20	22	18	16
Neutraali	40	32	28	25	19	21	18	16	16
Negatiivinen	40	33	29	26	17	26	13	15	19
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	41	33	30	26	23	19	21	18	15
Huono asia	38	28	25	22	17	27	13	15	19
Ei hyvä eikä huono asia	40	33	28	24	17	25	17	16	18

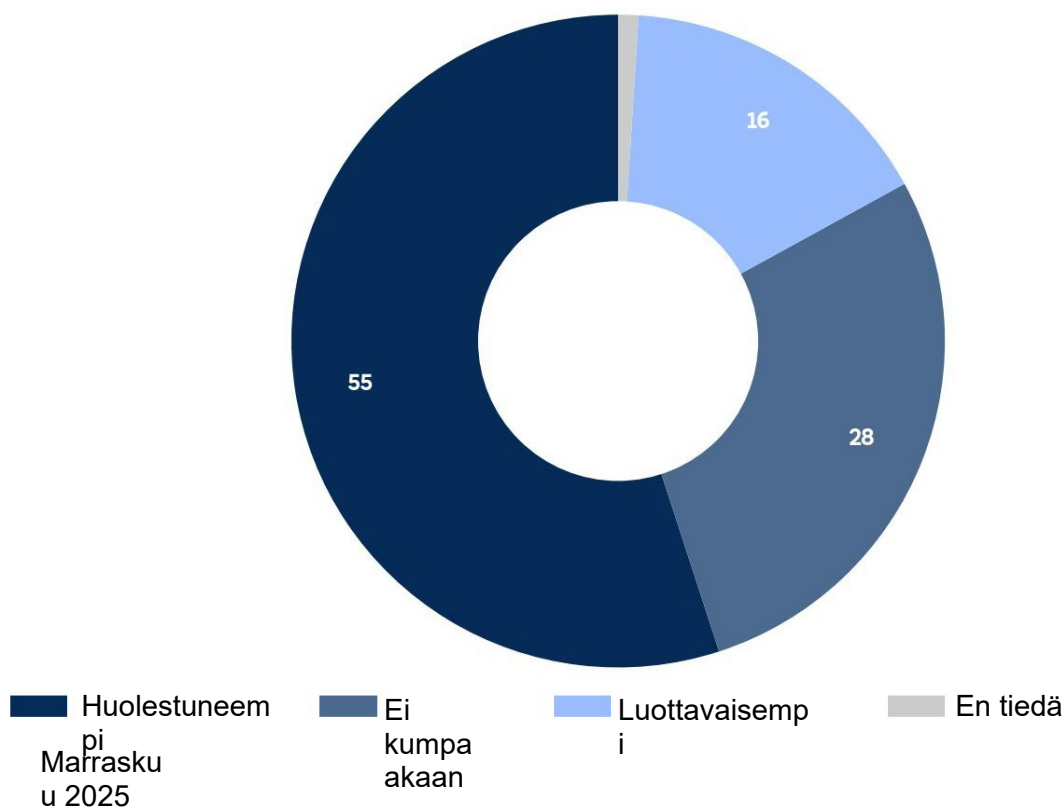
QA8ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)								
	Kansainvälinen kauppa	Teknologia ja innovointi, mukaan lukien tekoäly (tekoäly)	Kulttuuri	Euro	EU:n laajentuminen ja naapurussuhteet	Muu (SPONTANEOUS)	Ei mitään (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	16	12	9	8	7	1	0	1
Sukupuoli								
Mies	16	15	9	8	7	1	1	1
Nainen	15	10	9	7	7	1	0	1
Ikä								
15-24	17	18	14	7	9	0	0	1
25-39	17	15	9	8	7	0	0	1
40-54	16	13	8	8	7	1	1	1
55+	14	9	8	8	6	1	1	1
Koulutustaso								
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	16	8	10	9	6	1	0	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	16	12	8	8	8	1	0	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	15	17	8	6	6	1	0	1
Sosio-ammattilinen luokka								
Itsenäiset ammatinharjoittajat	15	14	8	9	8	1	1	1
Johtajat	19	18	7	7	5	1	0	0
Muut valkoiset kaulukset	17	15	8	8	8	0	0	0
Manuaaliset työntekijät	15	11	8	8	8	0	0	1
Talohenkilöt	14	7	9	15	9	1	0	3
Työttömät	19	14	12	8	8	1	1	2
Eläkkeellä	14	8	8	8	6	1	1	2
Opiskelijat	16	19	14	6	9	0	0	1
Vaikeudet maksaa laskuja								
Suurimman osan ajasta	17	10	10	10	8	1	1	2
Ajoittain	15	12	10	10	8	1	0	1
Melkein koskaan / ei koskaan	16	13	8	7	7	1	0	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen								
Maaseutualue tai kylä	15	11	8	8	7	1	1	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	17	13	9	8	6	1	0	1
Suuri kaupunki	15	14	10	7	8	0	0	1
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana								
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	16	13	9	8	7	1	0	1
Ei mitään	14	5	8	9	6	1	1	4
Kuva EU:sta								
Myönteinen	16	14	8	7	8	0	0	0
Neutraali	15	11	10	9	7	1	0	2
Negatiivinen	14	10	9	9	4	1	2	1
Euroopan unionin jäsenyys								
Hyvä asia	17	14	8	7	8	1	0	1
Huono asia	14	10	12	10	5	2	3	1
Ei hyvä eikä huono asia	15	10	10	10	6	0	1	2

Globaaleihin haasteisiin vastaaminen ja EU-jäsenyys

Maailmanlaajuisten haasteiden yhteydessä on ratkaisevan tärkeää ymmärtää, pidetäänkö EU:n jäsenyyttä huolenaiheena vai luottamuksen lähteenä. Vastaajilta kysyttiin, olisivatko he huolestuneempia vai luottavaisempia, jos heidän maansa ei olisi EU:n jäsen.

Selvä enemmistö vastaajista kaikkialla Euroopan unionissa katsoo, että EU:n jäsenyys lisää luottamusta maailmanlaajuisiin haasteisiin. EU:n tasolla 55 prosenttia eurooppalaisista sanoi, että he olisivat huolestuneempia, jos heidän maansa ei olisi EU:n jäsen. Sitä vastoin 16 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa luottavaisempi EU:n ulkopuolella, mikä viittaa siihen, että vähemmistö suhtautuu edelleen epäilevästi EU-jäsenyyden arvoon. Samaan aikaan 28 prosenttia ilmoitti, että he eivät tuntisi olevansa huolestuneempia eivätkä luottavaisempia.

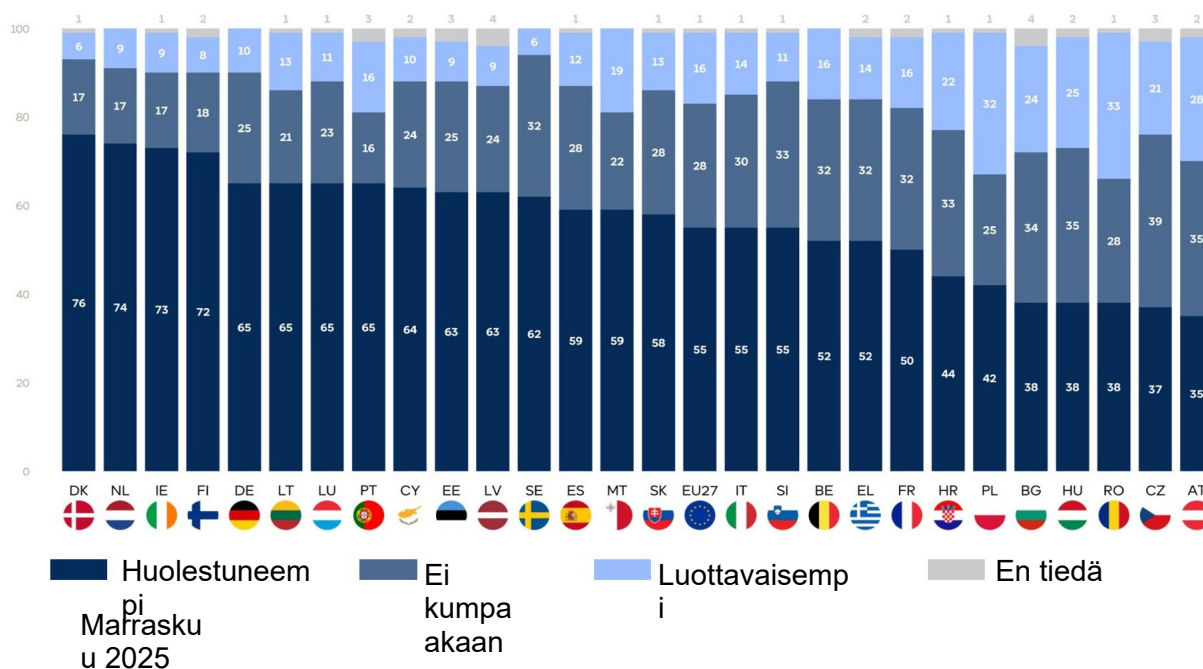
QA10 Jos (MAA) ei ole EU:n jäsen, olisiko sinusta huolestuneempi, luottavaisempi vai ei, kun on kyse nykyisten maailmanlaajuisten haasteiden kohtaamisesta? (%)



Käsitykset EU:n jäsenyydestä vakuuttavana lähteenä vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioittain. 20 maassa ainakin puolet vastaajista sanoi olevansa huolestuneempia, jos heidän maansa ei olisi Euroopan unionin jäsen, mikä korostaa laajalle levinnyttä tunnetta siitä, että EU-jäsenyys tarjoaa suojan globaaleilta haasteilta. Eniten tätä mieltä olevia vastaajia on Tanskassa (76 %), Alankomaissa (74 %), Irlannissa (73 %) ja Suomessa (72 %), joissa yli seitsemän kymmenestä kansalaisesta pitää EU-jäsenyyttä turvallisempana. Sitä vastoin alhaisimmat osuudet ovat Itävallassa (35 %), Tšekissä (37 %) sekä Romaniassa, Unkarissa ja Bulgariassa (kaikki 38 %), joissa alle neljä kymmenestä vastaajasta ilmoitti olevansa enemmän huolissaan EU:n ulkopuolella.

On tärkeää huomata, että yhdessäkään jäsenvaltiossa useammat vastaajat eivät sano, että he tuntisivat olonsa varmemmaksi EU:n ulkopuolella kuin huolestuneemmaksi, mikä vahvistaa sen, että EU:n jäsenyyttä pidetään kaikkialla unionissa yleisesti rauhoittavana tekijänä epävarmassa globaalissa ympäristössä.

QA10 Jos (MAA) ei ole EU:n jäsen, olisiko sinusta huolestuneempi, luottavaisempi vai ei, kun on kyse nykyisten maailmanlaajuisten haasteiden kohtaamisesta? (%)



Se, missä määrin EU:n jäsenyyttä pidetään varmuuden lähteenä maailmanlaajuisten haasteiden edessä, vaihtelee sosiodemografisten ryhmien välillä, vaikka jotkin mallit ovat selvempiä kuin toiset.

Miesten ja naisten välillä ei käytännössä ole eroa: 56 prosenttia miehistä ja 55 prosenttia naisista sanoi olevansa huolestuneempia, jos heidän maansa ei olisi EU:n jäsen, mikä osoittaa, että sukupuoli ei vaikuta merkittävästi tähän käsitykseen.

Iän suhteen nuoremmat vastaajat suhtautuvat hieman todennäköisemmin EU-jäsenyyteen vakuuttavasti. 15–24-vuotiaista 58 prosenttia ilmoitti olevansa enemmän huolissaan EU:n ulkopuolella, kun vastaava osuus 40-vuotiaista ja sitä vanhemmista oli 54 prosenttia. Vaikka ero on vaatimaton, se viittaa siihen, että nuoret eurooppalaiset arvostavat jonkin verran enemmän EU-jäsenyyttä, kun he kohtaavat globaaleja haasteita.

Koulutustaso osoittaa voimakkaampaa vaikutusta. Mitä korkeampi koulutustaso on, sitä todennäköisemmin vastaajat tuntevat enemmän huolta EU:n ulkopuolella. Heikosti koulutetuista 47 prosenttia olisi huolestuneempia kuin keskitason koulutuksen saaneista 53 prosenttia ja korkeasti koulutetuista 66 prosenttia. Tämä selkeä kaltevuus korostaa koulutuksen ja EU:n suojaavaa roolia koskevien käsitysten välistä yhteyttä.

Taloudellinen turvallisuus muovaa myös käsityksiä. Vastaajat, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, ovat todennäköisemmin huolissaan EU:n ulkopuolella (58 %) kuin ne, joilla on vaikeuksia ajoittain (49 %) tai suurimman osan ajasta (47 %).

Lisäksi käsitykset korreloivat vahvasti vastaajien mielikuvan kanssa Euroopan unionista. Niistä, joilla on myönteinen kuva EU:sta, 72 prosenttia olisi huolestuneempia unionin ulkopuolella, kun taas 43 prosenttia niistä, joilla on neutraali kuva, ja vain 30 prosenttia niistä, joilla on kielteinen kuva.

QA10 Jos (MAA) ei ole EU:n jäsen, olisiko sinusta huolestuneempi, luottavaisempi vai ei, kun on kyse nykyisten maailmanlaajuisten haasteiden kohtaamisesta? (% - EU)

	Huolestuneempi	Luottavaisempi	Ei kumpaakaan	En tiedä
EU27	55	16	28	1
Sukupuoli				
Mies	56	17	26	1
Nainen	55	15	29	1
Ikä				
15-24	58	14	27	1
25-39	55	17	27	1
40-54	54	17	28	1
55+	54	15	29	2
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	47	16	35	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	53	19	27	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	66	11	22	1
Sosio-ammattilinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	57	17	25	1
Johtajat	64	12	24	0
Muut valkoiset kaulukset	55	16	28	1
Manuaaliset työntekijät	49	21	29	1
Talohenkilöt	44	17	37	2
Työttömät	51	16	31	2
Eläkkeellä	54	15	29	2
Opiskelijat	63	11	25	1
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	47	20	30	3
Ajoittain	49	21	29	1
Melkein koskaan / ei koskaan	58	14	27	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	52	17	29	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	54	16	29	1
Suuri kaupunki	60	14	25	1
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	56	16	27	1
Ei mitään	46	17	34	3
Kuva EU:sta				
Myönteinen	72	12	16	0
Neutraali	43	15	40	2
Negatiivinen	30	30	38	2
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	73	9	17	1
Huono asia	19	50	30	1
Ei hyvä eikä huono asia	29	17	52	2

4. Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille

4. Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten odotuksia Euroopan parlamenttia kohtaan tarkastelemalla neljää toisiinsa liittyvää ulottuvuutta: politiikan alat, joita kansalaiset haluavat parlamentin asettavan etusijalle, heidän käsityksensä henkilökohtaisen elintasonsa tulevasta kehityksestä, arvot, joita heidän mielestään parlamentin olisi puolustettava, ja heidän tyytyväisyytensä demokratiaan kansallisella ja EU:n tasolla. Kaiken kaikkiaan havainnot osoittavat, että taloudelliset huolenaiheet ovat kansalaisten odotusten keskiössä ja että elinkustannuspaineet ja työllisyyteen liittyvät kysymykset muovaavat sekä poliittisia painopisteitä että tulevaisuuden elintasoa koskevia näkymiä. Näiden taloudellisten kysymysten ohella puolustus ja turvallisuus ovat edelleen eurooppalaisten keskeinen huolenaihe. Lisäksi eurooppalaiset ilmaisevat vahvat odotukset siitä, että Euroopan parlamentti toimisi keskeisten arvojen, erityisesti rauhan ja demokratian, vartijana nykyisen geopoliittisen ja poliittisen tilanteen mukaisesti. Vaikka suurin osa kansalaisista ilmoittaa olevansa tyytyväisiä demokraattiseen toimintaan, tyytyväisyysaste vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä.

Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentissa

Vastaajilta kysyttiin, mitä politiikan aloja he haluaisivat Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisina. Tämä kysymys kuvastaa kansalaisten odotuksia parlamentin lainsäädäntö- ja poliittisen asialistan suhteen ja heijastaa kysymyksiä, joita eurooppalaiset pitävät kiireellisimpinä jokapäiväisessä elämässään, sekä kysymyksiä, jotka muovaavat unionin keskipitkän ja pitkän aikavälin suuntaa.

EU:n tasolla inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat useimmin mainittu kysymys, jota vastaajat haluaisivat Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisena asiana. Yli neljä kymmenestä eurooppalaisesta (41 prosenttia) pitää tätä aihetta tärkeimpänä, joten se on kaiken kaikkiaan suurin huolenaihe. Osuus on pysynyt muuttumattomana toukokuusta 2025 lähtien, mikä osoittaa, että ostovoimaan ja kotitalouksien talousarvioihin kohdistuu edelleen jatkuvia ja laajalle levinneitä paineita kaikkialla unionissa.

Toiseksi useimmin mainittu kysymys on talous ja työpaikkojen luominen, ja yli kolmannes vastaajista (35 prosenttia) mainitsi sen Euroopan parlamentin toiminnan painopisteeksi. Tämä merkitsee huomattavaa viiden prosenttiyksikön kasvua toukokuusta 2025, mikä viittaa siihen, että odotukset EU:n toimista taloudellisen toiminnan ja työllisyyden tukemiseksi ovat kasvaneet. Inflaation, hintojen nousun ja elinkustannusten merkitys yhdessä talouden ja työpaikkojen luomisen kanssa osoittaa, että taloudelliset kysymykset hallitsevat selvästi kansalaisten prioriteetteja EU:n tasolla.

Seuraavaksi yleisimmin mainittu aihe on EU:n puolustus ja turvallisuus. Noin kolmannes vastaajista (34 prosenttia) mainitsi sen Euroopan parlamentin painopisteiden joukossa. Osuus on pysynyt muuttumattomana toukokuusta 2025 lähtien, mikä viittaa vakaaseen huoleen tällä alalla. Kun otetaan huomioon nykyiset ja viimeaikaiset geopoliittiset jännitteet ja turvallisuushaasteet EU:n naapurustossa ja sen ulkopuolella, puolustuksen ja turvallisuuden jatkuva painoarvo vahvistaa, että tämä on edelleen keskeinen odotus EU:n tason toimille.

Kansanterveyttä seurataan tiiviisti, ja lähes kolmannes vastaajista (32 prosenttia) mainitsi sen yhtenä niistä kysymyksistä, joita he haluaisivat Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisena asiana. Tämä merkitsee huomattavaa kahdeksan prosenttiyksikön lisäystä toukokuusta 2025 lähtien, mikä on yksi tämän tutkimuksen merkittävimmistä muutoksista ja korostaa terveyteen liittyvien huolenaiheiden uutta merkitystä eurooppalaisten keskuudessa.

Hieman yli neljäsosa vastaajista (28 prosenttia) mainitsi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen Euroopan parlamentin ensisijaisena kysymyksenä. Osuus on pienentynyt hieman toukokuusta

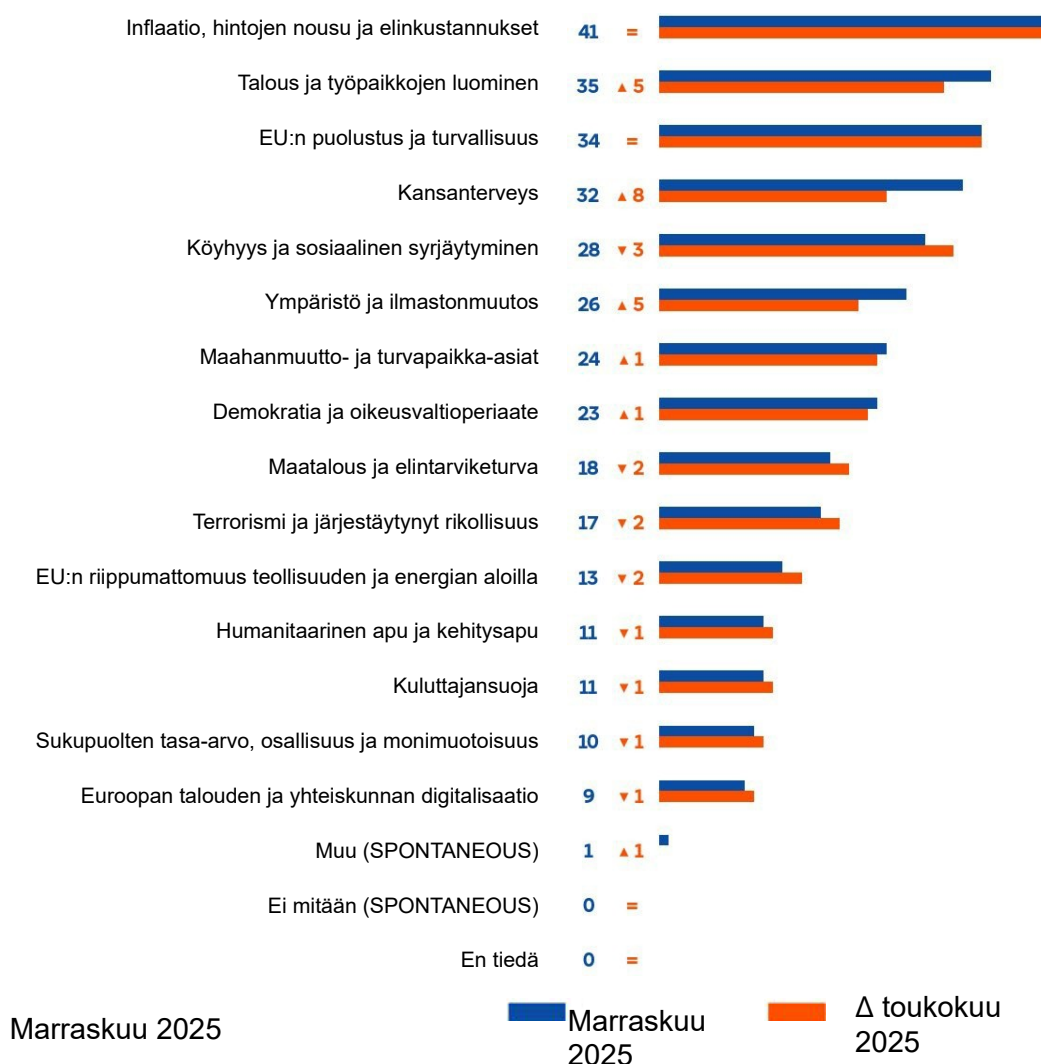
2025 (-3 prosenttiyksikköä). Tämä aihe kuvastaa huolta taloudellisten paineiden kielteisistä sosiaalisista seurauksista erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille.

Hieman yli neljäsosa vastaajista (26 prosenttia) pitää ympäristöä ja ilmastonmuutosta Euroopan parlamentin toiminnan painopisteenä. Tämä merkitsee viiden prosenttiyksikön lisäystä toukokuusta 2025, mikä osoittaa uutta tukea EU:n toimille tällä alalla. Ympäristö- ja ilmastokysymysten kasvava merkitys viittaa siihen, että välittömien taloudellisten ja sosiaalisten huolenaiheiden ohella yhä suurempi osa eurooppalaisista pitää edelleen tärkeänä pitkän aikavälin kestävyyttä ja EU:n roolia ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Lähes neljännes vastaajista mainitsi muuttoliike- ja turvapaikka-asiat (24 %, +1 prosenttiyksikköä) yhtenä niistä kysymyksistä, joita he haluaisivat Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisena asiana. Tähän aiheeseen on kiinnitetty vakaasti ja suhteellisen paljon huomiota, mikä osoittaa, että muuttoliike- ja turvapaikka-asiat aiheuttavat edelleen huolta eurooppalaisille.

Hieman alle neljäsosa vastaajista (23 %, +1 prosenttiyksikköä) pitää demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta Euroopan parlamentin ensisijaisena kysymyksenä. Tilanteessa, jossa demokraattisiin järjestelmiin kohdistuu monia haasteita, aiheen jatkuva merkitys kuvastaa jatkuvia odotuksia siitä, että Euroopan parlamentilla olisi oltava keskeinen rooli demokraattisten periaatteiden turvaamisessa.

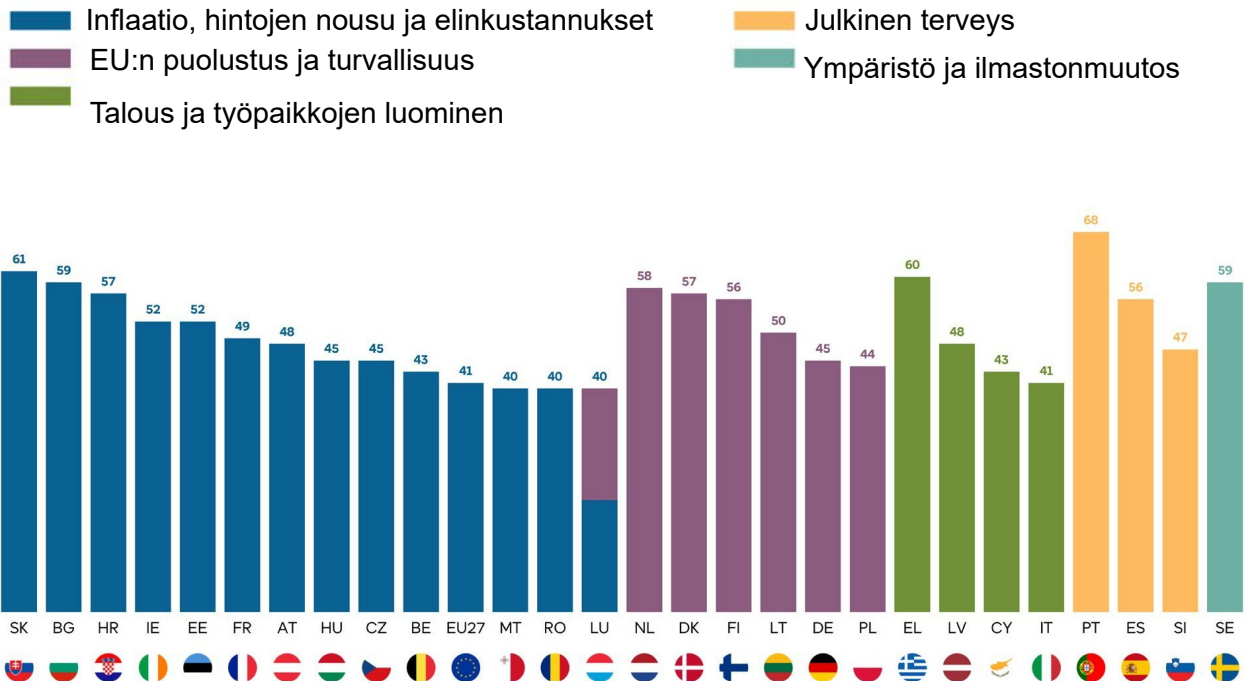
QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUKSET) (EU27) (%)



Kansallisella tasolla inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat useimmin mainittu painopiste 13 jäsenvaltiossa. Koko EU:ssa vähintään 30 prosenttia vastaajista pitää inflaatiota ensisijaisena tavoitteena 23 jäsenvaltiossa, mikä kuvastaa laajaa huolta kotitalouksien talousarvioihin kohdistuvista paineista kaikkialla unionissa. Suurimmat osuudet ovat Slovakiassa (61 %), Bulgariassa (59 %), Portugalissa (58 %) ja Kroatiassa (57 %). Toinen taloudellinen kysymys, talous ja työpaikkojen luominen, nousee esiin tärkeimpänä painopisteenä neljässä jäsenvaltiossa. Suurimmat osuudet ovat Kreikassa (60 %), Espanjassa (50 %) ja Latviassa (48 %).

EU:n puolustus ja turvallisuus on useimmin mainittu painopiste seitsemässä jäsenvaltiossa Alankomaiden (58 %), Tanskan (57 %) ja Suomen (56 %) johdolla, mikä osoittaa yhteisten puolustus- ja turvallisuuskysymysten tärkeyden näissä maissa. Kansanterveys on ensisijainen painopiste kolmessa maassa: Portugalissa (68 %), Espanjassa (56 %) ja Sloveniassa (47 %). Erityisen merkittävää se on Kreikassa (54 %).

QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)

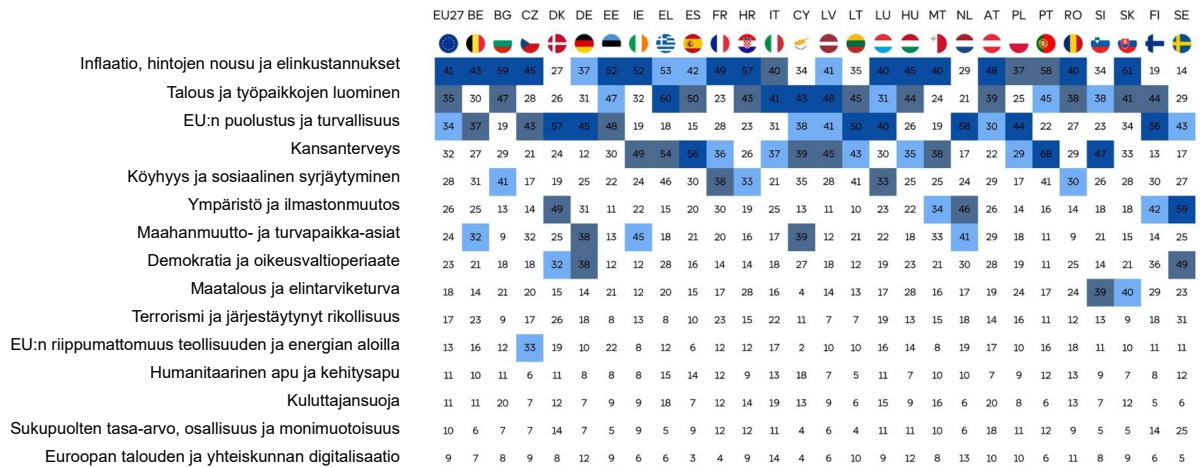


Marrasku
u 2025

Inflaation, talouden, puolustuksen ja kansanterveyden aiheet ovat yleensä yksi tärkeimmistä kysymyksistä monissa jäsenvaltioissa, mikä osoittaa laajaa huolta, mutta seuraavien aiheiden merkitys vaihtelee yleensä jäsenvaltioittain.

Ensinnäkin köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen eivät ole etusijalla missään maassa, mutta ne ovat edelleen tärkeä ongelma Kreikassa (46 prosenttia) sekä Portugalissa, Liettuassa ja Bulgariassa (41 prosenttia). Ympäristö ja ilmastonmuutos on ensimmäinen aihe Ruotsissa (59 %), ja se mainitaan hyvin usein myös Tanskassa (49 %), Alankomaissa (46 %) ja Suomessa (42 %). Muuttoliike ja turvapaikka-asiat eivät ole etusijalla missään jäsenvaltiossa, mutta ne ovat kuitenkin erityisen tärkeitä Irlannissa (45 prosenttia), Alankomaissa (41 prosenttia), Kyproksessa (39 prosenttia) ja Saksassa (38 prosenttia). Demokratia ja oikeusvaltioperiaate eivät myöskään ole koskaan etusijalla, mutta niiden tulokset ovat korkeat Ruotsissa (49 %), Saksassa (38 %) ja Suomessa (36 %). Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että tiettyjen aiheiden merkitys vaihtelee maittain.

QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)



Marrasku
u 2025

1. useimmin mainittu asia
2. Useimmin mainittu asia
3. Useimmin mainittu asia

Useissa sosiodemografisissa ryhmissä on havaittu eroja kansalaisten prioriteeteissa Euroopan parlamentissa, mikä osoittaa, että eläneet kokemukset, henkilökohtaiset olosuhteet ja asenteet muokkaavat odotuksia EU:n tason toiminnasta.

Ensinnäkin sukupuolen mukaan on havaittu vain vähäisiä eroja, vaikka jotkin kontrastit erottuvat. Erityisesti naiset mainitsevat miehiä todennäköisemmin kansanterveyden Euroopan parlamentin painopisteenä (35 prosenttia vs. 29 prosenttia).

Ikä liittyy vahvemmin painopisteiden eroihin. EU:n puolustuksen ja turvallisuuden merkitys kasvaa iän myötä, ja sen mainitsi 28 prosenttia 15–24-vuotiaista, 32 prosenttia 25–39-vuotiaista, 33 prosenttia 40–54-vuotiaista ja 37 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista. Kansanterveydessä on myös ikärakenne, ja vanhemmat vastaajat pitävät sitä todennäköisemmin ensisijaisena, mikä heijastaa suurempia terveyteen liittyviä huolenaiheita myöhemmässä elämässä. Vastaavasti ikääntyneet ikäryhmät mainitsevat useammin maatalous- ja elintarviketurvakysymykset.

Sen sijaan nuoremmat vastaajat painottavat enemmän tulevaisuuteen suuntautuvia ja arvoihin perustuvia kysymyksiä. Lähes kolmannes 15–24-vuotiaista vastaajista (32 %) mainitsi ympäristön ja ilmastomuutoksen, kun 25–39-vuotiaista vastaava osuus oli 26 prosenttia ja 40-vuotiaista ja sitä vanhemmista 24 prosenttia. Nuoremmat eurooppalaiset asettavat myös todennäköisemmin etusijalle humanitaarisen avun ja sukupuolten tasa-arvon, mikä korostaa sitä, että nuorimman ikäryhmän keskuudessa keskitytään voimakkaammin maailmanlaajuiseen solidaarisuuteen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen.

Kaksi tärkeintä kysymystä EU:n tasolla – inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset sekä talous ja työpaikkojen luominen – ovat kaikkein merkittävimmät 25–39-vuotiaiden ja 40–54-vuotiaiden vastaajien keskuudessa. Nämä ikäryhmät asettavat nämä aiheet todennäköisemmin etusijalle kuin nuoret vastaajat (15–24) tai vanhemmat vastaajat (yli 55-vuotiaat), mikä heijastaa työllisyyteen, perhevelvollisuuksiin ja rahoitusvakauteen liittyviä huolenaiheita keskeisten työvuosien aikana.

Koulutustaso on myös tiiviisti sidoksissa painopisteiden eroihin. Vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle inflaation, hintojen nousun ja elinkustannukset (47 prosenttia korkeasti koulutetuista ja 34 prosenttia korkeasti koulutetuista). He ovat myös taipuvaisempia mainitsemaan kansanterveyden (37 % vs. 27 %) sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (31 % vs. 26 %) Euroopan parlamentin keskeisinä painopisteinä, mikä viittaa siihen, että välitöntä taloudellista ja sosiaalista suojelua koskeviin kysymyksiin on kiinnitettävä enemmän huomiota.

Vastaavasti vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (38 prosenttia verrattuna 32 prosenttiin matalan koulutustason vastaajista), ympäristön ja ilmastomuutoksen (35 prosenttia verrattuna 20 prosenttiin), demokratian ja oikeusvaltion (28 prosenttia verrattuna 21 prosenttiin) sekä EU:n riippumattomuuden teollisuuden ja energian aloilla (17 prosenttia verrattuna 8 prosenttiin).

Myös taloudellisella tilanteella on suuri merkitys ensisijaisten tavoitteiden muotoilussa. Vastaajat, jotka ilmoittavat vaikeuksista maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, asettavat todennäköisemmin etusijalle inflaation, hintojen nousun ja elinkustannukset (48 prosenttia verrattuna 39 prosenttiin vastaajista, joilla ei juuri koskaan tai koskaan ole tällaisia vaikeuksia). He mainitsevat myös huomattavasti todennäköisemmin kansanterveyden (38 % vs. 29 %) sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (42 % vs. 25 %), mikä korostaa läheistä yhteyttä taloudellisen haavoittuvuuden ja Euroopan parlamentin sosiaalisia ja taloudellisia toimia koskevien odotusten välillä.

Sitä vastoin vastaajat, joilla ei juuri koskaan ole vaikeuksia maksaa laskujaan, asettavat todennäköisemmin etusijalle EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (37 % vs. 21 %), ympäristön ja ilmastomuutoksen (28 % vs. 17 %), muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioden (25 % vs. 20 %) sekä demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen (25 % vs. 19 %).

Vastaajien näkemys omasta ja perheensä tulevaisuudesta liittyy myös Euroopan parlamentin erilaisiin painopisteisiin. Tulevaisuuden suhteen optimistiset asettavat todennäköisemmin etusijalle talouden ja työpaikkojen luomisen (37 prosenttia verrattuna 29 prosenttiin pessimistisistä vastaajista), EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (36 prosenttia vs. 27 prosenttia) sekä ympäristön ja ilmastomuutoksen (27 prosenttia vs. 21 prosenttia). Tämä kehitys viittaa siihen, että myönteisempiin näkymiin liittyy kasvuhakuisten, strategisten ja pitkän aikavälin politiikanalojen entistä suurempi painottaminen.

Vastaavasti vastaajat, jotka suhtautuvat tulevaisuuteensa pessimistisesti, asettavat todennäköisemmin etusijalle inflaation, hintojen nousun ja elinkustannukset (46 % ja optimististen vastaajien 40 %) sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (36 % ja 26 %). Nämä havainnot korostavat, että henkilökohtaisen taloudellisen epävarmuuden, tulevaisuutta koskevien odotusten ja välittömiä taloudellisia ja sosiaalisen suojelun kysymyksiä koskevien EU:n toimien voimakkaamman kysynnän välillä on tiivis yhteys.

Vastaava suuntaus syntyy, kun tarkastellaan vastaajien odotuksia maansa tulevaisuudesta. Ne, jotka suhtautuvat optimistisesti maansa tulevaisuuteen, asettavat todennäköisemmin etusijalle EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (38 prosenttia verrattuna 29 prosenttiin pessimistisistä vastaajista) sekä ympäristön ja ilmastomuutoksen (28 prosenttia verrattuna 23 prosenttiin), mikä viittaa siihen, että strategiseen häiriönsietokykyyn ja pitkän aikavälin haasteisiin kiinnitetään enemmän huomiota.

Sitä vastoin vastaajat, jotka suhtautuvat pessimistisesti maansa tulevaisuuteen, painottavat enemmän inflaatiota, hintojen nousua ja elinkustannuksia (44 prosenttia verrattuna 39 prosenttiin optimistisista vastaajista), köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä (32 prosenttia verrattuna 25 prosenttiin) sekä muuttoliikettä ja turvapaikka-asioita (28 prosenttia verrattuna 21 prosenttiin). Tämä painopisteiden jakautuminen korostaa jälleen kerran sitä, miten negatiivisemmat näkymät liittyvät kasvavaan huoleen välittömistä taloudellisista paineista, sosiaalisesta yhteenkuuluvuudesta ja koetuista kansallisiin järjestelmiin kohdistuvista paineista.

Vastaajien odotukset Euroopan unionin tulevaisuudesta liittyvät myös erilaisiin painopistealueisiin. Ne, jotka suhtautuvat optimistisesti EU:n tulevaisuuteen, mainitsevat todennäköisemmin EU:n puolustuksen ja turvallisuuden Euroopan parlamentin painopisteenä (37 prosenttia verrattuna 30 prosenttiin pessimistisistä vastaajista) sekä ympäristön ja ilmastomuutoksen (29 prosenttia vs. 22 prosenttia). Tämä viittaa siihen, että luottamus EU:n tulevaisuuteen liittyy siihen, että kollektiivista turvallisuutta ja pitkän aikavälin poliittisia tavoitteita painotetaan enemmän.

Vastaavasti vastaajat, jotka suhtautuvat pessimistisesti EU:n tulevaisuuteen, asettavat todennäköisemmin etusijalle inflaation, hintojen nousun ja elinkustannukset (44 prosenttia

verrattuna 39 prosenttiin optimistisista vastaajista), köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (31 prosenttia verrattuna 26 prosenttiin) sekä muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden (29 prosenttia verrattuna 21 prosenttiin). Kuten muihinkin optimismiin ulottuvuuksiin, negatiivisempiin näkymiin liittyy suurempi huoli välittömistä taloudellisista paineista, sosiaalisista haavoittuvuuksista ja muuttoliikkeeseen liittyvistä haasteista.

QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUKSET) (% - EU)									
	Inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset	Talous ja työpaikkojen luominen	EU:n puolustus ja turvallisuus	Kansanterveys	Ympäristö ja ilmastonmuutos	Köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen	Maahanmuutto- ja turvapaikka-asiat	Demokratia ja oikeusvaltioperiaate	Maatalous ja elintarviketurva
EU27	41	35	34	32	26	28	24	23	18
Sukupuoli									
Mies	40	37	36	29	25	26	25	24	18
Nainen	43	33	32	35	26	30	22	23	18
Ikä									
15-24	38	33	28	29	32	31	21	23	12
25-39	43	39	32	28	26	26	23	23	18
40-54	44	37	33	30	24	29	25	22	18
55+	40	32	37	35	24	28	25	24	20
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0-2)	47	32	32	37	20	31	25	21	19
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	43	36	33	32	23	28	23	22	18
Korkea koulutustaso (ISCED 5-8)	34	35	38	27	35	26	24	28	16
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	39	39	33	29	23	23	24	25	20
Johtajat	36	38	39	24	33	23	26	28	16
Muut valkoiset kaulukset	41	36	37	26	27	26	24	25	18
Manuaaliset työntekijät	46	37	32	33	21	28	23	18	18
Talohenkilöt	42	36	25	43	17	31	20	21	19
Työttömät	51	37	26	36	20	35	28	19	16
Eläkkeellä	42	30	37	37	24	29	25	24	20
Opiskelijat	35	33	27	26	37	33	21	25	12
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	48	36	21	38	17	42	20	19	17
Ajoittain	45	33	30	36	21	32	22	19	18
Melkein koskaan / ei koskaan	39	35	37	29	28	25	25	25	18
Subjektiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	41	34	35	32	23	27	23	23	23
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	41	34	35	32	26	27	24	22	17
Suuri kaupunki	42	37	32	31	29	30	24	25	14
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	41	36	34	31	27	27	24	24	18
Ei mitään	49	30	34	40	16	32	20	18	22
Kuva EU:sta									
Myönteinen	39	36	38	30	31	25	21	27	17
Neutraali	42	34	32	35	23	29	23	20	18
Negatiivinen	47	34	27	31	15	33	34	19	20
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	39	36	38	30	31	27	23	26	17
Huono asia	44	30	21	31	12	31	32	18	21
Ei hyvä eikä huono asia	47	34	29	36	19	29	24	18	19

QA4ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUKSET) (% - EU)									
	Terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus	EU:n riippumattomuus teollisuuden ja energian aloilla	Humanitaarinen apu ja kehitysapu	Kuluttajansuojat	Sukupuolten tasa-arvo, osallisuus ja monimuotoisuus	Euroopan talouden ja yhteiskunnan digitalisaatio	Muu (SPONTANEOUS)	Ei mitään (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	17	13	11	11	10	9	1	0	0
Sukupuoli									
Mies	18	16	9	11	8	11	1	1	0
Nainen	17	10	12	10	11	7	0	0	1
Ikä									
15-24	14	11	17	8	17	12	0	0	0
25-39	15	15	12	11	13	11	0	0	0
40-54	17	14	8	10	9	9	1	0	0
55+	20	11	9	12	7	7	1	1	1
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	19	8	9	11	8	7	0	0	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	17	13	11	12	10	9	1	0	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	16	17	12	9	11	10	1	0	0
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	16	18	8	11	10	10	0	0	0
Johtajat	16	18	9	9	11	12	1	0	0
Muut valkoiset kaulukset	17	15	11	11	10	11	0	0	0
Manuaaliset työntekijät	19	12	10	12	11	9	0	0	0
Talohenkilöt	19	8	13	13	9	6	1	0	1
Työttömät	16	10	11	8	13	6	1	0	1
Eläkkeellä	20	10	9	11	6	5	1	1	1
Opiskelijat	13	12	18	8	17	14	1	0	0
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	18	13	13	11	11	8	1	0	1
Ajoittain	19	12	11	13	10	9	0	0	1
Melkein koskaan / ei koskaan	17	13	10	10	10	9	1	0	0
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	16	11	9	10	8	8	1	0	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	19	14	11	11	10	9	0	1	0
Suuri kaupunki	16	13	11	11	11	9	0	0	0
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	17	13	11	11	10	9	1	0	0
Ei mitään	18	8	7	11	6	4	0	1	2
Kuva EU:sta									
Myönteinen	15	15	12	10	12	10	0	0	0
Neutraali	18	11	10	12	9	8	1	0	1
Negatiivinen	23	10	7	11	6	5	1	2	1
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	15	15	12	9	11	10	1	0	0
Huono asia	22	10	8	14	8	6	1	2	1
Ei hyvä eikä huono asia	21	10	10	13	8	8	0	1	1

Odotetut elintason muutokset

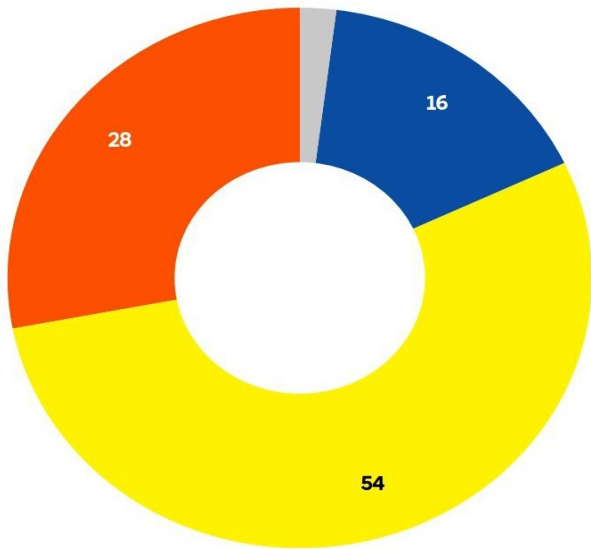
Euroopan parlamentin poliittisia painopisteitä koskevien kansalaisten odotusten lisäksi kyselyssä tarkastellaan myös sitä, miten eurooppalaiset näkevät omat talousnäkömäänsä keskipitkällä aikavälillä. Koska edellisessä jaksossa esiin nousseet ostovoimaan, työllisyyteen ja sosiaaliseen suojeluun liittyvät huolenaiheet olivat edelleen tärkeimpiä painopisteitä, vastaajia pyydettiin pohtimaan, miten he odottivat henkilökohtaisen elintasonsa kehittyvän seuraavien viiden vuoden aikana. Tämä kysymys antaa tietoa siitä, miten eurooppalaiset arvioivat tulevaa taloudellista hyvinvointiaan, ja kuvaa taustalla olevaa luottamuksen tai epävarmuuden tasoa.

EU:n tasolla suurin osa vastaajista odottaa henkilökohtaisen elintasonsa pysyvän muuttumattomana seuraavien viiden vuoden ajan. Hieman yli puolet eurooppalaisista (54 %) sanoo, että heidän elintonsa ei muutu. Osuus on jokseenkin vakaa verrattuna toukokuuhun 2025 (–1 prosenttiyksikköä), mikä vahvistaa, että tämä on edelleen hallitseva odotus koko Euroopan unionissa.

Samaan aikaan yli neljännes vastaajista (28 %) uskoo elintonsa laskevan seuraavien viiden vuoden aikana. Osuus on jokseenkin vakaa verrattuna toukokuuhun 2025 (+1 prosenttiyksikköä), mikä viittaa siihen, että huoli henkilökohtaisen taloudellisen tilanteen heikkenemisestä on edelleen samalla tasolla. Tämä havainto on johdonmukainen sen kanssa, että inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat edelleen etusijalla kansalaisten prioriteeteissa, ja kuvastaa jatkuvaa huolta ostovoimasta ja taloudellisesta turvallisuudesta.

Sitä vastoin 16 prosenttia eurooppalaisista odottaa elintonsa nousevan seuraavien viiden vuoden aikana. Osuus on myös jokseenkin vakaa toukokuuhun 2025 verrattuna (+1 prosenttiyksikköä). Vaikka tämä ryhmä on selvästi pienempi kuin ne, jotka odottavat vakautta tai laskua, tulos osoittaa, että osa väestöstä ilmaisee edelleen luottamuksensa parempiin talousnäkömiin.

SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (EU27) (%)



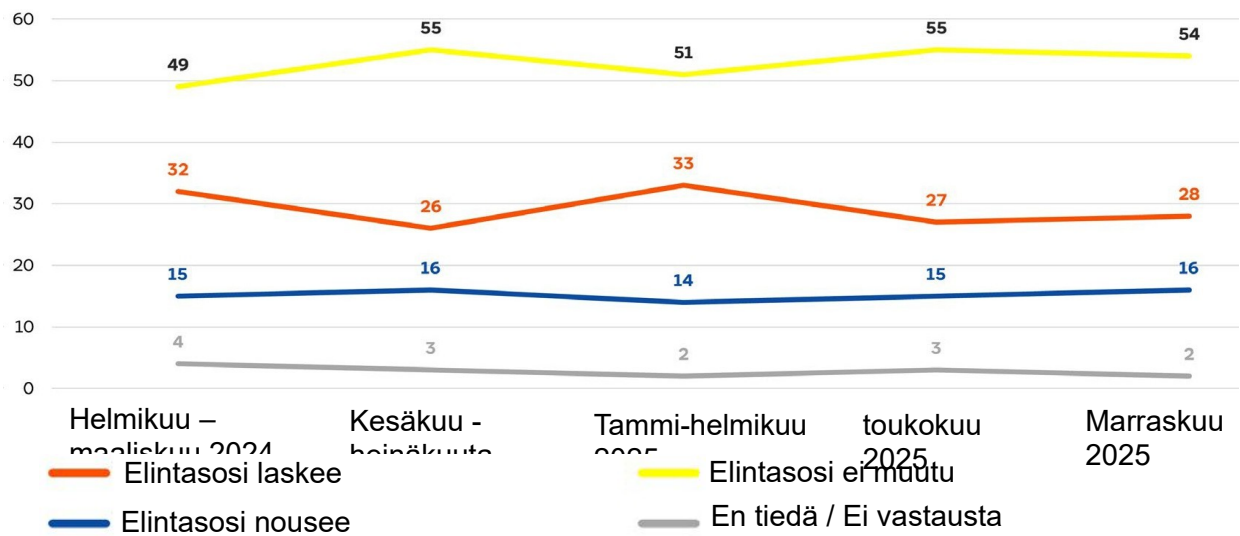
Elintasosi laskee ▲ 1
 Elintasosi ei muutu ▼ 1
 Elintasosi nousee ▲ 1
 En tiedä / Ei vastausta ▼ 1

Elintasosi laskee
 Elintasosi ei muutu
 Elintasosi nousee
 En tiedä / Ei vastausta

▲ ▼ (marraskuu 2025 – toukokuu 2025)
 Marraskuu 2025

Odotusten muuttuessa vastaajat olivat synkempiä oman elintasonsa näkymistä tammi-helmikuussa 2025, jolloin 33 prosenttia vastaajista odotti laskua. Toukokuusta 2025 lähtien nämä odotukset ovat pysyneet melko vakaina, ja kasvua, laskua tai muuttumattomuutta odottavien osuudet ovat muuttuneet vain vähän.

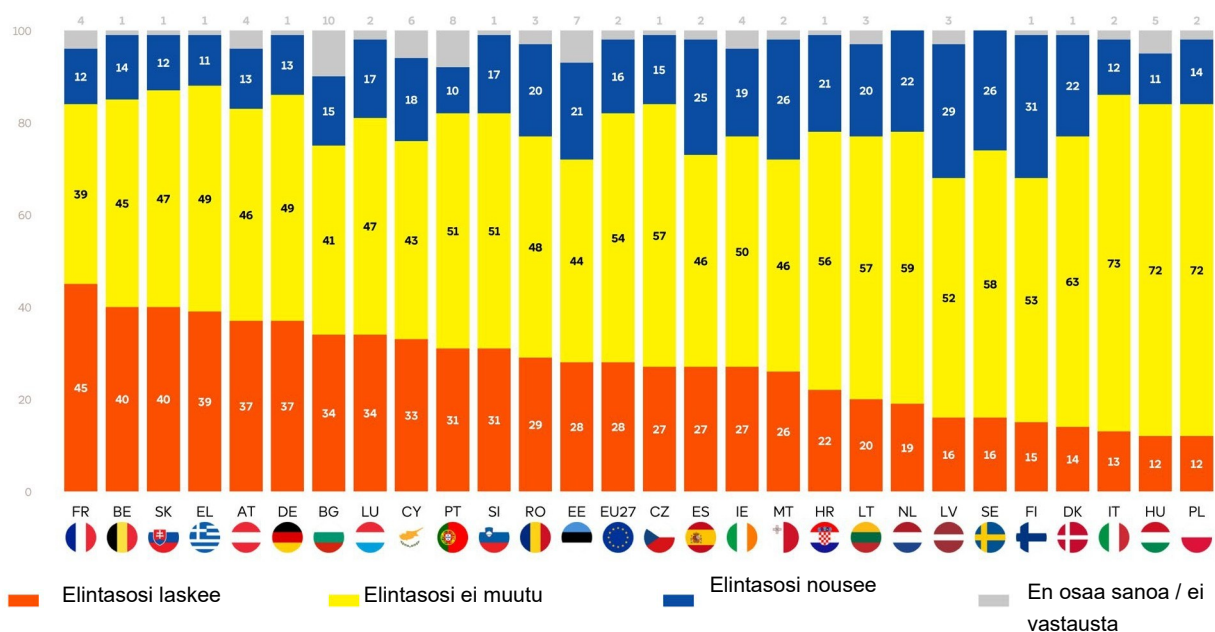
SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (% - EU)



Kansallisella tasolla 26 jäsenvaltiossa vastaajat ilmoittavat useimmin odottavansa elintasonsa pysyvän muuttumattomana seuraavien viiden vuoden aikana. Ranska on ainoa jäsenvaltio, jossa sen odotetaan yleisimmin laskevan, kuten 45 prosenttia vastaajista ehdotti. Odotukset laskusta ovat suhteellisen vahvat myös Belgiassa ja Slovakiassa (40 %), Kreikassa (39 %) sekä Itävallassa ja Saksassa (37 %), mikä viittaa suurempaan huoleen tulevasta taloudellisesta hyvinvoinnista näissä maissa.

Sitä vastoin useissa jäsenvaltioissa huomattava osa vastaajista odottaa elintasonsa nousevan. Vähintään neljännes vastaajista odottaa tilanteen paranevan Suomessa (31 %), Latviassa (29 %), Ruotsissa ja Maltassa (26 %) sekä Espanjassa (25 %), mikä kuvastaa suhteellista optimismia näiden maiden tulevien talousnäkymien suhteen.

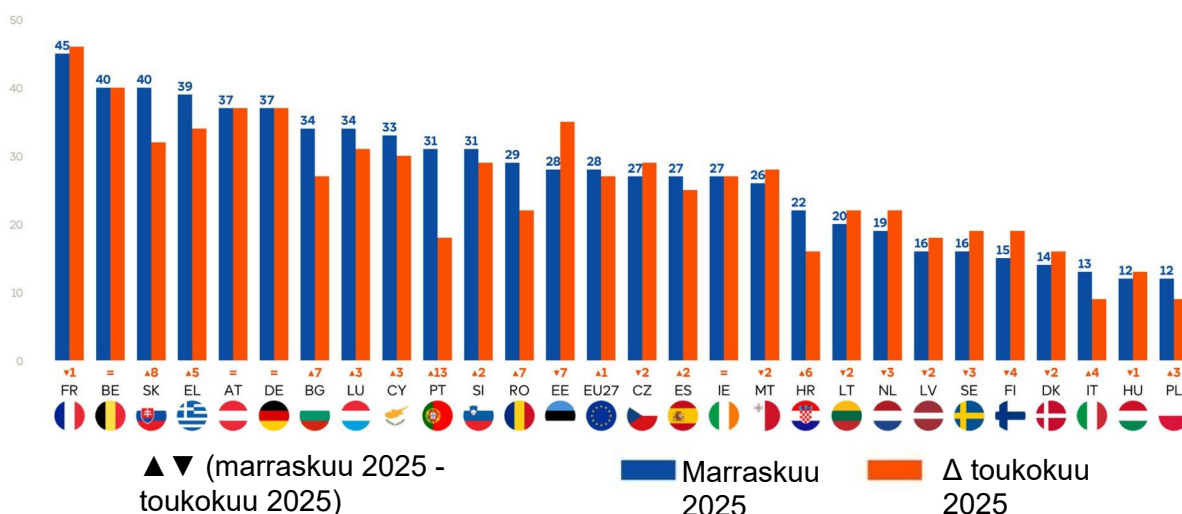
SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (%)



Marrasku
u 2025

Toukokuusta 2025 lähtien niiden vastaajien osuus, jotka odottavat elintasonsa laskevan, on kasvanut useissa jäsenvaltioissa Portugalin (+13 prosenttiyksikköä, 31 prosenttia), Slovakian (+8 prosenttiyksikköä, 40 prosenttia), Bulgarian (+7 prosenttiyksikköä, 34 prosenttia) ja Romanian (+7 prosenttiyksikköä, 29 prosenttia) johdolla. Nämä kasvut viittaavat pessimismin lisääntymiseen näissä maissa, mikä viittaa siihen, että huolet henkilökohtaisesta taloudellisesta hyvinvoinnista ovat lisääntyneet edellisen tutkimusaallon jälkeen. Sitä vastoin elintason laskua ennakoivien vastaajien osuus on laskenut Virossa 7 prosenttiyksikköä eli 28 prosenttiin pessimismin vähenemisen vuoksi.

**SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehitty seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi?
Elintasosi laskee (%)**



Elintason tulevaa kehitystä koskevissa odotuksissa havaitaan eroja useissa sosiodemografisissa ryhmissä, mikä korostaa sitä, miten henkilökohtaiset olosuhteet, elämänvaihe ja taloudellinen haavoittuvuus muokkaavat käsityksiä taloudellisesta hyvinvoinnista.

Naiset ennakoivat miehiä todennäköisemmin elintasonsa laskevan, ja 31 prosenttia naisista odottaa laskua, kun miesten vastaava osuus on 26 prosenttia. Sitä vastoin miehet todennäköisemmin odottavat elintasonsa nousevan kuin naiset, ja 19 prosenttia miehistä ilmoittaa tämän odotuksensa, kun vastaava osuus naisista on 13 prosenttia.

Ikä liittyy läheisesti myös odotusten eroihin. Vanhemmilla vastaajilla on yleensä pessimistisemmät näkymät, ja heidän osuutensa odottaa elintasonsa laskevan asteittain iän myötä: 15–24-vuotiaista 16 prosenttia, 25–39-vuotiaista 24 prosenttia, 40–54-vuotiaista 28 prosenttia ja 55 vuotta täyttäneistä 34 prosenttia. Samanlainen ikään liittyvä kehitys on havaittavissa vakautta odottavien keskuudessa, sillä muutosta ei odoteta tapahtuvan, kun nuorimpien vastaajien osuus on 45 prosenttia ja vanhimpien 59 prosenttia. Sitä vastoin nuoremmat eurooppalaiset odottavat paljon todennäköisemmin elintasonsa nousevan, kun taas 15–24-vuotiaista 36 prosenttia odottaa paranemista, kun 25–39-vuotiaista vastaava osuus on vain 25 prosenttia, 40–54-vuotiaista 15 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vain 5 prosenttia.

Koulutustaso on toinen tekijä, joka liittyy eroihin odotuksissa. Vastaajat, joilla on matala koulutustaso, ennakoivat todennäköisemmin elintasonsa laskevan. Tätä mieltä oli 38 prosenttia vastaajista, kun taas keskiasteen koulutuksen saaneista vastaava osuus oli 27 prosenttia ja korkea-asteen koulutuksen saaneista 22 prosenttia. Sitä vastoin korkeasti koulutetut vastaajat ennakoivat todennäköisemmin elintasonsa nousevan, ja 21 prosenttia odottaa parannusta, kun taas keskiasteen koulutuksen saaneiden vastaava osuus on 15 prosenttia ja matalan koulutuksen saaneiden 10 prosenttia. Tämä viittaa siihen, että korkea-asteen koulutukseen liittyy suurempi luottamus talousnäkyymiin, kun taas alempi koulutus vastaa lisääntyntä huolta tulevasta henkilökohtaisesta elintasosta.

Taloudellinen tilanne muovaa myös odotuksia voimakkaasti. Vastaajat, jotka ilmoittavat, että heillä on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, ennakoivat paljon todennäköisemmin elintasonsa laskua. 53 prosenttia vastaajista piti tätä odotusta yllä, kun taas vain 24 prosenttia vastaajista, joilla ei ole vaikeuksia juuri koskaan tai ei koskaan. Sitä vastoin vastaajat, joilla ei juuri koskaan tai ei koskaan ole taloudellisia vaikeuksia, odottavat todennäköisemmin elintasonsa pysyvän vakaana. 57 prosenttia vastaajista ilmoitti, että muutos ei ole tapahtunut, kun taas niiden vastaajien osuus, joilla on usein taloudellisia paineita, on 31 prosenttia.

Vastaajien odotukset oman elintasonsa kehityksestä liittyvät läheisesti heidän tulevaisuudennäkymiinsä. Ne, jotka ovat optimistisia omasta ja perheensä tulevaisuudesta, odottavat todennäköisemmin elintasonsa vakautta tai paranemista. Sitä vastoin vastaajat, jotka suhtautuvat pessimistisesti henkilökohtaiseen tai perheen tulevaisuuteen, odottavat paljon todennäköisemmin laskua, sillä 53 prosenttia vastaajista, jotka suhtautuvat pessimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen, ennakoivat laskua, kun optimististen vastaajien vastaava osuus on vain 21 prosenttia. Vastaavasti pessimismiin maan tulevaisuudesta liittyy enemmän negatiivisia odotuksia: Maansa suhteen pessimistisesti suhtautuvista vastaajista 43 prosenttia ennakoi elintasonsa laskevan, kun optimististen vastaava osuus on 18 prosenttia. Nämä mallit vahvistavat yleisten elämännäkymien ja taloudellisten odotusten välistä läheistä yhteyttä, mikä osoittaa, että henkilökohtaiseen ja kansalliseen optimismiin liittyy suurempi luottamus vakauteen tai paranemiseen, kun taas pessimismi vastaa lisääntynyttä huolta elintason mahdollisesta heikkenemisestä.

SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (% - EU)

	Elintasosi laskee	Elintasosi ei muutu	Elintasosi nousee	En tiedä / Ei vastausta
EU27	28	54	16	2
Sukupuoli				
Mies	26	53	19	2
Nainen	31	54	13	2
Ikä				
15-24	16	45	36	3
25-39	24	48	25	3
40-54	28	54	15	3
55+	34	59	5	2
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	38	49	10	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	27	56	15	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	22	55	21	2
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	24	57	18	1
Johtajat	21	57	20	2
Muut valkoiset kaulukset	26	55	16	3
Manuaaliset työntekijät	30	51	16	3
Talohenkilöt	32	55	10	3
Työttömät	35	41	20	4
Eläkkeellä	36	58	4	2
Opiskelijat	16	43	38	3
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	53	31	14	2
Ajoittain	34	51	13	2
Melkein koskaan / ei koskaan	24	57	17	2
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	33	51	14	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	28	55	14	3
Suuri kaupunki	24	54	19	3
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	27	54	17	2
Ei mitään	42	52	3	3
Kuva EU:sta				
Myönteinen	21	58	19	2
Neutraali	28	56	13	3
Negatiivinen	50	37	10	3
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	24	55	19	2
Huono asia	47	41	11	1
Ei hyvä eikä huono asia	32	55	10	3

Arvot, joita Euroopan parlamentin olisi ensisijaisesti puolustettava

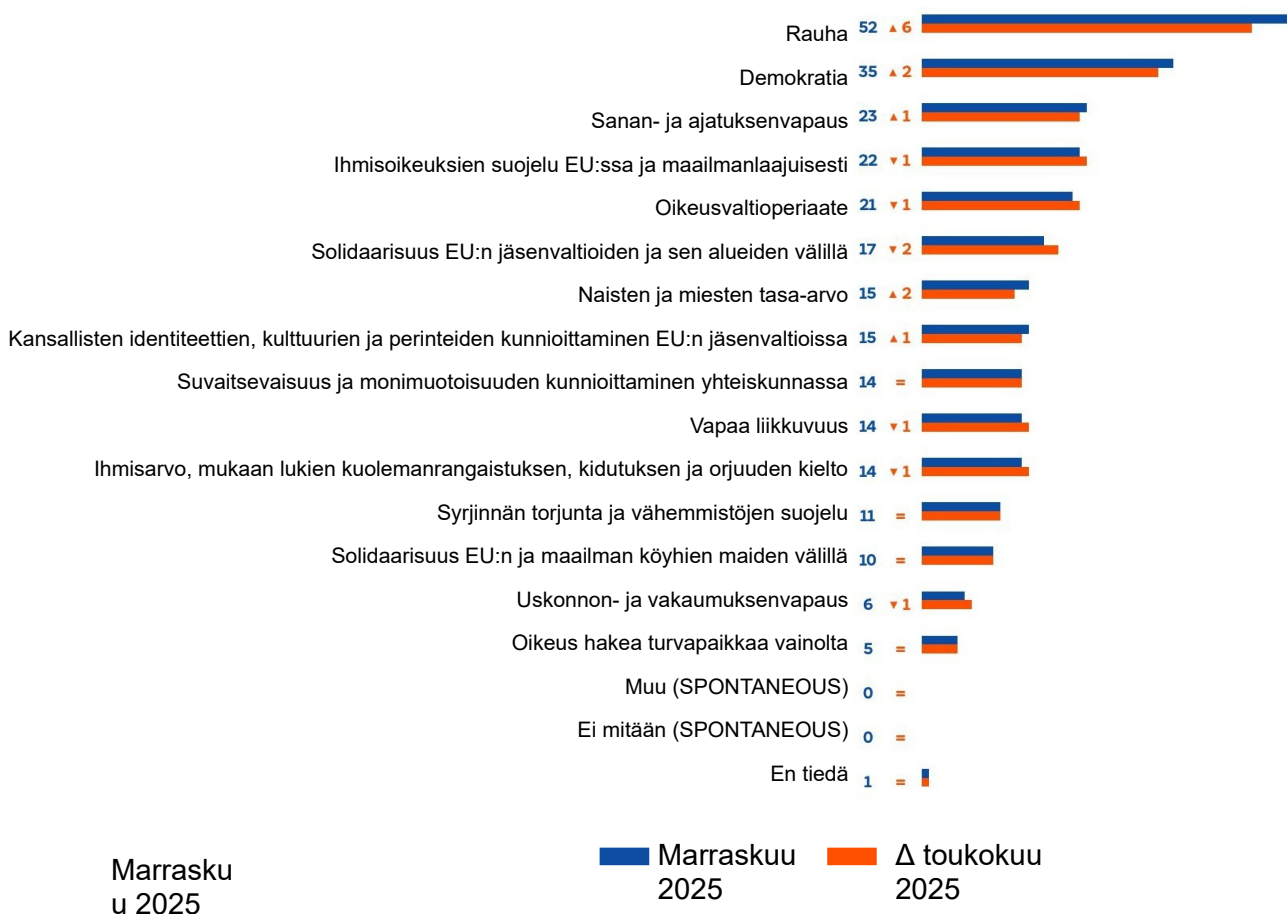
Kansalaisten odotukset arvoista, joita Euroopan parlamentin olisi puolustettava, tarjoavat ratkaisevan tärkeän kuvan siitä, miten eurooppalaiset kokevat unionin keskeisen tehtävän ja demokraattisen perustan. Konkreettisten poliittisten painopisteiden lisäksi nämä näkemykset paljastavat taustalla olevat periaatteet, joiden kansalaisten mielestä olisi ohjattava parlamentin työtä ja muokattava EU:n tulevaa suuntaa.

EU:n tasolla rauha nousee selvästi arvoksi, jota kansalaiset eniten haluavat Euroopan parlamentin puolustavan ensisijaisena tavoitteenaan. Yli puolet (52 %) vastaajista mainitsee rauhan, mikä merkitsee suurta kuuden prosenttiyksikön kasvua toukokuusta 2025 lähtien. Tämä vahvistaa sen, että nykyisessä geopolittisessä tilanteessa, jota muovaavat Venäjän meneillään oleva hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, väkivallan kärjistyminen Lähi-idässä ja laajemmat kansainväliset jännitteet, rauhasta on tullut entistä keskeisempi ja yhdistävämpi odotus eurooppalaisten keskuudessa. Tämän arvon korostaminen korostaa kansalaisten voimakasta vaatimusta vakaudesta, konfliktien ehkäisemisestä ja EU:n selkeästä roolista rauhan turvaamisessa rajojensa sisällä ja niiden ulkopuolella.

Toiseksi yleisimmin mainittu arvo on demokratia, jonka mainitsi 35 prosenttia vastaajista (+2 prosenttiyksikköä toukokuusta 2025). Tämä viittaa demokraattisten huolenaiheiden jatkuvaan vakiintumiseen kaikkialla unionissa. Tilanteessa, jota leimaavat demokraattisiin instituutioihin kohdistuvat haasteet, disinformaatio ja luottamuksen heikkeneminen poliittisiin järjestelmiin, se, että kansalaiset pitävät demokratiaa jatkuvasti tärkeänä, kuvastaa odotuksia siitä, että Euroopan parlamentin olisi pysyttävä demokraattisten periaatteiden ja oikeuksien vartijana.

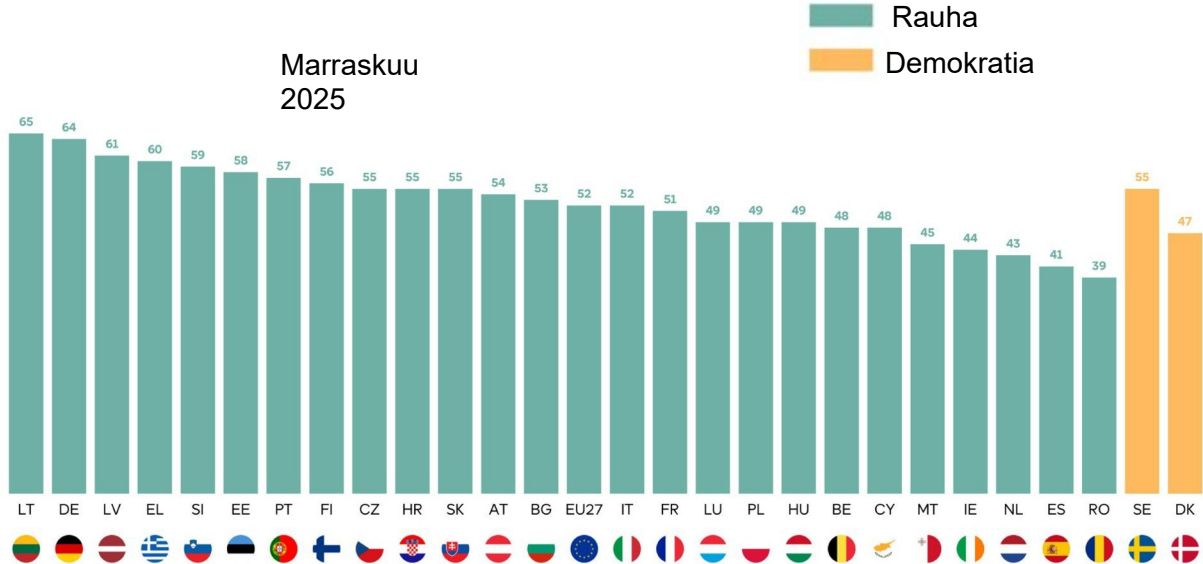
Rauhan ja demokratian lisäksi useampi kuin joka viides eurooppalainen mainitsee useita muita perusarvoja ensisijaisina tavoitteina, joita Euroopan parlamentin on puolustettava: sanan- ja ajatuksenvapaus, ihmisoikeuksien suojelu EU:ssa ja maailmanlaajuisesti sekä oikeusvaltioperiaate.

QA5ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUKSET) (EU27) (%)



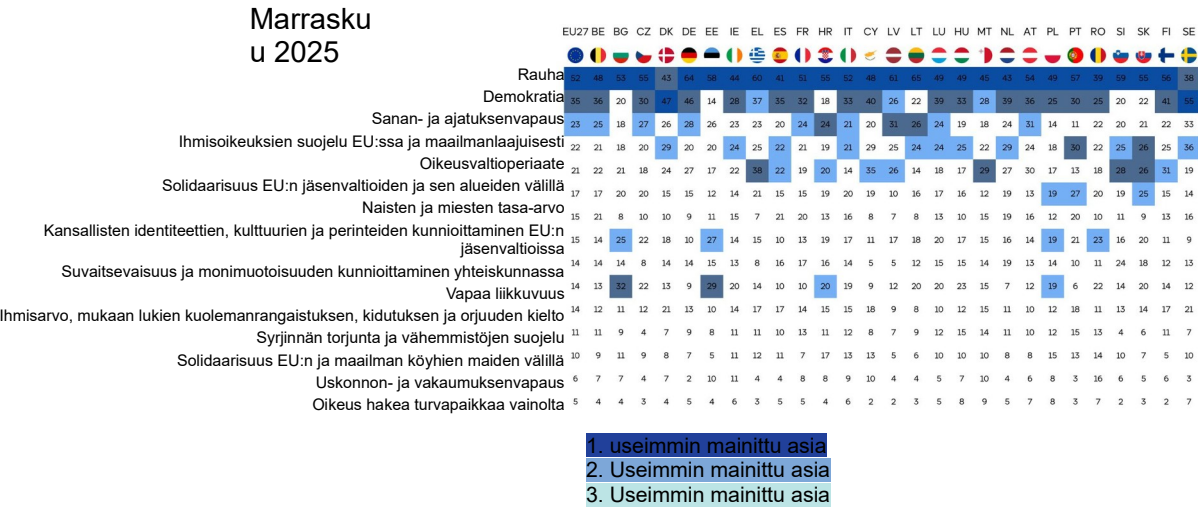
Kansallisella tasolla rauha on useimmin mainittu painopiste 25 maassa, mikä vahvistaa sen poikkeuksellisen laajaa kaikupohjaa koko Euroopan unionissa. Vain Ruotsissa ja Tanskassa demokratia on yleisimmin mainittu arvo. Näissäkin tapauksissa rauha on toiseksi eniten mainittu arvo.

QA5ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)



Demokratia on myös tärkeä painopiste kaikkialla Euroopan unionissa. Se on yksi kolmesta yleisimmin mainitusta arvosta 21 jäsenvaltiossa, mikä vahvistaa sen laajan merkityksen myös silloin, kun se ei ole huippuarvo.

QA5ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)



Erot arvoissa, joita kansalaisten mielestä Euroopan parlamentin olisi puolustettava, näkyvät myös sosiodemografisissa ja asenneryhmissä.

Sukupuolten väliset erot arvoprioriteeteissa ovat suhteellisen vähäisiä, mutta jotkin erot erottuvat. Naiset mainitsevat hieman miehiä todennäköisemmin rauhan arvona, jota Euroopan parlamentin olisi puolustettava (54 prosenttia vs. 50 prosenttia). Naisten ja miesten tasa-arvossa on selkeämpi ero: Naisista 18 prosenttia pitää sukupuolten tasa-arvoa ensisijaisena tavoitteena, kun miesten vastaava osuus on 11 prosenttia.

Rauha on johdonmukaisesti tärkeä kaikissa ikäryhmissä, mutta vanhemmat vastaajat mainitsevat sen useimmiten, ja 56 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista mainitsi sen ensisijaisena asiana. Vastaava osuus 40–54-vuotiailla vastaajilla oli 50 prosenttia, 25–39-vuotiailla 47 prosenttia ja nuorimmalla (15–24-vuotiaat) 48 prosenttia. Nämä havainnot viittaavat siihen, että ikääntyneet eurooppalaiset pitävät rauhaa erityisen tärkeänä.

Rauhan mainitsevat useimmiten myös vastaajat, joiden koulutustaso on alhainen (60 prosenttia), kun taas keskiasteen vastaajilla se on 51 prosenttia ja korkean koulutustason vastaajilla 45 prosenttia. Sitä vastoin vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle arvot, kuten ihmisoikeuksien suojelun, oikeusvaltioperiaatteen sekä suvaitsevaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittamisen, kuin vastaajat, joilla on alhaisempi koulutustaso.

Vastaajien käsitykset Euroopan unionista vaikuttavat myös joihinkin heidän arvoprioriteetteihinsa. Ne, joilla on myönteinen kuva EU:sta, mainitsevat todennäköisemmin ihmisoikeuksien suojelun (25 % vs. 19 % vastaajista, joilla on kielteinen kuva), solidaarisuuden EU:n jäsenvaltioiden ja sen alueiden välillä (19 % vs. 14 %) sekä suvaitsevaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittamisen yhteiskunnassa (16 % vs. 10 %). Vastaavasti vastaajat, joilla on kielteinen näkemys EU:sta, asettavat todennäköisemmin etusijalle sanan- ja ajatuksenvapauden (27 prosenttia, kun myönteisen kuvan saaneiden osuus on 21 prosenttia) ja oikeusvaltioperiaatteen (26 prosenttia, kun vastaava osuus on 20 prosenttia).

QA5ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUS) (% - EU)									
	Rauha	Demokratia	Sanan- ja ajatuksenvapaus	Ihmisoikeuksien suojeleminen EU:ssa ja maailmanlaajuisesti	Oikeusvaltioperiaatteet	Solidaarisuus EU:n jäsenvaltioiden ja sen alueiden välillä	Naisten ja miesten tasa-arvo	Kansallisten identiteettien, kulttuurien ja perinteiden kunnioittaminen EU:n jäsenvaltioissa	Suvaitsevaisuus ja monimuotoisuuden kunnioittaminen yhteiskunnassa
EU27	52	35	23	22	21	17	15	15	14
Sukupuoli									
Mies	50	36	24	21	23	18	11	16	13
Nainen	54	34	22	23	20	16	18	14	16
Ikä									
15-24	48	32	24	23	15	16	19	13	15
25-39	47	33	24	25	20	16	16	15	17
40-54	50	34	24	22	23	16	15	16	13
55+	56	37	22	20	23	19	13	14	13
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	60	35	21	19	19	15	16	13	12
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	51	33	24	21	21	18	15	16	14
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	45	38	24	26	24	18	13	16	17
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	49	34	23	23	25	18	12	20	14
Johtajat	49	40	25	25	23	17	12	15	16
Muut valkoiset kaulukset	48	35	22	23	23	19	16	15	15
Manuaaliset työntekijät	51	31	24	21	21	16	16	15	14
Talohenkilöt	50	29	20	24	18	17	16	13	15
Työttömät	47	29	30	24	18	17	19	14	16
Eläkkeellä	58	38	21	20	22	18	12	14	12
Opiskelijat	49	35	23	25	15	14	18	14	16
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	49	33	26	22	21	17	16	15	12
Ajoittain	51	32	21	22	20	16	16	15	14
Melkein koskaan / ei koskaan	52	36	23	22	22	18	14	15	15
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	53	37	23	21	21	17	15	15	13
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	53	33	23	22	20	18	16	14	14
Suuri kaupunki	48	35	23	24	23	17	12	15	16
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	50	35	24	23	21	17	15	15	15
Ei mitään	64	35	17	17	20	17	11	14	9
Kuva EU:sta									
Myönteinen	50	37	21	25	20	19	14	15	16
Neutraali	53	33	24	21	21	16	16	14	14
Negatiivinen	53	34	27	19	26	14	13	17	10
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	51	37	23	24	21	18	15	14	16
Huono asia	47	31	27	15	24	13	13	18	10
Ei hyvä eikä huono asia	54	33	22	20	21	17	15	15	13

QA5ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUS) (% - EU)									
	Vapaa liikkuvuus	Ihmisarvo, mukaan lukien kuolemanrangaistuksen, kidutuksen ja orjuuden kielto	Syrjinnän torjunta ja vähemmistöjen suojeleminen	Solidaarisuus EU:n ja maailman köyhien maiden välillä	Uskonnon- ja vakaumuksesta vapaus	Oikeus hakea turvapaikkaa vainolta	Muu (SPONTANEOUS)	Ei mitään (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	14	14	11	10	6	5	0	0	1
Sukupuoli									
Mies	15	14	10	10	6	5	1	0	0
Nainen	12	15	11	10	6	5	0	0	1
Ikä									
15-24	14	15	13	11	8	7	0	0	1
25-39	16	14	12	10	5	6	0	0	0
40-54	15	14	11	10	6	5	1	1	0
55+	12	14	10	9	6	5	1	1	1
Koulutustaso									
Alhainen koulutustaso (ISCED 0-2)	13	14	11	10	6	5	1	1	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	15	14	11	11	7	6	0	0	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5-8)	13	15	11	9	5	5	0	0	0
Sosio-ammattilinen luokka									
Itsenäiset ammatinharjoittajat	15	13	8	10	6	5	1	0	0
Johtajat	15	12	9	9	4	6	0	0	0
Muut valkoiset kaulukset	14	14	12	10	6	6	0	0	0
Manuaaliset työntekijät	16	14	11	10	6	5	0	0	0
Talohenkilöt	13	16	12	13	9	6	0	0	1
Työttömät	13	15	13	8	6	4	1	1	1
Eläkkeellä	11	14	10	10	7	4	1	1	1
Opiskelijat	14	16	14	10	6	7	0	0	0
Vaikeudet maksaa laskuja									
Suurimman osan ajasta	12	15	13	10	6	4	1	1	1
Ajoittain	15	16	12	11	8	6	0	0	1
Melkein koskaan / ei koskaan	14	14	10	9	6	5	0	0	0
Subjekttiivinen kaupungistuminen									
Maaseutualue tai kylä	12	14	9	9	6	5	1	0	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	15	14	11	10	7	5	0	1	0
Suuri kaupunki	14	15	12	10	6	6	0	0	0
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana									
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	14	14	11	10	6	5	0	0	0
Ei mitään	12	13	9	9	8	4	1	1	2
Kuva EU:sta									
Myönteinen	15	15	11	10	6	6	0	0	0
Neutraali	14	13	11	10	7	5	1	0	1
Negatiivinen	12	13	8	8	6	4	1	2	1
Euroopan unionin jäsenyys									
Hyvä asia	14	14	11	10	5	5	0	0	0
Huono asia	13	13	10	10	9	6	1	2	0
Ei hyvä eikä huono asia	15	14	11	9	7	5	1	1	1

Tyytyväisyys demokratiaan

Demokratian priorisointi Euroopan parlamentin perusarvona herättää luonnollisesti kysymyksiä siitä, miten eurooppalaiset näkevät demokraattisten järjestelmien toiminnan käytännössä. Tässä yhteydessä seuraavassa jaksossa tarkastellaan eurooppalaisten tyytyväisyyttä demokratiaan kansallisella ja Euroopan tasolla.

EU:n tasolla yli puolet eurooppalaisista ilmaisee tyytyväisyytensä demokratian toimintaan. Erityisesti 54 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan Euroopan unionissa, mukaan lukien 4 prosenttia, jotka ovat erittäin tyytyväisiä. Tyytyväisyysaste on hieman alhaisempi kuin kansallisessa demokratiassa, jossa 58 prosenttia vastaajista ilmaisi tyytyväisyytensä, mukaan lukien 7 prosenttia, jotka olivat erittäin tyytyväisiä.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)? (EU27) (%)



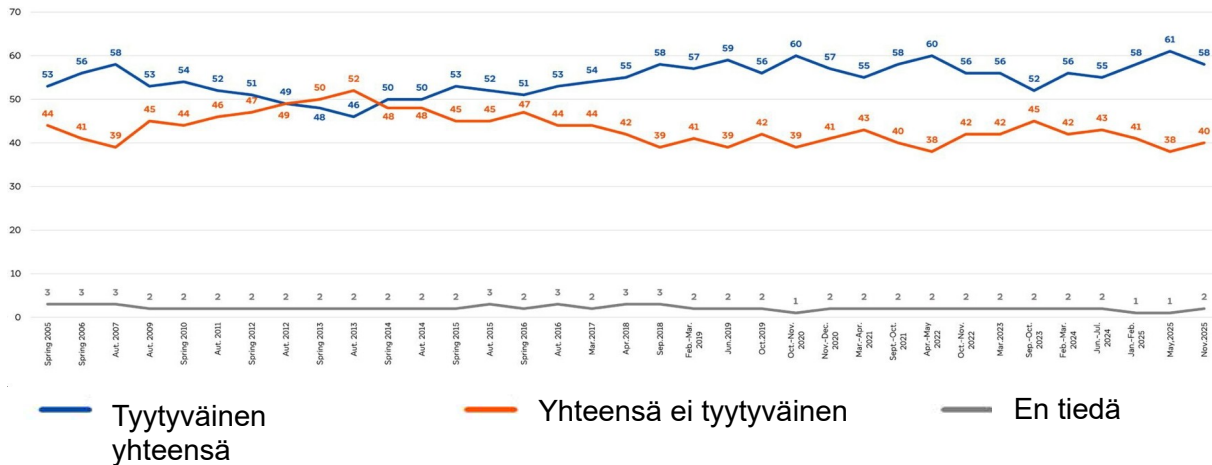
SD18b: Entä miten demokratia toimii EU:ssa? (EU27) (%)



■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen ■ Ei kovin tyytyväinen ■ Ei lainkaan tyytyväinen ■ En tiedä
en
Marrasku
u 2025

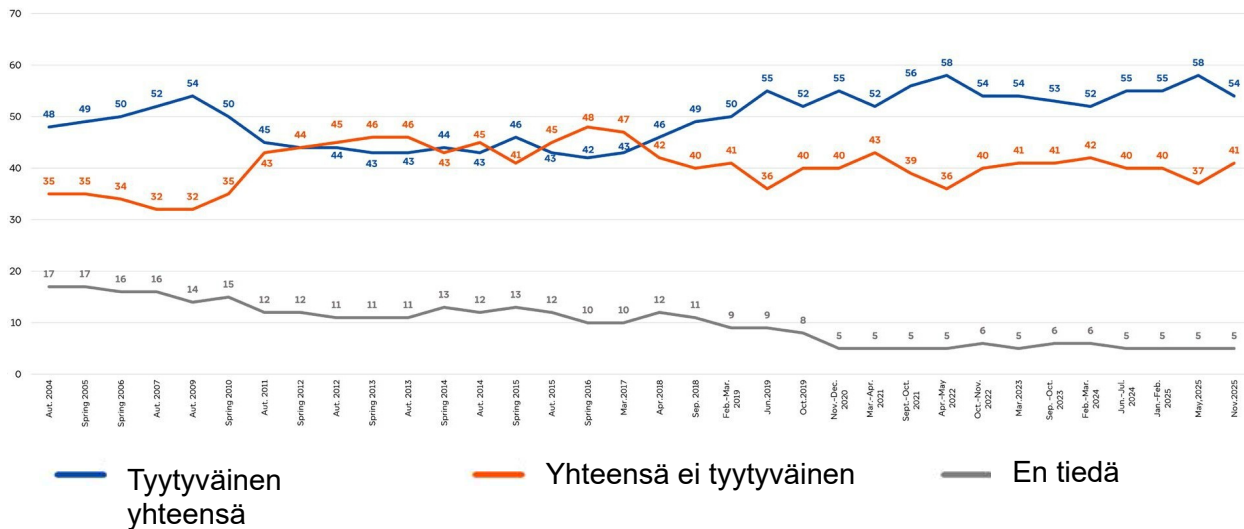
Toukokuussa 2025 tehtyyn edelliseen kyselyyn verrattuna tyytyväisyys demokratiaan on hieman vähentynyt. Tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on vähentynyt 3 prosenttiyksikköä, kun taas tyytyväisyys demokratian toimintaan EU:ssa on vähentynyt 4 prosenttiyksikköä. Tästä lyhyen aikavälin laskusta huolimatta yleinen suuntaus 2010-luvun puolivälistä lähtien on ollut yleisesti ottaen myönteinen sekä kansallisen että EU:n tason demokratian kannalta. Vuodesta 2014 lähtien vähintään puolet EU:n vastaajista on johdonmukaisesti ilmaissut tyytyväisyytensä demokratian toimintaan maassaan. Tämä pitkän aikavälin vakaus osoittaa, että tyytyväisyys kansallisiin demokraattisiin instituutioihin on kestäväällä pohjalla, vaikka lyhyen aikavälin vaihtelut, kuten toukokuusta 2025 lähtien tapahtunut hienoinen lasku, saattavat johtua tilapäisistä poliittisista, taloudellisista tai sosiaalisista paineista.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)?



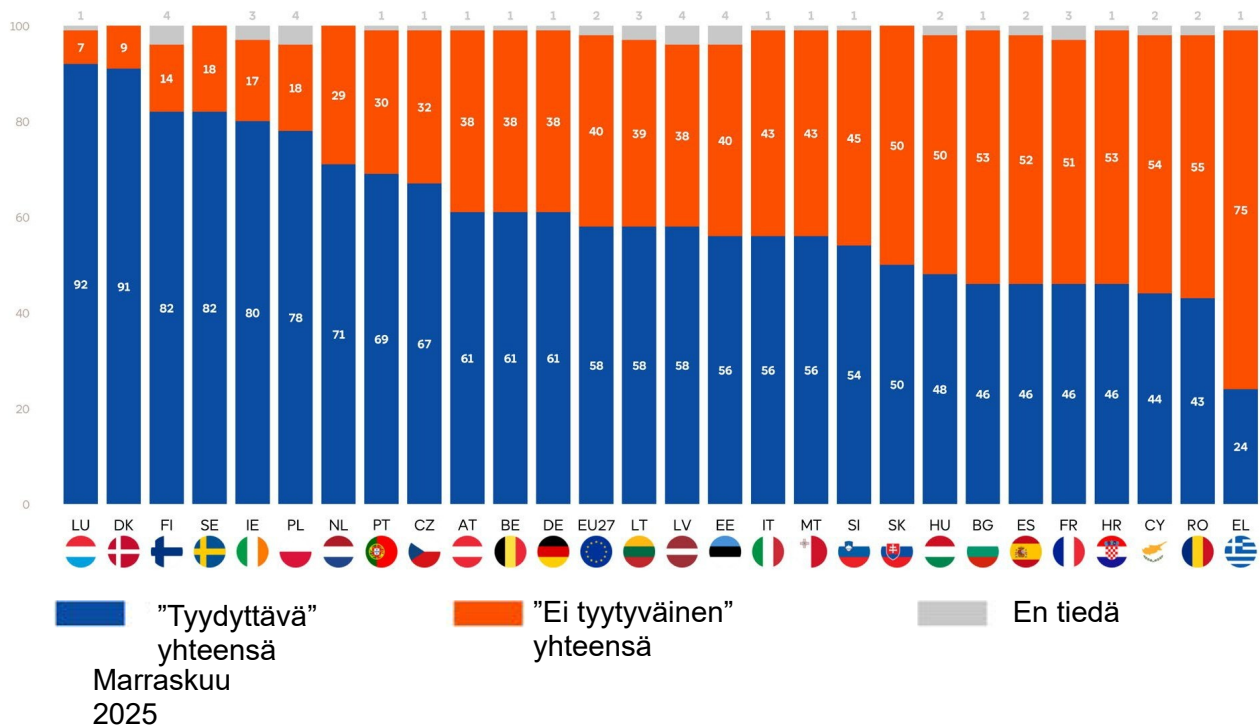
Euroopan unionin tasolla ainakin puolet vastaajista on vuodesta 2019 lähtien johdonmukaisesti ilmoittanut olevansa tyytyväisiä EU:n tason demokratiaan. Tämä osoittaa, että vaikka lyhyen aikavälin vaihteluja esiintyy, suhteellisen vakaa enemmistö eurooppalaisista säilyttää luottamuksen demokraattisten prosessien toimintaan EU:ssa.

SD18b Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei kovin tyytyväinen tai ei lainkaan tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa?



Kansallisella tasolla tyytyväisyys demokration toimintaan vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain. Vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä 19 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa, että suurin osa kansalaisista useimmissa maissa ilmaisee luottamuksensa kansallisten demokraattisten järjestelmiensä toimintaan. Eniten tyytyväisyyttä havaittiin Luxemburgissa (92 %) ja Tanskassa (91 %). Sitä vastoin tyytyväisyys on huomattavasti vähäisempää muutamissa jäsenvaltioissa. Alhaisin taso on Kreikassa, jossa vain 24 prosenttia vastaajista sanoo olevansa tyytyväisiä siihen, miten demokratia toimii heidän maassaan.

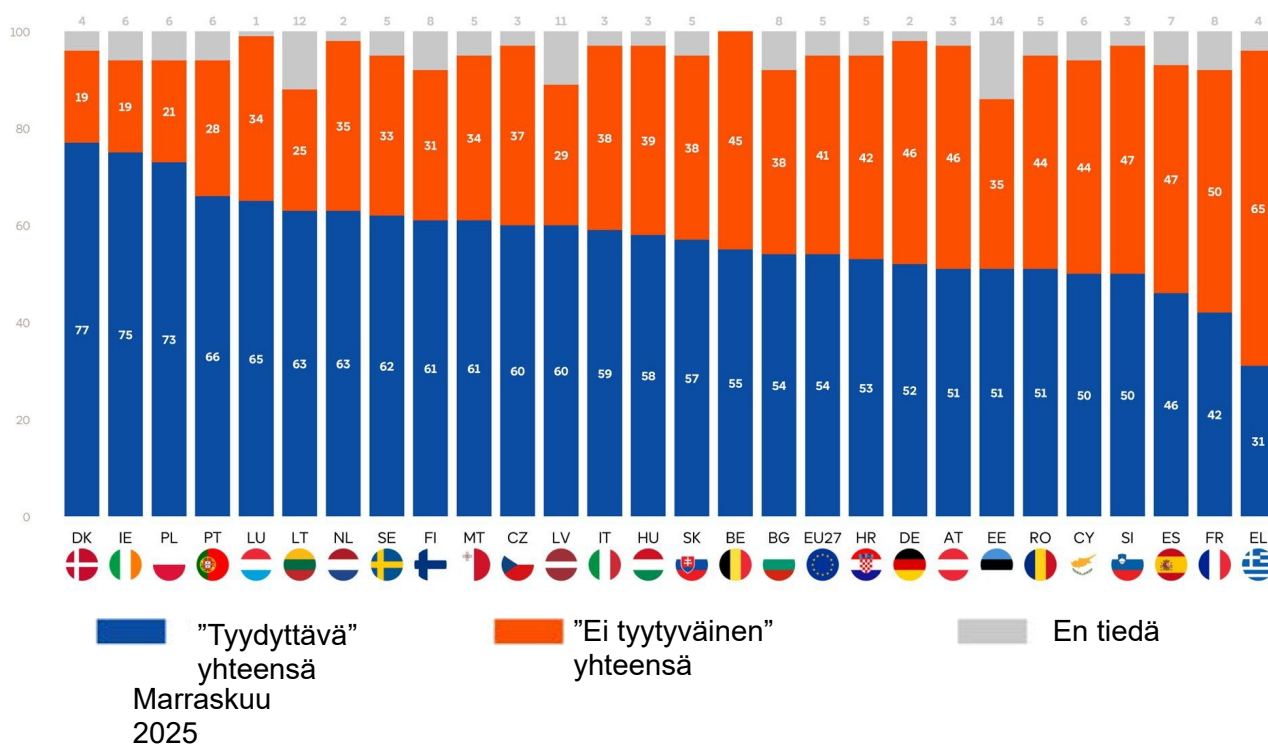
SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)?



Myös käsitykset demokratian toiminnasta Euroopan unionin tasolla vaihtelevat jäsenvaltioittain, vaikka tyytyväisyys on suhteellisen laajalle levinnyttä. Vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan EU:ssa 24 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa enemmistön hyväksyvän sen useimmissa maissa. Eniten tyytyväisyyttä saavutettiin Tanskassa (77 %), Irlannissa (75 %) ja Puolassa (73 %). Toisaalta tyytyväisyys EU:n demokratiaan on vähäisempää joissakin jäsenvaltioissa. Alhaisimmat pitoisuudet ovat Kreikassa (31 %), Ranskassa (42 %) ja Espanjassa (46 %).

Tulokset osoittavat, että kansalaisten tyytyväisyys demokratiaan kansallisella ja EU:n tasolla korreloi keskenään. Maissa, joissa tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on suurta, kansalaiset ovat myös yleensä tyytyväisempiä demokratian toimintaan Euroopan unionissa. Sitä vastoin maissa, joissa tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on vähäistä, tyytyväisyys EU:n tason demokratiaan on yleensä myös vähäisempää.

SD18b Entä miten demokratia toimii EU:ssa? (%)



Useissa sosiodemografisissa ja asenneryhmissä on havaittavissa eroja tyytyväisyydessä demokratiaan, mikä kuvastaa sitä, miten henkilökohtaiset olosuhteet, elämänvaihe ja käsitykset Euroopan unionista liittyvät kansalaisten arviointeihin demokraattisesta toiminnasta.

Ensinnäkään sukupuolten välillä ei ole merkittäviä eroja, sillä miehet ja naiset ovat yhtä tyytyväisiä demokratian toimintaan sekä kansallisella että EU:n tasolla.

Ikään liittyy kuitenkin tyytyväisyys. Nuoremmat vastaajat ilmaisevat todennäköisemmin tyytyväisyytensä demokratiaan molemmilla tasoilla, ja ero demokratiaan EU:n tasolla on selvempi. 15–24-vuotiaista vastaajista 65 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan EU:ssa, kun vastaava osuus 25–39-vuotiailla oli 57 prosenttia, 40–54-vuotiailla 55 prosenttia ja 55 vuotta täyttäneillä 50 prosenttia. Samanlaista ikärakennetta havaitaan tyytyväisyydestä kansalliseen demokratiaan.

Koulutustaso liittyy myös tyytyväisyyteen demokratiaan. Mitä korkeampi koulutustaso on, sitä todennäköisemmin vastaajat ilmaisevat tyytyväisyytensä sekä kansallisella että EU:n tasolla. Vastaajista, joiden koulutustaso oli alhainen, 47 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan maassaan, kun taas keskiasteen koulutuksen saaneiden vastaava osuus oli 58 prosenttia ja korkea-asteen koulutuksen saaneiden 66 prosenttia. Tämä malli osoittaa, että korkeampi koulutustaso liittyy suurempaan luottamukseen demokraattisia instituutioita ja prosesseja kohtaan.

Myös taloudellisella tilanteella on tärkeä rooli. Vastaajat, joilla on suurempia vaikeuksia maksaa laskujaan, ovat selvästi tyytymättömämpiä demokratiaan molemmilla tasoilla. Kansallisella tasolla vain 34 prosenttia niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, sanoo olevansa tyytyväisiä demokratian toimintatapaan, kun taas 49 prosenttia niistä, joilla on ajoittain vaikeuksia, ja 64 prosenttia niistä, joilla ei juuri koskaan tai koskaan ole tällaisia vaikeuksia. Tämä gradientti korostaa taloudellisen turvallisuuden ja demokraattista suorituskkyä koskevien käsitysten läheistä suhdetta.

Silloin käsitykset Euroopan unionista liittyvät vahvasti tyytyväisyyteen demokratiaan, erityisesti EU:n tasolla. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmaisevat paljon todennäköisemmin tyytyväisyytensä demokratiaan sekä kansallisella että Euroopan tasolla. Vastakohta on erityisen silmiinpistävä EU:n tason demokratialle: EU:sta myönteisen kuvan saaneista vastaajista 72 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan EU:ssa, kun kielteisen kuvan saaneiden vastaava osuus oli vain 18 prosenttia. Tämä jyrkkä kuilu korostaa vahvaa yhteyttä EU:ta koskevan käsityksen ja sen demokraattista toimintaa kohtaan tunnetun luottamuksen välillä.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että tyytyväisyys demokratiaan kansallisella ja Euroopan tasolla on vahvasti linjassa. Kaikissa maissa, sosiodemografisissa ryhmissä ja asenneprofiileissa vastaajat, jotka ilmaisevat olevansa tyytyväisempiä maansa demokratiaan, ilmoittavat myös olevansa tyytyväisempiä siihen, miten demokratia toimii Euroopan unionissa.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)? (% - EU)

	"Tyydyttävä" yhteensä	"Ei tyytyväinen" yhteensä	En tiedä
EU27	58	40	2
Sukupuoli			
Mies	58	40	2
Nainen	57	41	2
Ikä			
15-24	64	32	4
25-39	59	39	2
40-54	59	40	1
55+	55	44	1
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	47	50	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	58	40	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	66	33	1
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	56	43	1
Johtajat	67	32	1
Muut valkoiset kaulukset	64	35	1
Manuaaliset työntekijät	52	46	2
Talohenkilöt	54	43	3
Työttömät	45	52	3
Eläkkeellä	53	45	2
Opiskelijat	68	28	4
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	34	63	3
Ajoittain	49	50	1
Melkein koskaan / ei koskaan	64	34	2
Subjektiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	54	44	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	56	42	2
Suuri kaupunki	64	35	1
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	59	39	2
Ei mitään	46	50	4
Kuva EU:sta			
Myönteinen	71	28	1
Neutraali	53	44	3
Negatiivinen	27	72	1
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	69	30	1
Huono asia	30	69	1
Ei hyvä eikä huono asia	44	53	3

SD18b Entä miten demokratia toimii EU:ssa? (% - EU)			
	"Tyydyttävä" yhteensä	"Ei tyytyväinen" yhteensä	En tiedä
EU27	54	41	5
Sukupuoli			
Mies	54	42	4
Nainen	54	40	6
Ikä			
15-24	65	28	7
25-39	57	39	4
40-54	55	42	3
55+	50	44	6
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	44	48	8
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	55	41	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	61	36	3
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	54	43	3
Johtajat	63	35	2
Muut valkoiset kaulukset	62	35	3
Manuaaliset työntekijät	50	46	4
Talohenkilöt	51	41	8
Työttömät	43	51	6
Eläkkeellä	48	45	7
Opiskelijat	67	26	7
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	36	58	6
Ajoittain	48	47	5
Melkein koskaan / ei koskaan	59	37	4
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	50	45	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	54	41	5
Suuri kaupunki	60	36	4
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana			
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	56	40	4
Ei mitään	39	49	12
Kuva EU:sta			
Myönteinen	72	25	3
Neutraali	46	46	8
Negatiivinen	18	78	4
Euroopan unionin jäsenyys			
Hyvä asia	68	28	4
Huono asia	19	78	3
Ei hyvä eikä huono asia	37	55	8

5. CITIZENS ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP (Kansalaisten sopimukset EU:lle ja Euroopan parlamentille)

5. CITIZENS ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP (Kansalaisten sopimukset EU:lle ja Euroopan parlamentille)

Tässä luvussa tarkastellaan kansalaisten asenteita Euroopan unionia ja Euroopan parlamenttia kohtaan ja tarkastellaan heidän kuvaansa parlamentista, sen roolia, näkemyksiä EU:sta ja maansa EU-jäsenyyden arviointia. Myönteisiä näkemyksiä on kaikissa indikaattoreissa jatkuvasti enemmän kuin kielteisiä, ja pitkän aikavälin kehitys osoittaa, että viimeaikaisista pienistä laskuista huolimatta julkinen tuki on edelleen vahvaa verrattuna aiempiin ajanjaksoihin, jolloin mielipiteet olivat kielteisempiä. Amenteet vaihtelevat jäsenvaltioittain ja sosiodemografisilta ryhmiltä riippuen kansallisesta tilanteesta ja yksilöllisistä näkökulmista.

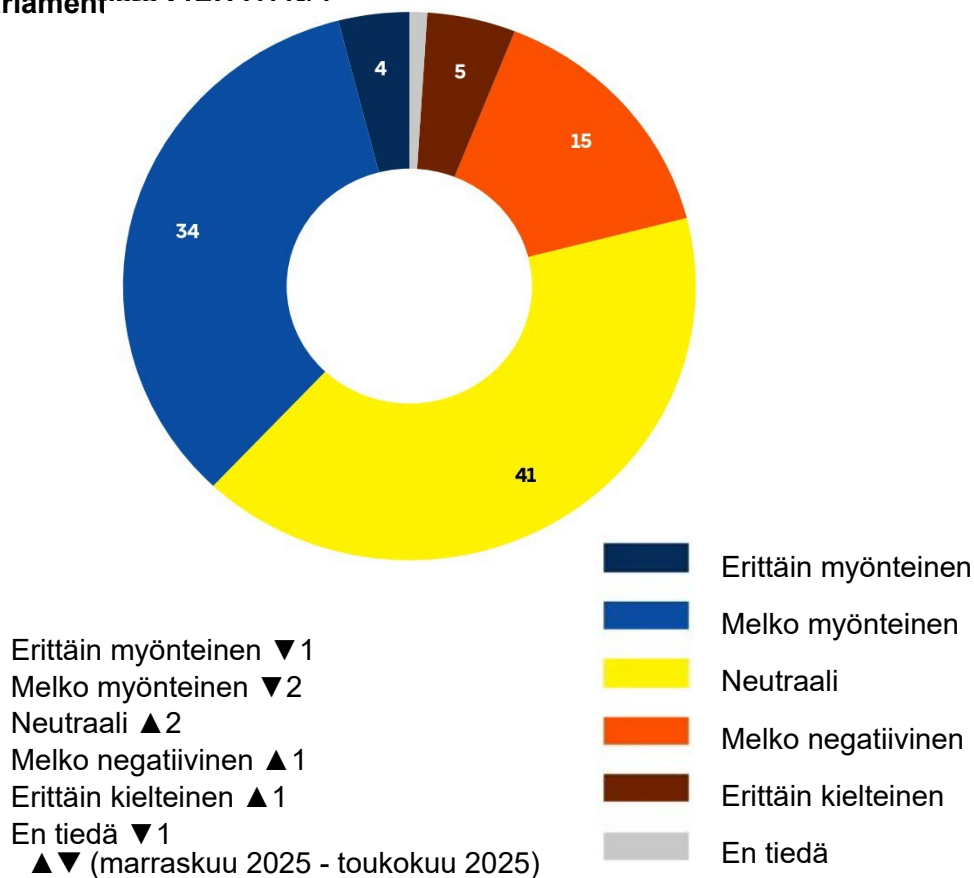
Kuva Euroopan parlamentista

Tässä osiossa tarkastellaan kansalaisten kuvaa Euroopan parlamentista, joka on keskeinen indikaattori siitä, miten eurooppalaiset suhtautuvat toimielimeen. Analyysissä tarkastellaan yleisiä käsityksiä eri puolilla EU:ta, jäsenvaltioiden välisiä eroja sekä sosiodemografisten ja asenneryhmien välisiä eroja.

EU:n tasolla 38 prosenttia vastaajista ilmoitti suhtautuvansa Euroopan parlamenttiin myönteisesti, ja 4 prosenttia ilmoitti suhtautuvansa siihen erittäin myönteisesti. Puolueettomia näkemyksiä esittää 41 prosenttia eurooppalaisista, kun taas 20 prosentilla on kielteinen kuva, mukaan lukien 5 prosenttia, jotka ovat hyvin kielteisiä. Toukokuussa 2025 tehdyn edellisen kyselyn jälkeen myönteisen kuvan saaneiden vastaajien osuus on pienentynyt 3 prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että myönteiset näkemykset parlamentista ovat hieman vähentyneet kaikkialla EU:ssa.

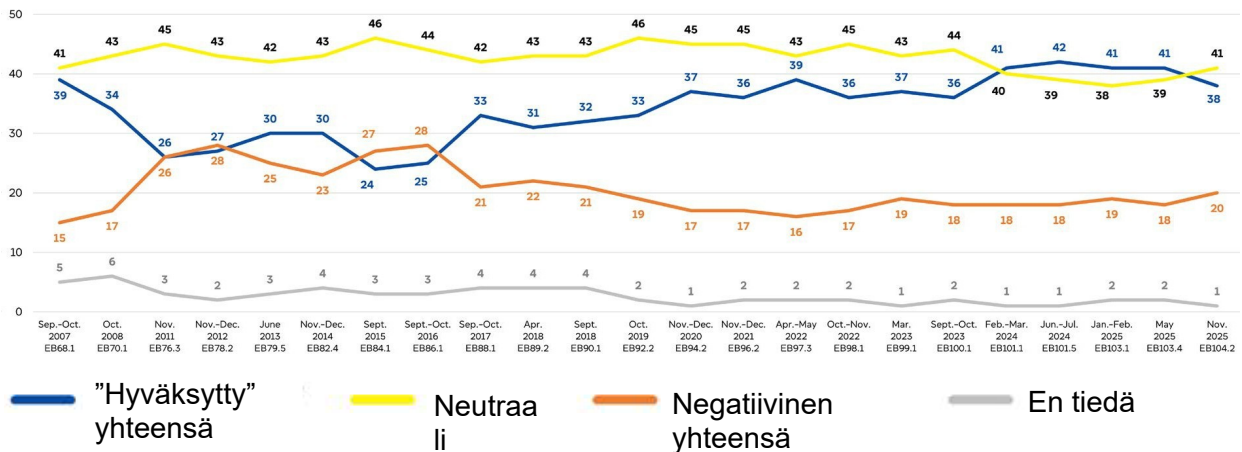
EU:n maailmanlaajuiset jännitteet ja haasteet sekä maailman tulevaisuutta koskeva voimakas pessimismi, josta yli puolet vastaajista ilmoitti tämän raportin alussa, todennäköisesti muokkaavat osaltaan yksilöiden asenteita. Tällaiset huolenaiheet voivat vaikuttaa erityisesti siihen, miten kansalaiset suhtautuvat Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin kaltaisiin toimielimiin.

QA1 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (%)



Pidemmällä aikavälillä Euroopan parlamentin myönteiset näkemykset ovat jatkuvasti ylittäneet kielteiset näkemykset vuodesta 2017 lähtien. Vaikka toukokuusta 2025 lähtien on havaittu hienoista laskua, myönteisten käsitysten osuus on edelleen suhteellisen suuri, erityisesti verrattuna ajanjaksoon 2011–2016, jolloin parlamentin imagoon suhtauduttiin kielteisemmin. Tämä pitkän aikavälin suuntaus viittaa siihen, että Euroopan parlamentti on suhtautunut yleisesti ottaen vakaasti ja myönteisesti viime vuosina.

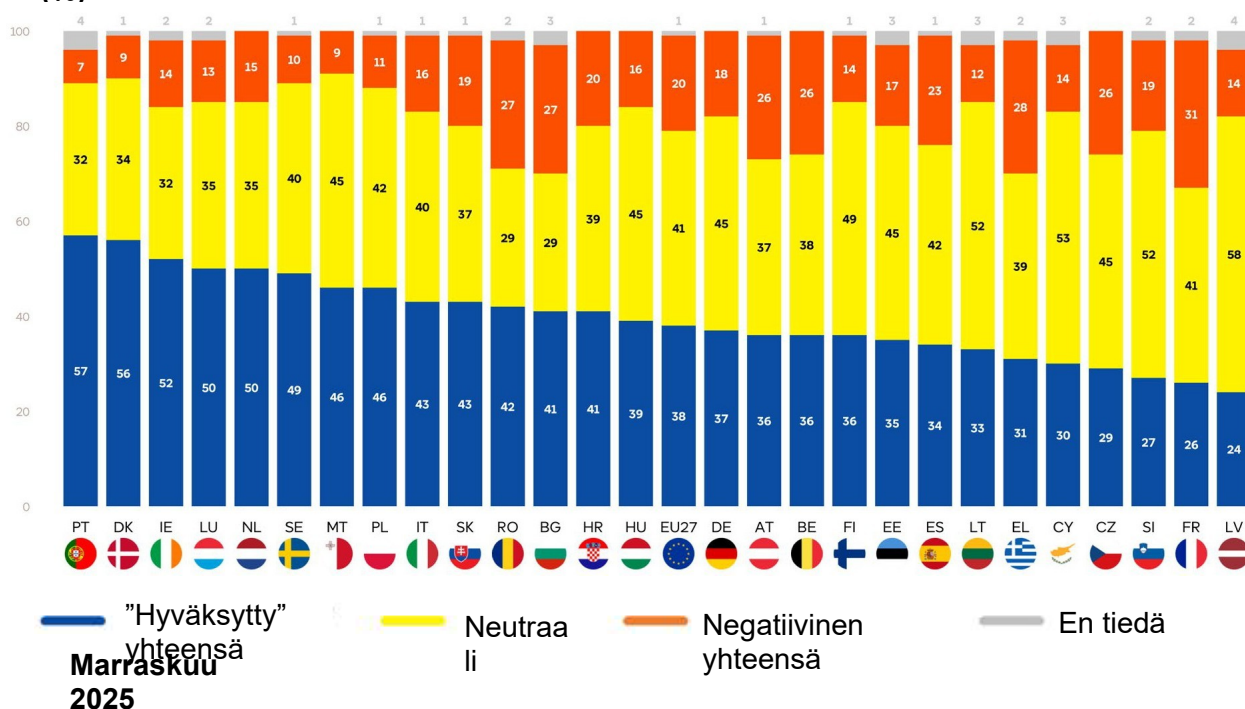
QA1 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (%) EY



Euroopan parlamentin näkemykset vaihtelevat jäsenvaltioittain. Maatasolla vähintään puolet vastaajista ilmoitti, että Euroopan parlamentista on saatu myönteinen kuva viidessä jäsenvaltiossa, ja se on yleisin näkemys 13 jäsenvaltiossa. Suurimmat osuudet ovat Portugalissa (57 %), Tanskassa (56 %) ja Irlannissa (52 %). Vähiten myönteisiä havaintoja sitä vastoin havaittiin Latviassa (24 %), Ranskassa (26 %) ja Sloveniassa (27 %).

Eniten kielteisiä näkemyksiä on Ranskassa (31 %), Kreikassa (28 %) sekä Romaniassa ja Bulgariassa (27 %). Ranska on ainoa jäsenvaltio, jossa Euroopan parlamentin kielteisiä näkemyksiä on enemmän kuin myönteisiä, sillä 31 prosentilla vastaajista on kielteinen kuva, kun taas 26 prosentilla on myönteinen käsitys.

QA1 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (%)



Tässä osiossa tarkastellaan, miten käsitykset Euroopan parlamentista vaihtelevat eri sosio-demografisissa ja asenneryhmissä, ja korostetaan eroja sukupuolen, iän, koulutuksen, taloudellisten olosuhteiden ja laajempien asenteiden mukaan EU:ta kohtaan.

Ensinnäkin sukupuolella on vähäinen vaikutus Euroopan parlamentin yleiseen kuvaan. Naiset ilmaisevat hieman miehiä todennäköisemmin neutraalin näkemyksen (43 % vs. 38 %), kun taas miehet suhtautuvat jonkin verran naisia todennäköisemmin negatiivisesti (22 % vs. 18 %). Positiiviset käsitykset ovat kutakuinkin samanlaisia eri sukupuolilla.

Ikään liittyvät erot ovat suurempia. Nuoremmilla vastaajilla on yleensä enemmän myönteisiä näkemyksiä Euroopan parlamentista kuin vanhemmilla vastaajilla. 15–24-vuotiaista 45 prosenttia ilmoitti myönteisen kuvan, kun 25–39-vuotiaista vastaajista 41 prosenttia, 40–54-vuotiaista 38 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista 35 prosenttia. Tämä malli osoittaa, että nuorimmat eurooppalaiset suhtautuvat siihen vahvemmin myönteisesti.

Koulutustaso on yhteydessä Euroopan parlamentin näkemyksiin. Korkeasti koulutetut vastaajat antavat todennäköisemmin myönteisen kuvan (45 prosenttia) kuin keskitason (38 prosenttia) tai alhaisen koulutustason (31 prosenttia) vastaajat, mikä viittaa siihen, että korkea-asteen koulutus liittyy myönteisempiin käsityksiin oppilaitoksesta.

Vastaajien taloudellinen tilanne liittyy myös heidän näkemyksiinsä Euroopan parlamentista. Niillä, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, on todennäköisemmin

myönteinen kuva (41 prosenttia) kuin vastaajilla, joilla on vaikeuksia ajoittain (34 prosenttia) tai suurimman osan ajasta (29 prosenttia).

Asenteiden ominaispiirteet osoittavat vahvimmat yhteydet Euroopan parlamentin näkemyksiin. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, ilmoittavat todennäköisemmin parlamentin myönteisestä näkemyksestä (69 prosenttia), kun taas ne, joilla on kielteinen kuva EU:sta, ovat vahvasti taipuvaisia suhtautumaan kielteisesti parlamenttiin (79 prosenttia).

QA1 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (% - EU)

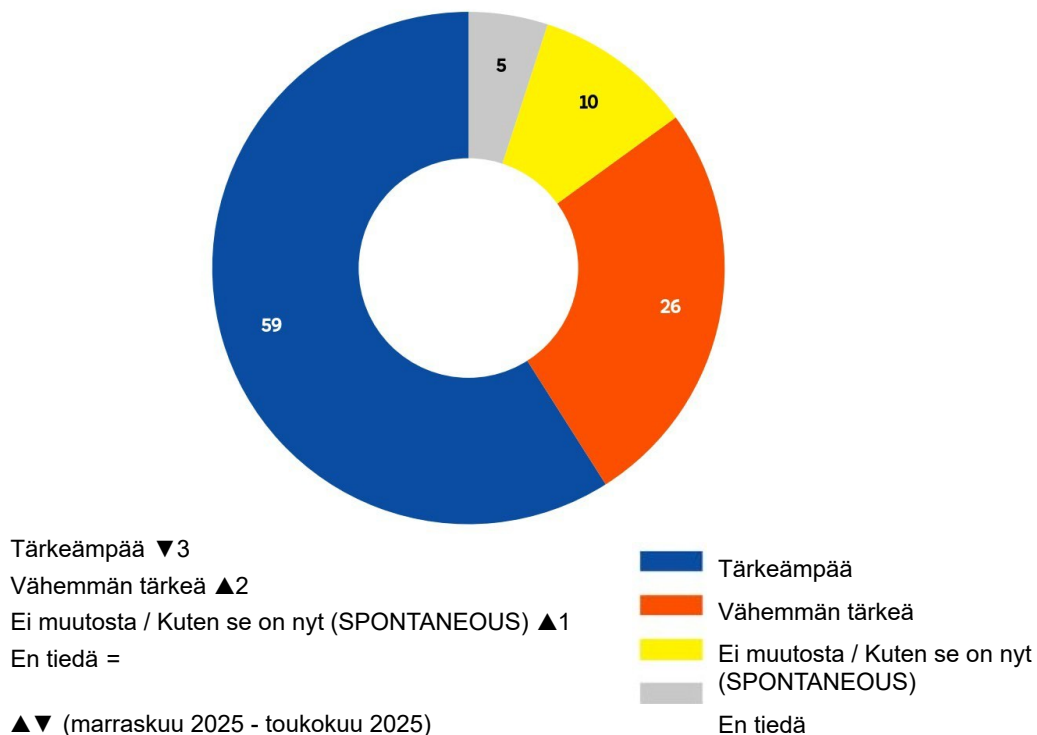
	"Hyväksytty" yhteensä	Neutraali	Negatiivinen yhteensä	En tiedä
EU27	38	41	20	1
Sukupuoli				
Mies	39	38	22	1
Nainen	38	43	18	1
Ikä				
15-24	45	42	11	2
25-39	41	41	17	1
40-54	38	40	21	1
55+	35	41	23	1
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	31	43	24	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	38	41	20	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	45	38	16	1
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	38	37	24	1
Johtajat	47	39	14	0
Muut valkoiset kaulukset	45	39	16	0
Manuaaliset työntekijät	35	41	23	1
Talohenkilöt	30	47	22	1
Työttömät	30	39	29	2
Eläkkeellä	33	41	24	2
Opiskelijat	46	42	10	2
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	29	37	32	2
Ajoittain	34	41	24	1
Melkein koskaan / ei koskaan	41	41	17	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	35	41	23	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	38	42	19	1
Suuri kaupunki	44	37	18	1
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	40	40	19	1
Ei mitään	30	43	23	4
Kuva EU:sta				
Myönteinen	69	25	5	1
Neutraali	11	75	12	2
Negatiivinen	3	17	79	1
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	54	37	8	1
Huono asia	8	22	69	1
Ei hyvä eikä huono asia	13	58	27	2

Euroopan parlamentin rooli

Tässä osiossa tarkastellaan kansalaisten näkemyksiä Euroopan parlamentin roolista. Vastaajilta kysyttiin, haluaisivatko he henkilökohtaisesti nähdä Euroopan parlamentin tärkeämmän vai vähemmän tärkeän roolin. Analyysissä tarkastellaan yleisiä asenteita eri puolilla EU:ta, jäsenvaltioiden välisiä eroja sekä sosiodemografisten ja asenneryhmien välisiä eroja.

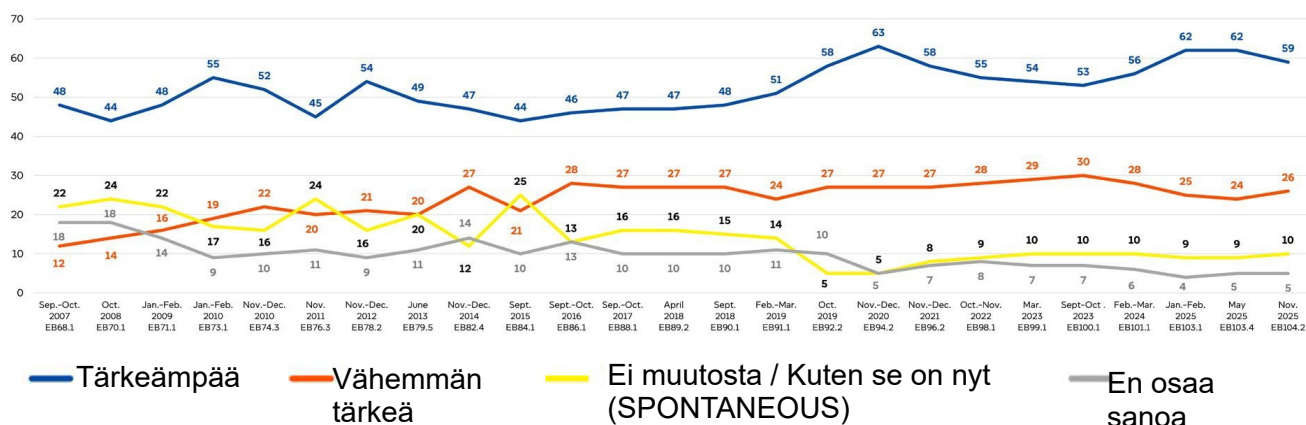
EU:n tasolla suurin osa vastaajista toivoo, että Euroopan parlamentilla olisi merkittävämpi rooli. Erityisesti 59 prosenttia vastaajista haluaisi, että parlamentilla olisi tärkeämpi rooli, kun taas 26 prosenttia katsoi, että sillä pitäisi olla vähemmän tärkeä rooli. Toukokuussa 2025 tehdyn edellisen kyselyn jälkeen niiden eurooppalaisten osuus, jotka kannattavat parlamentin roolin vahvistamista, on laskenut kolme prosenttiyksikköä, kun taas vähemmän tärkeää roolia suosivien osuus on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä.

QA2 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (EU27) (%)



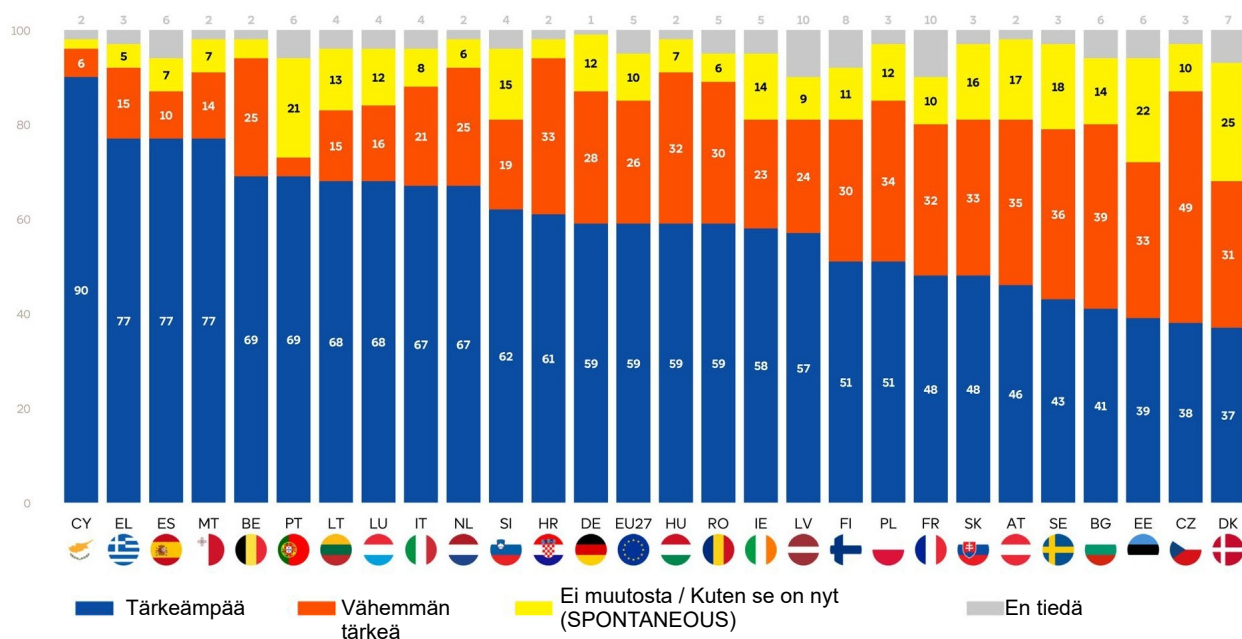
Pidemmällä aikavälillä tuki Euroopan parlamentin roolin vahvistamiselle on jatkuvasti ollut selvästi suurempaa kuin tuki heikommalle roolille. Vaikka julkinen tuki roolin vahvistamiselle on vähentynyt hieman toukokuusta 2025 lähtien, se on yksi suurimmista sen jälkeen, kun kysymys esitettiin ensimmäisen kerran vuonna 2007. Tämä osoittaa, että selvä enemmistö eurooppalaisista pitää edelleen Euroopan parlamenttia toimielimenä, jolla pitäisi olla enemmän vaikutusvaltaa EU:n päätöksenteossa.

QA2 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (% - EU)



Maatasolla suurin osa vastaajista 19 jäsenvaltiossa toivoo Euroopan parlamentilta vahvempaa roolia. Eniten tukea annetaan Kyproksessa (90 %) ja seuraavaksi eniten Kreikassa, Espanjassa ja Maltassa (kaikki 77 %). Sitä vastoin alhaisimmat tukitasot ovat Tanskassa (37 %), Tšekissä (38 %) ja Virossa (39 %). Tšekki on ainoa jäsenvaltio, jossa niiden vastaajien osuus, jotka haluavat, että Euroopan parlamentilla on vähemmän tärkeä rooli (49 prosenttia), on suurempi kuin niiden vastaajien osuus, jotka haluavat, että Euroopan parlamentilla on tärkeämpi rooli (38 prosenttia).

QA2 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (%)



Marrasku
u 2025

Tässä osiossa tarkastellaan, miten kansalaisten mieltymykset Euroopan parlamentin rooliin vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, ja tuodaan esiin eroja sukupuolen, iän, koulutuksen, taloudellisten olosuhteiden ja laajempien EU-asenteiden mukaan.

Ensinnäkin sukupuolella on vain vähän vaikutusta kansalaisten mieltymyksiin Euroopan parlamentin rooliin. Miehet ilmaisevat hieman naisia todennäköisemmin toiveensa siitä, että parlamentilla olisi vähemmän tärkeä rooli (28 prosenttia vs. 24 prosenttia).

Ikään liittyvät erot ovat suurempia, ja nuoremmat vastaajat kannattavat todennäköisemmin parlamentin roolin vahvistamista kuin vanhemmat vastaajat. 15–24-vuotiaista 69 prosenttia toivoo, että parlamentilla olisi tärkeämpi rooli, kun 25–39-vuotiaista vastaajista 63 prosenttia, 40–54-vuotiaista 58 prosenttia ja 55 prosenttia vähintään 55-vuotiaista vastaajista on sitä mieltä, että parlamentin roolin vahvistaminen on erityisen tärkeää nuorimpien eurooppalaisten keskuudessa.

Koulutustasoon liittyy myönteisesti myös mieltymys tärkeämpään rooliin, sillä tätä mieltä oli 64 prosenttia korkean koulutustason vastaajista, kun taas keskitason vastaajista vastaava osuus oli 60 prosenttia ja matalan koulutustason vastaajista 52 prosenttia.

Vastaajien taloudellisessa tilanteessa on vain vähäisiä eroja. Vastaajat, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, haluavat hieman todennäköisemmin, että parlamentilla on tärkeämpi rooli (60 prosenttia), kuin vastaajat, joilla on vaikeuksia ajoittain (59 prosenttia) tai suurimman osan ajasta (56 prosenttia).

Asenteisiin liittyvät ominaispiirteet liittyvät vahvasti parlamentin roolia koskeviin mieltymyksiin. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, kannattavat huomattavasti todennäköisemmin parlamentaarisen roolin vahvistamista (78 %), kun taas vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, kannattavat todennäköisemmin vähemmän tärkeää roolia (64 %).

QA2 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (% - EU)

	Tärkeämpää	Vähemmän tärkeä	Ei muutosta / Kuten se on nyt (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	59	26	10	5
Sukupuoli				
Mies	58	28	10	4
Nainen	60	24	11	5
Ikä				
15-24	69	15	8	8
25-39	63	24	10	3
40-54	58	28	11	3
55+	55	29	11	5
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	52	29	12	7
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	60	28	9	3
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	64	22	10	4
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	59	29	9	3
Johtajat	63	22	12	3
Muut valkoiset kaulukset	63	25	10	2
Manuaaliset työntekijät	56	29	11	4
Talohenkilöt	56	28	10	6
Työttömät	59	26	9	6
Eläkkeellä	54	31	10	5
Opiskelijat	72	12	9	7
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	56	30	8	6
Ajoittain	59	28	8	5
Melkein koskaan / ei koskaan	60	25	11	4
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	55	28	12	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	59	28	8	5
Suuri kaupunki	64	22	10	4
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	61	25	10	4
Ei mitään	46	31	14	9
Kuva EU:sta				
Myönteinen	78	10	10	2
Neutraali	48	31	14	7
Negatiivinen	28	64	4	4
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	74	12	11	3
Huono asia	26	67	3	4
Ei hyvä eikä huono asia	38	43	13	6

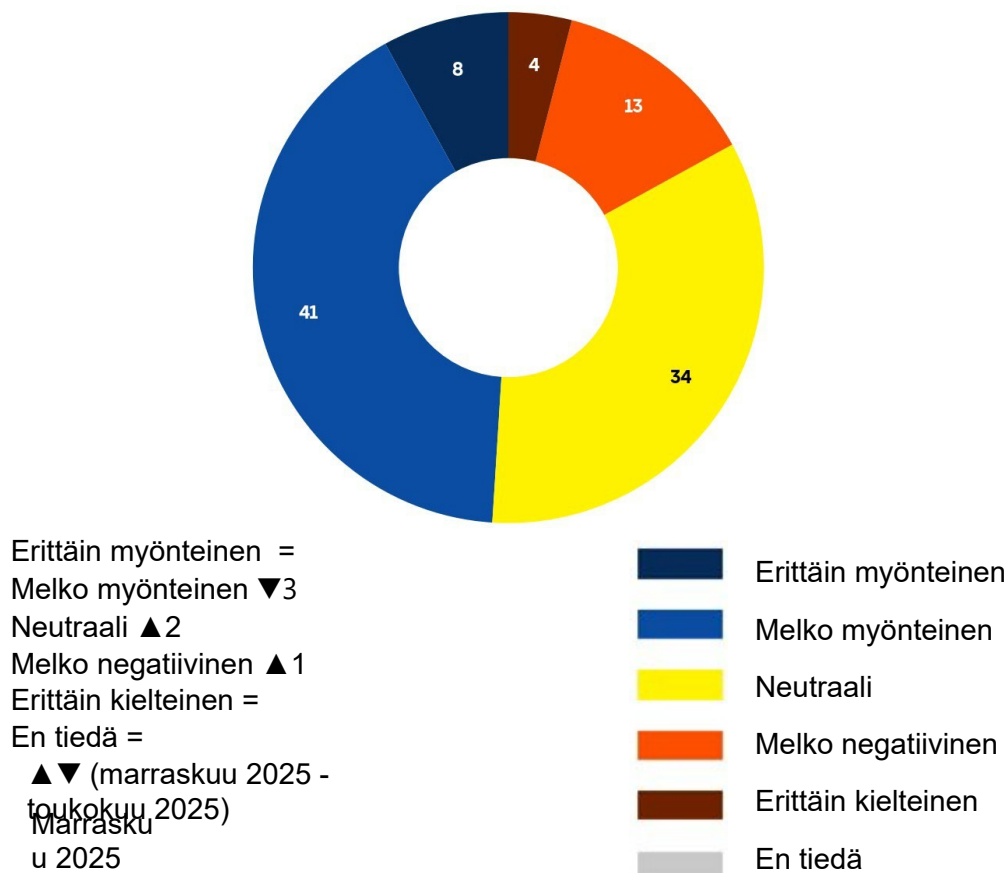
Kuva Euroopan unionista

Tässä osiossa tarkastellaan kansalaisten yleisiä käsityksiä Euroopan unionista, joka on keskeinen mittari sille, miten eurooppalaiset pitävät unionia poliittisena ja institutionaalisenä toimijana. Analyysissä tarkastellaan EU:n tason kokonaisnäkömyksiä, jäsenvaltioiden välisiä eroja sekä eroja sosio-demografisten ja asenteisiin liittyvien ominaispiirteiden mukaan. Näin saadaan käsitys kansalaisten suhtautumisesta koko EU:hun.

EU:n tasolla lähes puolet vastaajista (49 prosenttia) ilmoitti suhtautuvansa Euroopan unioniin myönteisesti, ja 8 prosenttia ilmoitti suhtautuvansa siihen erittäin myönteisesti. Neutraalien käsitysten osuus eurooppalaisista on 34 prosenttia, kun taas 17 prosentilla on kielteinen kuva, mukaan lukien 4 prosenttia, jotka ovat hyvin negatiivisia. Edellisen, toukokuussa 2025 tehdyn kyselyn jälkeen myönteisen kuvan saaneiden vastaajien osuus on pienentynyt kolme prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että myönteiset käsitykset Euroopan unionista ovat hieman vähentyneet kaikkialla EU:ssa.

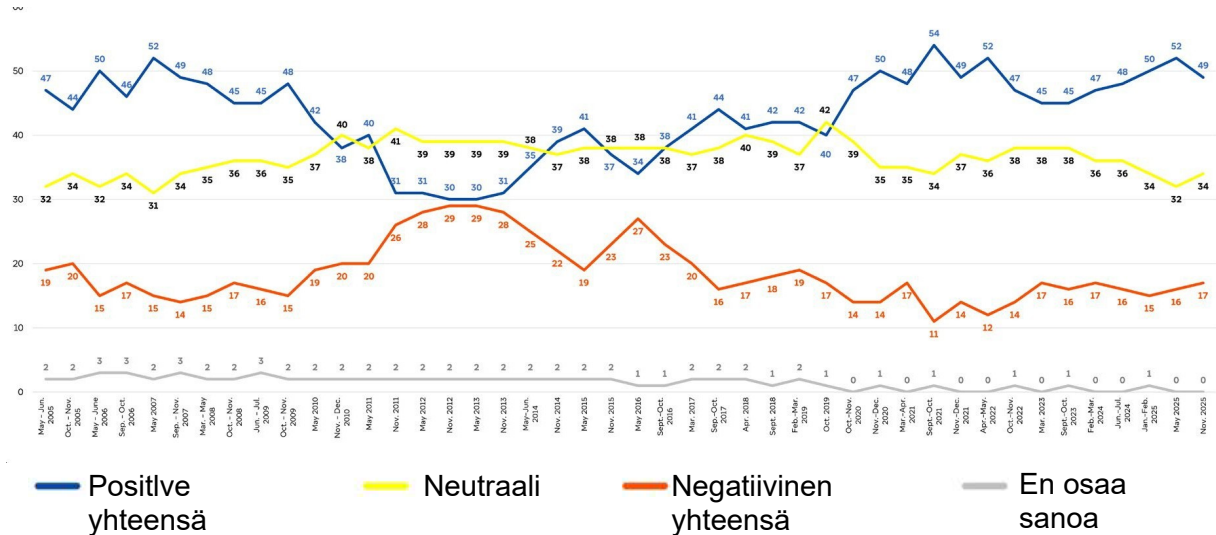
EU:n maailmanlaajuisten jännitteiden ja haasteiden yleinen konteksti, jossa yli puolet vastaajista ilmoitti maailman tulevaisuutta koskevasta selvästä pessimismistä, kuten tämän raportin alussa kuvattiin, todennäköisesti vaikuttaa osaltaan yksilöiden asenteiden muovaamiseen. Tällaiset huolenaiheet voivat vaikuttaa erityisesti siihen, miten kansalaiset kokevat Euroopan unionin kaltaiset instituutiot, joita pidetään usein keskeisinä toimijoina maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa, kuten myös tämä mietintö osoittaa aiemmin.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (EU27) (%)



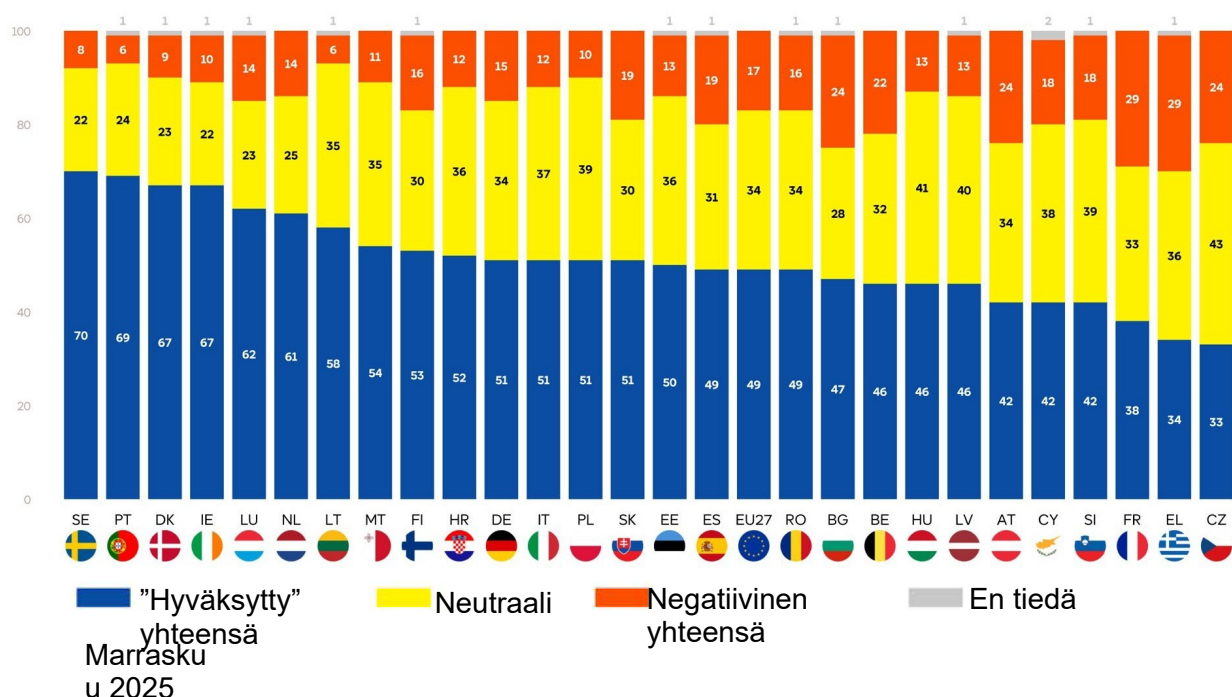
Kuten kahden edellisenkin indikaattorin kohdalla, pitkän aikavälin kehitys viittaa myönteisempään kuvaan, vaikka myönteiset käsitykset ovat viime aikoina heikentyneet. Ainakin vuodesta 2005 lähtien niiden vastaajien osuus, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, on jatkuvasti ylittänyt kielteisten näkemysten osuuden. Lisäksi myönteiset käsitykset ovat olleet yleisin vastaus, ja ne ovat ylittäneet myös neutraalit mielipiteet johdonmukaisesti vuodesta 2020 lähtien. Vaikka nykyinen taso on hieman laskenut, se on edelleen korkea verrattuna ajanjaksoon 2011–2016, jolloin yleinen mielipide EU:sta oli epäsuotuisampi.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (% - EU)



Maatasolla vähintään puolet vastaajista ilmoitti myönteisestä mielikuvasta Euroopan unionista 15 jäsenvaltiossa, ja myönteinen on yleisin vastaus 25 jäsenvaltiossa. Eniten myönteisiä havaintoja on Ruotsissa (70 %), Portugalissa (69 %) sekä Tanskassa ja Irlannissa (67 %). Vastaavasti vähiten myönteisiä havaintoja on Tšekissä (33 %), Kreikassa (34 %) ja Ranskassa (38 %). Tšekki ja Kreikka ovat ainoat jäsenvaltiot, joissa myönteinen vastaus ei ole yleisin. Molemmissa tapauksissa vastaajien suhteellinen enemmistö on neutraali. Negatiiviset käsitykset eivät ole koskaan yleisin vastaus missään jäsenvaltiossa.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (%)



Tässä osiossa tarkastellaan, miten kansalaisten käsitykset Euroopan unionista vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä.

Ensinnäkin sukupuolella on vain vähän vaikutusta yleisiin käsityksiin, vaikka naisilla on hieman miehiä todennäköisemmin neutraali näkemys (35 % vs. 32 %), kun taas miehillä on jonkin verran todennäköisemmin kielteinen kuva unionista (19 % vs. 16 %).

Ikään liittyvät erot ovat selvempiä, ja nuoremmat vastaajat ilmaisevat myönteisempiä näkemyksiä kuin vanhemmat vastaajat. 15–24-vuotiaista 60 prosenttia ilmoitti saaneensa myönteisen kuvan EU:sta, kun 25–39-vuotiaista vastaajista vastaava osuus oli 54 prosenttia, 40–54-vuotiaista 49 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista 44 prosenttia. Tämä osoittaa, että nuorimpien eurooppalaisten näkemykset ovat selvästi myönteisempiä.

Koulutustaso liittyy myös näkemyksiin, sillä korkean koulutustason saavuttaneet vastaajat suhtautuvat EU:hun todennäköisemmin myönteisesti (60 %) kuin keskitason (48 %) tai alhaisen koulutustason (40 %) omaavat vastaajat.

Vastaajien taloudellinen tilanne muokkaa edelleen käsityksiä, sillä ne, joilla ei ole juuri koskaan tai ei koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ilmoittavat todennäköisemmin myönteisestä mielikuvasta (53 prosenttia) kuin vastaajat, joilla on ajoittain (43 prosenttia) tai suurimman osan ajasta (37 prosenttia) vaikeuksia.

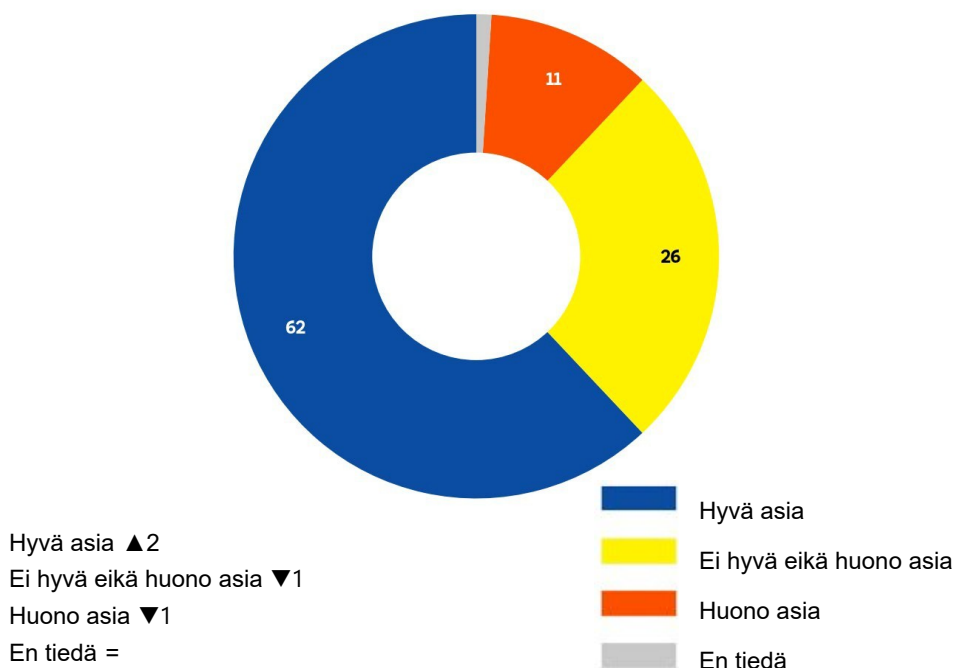
D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (% - EU)				
	"Hyväksytty" yhteensä	Neutraali	Negatiivinen yhteensä	En tiedä
EU27	49	34	17	0
Sukupuoli				
Mies	49	32	19	0
Nainen	48	35	16	1
Ikä				
15-24	60	31	8	1
25-39	54	31	15	0
40-54	49	33	18	0
55+	44	36	20	0
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	40	39	20	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	48	35	17	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	60	27	13	0
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	49	30	21	0
Johtajat	60	29	11	0
Muut valkoiset kaulukset	54	32	14	0
Manuaaliset työntekijät	44	37	19	0
Talohenkilöt	41	39	20	0
Työttömät	41	32	26	1
Eläkkeellä	43	36	20	1
Opiskelijat	64	28	8	0
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	37	34	28	1
Ajoittain	43	35	21	1
Melkein koskaan / ei koskaan	53	33	14	0
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	45	35	20	0
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	47	35	18	0
Suuri kaupunki	56	30	14	0
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	51	33	16	0
Ei mitään	37	40	22	1
Kuva EU:sta				
Myönteinen	100	0	0	0
Neutraali	0	100	0	0
Negatiivinen	0	0	100	0
Euroopan unionin jäsenyys				
Hyvä asia	71	24	5	0
Huono asia	10	21	69	0
Ei hyvä eikä huono asia	14	62	24	0

Euroopan unionin jäsenyys

Tässä osiossa tarkastellaan kansalaisten suhtautumista maansa jäsenyyteen Euroopan unionissa. Vastaajilta kysyttiin, pitävätkö he maansa jäsenyyttä hyvänä tai huonona asiana vai eivätkö he pidä sitä hyvänä tai huonona asiana. Analyysissä tarkastellaan yleisiä käsityksiä eri puolilla EU:ta, jäsenvaltioiden välisiä eroja sekä sosiodemografisten ja asenneryhmien välisiä eroja ja annetaan tietoa siitä, miten eurooppalaiset arvostavat EU-jäsenyyttä.

Yleisesti ottaen selvä enemmistö vastaajista pitää maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Erityisesti 62 prosenttia eurooppalaisista on tätä mieltä, kun taas 26 prosenttia sanoo, että jäsenyys ei ole hyvä eikä huono asia, ja 11 prosenttia pitää sitä huonona asiana. Jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien vastaajien osuus on kasvanut 2 prosenttiyksikköä helmi–maaliskuuhun 2024 verrattuna.

QA3 Yleisesti ottaen oletko sitä mieltä, että (MAA) EU:n jäsenyys on...? (EU27)
(%)

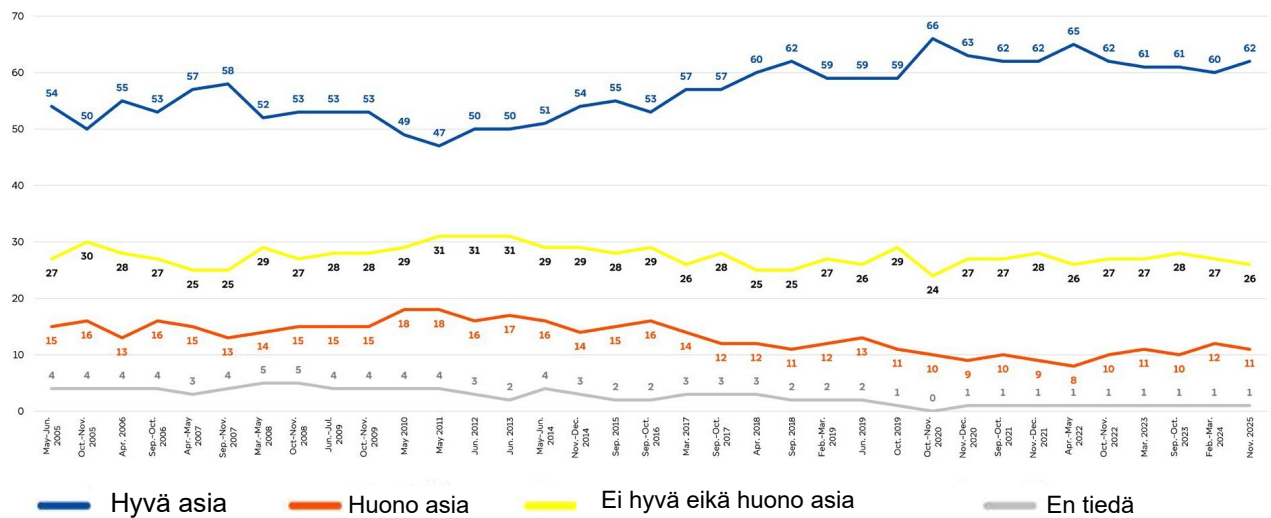


▲▼ (marraskuu 2025 - helmikuu 2024)

Marraskuu 2025

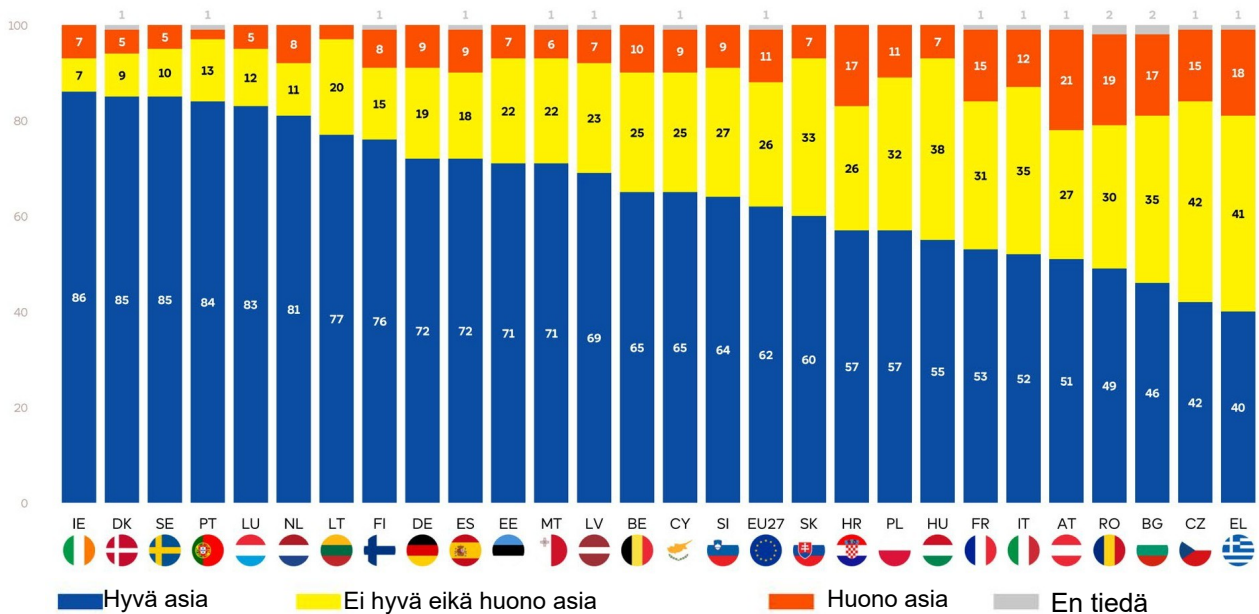
Pidemmällä aikavälillä myönteiset käsitykset EU-jäsenyydestä ovat pysyneet jatkuvasti yli 50 prosentissa vuodesta 2012. Vuosina 2011–2020 näkemykset olivat yhä myönteisempiä, mikä kuvastaa EU-jäsenyyden kasvavaa kannatusta kaikkialla Euroopan unionissa. Vuodesta 2020 lähtien tämä noususuuntaus on vakiintunut, ja yli 60 prosenttia vastaajista pitää EU-jäsenyyttä jatkuvasti hyvänä asiana. Kaiken kaikkiaan tämä pitkän aikavälin malli korostaa Euroopan kansalaisten jatkuvaa ja jokseenkin vakaata tukea EU-jäsenyydelle.

QA3 Yleisesti ottaen oletko sitä mieltä, että (MAA) EU:n jäsenyys on...? (% - EU)



Näkemykset EU-jäsenyydestä vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioittain. Maatasolla ehdoton enemmistö vastaajista pitää EU-jäsenyyttä hyvänä asiana 23 jäsenvaltiossa. Tuki on voimakkainta Irlannissa (86 %), Tanskassa (85 %) ja Ruotsissa (85 %). Alhaisimmat myönteiset arviot ovat sitä vastoin Kreikassa (40 %), Tšekissä (42 %) ja Bulgariassa (46 %).

QA3 Yleisesti ottaen oletko sitä mieltä, että (MAA) EU:n jäsenyys on...? (%)



Marrasku
u 2025

Tässä osiossa tarkastellaan, miten kansalaisten suhtautuminen maansa jäsenyyteen Euroopan unionissa vaihtelee sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä.

Sukupuolella on vain vähän vaikutusta yleisiin käsityksiin, vaikka naiset reagoivat hieman miehiä todennäköisemmin siihen, että jäsenyys ei ole hyvä eikä huono asia (27 % vs. 24 %), kun taas miehet pitävät jäsenyyttä jonkin verran todennäköisemmin huonona asiana (13 % vs. 10 %).

Ikään liittyvät erot ovat suurempia, sillä nuoremmat vastaajat kannattavat EU-jäsenyyttä vahvemmin kuin vanhemmat vastaajat. 15–24-vuotiaista 74 prosenttia pitää jäsenyyttä hyvänä asiana, kun 25–39-vuotiaista vastaajista 65 prosenttia, 40–54-vuotiaista 61 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista 58 prosenttia pitää sitä hyvänä asiana.

Myös koulutustaso liittyy myönteisesti jäsenyyden tukemiseen, sillä 76 prosenttia korkean koulutustason vastaajista piti sitä hyvänä asiana, kun taas 60 prosenttia keskitason vastaajista ja 53 prosenttia matalan koulutustason vastaajista piti sitä hyvänä asiana.

Vastaajien taloudellinen tilanne muokkaa asenteita entisestään: ne, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, pitävät EU-jäsenyyttä todennäköisemmin hyvänä asiana (68 prosenttia) kuin vastaajat, joilla on vaikeuksia ajoittain (51 prosenttia) tai suurimman osan ajasta (50 prosenttia).

Asenteisiin vaikuttavilla tekijöillä on erityisen vahva yhteys käsityksiin EU-jäsenyydestä. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, pitävät jäsenyyttä erittäin todennäköisesti hyvänä asiana (90 %).

Lisäksi kaikissa neljässä indikaattorissa – Euroopan parlamentin kuvassa, Euroopan parlamentin roolissa, Euroopan unionin kuvassa ja käsityksissä EU:n jäsenyydestä – sosiodemografisten ja asennetekijöiden vaihtelut ovat silmiinpistävän samanlaisia. Nuoremmat vastaajat ja korkeasti koulutetut kertovat johdonmukaisesti myönteisemmistä käsityksistä ja suuremmasta tuesta, kun taas taloudelliset vaikeudet liittyvät hieman vähemmän suotuisiin näkemyksiin. Sukupuolella on vain rajallinen vaikutus kaikkiin indikaattoreihin. Asenteisiin liittyvät tekijät, kuten myönteinen kuva EU:sta, optimismi EU:n tulevaisuudesta ja jäsenyyden koetut edut, osoittavat vahvimmat ja johdonmukaisimmat yhteydet, ja myönteiset asenteet liittyvät suurempaan tukeen kaikissa toimenpiteissä. Tämä yhdenmukaisuus korostaa, että samat sosioekonomiset ja demografiset ominaispiirteet muokkaavat kansalaisten näkemyksiä sekä Euroopan unionista että Euroopan parlamentista, mikä viittaa johdonmukaiseen ja järjestelmälliseen rakenteeseen, joka on perustana kansalaisten käsityksille unionista ja sen toimielimistä.

QA3 Yleisesti ottaen oletko sitä mieltä, että (MAA) EU:n jäsenyys on...? (% - EU)				
	Hyvä asia	Huono asia	Ei hyvä eikä huono asia	En tiedä
EU27	62	11	26	1
Sukupuoli				
Mies	62	13	24	1
Nainen	62	10	27	1
Ikä				
15-24	74	6	19	1
25-39	65	10	24	1
40-54	61	12	27	0
55+	58	13	28	1
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	53	15	31	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3-4)	60	12	28	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	76	7	17	0
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	60	13	27	0
Johtajat	76	6	18	0
Muut valkoiset kaulukset	66	8	25	1
Manuaaliset työntekijät	55	14	30	1
Talohenkilöt	48	18	33	1
Työttömät	57	18	24	1
Eläkkeellä	58	13	28	1
Opiskelijat	78	4	17	1
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	50	20	28	2
Ajoittain	51	15	33	1
Melkein koskaan / ei koskaan	68	9	23	0
Subjektiiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	60	14	25	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	60	11	28	1
Suuri kaupunki	69	8	22	1
Verkkoalustojen käyttö viimeksi kuluneiden 7 päivän aikana				
Yhteensä 'Olet käyttänyt verkkoalustoja viime viikolla	64	11	25	0
Ei mitään	49	16	33	2
Kuva EU:sta				
Myönteinen	90	2	8	0
Neutraali	45	7	47	1
Negatiivinen	18	45	36	1

Päätelmä

Päätelmä

Syksyn 2025 Eurobarometri-kysely osoittaa, että Euroopan kansalaiset ovat siirtyneet ajassa, jolle ovat ominaisia geopolittiset jännitteet ja epävarmuus tulevaisuudesta. Kansalaiset suhtautuvat erittäin optimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen, mutta tämä luottamus heikkenee, kun tarkastellaan heidän maansa, Euroopan unionin ja erityisesti maailman näkymiä. Pessimismi maailmanlaajuisesta kehityksestä on nyt laajalle levinnyttä, ja sitä muokkaavat jatkuvat konfliktit ja yleisesti epävakaa kansainvälinen tilanne.

Turvallisuuteen liittyvät huolenaiheet ovat suuria kaikissa testatuissa aiheissa. EU:n lähialueiden konfliktit, terrorismi, kyberhyökkäykset, ilmastonmuutokseen liittyvät luonnonkatastrofit ja hallitsemattomat muuttovirrat aiheuttavat syvää huolta. Samaan aikaan myös viestintään liittyviä riskejä, kuten disinformaatiota, vihapuhetta, tekoälyn tuottamaa väärennettyä sisältöä, riittämätöntä tietosuojaa ja sananvapauteen kohdistuvia uhkia, pidetään yleisesti huolestuttavina.

Kansalaiset asettavat tässä yhteydessä suuria odotuksia Euroopan unionin reagointikyvyille. Kaksi kolmasosaa katsoo, että EU:n roolia kansalaisten suojelemisessa globaaleilta kriiseiltä olisi lisättävä, ja suuret enemmistöt kannattavat jäsenvaltioiden yhtenäisyyden lisäämistä ja eurooppalaisen äänen vahvistamista kansainvälisellä näyttämöllä. Puolustus ja turvallisuus on useimmin määritelty keskeiseksi alaksi EU:n aseman vahvistamisessa maailmassa. Seuraavaksi tärkeimmät alat ovat kilpailukyky ja teollisuus sekä energiaomavaraisuus.

Kansalaisten ensisijaisten tavoitteiden osalta talouskysymykset ovat heidän odotustensa eturintamassa. Inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat jälleen kerran ensisijainen tavoite, johon eurooppalaiset haluavat Euroopan parlamentin puuttuvan. Talous ja työpaikkojen luominen seuraavat tiiviisti toisiaan, ja myös kansanterveyden merkitys kasvaa. Vaikka useimmat vastaajat odottavat elintasonsa pysyvän vakaana seuraavien viiden vuoden aikana, huomattava vähemmistö odottaa laskua erityisesti maissa, joissa taloudellinen epävarmuus tuntuu voimakkaammin. Kansalaiset vahvistavat myös perusarvojen merkityksen. Rauha nousee arvoksi, jota he eniten haluavat Euroopan parlamentin puolustavan, mikä heijastaa nykyistä geopolittista ilmapiiriä. Keskeisiä odotuksia ovat myös demokratia, ihmisoikeudet, sananvapaus ja oikeusvaltioperiaate. Tyytyväisyys demokratiaan sekä kansallisella tasolla että EU:ssa ylittää edelleen enemmistökynnyksen, vaikka se on hieman vähentynyt keväästä 2025.

Suhtautuminen EU:hun ja sen toimielimiin on edelleen yleisesti ottaen myönteistä vähäisestä laskusta huolimatta. Suhteellisella enemmistöllä on myönteinen kuva Euroopan unionista ja Euroopan parlamentista. EU-jäsenyyden kannatus on edelleen vahvaa, sillä yli kuusi kymmenestä eurooppalaisesta pitää sitä maansa kannalta hyvänä asiana, ja suurin osa kansalaisista kannattaa edelleen Euroopan parlamentin näkyvämpää roolia.

Syksyn 2025 Eurobarometri-tutkimuksessa esitetään, että Euroopan unionilla on edessään merkittäviä maailmanlaajuisia jännitteitä ja haasteita. Tässä yhteydessä kansalaiset ovat huolissaan tulevaisuudesta ja odottavat, että EU:lla on tärkeämpi rooli.

Huomautukset

(Ohjattu sivulta Pierre Dieumegard)

"Kansalaiset haluavat, että Euroopan unioni toimii yhtenäisesti ja kunnianhimoisesti. Vastaajista 89 prosenttia katsoo, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, ja 86 prosenttia haluaa EU:n saavan vahvemman äänen kansainvälisellä tasolla."(Kysymyksen QA7 avain 1).

Kyllä, mutta nämä ovat vain toiveita. Jos kysymme "Haluatko, että kaikki maailman maat toteuttavat yhteisiä toimia saastumisen torjumiseksi?" vastaus on myös kyllä. Jos kysymme ranskalaisilta "Haluatteko, että parlamentin jäsenet sopivat maan budjetista?", vastaus on myös kyllä.

Tässä on kysymyskaavio QA7 (ks. myös sivu 78):

QA7 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (EU27) (%)

EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin



Euroopan unionilla olisi oltava vahvempi ääni kansainvälisellä tasolla.



Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin



■ "Hyväksytty" yhteensä
Marraskuu 2025

■ Erimielisyydet yhteensä

■ En tiedä

Kolmannen ehdotuksen hyväksyminen on paljon vähäisempää (= on kaksi kertaa enemmän ihmisiä, jotka ovat eri mieltä).

Tämä johtuu siitä, että kolmas lause "Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja" on sitovampi: Jos annamme Euroopan unionille enemmän resursseja, se tarkoittaa, että otamme resursseja pois muista rakenteista. Kuka tässä tapauksessa uhrataan?

Kolmas ehdotus edellyttää valintoja ja vaikeita keskusteluja. Näitä keskusteluja varten tarvitsemme yksinkertaisen ja tarkan kielen: esperanto.

TEKNISET TEKNISET TIEDOT

TEKNISET TEKNISET TIEDOT

Verian Belgium toteutti Eurobarometri-tutkimuksen aallon 104,2 6.–30. marraskuuta 2025. Aloite 104,2 kattaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisuuksien väestön, joka asuu kussakin 27 jäsenvaltiossa ja on vähintään 15-vuotias.

Kaikissa maissa sovellettava perusotosmalli on ositettu monivaiheinen satunnaisotanta (todennäköisyys). Kussakin maassa otoskehys ositetaan ensin NUTS-alueittain ja kullakin alueella kaupunkirakenteen mukaan (DEGURBA). Kuhunkin ositteeseen valittujen otospisteiden määrä kuvastaa ositeperusjoukkoa 15+. Toisessa vaiheessa otantapistet poimittiin todennäköisyydellä, joka oli verrannollinen niiden 0+ populaation kokoon kustakin ositteesta. Otokset edustavat näin ollen Eurostatin NUTS II -tason (tai vastaavan) mukaisesti tarkasteltujen maiden koko aluetta ja kunkin maan asukasluvun jakautumista suurkaupunki-, kaupunki- ja maaseutualueittain.²⁶

Kussakin valitussa näytteenottopaikassa otettiin satunnaisesti lähtökoordinaatti ja käytettiin käänteistä geokoodaustyökalua koordinaattia lähinnä olevan osoitteen tunnistamiseksi. Tämä osoite oli satunnaisen kävelyn alitusosoite. Muut osoitteet (joka yhdeksäs osoite) valittiin tavanomaisella "satunnaisreitillä" alkuperäisestä osoitteesta. Jokaisesta kotitaloudesta vastaaja arvottiin sattumanvaraisesti. Satunnaisotantaan sovellettava lähestymistapa riippui kotitalouden koosta. Esimerkiksi kotitalouksissa, joissa on kaksi yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (seulontakyselyyn vastanneen henkilön) tai muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen valitsemiseen. Kotitalouksissa, joissa on kolme yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (1/3 ajasta) tai kahden muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen (2/3 ajasta) valitsemiseen. Kun kaksi muuta jäsentä valittiin, haastattelijaa kehoitettiin pyytämään joko nuorinta tai vanhinta. Käsikirjoitus antaisi satunnaisesti valinnan nuorimmalle tai vanhimmalle yhtä suurella todennäköisyydellä. Tämä prosessi jatkuu neljällä yli 15-vuotiaalla kotitalouden jäsenellä, jotka pyytävät satunnaisesti nuorimpia, toiseksi nuorimpia ja vanhimpia. Kotitalouksissa, joissa on viisi 15+ jäsentä, palaamme viimeiseen syntymäpäiväsääntöön.

Jos taloudessa ei otettu yhteyttä keneenkään tai jos valittu vastaaja ei ollut käytettävissä (kiireellinen), haastattelija kävi samassa taloudessa uudelleen enintään kolme kertaa (yhteensä neljä yhteydenottoyritystä). Haastattelijat eivät koskaan ilmoita, että tutkimus tehdään etukäteen Euroopan komission puolesta. ne voivat pyynnöstä antaa nämä tiedot, kun tutkimus on saatu päätökseen.

26 Kaupunkien maaseutuluokitus DEGURBAN perusteella (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Rekrytointivaihe oli hieman erilainen Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa. Kahdessa jälkimmäisessä maassa osoite- tai väestörekisteristä valittiin otos kunkin otantapaikan osoitteista (Suomessa valintaa ei tehdä kaikissa otantapaikoissa, mutta joissakin maissa vastausasteen odotetaan paranevan). Osoitteiden valinta tehtiin sattumanvaraisesti. Tämän jälkeen kotitalouksiin otettiin yhteyttä puhelimitse ja heidät rekrytoitiin osallistumaan kyselyyn. Alankomaissa käytetään kaksirunkoista RDD-otosta (matka- ja lankapuhelinnumerot), koska saatavilla ei ole kattavaa väestörekisteriä, jossa olisi puhelinnumerot. Molempien kehysten numerot valitaan satunnaisesti siten, että jokainen numero saa yhtä suuren todennäköisyyden valinnalle. Toisin kuin Ruotsi ja Suomi, otos on klusterioimaton.

COUNTRIES		INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES		POPULATION 15+	PROPORTION EU27
BE	Belgium	MCM Belgium	1,021	06-11-2025	24-11-2025	9,892,796	2.6%
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1,046	06-11-2025	26-11-2025	5,534,456	1.4%
CZ	Czechia	STEM/MARK	1,064	06-11-2025	24-11-2025	9,172,797	2.4%
DK	Denmark	Mantle Denmark (Verian)	1,016	06-11-2025	30-11-2025	5,022,981	1.3%
DE	Germany	Mantle Germany (Verian)	1,527	07-11-2025	26-11-2025	71,818,299	18.7%
EE	Estonia	B&B Research OÜ	1,006	06-11-2025	26-11-2025	1,154,359	0.3%
IE	Ireland	B and A Research	1,006	06-11-2025	30-11-2025	4,338,938	1.1%
EL	Greece	Kantar Greece	1,007	06-11-2025	23-11-2025	9,041,201	2.4%
ES	Spain	Mantle Spain (Verian)	1,011	06-11-2025	25-11-2025	42,189,318	11.0%
FR	France	MCM France	1,004	06-11-2025	26-11-2025	56,855,864	14.8%
HR	Croatia	Hendal	1,003	08-11-2025	25-11-2025	3,319,752	0.9%
IT	Italy	Testpoint Italia	1,031	06-11-2025	28-11-2025	51,784,963	13.5%
CY	Rep. of Cyprus	CYMAR Market Research	501	06-11-2025	27-11-2025	818,909	0.2%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1,004	06-11-2025	27-11-2025	1,579,066	0.4%
LT	Lithuania	Norstat LT	1,023	06-11-2025	24-11-2025	2,467,008	0.6%
LU	Luxembourg	ILRES	508	06-11-2025	28-11-2025	566,303	0.1%
HU	Hungary	Kantar Hoffmann	1,026	07-11-2025	24-11-2025	8,199,448	2.1%
MT	Malta	MISCO International	502	06-11-2025	24-11-2025	493,961	0.1%
NL	Netherlands	MCM Netherlands	1,010	06-11-2025	25-11-2025	15,228,902	4.0%
AT	Austria	Das Österreichische Gallup Ins.	1,003	08-11-2025	25-11-2025	7,842,929	2.0%
PL	Poland	Research Collective	1,016	07-11-2025	26-11-2025	31,082,980	8.1%
PT	Portugal	Intercampus SA	1,037	07-11-2025	26-11-2025	9,275,958	2.4%
RO	Romania	CSOP SRL	1,041	06-11-2025	26-11-2025	16,034,437	4.2%
SI	Slovenia	Mediana DOO	1,005	06-11-2025	24-11-2025	1,811,104	0.5%
SK	Slovakia	MNFORCE	1,003	06-11-2025	24-11-2025	4,557,290	1.2%
FI	Finland	Taloustutkimus Oy	1,001	06-11-2025	27-11-2025	4,771,619	1.2%
SE	Sweden	Mantle Sweden (Verian)	1,031	06-11-2025	26-11-2025	8,748,126	2.3%
TOTAL EU27			26,453	06-11-2025	30-11-2025	383,603,764	100%

* It should be noted that the total percentage shown in this table may exceed 100% due to rounding.

Haastattelutila maittain

Haastattelut toteutettiin kasvokkain joko fyysisesti kodeissa tai videoyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideohaastatteluja ("online face-to-face" eli CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) tehtiin vain Kyproksen tasavallassa, Tanskassa, Maltalla, Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa.

COUNTRIES	N° OF CAPI INTERVIEWS	N° OF CAVI INTERVIEWS	TOTAL N° INTERVIEWS
BE Belgium	1,021		1,021
BG Bulgaria	1,046		1,046
CZ Czechia	1,064		1,064
DK Denmark	703	313	1,016
DE Germany	1,527		1,527
EE Estonia	1,006		1,006
IE Ireland	1,006		1,006
EL Greece	1,007		1,007
ES Spain	1,011		1,011
FR France	1,004		1,004
HR Croatia	1,003		1,003
IT Italy	1,031		1,031
CY Rep. Of Cyprus	441	60	501
LV Latvia	1,004		1,004
LT Lithuania	1,023		1,023
LU Luxembourg	508		508
HU Hungary	1,026		1,026
MT Malta	325	177	502
NL Netherlands	824	186	1,010
AT Austria	1,003		1,003
PL Poland	1,016		1,016
PT Portugal	1,037		1,037
RO Romania	1,041		1,041
SI Slovenia	1,005		1,005
SK Slovakia	1,003		1,003
FI Finland	703	298	1,001
SE Sweden	711	320	1,031
TOTAL EU27	25,099	1,354	26,453

CAPI : Computer-Assisted Personal interviewing

CAVI : Computer-Assisted Video interviewing

Virhemarginaalit

Lukijoita muistutetaan siitä, että tutkimustulokset ovat arvioita, joiden tarkkuus, kun kaikki on yhtä suuri, perustuu otoskokoan ja havaittuun prosenttiosuuteen. Noin 1 000 haastattelun otoksilla todelliset prosenttiosuudet vaihtelevat seuraavien luotettavuusrajojen sisällä:

Otannassa sallituista poikkeamista johtuvat tilastolliset marginaalit
(95 %:n luottamustasolla)

<i>eri otoskoot ovat riveissä</i>											<i>erilaiset havaitut tulokset ovat sarakkeissa</i>										
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %											
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %											
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50										
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500										
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000										
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500										
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000										
N = 3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N = 3000										
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000										
N = 5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N = 5000										
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000										
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000										
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500										
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000										
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000										
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000										
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000										
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000										
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000										
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000										
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000										
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %											
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %											

Nopeasti muuttuvassa ja haastavassa globaalissa ympäristössä kansalaiset haluavat, että Euroopan unioni toimii yhtenäisesti ja kunnianhimoisesti. Puolustus, turvallisuus ja talous ovat keskeisiä painopisteitä EU:n vahvistamisessa sekä sisäisesti että kansainvälisesti. Eurooppalaiset ovat erityisen huolissaan turvallisuuskysymyksistä, kuten käynnissä olevista konflikteista ja sodista, sekä yhteiskunnallisista ja digitaalisista kysymyksistä, kuten disinformaatiosta, tietosuojasta verkossa ja tekoälyn luomasta harhaanjohtavasta sisällöstä. Tässä yhteydessä Euroopan kansalaiset haluaisivat, että EU:lla olisi merkittävämpi rooli heidän suojelemissaan. Suurin osa eurooppalaisista pitää edelleen EU-jäsenyyttä arvokkaana, ja myönteinen kuva EU:sta on edelleen korkea, joskin se on laskenut hieman viime kuukausina.

Verian Belgium -tutkimusviraston 6.–30. marraskuuta 2025 kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa tekemä tutkimus toteutettiin kasvokkain. Videohaastatteluja (CAVI) käytettiin lisäksi Kyproksessa, Tanskassa, Suomessa, Maltassa, Alankomaissa ja Ruotsissa. Haastatteluja tehtiin yhteensä 26 453, ja EU:n tulokset painotettiin kunkin maan väestömäärän mukaan.

Lisätietoja koko kyselystä saat skannaamalla QR-koodin:



EUROBAROMETER- JA SRVEYS-YHTEISTYÖN JULKAISU
POHJOIS-YHTEISÖN PÄÄOSASTO VIESTINTÄ
Euroopan parlamentti
DGCOMM-EBSU@EUROPARL.EUROPA.EU
EUROPA.EU/EUROBAROMETER

KÄYTTÖJÄRJESTELMÄ: QA-01-26-015-FI-N
ISBN: 978-92-848-3394-8
ISSN: 2529-6973
Syntymäpaikka: 10.2861/5597640
© Euroopan unioni, 2026